

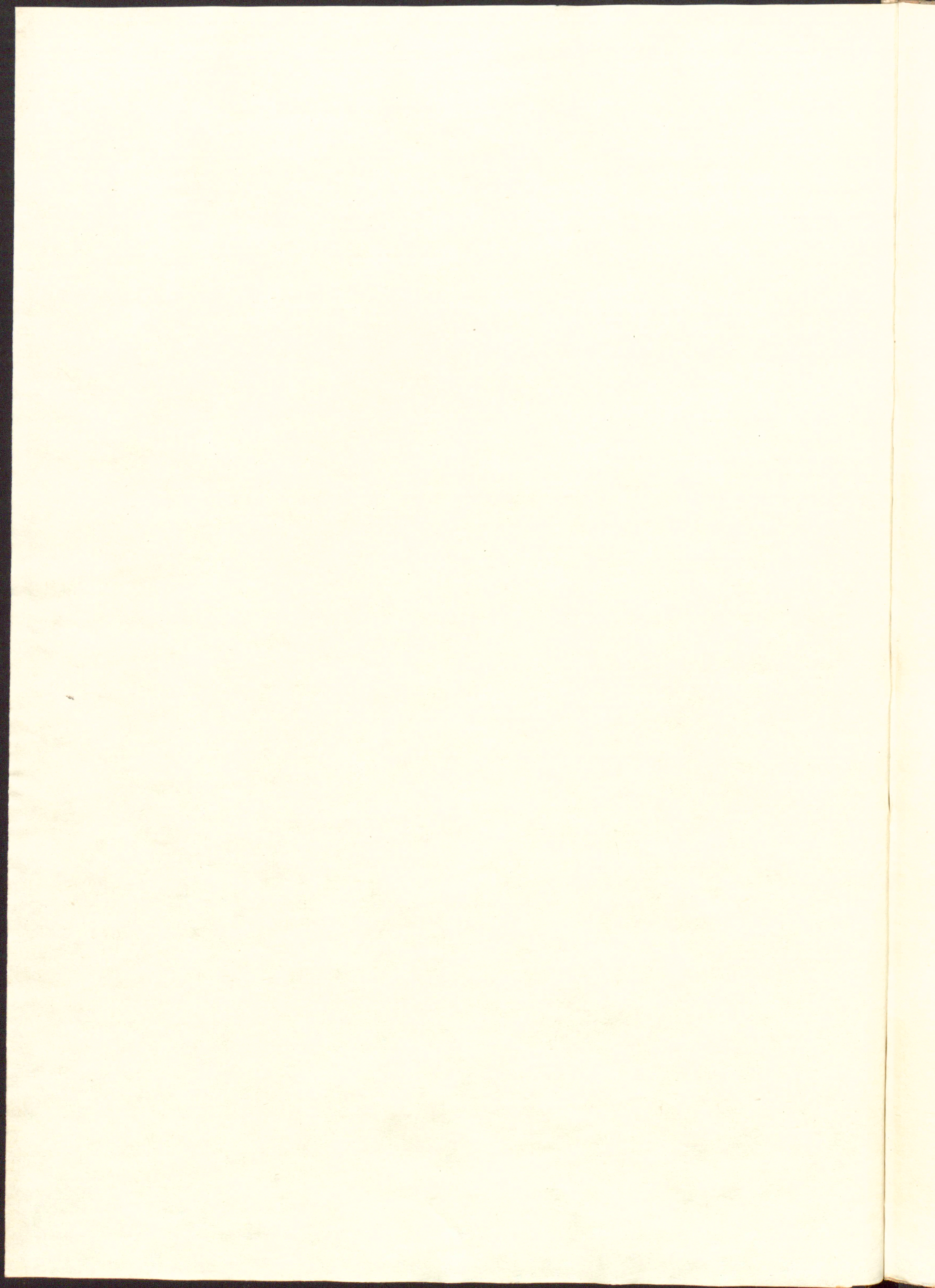
opr. R. Jahoda 1954. Popisná kniha opravy.

N. Jan. 1261

Nolans
ad ppetua

Yolans epus
senus suoz
dei ad ppetua
rei memoriam. Oalta
mentis amaritudine co
atati graueffu doloris

aculeq pcedit mentez mram. Intellige
tes q fenati fonte baptismati in deu
um oberrantes q derent obprobrium
illatum dno in tram heditatis sue to
tis miribus iudicare potius miria
toribus eius fauent. Sarracenorum
indz. horribili et pfide natione dege
nerantes miserabilr. a statu fidelium
fame ppe in memorie et salute obliu
iunius oruas xpi cont ipius nego
ciu ferum equos et alia verita nec
non inctualia et merimonia. male
xandriam. et alia loca Sarracenoz
terre Egypti deferre psumit ex quo
manifeste apparet q xpianos qui ad
defensionem heditatis dñi ibid pro fion o
mpe remanserut talibz aduti subfi
dus irruerent impugnat ppter qd
fidei negotium ibidem noft quodamio
depre. Nos igit qui ad liberandum
terza ipam opardare intendimus qm
possums cu dei adiutorio efficiam
tam gnes trsgressus ulterio sustine
nolentes pncium tenere. Statuimus
ut nullus arin equos ferum lignia
uictualia et alia qamqz manoma in
alexandria. ut alia loca Sarracenoz
terre egypti deferre mtere ul portare
seu de portubz eoz ut eisdem deferat
ertrabe ut ertrabi pmitte a eis al
auxiliu ul fauorem pftare quoquo
modo presumat. Nos ud illos qui
con hmodi constitutionem mram ausu te
merario uenire teptauerint corpo
ertratione sine decimo subiacere a
qua absolui nequeant nisi tantum de
bonis ppris in dute terre subsidium
conuertend exsoluerit qntum ad ptes
pdtas detulerint ul misint. aut de
ferre ul de iporum portubz ertrabi p
miserint deferendum. Et nichilominz
si psonas eoz capi qtingat in fustu
tem et capturam illoz ee uolumus
in quoz caderet captiom. Nulli ergo
2c. nre Constitutionis 2c. Datum
Rome apud scam mariam maiorem
D. kl. Januarij Anno Sedo

ad ppetua

Ypetuam rei memoriam
Olim tam in gñali qm in lu
gdunen postmod subsecuto
conatus p Sed aplicam celebras in
illos falsos et impios xpianos qui con
deum et xpianum populum. Sarr
acens ferum arma quibz xpianos
impugnat et lignum Galeaz et ali
oz uasoz nauigabiliu deferunt

et in eos ead q eis Galeas uendut aut
nauces quiq in pnatia sarracene um
nauibz annu gubernatois exerceat ut
in auxilia ul ofilui in xpianoz dispe
dum 2 spulr terre ste sint exone sint
pntigata ipoz reru suaz pnatice mul
tari 2 suos capicnau fere consunt con
alia. Edicta. Expreffe quoq in ipia p
patur. comercio tam dampnato pceperit
et tantumde de suo insubsidium terre me
morite trnsferunt ut equo iudicio in q
deliquerint puniant. Nos quoq gere
tes cordi negotium dute tre durimus
hactenus statuend ut nlla arma equos
ferum lignum uictualia. et alia que
cuqz mercomia malerudiam ul alia lo
ca. Sarracenoz terre egypti deferre ul
mtere seu de portubz eoz ut eisdem defe
rant. ertrabe ul ertrbi pmittere aut eis
at auxiliu ul fauorem pftare quoquo p
sumat ac illos qui con hmodi constitu
tione mram ausu temerario uenire tem
ptauerint eo ipo exone sine decimo
subiacere aqua no possint absolui nisi ta
tu de bonis ppris in dute tre subsidium
conuertend exsoluerint qntum ad ptes
pdtas detulerint ul misint. aut de
ferre ul de ipoz portubz ertrbi pmitterit
deferend. et nichilominz si psonas eorum
capi ctingat in fustatem et capturam
illoz ee uolumus in quoz caderet cap
cionem. Volentes igit in hac pte cito
solercius pnde. qnto ampha hoc erige
re nost urgens nctas dte terre app
ante Statuimus. ut nlla omo aliqua
uictualia usq ad decimum. adat pncium
computand alia ito pdtas seu aliqd seu
aliqua de eisdem aut aliud quolibz de
uictualibz sic pmitte usq ad dñm tpus
dum tant exoptis quicunqz outone uel
causa. seu quouis ingenio ul dolore que
sint ullo unqm. tpe ad alexandriam ut
ad ptes egypti mtere ul deferre psumat
ante decemetes eadem ut hi qui con
hmodi Statutu mram uenire quolibet
psumpserit preter penas pdtas quas
illos ipso facto morte uolumus ppetuo
sint infames et intestabiles heant ita q
nec testari neq legata. eis felita pape
ualeant. Et insuper ad successiones. tam
ex testamento qm abintestate. sint prius
et reddant inabiles. nec ad publica qlibz
admittat officia sintqz ille ome actus la
m interdicti pontius. et tamqm excomati
hostesq catholice fidei. usq de ipoz hmoi
temeritate constat diebo dmas et festi
us publice mactentur et infam hona
eorum omia deuoluant. Nulli q 2c. nri
statuti 2 constitutionis 2c. Dati apd urbem
uictorem. p. kl. Septemb. pont nri anno

lunificatio. Anno.

uper. Gentes et Regna
Roman pontifex adno
constitutus cum psona
tr singlas regiones arare no
possit. nec arca gregem sibi creditu cumq
pastoralis solitudinis exere nte ht me
dum ex debito sibi imposita futurus suos
ad diuersas mundi partes prout necessi
tates emiserint destinare. Legatos qui
uices supplendo ipius errata corrigat
aspa in plana conuertat et commissis sibi
populis salutis intremela mstrent. De
cum aliqui hmoi officiu et ptatez ipius
Roman pontifex qua no ab hoie sed
adeo recepit sub suo arbitrio moliente
legatos ipos nisi ab eis petita fuerint
ut de buplato eoz trissimissu subiectas
sibi tras dicentes hoc eis de consuetudie
copecte ingredi no pmittit. Nos hu
modi consuetudinem no tam irrationa
blem. qm iniqua. aiaz saluti coisiaz
detrahentem aptice ptati aucte aptica
penitus reprobantes legatos eosdem
ab omibz amittisqz peminencie con
ditionis aut status fuerint debere ad
mitti decernimus nec eos pteru cu
uisus consuetudis impediri posse a
quoqm xpiano noie glante quom
nus regna pumias et tras quaslibz
ad q ipos destinari cotigerit ingredi
ant libe ac comisse sibi legationis
officiu exerceant in eisdem. Qui uero
de ceto sup pdictis dictos legatos aut
etiam nuncios quos ad quaslibz ptes
pro causis quibuslibz sedes ipa trissim
serit presumpserit impedire ipso fro
sinam excoicationis incurrant. Regna
terre et loca quelibz subiecta. eisdem
tam diu sic in ipso cathastico supposita
interdicto qmdm in hmoi contra
dixerint psistend. Non obstantibus
quibuslibz indulgentis priuilegiis impa
toribz aut regibz seu quibuslibz teno
ribz modis et formis a sede ipsa co
cessis. que con pmissa nulli uolumus
penitus suffragari. Nulli ergo etc
Datus etc Clemens. v.

um. nuper du
rimus statued
ut citra arma. equos ferru
ligamina inualia et alia quecuqz me
cinoma in alerandam. ut alia loca
Sarracenoze terre egypti deferre mi
tere ut portare seu de portubz eoz
ut eis deferant extrahere ut ex
hi permitt. aut eis at auxilium ut
fauorem prestare quoquomo psumat
et illos qui con constonem hmoi iram
ausu temerario uenire psumpserint
eo ipso excoicationis sine decernimus

subiacere. a quo absolui negant n
tu de bonis ppis in tre ste subsidium
conuend. exsoluerint quum ad ptes
predtas detulerint ut miserint aut
deferri ut de ipoz portubz extrahi p
miserint deferendum nec tuc etiam ab
ead pterq in mortis articulo absoluat
sina absq mandato Sedis aptice spali
Et nichilomin si psonas eoz capi con
tingat in fuitutem et captura illoz
esse uolumus in quoz acaderint captioz
aucte insup aptica. Statuentes ut
illi qui con hmoi statutum nrm quo
libet uenire psumpserint pter pe
nas pdictas quas ipso facto incurrat
petuo sint infames et in testabiles
heant. ita q nec testari n legata eis
seu relata pape ualeant. Et insup
ad successiones tam ex testamento qm
abintestato sint prorsus et reddant
inabiles nec ad publica quelibz ad
mittat officia sintq illis omis actus
legitimi interdicti penitus et tamq
excoicati hostesq catholice fidi postqm
de ipoz hmoi temeritate constitit
dictis diuicis et festiuis publice nu
centur et in fstrum bona eoz omia
deuoluat prout in ostitudo ipa qm
sub bulla nra uol trissimimus ple
ma cotinetur. Vniuersitati ure per
aptica spita districte papiendo ma
dama quats constonem eand in a
uitatibz. Castris et locis insignibz uo
bis subiectis coram pto eis pposito
ulo dei prout ministrerit ipse uol
solempnt publicantes illam in cartu
larius ut capitulibz. Conitatum et vni
uersitatum. Ciuitatu. castror et loco
et pdictor et a ptatibus. capitaneis
et rectoribz eoz ac ab eisdem con
munitatibz et uniuersitatibz faciat
aucte nra inuolabilr obseruari.
Antes uo lras et gstitam recep
ta penes uos sub manu publica ut
sigillo autentico copia corund lato
et eaz per uos restitui papiamus
ad ptes trissicendas. Datum apd
montemlaurum etc.

Nicolaus etc. datus fil. ge
nerali et pmaalibus mi
nistis ac vniuersis fratribz
ordis firmior. Salut et ap. etc.
firmata cordis regta per. Se. ap.
inter cetia continetur. q cam pssis
de ipa egredi nullo m licbit nec
uobis licendaudi et absolucndi ab
ordie ip. ptas tribuit. ex regta su
pradta. Sed nonnulli ordie nri free

post factam in ipsa professione ab eis
infirmis mentita et aliis gressibus
mendacibus ac per malignitatis astu-
cias occasione uariis adiuuentibus
et ambagibus crescentibus in eisdem
asupioribus suis interdum excedendi
de ordine ipsi licentia postulant eaque
obtinere ab eisdem. In idem uero illic
cui excedit de eodem ad alios ordines
conuolantes in quibus ad dignitate
platuras et officia assumunt. non
sine proprio dispendio salutis et deo
grauatione non modica honestat ordinis
memorati. Nos itaque uolentes hu-
ic morbo congruo remedio remedi-
um adhibere ac aiaz obviare picula
et enagandi maius amputare aucte-
ritate. Statuimus. et eadem ordinamus
ut frater noster ordinis qui post professionem
ab eis in ordine ipso factam ad quos-
que ordines alios professionis cuiuslibet
petita ut non obtenta. ut non a super-
ioribus suis licentia inueniatur. ut per alium
seu alios ordines in eis transierint iam
sine transierint in ordine ut in ordinibus
ad quem ut ad quos transierint huerint
aut eos in posterum hinc obigerint ut ex-
erit illos ad nullam omnino ad ministra-
torem ut officia curam aiaz hinc
nec eadem ad aliquam dignitatem et
platuram seu personatum quoquomodo
possint assumi absque apostolice sedis
speciali et expressa licentia per ipsius
sedis patentes litteras concedenda fa-
cientes plenam certam determi-
natam de statuto et ordinatione
huiusmodi mentionem. Nos enim nichilominus
ex nunc. prout et maxime de
cimus si secus hinc per fuerit ante-
ptatum. Rite et in statu ordinis
nacionis et ostensis infringere et dare
fate in id. man. pon. in anno p.

Donifrons
ad ppetua.

Omniaque et cetera per petu-
am rei memoriam olim
celestinus pater. antecessor
noster demerito instanciam et
ambigere nimis plurimorum ignarum eorum
que et iur. debitum et gratias pas-
toralis cui presidebat officii requi-
rebant sedens insuper atque deceptus
per capaces astutias et deceptibilem
aliquorum fecit diuersa et concessit ua-
ria minus digne modicata et insolite
quorum aliqua subterfuge ex causa sub-
eius bulla nonnulla ut fertur propter
ipsius consensum transierunt que non
indigne quoniam nunc hinc apostolice
correctionis expostunt quapropter an-
cessor ipse suam insufficienciam ad

portandum summi pontificis onera dili-
genter attendens et defectum recogno-
scens quoniam piculum ex hoc pati-
utem ecclesiam urgente consilio coram
collegio frater suorum sancte romanorum ecclesie
cardinalium de quorum medio tunc eramus papam
pure et absolute renuntiavit eiusque on-
eri et honori in ipsis nichil sibi omnino re-
tinens ut seruans et hinc postulauit
et ueluit ut per ipsum impudenter facta
fuerint futuris eius successor prom-
de reuocaret. ac postquam sumus ad apostolice
summi apostolatus assumpti nobis dum ad
huc cemus ne apostoli preces fudit ut re-
uocare. que ipse male fecerat curare.
Unde nos attendentes picula scandala
et iacturas que ex tribus antecessoris mi-
nistris predicti puenirent ut possent in ana-
puenire ac aiaz saluti prouidere uolentes
omnes dispensationes super quibus potestati
beneficiorum dignitatum personatum
officiorum prebendarum ecclesiasticarum cum cura
ut sine cura obtentare ut obtinendare
pensionem quoque et concessionem ac co-
mendas de quibuslibet monasteriis
abbaciis prioratibus hospitalibus ecclesiis
reglaribus ut secularibus seu ordinibus
seu de redditibus et puenientibus ecclesiasticis
quibuslibet aut pecuniarum sumis papi-
endis beneficiis seu pensionibus subuen-
tione preteritionis oneris debitorum ut
cuiuslibet alius releuandi seu quomodo
alio titulo causa ut nunc sancte romanorum ecclesie
cardinalium postquam fuerint ad cardinalatum assu-
mpti ut alius ac omnes pensiones et
subuentiones de pecuniis qualicunque car-
dinalibus ut aliis nec non exemptis
incorporacionibus unionibus subiecti-
onibus concessiones quorumcumque ordi-
nis. monasteriorum hospitalium ecclesiarum reglarum
ut secularium. cum cura ut sine cura et
papiendi. personarum uirum seu uirorum ad
ut eorum aliquod preuenientem libera-
asubmissi-
ut subiecti-
seu cen-
sibus quibuslibet et auctoritate preterite fa-
ctitates. conferendi. quicunque dignita-
tes personarum officia prebendas beneficia
ecclesiastica cum cura ut sine cura. et per-
cipiendi puenientis. prout annu ut alio
tempore quorumcumque personarum dignita-
ti officiorum prebendarum beneficiorum ecclesiasti-
corum cum cura ut sine cura certarum pro-
uinciarum seu regnorum et ecclesiarum ac re-
uocandi nonnullas litteras grossas ab an-
cessore ipso concessas ut inquirendi utri-
usque ab eodem concessas forent de falsitate
ut tanta ueritate suspecte dispensa-
di preterea super personarum. dignitatum
officiorum prebendarum seu quorumcumque be-
ficiorum ecclesiasticorum super defectu natalium

et etatis. et sup. spousalib. et nrimonis
in casibus phibitis conuentionis et conse
rendi psonato dignitate officia pbn
das seu que cathastica beneficia famili
arii ut ditorum cum ipa quomodolibet
uacare continget. aut papiendi pro
uentus dignitatu officiorum cathasticorum
p non modicum tempus post obitu ob
tinendum ipa. papiendi ptea. distri
butiones comedianarum ecclesiarum in quibus
aliqui sui sub expectacione anni aliquam
in eis paciones adepti fuerint. ut pre
bendis infundaciones quorumcumque seu
dorum. uel bonorum stabilitu ad ecclesiam
man spectatum. Concessionemque iuris
et iurisdictionis bonorum immobilium. quorum
cumque q dta Roman ecclesia. in quibus
q tenus ut caste eorumque territoria ut
districibus obtinebat et cessionem iurium
aliorum in eisdem castreis seu tribus anno
aciones abbatum electorum priorum seu
platorum Regularium uel secularium psonarum
Concessionem insuper auctoritatis audiendi
cessionem absoluerendi. a suis exco
municacionis suspensioni et interditi ac dispe
sandi in diuersis casibus apostatas ad cer
tos ordines recipiendi et retinendi in
eis ac utendi pontificalibus et indulge
tiis concedendi ac edificandi oratoria
ecclesias seu loca infra limites. ante ap
phibitas seu con. puita. ab apostolica sede
concessa conuertiendi molestatores p
uitioz ut iurium seu psonarum certorum or
dini uel locorum et eadem ptegerendi et
defendendi. Insuper quorumcumque con
uentionum conuentionum patorum pmissionum
obligacionum constitutionum. Canonum uel
iurium et antientorum in eis ut ipa con
genque remissione quietaciones. absoluciones
mutaciones relaxationes et licencias ac
liberaciones apostolice antecessore. uel uel
lris sub quibuscumque tenoribus. formis
et modis factas indulgas concessas con
missas. uel datas. in firm. nroz pnaa
v. kl. januar. Du ad hoc essentibus
Neapoli. auctoritatis apostolice. pntis plenitu
dine reuocauimus irritauimus cassa
uimus et euacuauiumus omnino. pmo
cassas irritas et uacuas inuacuas
et nullas fore decreuimus firmitatis et
quidquid ex eis ut ob eas pnt deortu
lymoi sequetur. et quod secus aliquo
menter uel ytuorant continget accepta
ri et si sup. pmissis uel eorum aliquibus
ut aliquo iudice fuerint. seu create
res. concessi eam si p ipm antecessorem
Iudices uel creatores iporum aliqui uel
aliquos diuisi hnt sunt pcessus uel sine
pmitgate si tamen aliqui ut alia pre
teriti dispensacionum gressu eisdem p
eum antecessorem aut eius auctoritatem
legitice uel inuentione sunt conuincti

Districte precipimus et mandamus ut hec
infra tempus congruum ad dnt sed noti
cia deducant. Verum quia pnta. per
nos ut pmitit. facta Neapoli ante
consecracionem nre sollemnem sub bulla
mra porta non fuerint. Consecracione
ipa postmodum apud basilicam ppi
cipis aploz de urbe solute more recte
pta ea pntib. facimus anotar. quib.
plenam fidem in iudicio uel ex uidi
au uolumus adhiberi ipaq. de facti
pdictorum consilio ratificamus confir
mamus facimus apbamus et eam in
nouamus et ea omnia apredta die. s.
v. kl. januar. Plenu effectum uolumus
obtinere et quicquid ex tunc p quecumque
seu quoscumque. quauis auctoritate secus fu
it acceptatum uel factum scienter uel
ignorant. pcessus uel uel uaciam
Concedimus quoque ut Religiose psonae
que monasterium nigrum uel canonicorum
reglarum hntum in suis monasteriis
Regularibus canonice seu prioratibus de
ferebant antiqui ipa incorporata uita
suppita ut submissa eent ordinem mo
nasterii seu locis recte ut obseruare
pfacti antecessoris in eius assumptioe
ad apicem apostolice dignitatis porem
hntum libe. reassumat et in eo dno
famulent. Ceterum ut sedes ipa
sepe dicti antecessoris actus reliquos
luadus possit discurrere. et in melius
reformare eiusque errata. corrigere
omissa supplere. ac in irritum reuoca
da deducere omnia puita lras gressu
sup. quibuscumque. hnt ut gressu cona
ssionibus de quibuscumque. iuribus rebus
ut bonis que quolibet processerint seu
que obtenta fuerint ab eo nec non
que ab antecessore ipso uel uel seu lris
facta gressu data uel indulta sunt q
buscumque ordinibus collegiis uniuersi
tatibus conuentibus locis uel psonis re
glaribus secularibus ecclesiasticis ut mun
dane cumcumque fuerint ord. cond.
eminentie dignitatis aut status que
tenore pnaum uel p alias nras li
teras reuocata non sunt et pem
tus annullata quntum ad omem
effectum eorum de iporum firm. gssilio
et assensu. a dat. pnaum. suspen
dentes uolumus et districte papi
mus. ut sequentes roman. cur. infra
vnius Italici no infra quatuor men
sum et ex Italiam gstituti infra
vnius an. spaci. a dat. oputandus
ead. quodquidem tempus pro pemp
torio termino assignamus. ipa mor
prefate Sedis conspectui repntent
et ad mram et ipius Sedis noticiam
deducat apostolice discussionis examine

iusto iudicio faciente dno subitū ipaq;
 q̄ntum ad om̄ez effectum manē suspe
 si quousq; p̄ sedem ipsam ex certa sc̄a
 fuit approbata alioqui ex nūc de e
 ozudem firm̄ mox consilio et assu p̄
 iulia lras gr̄as et alia cōdita que mo
 et p̄fate sedis conspectui p̄ntari et
 ad man et sup̄dite Sedis notiaq;
 ut p̄mittit deduci mandamus et
 quidquid ex eis ul ab ea secutu fu
 erit ut sequet̄ aucte ap̄lica et de p̄ta
 tis plenitudine cassamus irritam
 euacuamq; cassas irritas ruacu
 as inuamq; ipa om̄o carere utiū
 decēntes Non obstan si ab eod̄m
 cessore ul alio Roman pontificali
 quibuscūq; ordinib; collegis eccl̄is
 ul p̄sonis cuiuscūq; condicione p̄e
 minencie siue status aliquib; ul
 alian eozū subquacūq; forma ut
 expressione ūb; sit indultum quo
 lib; ul concessum q̄ p̄dita facta
 concessa et commissi p̄ antecessorem
 ipm ut alios Romanos pontifices
 aut eius ul eoz aucte nequeant
 reuocari p̄ lras ap̄licas que de mōt̄
 to seu cōessione h̄m̄oi aut de ipoz
 toto tenore seu de uerb; ad uerbum
 de ordinum aut p̄sonaz nobis
 plenam determinatam et exp̄fate
 non fecerit mencioz seu quacūq;
 indulgentia ul concessione alia
 dute Sedis sp̄ali ul ḡrali cuiuscu
 q; tenoris cristat p̄ quam effectus
 p̄nauim p̄ssit quolib; impediri.
 Siquid aut in p̄missis ul circa p̄e
 missa dubi ul ambiguitates emi
 serit declaracioni et interpretacioni
 d̄te sedis plenarie reseruam; semit
 2 plures quocūq; opus fuit et
 p̄euit expediens fuit in d̄it faci
 end. Nulli 2 ē n̄re satisfacionis con
 firmacionis factionis approbacionis
 inuouacionis uacacionis gressione su
 spensionis p̄cepti assignacioni manda
 ti cassacionis irritacioni nunciacioni
 constituc̄ et resuacioni infringere cō.
 Siquis 2 ē. Dat̄ Lateran̄ sc̄to J̄o
 ap̄ilis pont̄ n̄re d̄no p̄mo.

Bonifacius
 ad p̄petuam rei

Bonifacius Ep̄us
 Seruus seruoz dei
 ad p̄petuam rei
 memoriam Pie

sollicitudinis studio duam ut dig
 nitates p̄sonatus et p̄bnde aliaq;
 b̄nficia eccl̄astica cum cura ul sin
 cura que apud sedem ap̄licam uacare
 dinoscuntur p̄sonis offerant

ydoneis p̄ quas in eis debita impendi
 obsequia et diuinorū cultus exerceat
 solliate in eisdem inde sit q̄ nos eccl̄
 astica b̄nficia que apud sedem eandem
 infra unū mensem a data p̄nauim ha
 tēmus in cura uacauerit ut uacauerit
 in futurum p̄missioni Sedis eiusdem
 aucte ap̄lica resuam; decēntes erit
 Iratum 2 manē si secus in hac p̄te st
 enter ut ignorant per quocūq; seu
 quacūq; ap̄lica ul alia quib; aucte
 cōtigit 2 cōtemptari Nulli ergo oīo
 h̄m̄oi liceat hanc paginam n̄re f̄e
 suacionis 2 cōstitucionis infringere
 2 cō. Siquis aut 2 ē. Dat̄ Lateran̄ m̄
 non oran pontificatus n̄ri anno p̄
 Bonifacius Ep̄us 2 ē ad p̄petuam rei
 memoriam

Bonifacius
 ad p̄petuam rei

Olim tam in ḡrali
 q̄m in lugdun p̄stinod̄ sub
 lecto conalio per se ap̄ celebratis i
 illos falsos 2 m̄pios xp̄ianos qui cō
 deum 2 xp̄ianum p̄p̄m Saracenis f̄e
 221. arma quib; xp̄ianos impug
 nant et ligumina Galeaz 2 alioz
 uasoz nauigalium deferunt 2 in eos
 eam qui eis galeas uendunt. aut
 naves quib; in piratis Saracenis
 2 nauib; curam gubernacionis exant
 ut in machinis aut quibuscūq; aliis
 aliquod eis impendunt auxilium ul
 consilium in xp̄ianorū dispendium et
 sp̄ali terre sancte sunt excommunica
 cione sine p̄m̄lgata ipoz rerum
 suaz p̄uacione militari et suos ca
 pientium fore censent Conalia cōdita
 Exp̄fate quoq; in ipis pap̄is ut talib;
 gremiū non ap̄nat eccl̄ie nisi totum
 q̄ de comercio tā dampnato p̄ceperit
 2 tandem de suo in subsidium terre
 memorate trāsmiserint ut equo in
 dicio in quo deliquerint puniantur
 felices insup̄ recordacionis. 22. p̄. m̄
 p̄dec n̄re gerens cordi negotium d̄te
 terre d̄it hactenus aucte ap̄lica
 Statuend̄ ut n̄lla arma equos fer
 rum ligumina uidualia 2 alia que
 cūque meramena in alexandriam
 ul alia loca Saracenoz tre egypti de
 fere ul m̄te seu de portub; suis in
 eisdem deferent erub̄e ul erub̄i
 p̄mittit aut eis al auxilium ul fauorem
 p̄stare quoque p̄sumat ac illos qui
 cōt̄ h̄m̄oi cōstionem ipius ausu
 temerario uenire temptarent eo ip̄o
 cōt̄ h̄m̄oi sine subiac̄e decerunt a qua
 non possint absolui nisi tantu de lo
 me p̄p̄is inde tre subsidium co
 uertend̄ exsoluerint quantum ad

ad partes p̄d̄tas detulerint ut miserit
aut deferre ut de ip̄or portub̄ ex̄hi
p̄miserint deferendum et si p̄sonas
eor̄ capi cōtingeret illas in p̄tutem
et capturam illoz uoluit in quoz a
aderit caponem. Postmod̄ eam
p̄decessor ip̄e nichilomin̄ Statuit ut
nullus omo aliqua uirtualia usq̄
ad p̄dictum t̄pus decimū a dat̄ h̄az
p̄decessor̄ eiusd̄ computand̄ alia
vero p̄dicta ut aliquod seu aliqua
de eisdem aut q̄libz aliud de uirtual
ibz sicut p̄mittit usq̄ ad p̄dictu
t̄pus dimittat receptis quacumq̄
occasione ut causi seu quouis ingemo
ut colore quesito ulloumq̄ t̄pe in a
lexandriam ut ad p̄tes Egypti m̄tē
ut deferre p̄sumat ut q̄ntum in eo
fuerit mitti ut deferri p̄mittat autē
ap̄lica decernendo ut h̄is qui cō h̄moi
Stabilitu eius uenirent p̄sumerent
p̄ter penas p̄d̄tas quas illos ip̄o
fatto incurre uoluit p̄petuo sint infa
mēs et in testabiles h̄eant q̄ta q̄ nec
testari neq̄ legata eis seu relictā p̄
ap̄e possint Et insup̄ ad successiones
tam ex testam̄to q̄m ab intestato sit
p̄orsus et reddant infames nec ad
publica quolibz admittat̄ officia sit
q̄ illis ome actus legitimus interd̄
itti p̄mitus et tamq̄m excoicati ho
st̄sq̄ Catholice fidei postq̄m de h̄moi
ip̄or temeritate cōsulerit diebus
d̄niis et festiuis publice m̄uentur
et in fisci lona eoz ome deuoluat̄
tur prout h̄ ome in ip̄us p̄dece
ssoris lris que in eiusdem archino
ofuant̄ eccl̄ie p̄mitus plenius
continet̄. Nos aut̄ tato solezoue
in hac p̄te p̄uide uolē quanto
maḡ hoc exigeret nosat̄ uiz gens
natiū d̄e t̄re que ab eodem p̄e
decessore in hac p̄te ut p̄diat̄ facta
sūt rata h̄ntes et grata illa ap̄lica
autē confirmam̄ ratificam̄ appro
bam̄ et inuouam̄ ac p̄ntis s̄pti
proano communis eoz p̄cipim̄
m̄contasse seruari. Monentes nichilomin̄
Venerabiles fr̄es nros ar
chieps Et ep̄s nec non Duces p̄ta
tes Capitaneos consiliarios com̄t̄
p̄los ut uniuersitates om̄iū et
singl̄az ciuitatu orazim̄az Italic
eū uniuersis et singlis districtis i
uigentes ut p̄dem archiepi et Ep̄i ea
ome in ciuitatibz eoz et in locis in
signibz suis dioc̄ eoz p̄pto publicat̄
et faciant ab eis publicari solemp
niter iubentes et faciente ip̄a ab
om̄ibz p̄tatis Fectoribz Comitibz

2
Vniuersitatibz et p̄sonis singl̄aribz p̄
dittoz Ciuitatu et locoz autē in
inuolabilr obseruari. Duces uero p̄ta
tes Capitaneos consilia com̄itates et
uniuersitates p̄missa in ciuitatibz
ut capitaneis Ciuitatum Comitatu
seu uniuersitatibz suis cōst̄i faciant
ip̄az obseruent firmiter et faciant a
suis subditis inuolabilr obseruari Et
ad subtrahend̄ lucra redditus et pro
uentus quibz babiloniens̄ hostie in
sanus fozas reddit̄ ad impugna
com̄ fideliū et t̄tinend̄ t̄ram scam
et alia ip̄ianoz loca que nequiter
occupauit firmiter statuunt certis
q̄libz p̄e apponit ut nullus
omo suaz ciuitatum eozq̄ t̄torū
seu districtus ad t̄re Soldano sub
iectas accedat mercationes aliquas
armoz liguam̄ et aliaz rerū q̄
zilibz deferat siue mittat sibi
ut sius p̄stet auxilium ut fauore
eos qui seais attemptare p̄sump
serunt p̄ exactior penaz adhitaz
estac̄ter puniendo no moleste sed
cum pacia p̄tatorū q̄d̄ p̄sumpt̄
h̄moi tam p̄ eccl̄ie q̄m p̄ alios tales
aliaq̄ uasi fidelū iura ordinac̄onem
seu disponi. Se ap̄lica impune ac
libe p̄turbent̄ offensis ac a talibus
conspiciant̄ ut p̄caute puniōis
remediū rep̄nat̄. Faciatis temeris
tas eoz districtus insup̄ n̄stiles
Vniuersis et singlis p̄fidelibz ubiq̄
locoz constitut̄ cuiusq̄ digni
tatis p̄eminentie condiciōis aut
status erit ut n̄lls omo cō
p̄missa ut eoz aliquod quolibet
sient attemptare p̄sumat. Et qui
seais eḡit p̄missis penis suis
condiciōibz et p̄cept̄ uia cōstom̄
eand̄ sit eo ip̄o ligatus. Ut aut̄ h̄moi
nre confirmac̄ōis ratificac̄ōis a
p̄bat̄ inuouat̄ m̄hibicōis et p̄cepti
p̄cessus ad comunem om̄iū no
tiā deduc̄. Cartas siue m̄bra
nas p̄cessum continentes eundem i
p̄ntis eccl̄ie b̄ti p̄t̄ p̄hap̄is ap̄loz
de urbe appendi ut affigi hostie
seu sup̄ limulizibz faciem̄ que pro
cessum ip̄m suo quasi sonora p̄com̄o
et patulo iudicio publicabit̄. Ita q̄
h̄n quos processus ip̄e contingit
nullam possint postea excusac̄ōem p̄
tendere q̄ ad eos talis p̄cessus non
p̄uenit ut q̄ inuolunt̄ eund̄
cū non sit uerisimile remane quo
ad ip̄e incognitum ut occultum
quo tam patenter om̄ibz publicat̄
Dati Rom̄ ap̄d̄ f̄ p̄ in festo ascen

idem
de testante

consensu dñe pont mri anno pñi
mo 10 lūm facius octauus

et testante feritate abusu que
ex quodam more horribili no
nlli fideles ipse psecunt^r

Nos pie intencione pposito dñi ne
abusi pcedim scilicet utque corpa hu
mana dilaceret mentesq; fidelium hor
rore commoueat et perturbet audi
tum digne decernimus abolendū pce
fati namq; fideles hmoi sue impro
bande utiq; consuetudinis uicio in
hentes si quisq; ex eis genere nobilis
ut dignitatis titulo insignitus pre
sertim ex suar pñi limites debitum
natē pfoluat in suis ul alijs pñi
remotis sepultura electa defuncti
corpus ex quodam impie pietatis
affectu trucidant^r excreuerant. ac
illud membratum ut in frustis in
humant conadentes ea subsequenter
aquis mmerfa erpnt ignibus de
coquenda Et tandem ab ossibus te
mto carnis exussis eadem ad
pñi ptes mittit seu deferunt tu
milandia. quod no solum diuine
maiestat conspectui ab hominabile
plimū reddidit sed etiam huane co
sideracione obiculi occurrut uehe
mentius abhorrend. Volentes igit
put officii mri debitum erigit ill
ud in hac parte remediū adhibe
p quod tante abhominacione tanteq;
in humanitat et impietatis abu
sus penitus deleat^r nec extendat^r
ad alios aptica autte statimū et
ordinamus ut cum quis eam cum
sanguis status. aut genus seu digni
tatis existerit in ciuitatib; terris
seu locis in quibus catholice fidei
cultus uiget diem de cetero clau
det extremū circa corpa defunctor;
hmoi abusus ut sunt nullatenus
obseruet^r nec fidelium manus tanta
timamitate ut inhumant^r sedentur
sed ut defunctor corpa sic impie
ac crudeliter non trahant^r deferant^r
ad loca in quibus uiuentes elegerint
sepeliri aut in ciuitate castro ul loco
ubi decesserit ul loco uicino ecclia
stite sepulture tradant^r ad ipse
ita q; dñm maneat corporib;
aut al ad loca ul sepulturam eleger
int deportant^r et sepeliunt^r in eis.
Nos em si pñi defuncti excreuer
ut excreueres aut familiares eius
seu quicq; alij cuiusq; ordinis co
dicionis status aut gradus.

fuerint etiam si pontificali pfulgeat
dignitate aliqd con hmoi mri Sta
tuti et ordinacionis tenore pñi p
serint attemptare defunctor corpa
sic inhumant^r et crudeliter pñi
do ul faciendo trahant^r excreuer
qua erunt in ipse pñi pñi pñi
fatto se nouerint macturos a qua
non nisi per apticaz sedem pñi in
mortis articulo possint absolucione
bñficiū obtine et nichilomin^{us} ille cuius
corpus fuit sic huane tractatum eccl
sastica careat sepultura. Nulli ergo
omno hominum liceat hanc paginam
mri statuti ordinacionis et pñi
mfringe ul ei ausu temerario conire
Siquis aut hoc attemptare pñi
indignacione omnipoten dei et bñ
ap. petri et pauli eius se nouerint
macturos. Dat illame. m. kt. octobr
pont mri anno sexto Idem lūm facius
pñi octauus.

Quorum hñ fida relacio or
accidentib; ad honorabilem
basilicam pñi aploz
de urbe ocesse sunt remissiones mag
ne et indulgenae pñi. Nos igit
qui uir mri efficitur debiti salutem
appetimus et pñi libentius singloz
hmoi remissiones omne et singlas
ritas et gratas hñte ipas autte
aptica confirmamus et appbamus
et etiam immouamus. et pñi pñi pro
tino communimus. Et tñ beatissimi
petrus et paulus apti eo amplius ho
norent^r quo pñi basilice de urbe
denotans fuerint afidelib; frequē
tate et fideles ipi spualiu largiāoe
numez ex huius frequentacione mag
senserit se refectos. Nos de omip
tentie dei mra et eorūdem aploz
eius mris et autte ofisi de firm mroz
consilio et aptice plenitudine pñi
omnib; in pñi anno os. at. a. festo
natiuitatis dñi mri ihu xpi pretito
proximo nichoato et in quolibet cen
tesimo secuturo ad basilicam ipas a
ceduntibus. reuerent uere penitentib;
et confessis ul qui uere penitentib; et
confitebunt^r in hmoi pñi et quolib;
centesimo secuturo anis non solum
plena et largiore pñi plenissima
concedimus omi suor ueniam pñi
Statuentes ut qui uoluerint hmoi
Indulgenae anobis ocesse fore pñi
pñi si fuerint romani ad minus.
vii. diebus continue ul mPELLAT
saltem semel in die. Si no pñi
fuerint ul forenses modo simili di

idem
Antiqoz

ebus xv. ad basilicas easdem accedat
Vnusquisque tam plus merebitur et indul-
gentiam efficacius consequitur qui basi-
licas ipsas amplius et deuotius frequen-
tabit Nulli ergo o homo huius liceat
hanc paginam nostre constitutionis appro-
bationis innovationis concessionis in-
fringere. si ei ausu temerario contraire
Si quis autem hoc attemptare presump-
serit et contra dei Romae apud sanctum petrum
et marci pontificis nostri anno. vi.

Dem super
Cathedra

†

uper cathedram petrine
ac pastoralis diuina dis-
ponente clementia consti-
tuta et si multis et aduersis que in
amplum Roma curie alieu. vndique
corruit quasi torrens et grauemur
negotio cur. exatenuat in mi-
nibus cogitationibus plime dista-
hamur circa id in frequentibus uotis
intendimus uacamus instantis et
opose sollicitudinis studium in-
ptint ut ad diuinum munus glorie
et exaltationis fidei antelice et pro-
fectum fidelium animarum pacis radia-
to diffidior uerbis et litigioz
amfractibus omo subditis in eccle-
siarum antistites ad curiam et regimine
diuina gregis deputatos certasque
personas quas ordo clericali inclu-
dit pacis tranquillitas urgeat fer-
uor caritatis crescat inuoluptat co-
cordie unitas diuine indemnitas pro-
fueret. Sana enim et eximenda
facti colligimus et non nisi pacis in-
terque in colitur. pacis auctor nec ut
noramus et dissensiones et scandala
prauis actibus aditum preparant
rancore et odia suscitant illiatis
moralibus ausum prebent. ab olim si
quidem in prelatos et rectores secula-
res sacerdotes ac clericos prochnalium curiarum
per diuersas mundi pinnaas constitu-
tos ex parte una et predicatorum ac morum
ordinum fides ex altera parte emulo sa-
tore zizanie parante grauis et pi-
dosa discordia exstitit suscitata super
predicationibus fidelium populi faciendis
audiendis eorum confessionibus primis et
iugendis eisdem et tumulandis de
finitorum corporibus qui apud sanctum
ipsum ecclesie sue loca noscuntur elige-
sepulturam. Nos autem per prius mo-
re laudabili moleste ferentes mo-
modi filiorum reducentes ad gratie
considerationis ex parte ac infra pe-

ccuris claustra sollicitate reuoluentes quod
sit plena pietas quam sit hominista dis-
pendis quibus in diuine maiestatis
conspicui redditur exosa discordia
sedita et propterea intendentes pene
sollicitudinis studio illam propterea
euellere ac omo submouere nullis
vniuersi quibus futuris dante domini
no sustinendam. Eandi quoque de
siderio cupientes ut huius negotii
quod potissime insidet cordi nostro
finem salubrem et celebrem per apostolicam
solertiae studium consequamur Dilige-
ti cum filiis nostris deliberatae pre-
hita super eo ad honorem dei et exalta-
tionem fidei quietum statu per pre-
dictorum ac salutis fidelium animarum in-
crementum de ipsorum firmitate consilio autem
apostolica Statuimus et eadem ordinamus
ut dictorum ordinum fides in ecclesiis et
eorum ac in plateis omnibus ualeant
libere clerico et populo predicare ac pro-
ponere uerbum dei hora illa diuini
targat excepta in qua locorum pre-
lati predicare uoluerint. ut coram se
facere solempniter predicari in qua
predicare cessabit propter quod si alio
de prelatorum ipsorum precesserit uolun-
tate ac licentia speciali instructionis at-
que generalibus ubi sermones ad clerum ex-
more fieri solent diebus illis qui-
bus solempniter predicari consue-
uit ad funera eorum mortuorum et in
festis specialibus seu peculiaribus eorum
firmiter possint per eundem fides et liceat
eisdem libere predicare nisi forsan
illa hora qua solet ad clerum in pre-
dictis per loca seu studium uerbum
dei Episcopus vel prelati superiorum clericorum
ad se generaliter conuocaret aut alius
rationi vel causi urgente clerum
ipsum duceret congregandum in
ecclesiis uero prochnalibus fides ipsi nu-
llatenus audeant ut debeant pre-
dicare ut proponere uerbum dei nisi
fides predictam a prochnalibus sacer-
dotibus mutati ut uocati fortassis
extiterint. aut de ipsorum beneplacito
et assensu seu petita licentia fuerit
et obtenta siue Episcopus vel prelati
superior per eisdem fides predicari
mandaret. Statuimus et eadem ordi-
namos autem per dicta ut in singulis
ciuitatibus et diocesis in quibus firmiter
ipsorum loca consistunt diuinosantur
illis ut in ciuitatibus et diocesis loca
ipsorum uicinis in quibus loca huiusmodi

non hentur magri priores prouin
 aales predicatoris aut eoz vicarij
 et quales ministri ac prouinciales
 ministri et custodes ordinum minorum
 predicatorum ad prouinciam platorem eoz
 dem locorum se conferant per se ut fra
 tres quos ad hoc ydoneos fore pu
 tauerit huius petitioni ut fides q
 ad hoc electi fuerint in eoz ciuita
 tibus et diocesis confessiones subditorum
 suorum confiteri uolentium audire libe
 ualeant huiusmodi confessionibus prout
 secundum deum expedire nouerint pe
 nitentias imponere salutares ac
 eis beneficium absolutionis impendere de
 licentia gratia et benedictione eorumdem ac
 deinde prefati nostri priores prouin
 ciales et ministri ac prouinciales
 ministri ordinum predicatorum eligere suade
 ant personas sufficientes ydoneas
 iure platee discretas modestas ac
 pitas ad tam salubre misterium offi
 cium exequens quas sic ab ipso e
 lectas reputant ut reputari pla
 tis ut de ipso licentia gratia et benedi
 ctio in ciuitatibus et diocesis eorumdem
 persone huiusmodi sic electe confessiones
 confiteri uolentium audiant et eis
 imponat penas salutares ac benefi
 cium absolutionis ut absolutionem impendant
 prout superius est expressum Et
 ciuitatem et diocesis in quibus fuerint
 deputate et per quas uolumus et no
 per prouincias deputari confessiones
 nullatenus audire. Quibus autem
 personarum assumenda ad huiusmodi ex
 ecutionem officii et de prout diuine
 sitas clerici et populi ac multitudo uel
 paucaas erigit eorumdem. Et si
 ydem platea petitionem licentiam co
 fessionem huiusmodi audiendaz concen
 serint illam prefati magri ministri
 ac alij cum gratia recipiant acti
 one duteque persone sic electe comi
 ssionem sibi officium exequens. Quod
 si forte iamdudum prelati quamque
 huiusmodi factum pontificis eisdem ad huius
 uisum officium nollent hanc uel
 non ducerent admittendū eo amo
 to ut sub tracto loco ipsius similiter
 eisdem ad huiusmodi officium pontificem
 dum prelati possit et debeat alij
 subrogari. Si uero ydem platea per
 factis factis ad confessiones ut pre
 mittit audiendū electis huiusmodi populi
 be licentia requisierint nos ex tunc
 ipse ut confessiones sibi confiteri uo

lentium libere hancque audire ualeant
 eisque penas imponere salutares ac eisdem
 absolutionis beneficium impendere. Quod
 ordinis de apostolice plenitudine potestate
 facultatem. Huiusmodi autem confessiones
 nequaquam intendimus personis seu fra
 tribus ipsis ad id taliter deputat potesta
 tem in hoc impendere ampliozem qua
 in eo curatis seu procuratoribus sacerdotibus
 est auctoritate concessa nisi forsam
 eis curiaz platea uberiori in hac parte
 gratiam specialiter ducunt faciendam.
 Huiusmodi quoque Statuto et ordinacioni
 nostre addiamus ut fides distorum ordi
 ni in eisdem et locis sine ulla utilitate con
 stitutis liberam ut sequitur habeant sept
 tuariam. Unde quod omnes ad eam recipere
 ualeant qui sepeliri elegerint in locis
 et curiis memoratis. Verum ne pro
 curiam curie et ipse curati sine recto
 res qui administrare hinc ecclesiastica
 sacra quibus ut noscitur de iure con
 petere predicare seu proponere uerbum
 dei et confessiones audire fidelium de
 bitis et necesse beneficiis defraudentur au
 operariis mercedis exhibicio debeat
 apostolica auctoritate statumque et ordinumque
 ut fides ordinum predicatorum et minorum
 de obueniendi omnibus tam de finibus
 libi quod quibusque et quocumque relictis
 distinte ut in distinte ad quoscumque
 rectores ut determinatos usus de quibus
 eadem quarta seu canonica pars da
 ti seu erigi non consueuit ut non de
 de iure nec non de datis ut quali
 cumque donatis in morte seu in mor
 tis articulo aut infirmitate donant
 ut dant de qua decesserint quocumque
 dote ut in dote factis ipsis ut alijs
 per eisdem quam partem quam apostolica
 auctoritas taxamque et et limitamque prochi
 alij sacerdotibus et curiaz rectoribus
 sine curatis. largiri integre teneant
 facturum curaturum quod nec alij ut alijs
 a quibus quanta pars huiusmodi minime de
 beret ad ipsorum fructum utilitatem uel
 comodum huiusmodi fiant relictis aut in
 eos solis data ut donata precedant
 seu quod in morte ut ab infirmis
 huiusmodi dandū ut donandū factis ipsis
 existet in eorum dandum ut donat
 cum sanitate sibi dari ut donari
 pararet in quibus per ipsos uisitand
 eorum intendimus honorare ut si quod
 absit per fides ipsos dolo ut fraude.

quicquid in hac pte agi fortasse contigerit
propter id quod eos propterea dicitur sacerdo-
tibus rectoribus et curatis idem uolu-
ma et disticta ro in eum iudici
requirit examine ab eisdem b[e]n[e]ficio
nonem aut hmoi nil ualeant p[ar]ro-
chiales Sacerdotes rectores curati et p[ar]-
lati erigere sup[er]dum ut nec illis am-
plius dicti fies impende sint afluat u[bi]
ad id aliquo possint aliquatenus co-
herere. Nos etiam ut in cunctis e[cc]l[esi]a-
r[um] p[ar]tibus fauente d[omi]no p[re]cedat. b[e]n[e]ficia
sa p[re]sentia. indulgentias gr[ati]as uerbo
seu scripto sub quacumq[ue] forma uel ex-
pressionis uel g[ra]tione u[er]bo. anobis
u[bi] p[re]decessoribus n[ost]ris Romanis p[on]-
tificibus cunctisq[ue] ordinu p[re]dictoru con-
cessa nec non consuetudines quoniam
Statuta et p[ar]ta in q[ui]ntum si p[re]mi-
ssis ut aliam p[re]missoru co[n]tra p[er]mittit
reuocamus uacamus cassamus et p[er]-
tamus qui ymo cassi uacui. et p[er]tita
mutamus et n[ost]ra p[ro]p[ri]us. exist[en]t s[un]t
mutatis. Ceteru uniuersos e[cc]l[esi]ar[um] p[re]-
latos cunctosq[ue] p[er]sonas Status
ut dignitates existant ac sacerdotes
p[ro]fessionales et curatos seu rectores
p[re]dictos p[ri]mu tenore rogamus et
hortamur. attente nichilo[rum] eis disticta
p[re]cedendo mandam q[uo]d p[er] diuina
ap[osto]lica sed[is] reueren[ti]a p[re]dictos ordines et p[ro]-
fessiones eor[um] h[ab]entes affectu beniuolo
comendatos s[un]tibus ip[s]is non se di-
ffiales graues duces aut asperos
sed p[ro]p[ri]os fauorabiles p[ri]mos et ben-
uolos p[ri]moq[ue] munificen[ti]a liberales stu-
deant exhibere sic eos in p[re]dicationis
officio et p[ro]fessionibus uerbo dei ac a-
liis om[n]ib[us] b[e]n[e]dictis tamq[ua]m coop[er]-
atores eor[um] p[ro]p[ri]os et laboru suoru
p[ri]ncipes p[ri]ncipia beniuolentia reape-
re et effectuose admittit no obmittant
q[uo]d p[ro]uide illis eterne b[e]n[e]dictio p[re]-
miu augeat et aiaz salutis m[er]e-
menta felicia p[ro]ducent. Nec ip[s]e
luteat q[uo]d si scire ab eis agi contin-
get. in hac pte aplice Sedis beni-
gnitas que ordines et p[ro]fessores
eor[um]dem uberi fauore p[ro]sequitur
et gerit in uisceribus caritatis con-
cedit no merito turbare nec eadem
equanimiter pati posset q[uo]d super
hoc p[ro]uisione optime remedium ad-
hibet ip[s]osq[ue] nichilomin[us] celestis m[er]-
cedis p[ri]ncipis digna p[re]meritis
reperderet. cuius obsequiosu s[un]t
ip[s]os sedulitas curiosa. p[ro]sequitur
minime p[er]terret. Nulli ergo hmoi
omo liceat hanc pagina n[ost]ra Statu-
ti ordinis concessione taxacione

idem
p[ro]uisione

limitacionis reuocacionis uacacionis
et p[er]tacionis infringere. ut ei ausu te-
merario con[tra]re. Si quis aut hoc a-
temptare p[re]sumpserit indignationem
omnipotentis dei et b[e]n[e]dictoru p[et]ri et pau-
li ap[osto]loru eius se nouerit incursurum
Datum lateranensi xlii. kal[endas] maii p[on]-
t[ificatus] n[ost]ri anno vi. longin[us] h[ab]m.

reuocamus et anathematiza-
mus et p[er] p[ar]te dei omnipotentis
p[et]ri et p[au]li ap[osto]loru et n[ost]ra os
dicos reuocamus. et latus utriusq[ue] se-
cus sine sint familiares curie sine
aliis unde om[n]es qui aliq[ui]d pactum
fecerunt seu se aliquod p[ar]tiu uel ma-
gnum p[ro]misit uel p[ro]missionem
recepit. aut ex pacto sine ex p[ro]-
missione occulta uel manifesta facta
sub generalib[us] et plenarie no expre-
ssis. sine sub sp[eci]alib[us] et exp[re]ssis
ap[osto]lice u[er]bis quodquam dederunt. re-
ceperunt. magnu uel p[ar]tiu. uel
p[ro]missiones de quacumq[ue] re. aut u-
tilitate p[ro]pter hoc consequenda fecerunt
aut receperunt p[ro] aliq[ui] n[ost]ra
ca. sine gr[ati]a p[ro] se aut p[ro] alio in
causis in iudiciis seu alie p[er] h[ab]as
ap[osto]licas et quibuscuq[ue] modis apud
sedem ap[osto]licam obtinenda Et hanc
sinam ad p[ro]mittentes et acceptantes
dantes et recipientes durima exte-
dendam illos quoq[ue] qui aliq[ui]d fa-
uerunt culpabiles in p[re]dictis et
nobis n[ost]ra h[ab]m diez. sp[eci]ali non
retulerunt. ut aliam p[er] que ad nos
uerbum fidelit[er] p[ro]feratur. simili de-
termina sine subiac[ere] Determina
et ut nullus m[er]itene h[ab]as sinam
exco[m]municacionis p[ro] p[re]dictis uel aliquo
p[re]dictis absq[ue] sp[eci]ali mandato n[ost]ro
absolom b[e]n[e]dicti ualeat obtinere
nisi forte ad nos recursu h[ab]re no
possit in meritis articulo constitutus
nec et ad absolom[em] gr[ati]am admi-
ttatur nisi p[ri]us q[ui]ntu dedit sine
recepit integrat[ur] p[ro]p[ri]u largi-
atur iusticiam uo uel gr[ati]am sic ob-
tentam n[ost]ra p[ro]p[ri]us et moniti
uolunt om[n]esq[ue] carere statuina
effectu et relore firmitate. Sed
facienter utentes ip[s]is simili sinam ex-
co[m]municacionis asstringimus et resuante
nobis absolom eor[um] cu p[re]missis
in o[mn]ibus ad penam similem obliga-
ma. Dat[ur] Rome apud s[an]ctum p[et]rum
xlii. kal[endas] maii p[on]-
t[ificatus] n[ost]ri anno vii.

idem
p[ro]uisione

bonide attendentes
q[uo]d frequen[ter] q[ui]ntu no
sine causa sine et p[ar]-
tam m[er]itoz Interdicti sine

ut interdictum non ponatur eadem aqua
Loca pro permutatio debito

proferunt quod sunt nonnulli iudices
immo prompti ad proferendas eas
dem. et in negotiis suis causas quepla
interd. exprobratatis qui caritatis
dice prospiciunt iudicis proce. di
nosant. quod tpe interditi diuina or
gana suspendunt. et laudes nec eccle
siastica sacra ministrant. et ut solent
tollunt mortuos seu inuenerunt su
ffragia pferunt p oblationem frequenter
hostie saluatoris adolescentes et par
uuli participantis raris sacra. mi
nus inflamant. et solidant in fide
fidelium tepescit deuotio huius pulu
lant. multiplicat picta aiaz pntis
constitutionis pudentia edito ut nulli
punita ciuitas castri uilla locus
et territorium ut districtus autte or
dinaria ut delegata supponatur
eali. interdito pro pecuniario de
bito ut pro cuiusvis monete uel
pecunie qritate sub quacumque occa
sione ut cuius. seu quouis questio
colere pro eo maxime q ipoz dm
retores seu officiales quocumque no
mine censeant aut mole seu hita
tores aut singulares psona ipoz sta
tute ut statuendis ordinando ut
ordinandis terminis hmoi debitu
seu qritatem non soluerint hacte
nus ut antea no psoluent. Nos
enim ex tunc decimus iustum et mane
si scire hactenus extitit attemptatur
ut ottingent attemptari illud omo
venocimus. Non obstan quibusvis
obligacionibus conuictis pntis couen
cionibus copfacionibus submissioibus fide
iussionibus processibus et sine super h
hinc ul hinc iuramentorum penaz
spualium et tyralium seu militaz ut
quocumque alia firmitate uallans
nisi talis supporao interditi hacte
nus foret facta ut in antea fieret
de aptia Sed licentia spali et expre
sse per ipius sedis patentes hae
apparente Idem.

Etent Supioribus

suis Reuerencia subditi et
dum salubris ab eis pro et

pis correctionem uelud curam
medicamentis suscipiunt obediunt
exhibe tenent. rursus oportet pnt
tos cu caritate corrigere deet eos
humili. inferre quid docent et sub
iectos pna dilectione foue sic de
licatus debitor effugit. sic arditor
onerofus minime reprimatur. Sane du
dum Reuerabili fce nro aduolmen

Epi aduolmen caplm sue ecclie dul
men que reglaris ordinis sancti bn
diti fore nosat. descendente. prior et
caplm ipius ecclie dulmen exprobrant
q de osuetudine erat ecclie sepe ditte
atpore cuius non erat memoria in
ecclie sepe ditte q Epi dulmen qui
fuerit propte p se solus absq aliis re
ligiosis sibi aduolmen clerice ut laicos
sectaribus quibusvis assumptis sibi
loco uicarii. monacho seu monichis
capli meorati uisitacionem suam. hacte
nus prefato capto impenderit supp
licauerit eid. ep. ut omes tam laicos
qui clericos rethosos et sedares. anqm in
sitacionem actuali. crederet a capto per
aperet amoueri quibus amotis parati
erant. ipm admittit ad uisitacionem hoi
pagendam. Et q dicit Epus eos sup
hoc non audiuit quicqm protestaretur
se uelle omes clericos et alios pter tce
ut quatuor et uicarii. remouere et sic
suam uisitacionem magis et comple. Idem
prior ad se. ap. appellau. Nos conside
rantes q osuetudo predicta conu
ne utilitates factatem prolium que
ne est angustanda. restituit. p qd
etiam. ut f. salua sit rex probao q
publice niteat ne uitas occulte caution
e iure ut curent migratus testari. et te
stificari uolentibus se ipse et alios testes
uel signatores exhibere debet et statuit qm
le conu. ut audialibus exhibet psona pnt
ut duo uiri ydonei qui acta conscri
bant quos quidem pntos monachos
tum p. eoz professionem que illoz uo
tem facit fimestam et ppe artet au
diens et publicas sine aulibus acibus
nec patit. prout constituo nouella
declarat nisi inquisitionis hute pra
uitatis causa talellione aua uicem
in hac pte duo uiri per supdm cona
liu obtinet officiu. exerce cum quia
suspecti ne con se priorem aut caplm
qly subsint que corrigenda inuenien
rente et fidelit. conscribent constat non
esse stendentes quocq. quod id epali
no medicum. detrahit dignitati ep
qui dignitate pnam sue ingemo auge
et comites honor. sui causa adhibi ab
ducant. sepe solum suspectis forsitam
qmq. quos uisitat comite copellunt
etiam consuetudinem p quam caplm p
libati uident. min. delicati tamqm
no zonabilem rephimo. Sed ne sit epa
onerofus decemmo pdec. n. neffigie
mhentes ut cum ad uisitacionem de
cedo facendam in ecclia memorata. de
stenderit in uisitacione actu duas ut
tres honestas psonas et tali caritate
infirmas quaz una ad minus sit

Idem
debet

Religiosa ordinis & diti & vni notari
cliam secum heat & non plures con
suetudine aliqua obtenta .et copone
qualibz mē pte ipas sup hoc in con
zium facta hactenus no obstan Nu
lli ergo & c. Idem

Quantum nobis debitum fut
tutis expsat . ut qui ad resor
mandos in clero mores et
attus put nobis ex alto pmutatur
solertez intendimus ibi pāpue resor
macione attemore remediū appona
mus . ubi manus inspiciamus pialum
minere Sane qm pialosum existat
q aliquis in officio dignitate ul gdu
fore se asserat & pro tali etiam heatur
nisi prius qd asserit tēpne ostendat
documentis taz ex oculis qm ex cano
nicis institutis colligit eundem asse
rti naqz cum mandatu pāpue se
uenisse credendum no est nisi hoc scā
tis pbiuerit Nec similr creditur a
sserenti se legatum Numqm em ap
sed mores fuit absq signatis api
abus vnamqz legationē suscipe sed
nec dicenti se legatum se eiusdem
credit ut intendit nisi de mandato
aplice fide debeat oculata . Simili
clia ad alienam dioc sine suor or
dinarioz lris uementes nec in suis
reapunt ordinibus nec ad supiores
ascendunt clia quoqz atq monichi
qui de suis ciuitatibz ad aliena urbez
proficiunt . nisi muniti ueniat su
or lris pator no sunt clia ul mo
nachi reputandi . Si quis pterea in
clericali se electum . dicat si sacerdo
tem se noiant hoc scrutandū est quia
non sine plico est in talibz conuicio
indisussa . Et aut in illis qui se epē
ul supiores prelatoz . aut etiam a
bbates . Priores seu alios monastioz
Rectores quocumqz noie censeant
appellant sit discussio celebris & dili
gens facienda luculent apparet si
scandla ei pida graua que corz
paze posset conuicio in discussa dili
genas attedant . hinc eundem
nos euocat ratio ut cum pmissis
aliis casibus qui minoris existat
picti sit ex constobismatibus edine
iam prouisum hinc ultimu qui gū
ora miratur nequaqm sine optime
pulsionis remedio relinquamus .
Pnti itaq ppetio ualitura constitu
tione sanamus . ut Epi et alii p
lati supiores nec non abbates pri
ores & cetoz monastioz regmina
ercentes quocumqz noie censeant .

qui apud ducem Sepmonet aut co
firmacione consecracione ul bndico
me minus recipiunt ad commissas eis
ecclias uel monasteria absq dute sed
lus hmoi corz promotionem confir
macione consecracione seu bndico in con
henaly atted ut hmoi ecclias hmoi
administracione accipe non presumat
Nulli quoq i eos absq ditz lraz
ostensione recipiant aut eis inten
dant . Et si forte con presumptum
fuit q per Eps et prelatoz abba
tes priores et alioz monastioz
regmina ercentes predictos medio
tpe actum fuit . putum heat . Nec
quidpi ydem Epi ul prelatoz ab
bates priores & monastioz regmina
ercentes pda medio tpe de eccliaz
monastioz puenitū papiant corz
dem Capta uero & ouentus eccliaz
& monastioz ipoz et alii quocumq
ipoz absq hmoi dute sedis lris re
cipientes ul obediētes eisdem
tam diu sint abusioz ipoz peca
pacione suspensi donec sup hoc euf
dem sedis gram meruerit obtine
Similr quoq si Epi prelatoz priores
& alii monastioz regmina erce
tes predicti ab eadem sede discedant
solite fidelitatis no prebito uita
meto mch de ipoz eccliaz & mon
astioz puenitū papiant & quit
quid p eos ut de illis dicit actum
fuit uerbis no subsistat Nulli g
hmoi omo licet & c. Idem

Idem
vna pta

Nam sanctam
eccliam catholi
cam & apam aplicam uo
gente fide credē cognimus et te
nere Nosq hanc firmē credimus
& simpliat censemus . et quaz
nec salus nec remissio ptozum
spōse in cantias proclamante .
Vna est coluba mea pfta mea
una ē mata sue electa gentit
sue . que vni corpus mistam re
putat . anima corpis . xps caput
xpi uo deus . In qua vni dū &
una fides & vni baptisnu . una
nepe fuit diluui archa noe tpe
vnam eccliam pfigurans que i
vno cubitu consummata . nec vni
vni gubernatorem hui & rectore
erit quia oia supstentia sup te
ram legima fuisse deleta hanc at
ueneramus & vnam dicant dno
m ppha . Que a franea dea nam
meam & de manu canis vnam

meam pro anima enim. 1. pro se ipso
capite sunt orant et corpe et corpus
unici. s. etiam noiauit ppter sp
si fidei facientia et caritatis ecclesie
unitatem. hec e tunica dmi mco
sutilis que facta non fuit sed for
te pronem. Igitur ecclesie unus
et unice unit corpus unum caput
non duo capita quasi monstru
spe. s. et christi vicario petrus. pe
trus sicut dicens dno ipi pet
pasce oues meas inquit quali
non spatr has ut illas p quod
comisse sibi mlti. unusas sine
ergo greci sine alii si dicant petro
cuiusq. suoz no ee commissos fa
teant. necesse est se de ouibz xpi
no esse dicente dno in iohane u
ni ouile et unum ee pastorem. In
hac eiusq. ptate duos esse gladi
os spalem uidet et palem euage
licis dicitur mstruunt. Na dicen
tily aptias. Ete gladi duo hie i
ecclesia s. cu aptu loqrem. no rridit
dne minus sed satis esse. et certe
qui in ptate petri tptem gladi
esse male attendit uerbum dmi
profertis. quere gladiu tuu
in uagina. Vterq. q. em ptate e
ecclesie spalis. s. gladiu et mialis. sed
is quid pro ecclesia ille uo ab ecclesia
episcopus ille sacerdos. is manu re
ctum et mltu sed ad nutum et
pauas sacerdos oportet aut esse
gladiu sub gladio et palem aucte
spirituali subia ptate nam cu di
cat aptus non e ptas nisi adeo
que aut a deo ordinata sit non
ordinata esset nisi gladiu esset
sub gladio et tamq. inferior re
dueret p aliu in supma nam
sedm bti dionisiu ler diuinitat
e infima p mediam supma reduit
no ergo sedm ordinem reducit
unice si ora eque ac mne sed in
fima p media et inferiora p supiora
ad ordinem reducit spalem at
et dignitate et nobilitate terrenam
quilibet pcellere dignitatem pta
tem oportet tanto clarius nos fate
ri quanto spalia. q. uia antellit
q. enam ex deaz daone et bndicti
one et sanctificatione ex ipius ptes
tatis concessione. ex ipaz reum
gubernatoe clar oculis intuemur
Nam ueritate testante spalis
ptas spalem ptatem mstruere hie et
iudicare si bona non fuit sic de
ecclesia et ecclesia ptate uerificatur u
tiamum jeremie. Ete constitui
te hodie super gentes et regnar

et que secunt. Ergo si deuit terrena
ptas iudicabitur aptate spali sed si de
uiat spalis inoz a suo supiore si uo
suprema a solo deo non ab homie possit
iudicari testante aplo spalis homo
iudicat omnia ipe aut auemine iudica
Est aut h. auctas et si data sit hoi et
creatur p hoiem no humana sed
ptas diuina. praus ore diuino.
Petro data suisq. successoribz in xpi
que confessus fuit petri firmu dicente
dno ipi petro. Quodcumq. ligauis re
Quodcumq. igitur huius ptati adeo sic
ordinate resistit dei ordinacionem resistit
nisi forte duo sicut manichei fingat
ee pnapia quod flm et heticum in
dicamus quia testante moyses ne in
pnapis sed in pnapio deus creat
celum et terram. Porro sub esse Romano
pontifici omni huane nate declar
mo diuinus et diffinitus. omo esse
de uirtute salutis.

¶ Etenim non nouam agredimur
neq. uiam insolitam ambu
lans sed antezioris iuris cal
catam uestigis pntis consilio indu
bitato roborans. Suffragio et mcoasso
munimine stabilimus. Est siquidem
iam statum q. ppositum publice atati
onis editum cum artet qui in
pediit aut facit eam se celando ne
ad eum possit puenire atati appa
reat. q. utumq. qui sic agit. Sed in
alio pectoris. hmoi edita pposita sue
iudicacioni subiectos arceat et astrin
gant magis q. si uoce pcomia que
inotestatur pauas ut hie citarentur
ius enim q. them mod. citatibz po
sint inelent. psumpsisse credend. est
ut que in eodem alio tot ipius albi
publicum loci frequentatui oculis
paterent legenda ad atati noticiam
deueniret. Vnde ad prebendam omni
bus eoz que ibi finitunt plenam
lectionem et noticiam mandat. lege
tabulis aut lapidibz sculptam fassime
ecclesie describi pntu et affigi pmissis
igit. mdelitatem osidera com deducis
ac in lance irrefragabilis zone appe
ns. Nos qui unius dno disponente
fesse diuofant uolentes p hanc noue
llam constonem inram aliquid arce
predm. Statutum expressus mueni
declaramus de fm noz consilio
et nichilominus hoc edito ppetuo ua
lureo statum ut citaciones aut
aptica de quibusq. pseme vndeaz
et ubiazq. sint. auusq. statue di
gnitatis ut peminende ecclesiastice
ut mundane eam si mpyali aut
regali pfulgeant dignitate pferant.

de mch. pntis. q. p
Romano subest pntis
fuit

Idem 2em no 10
nouam agredimur

et atati pntis

Declaratio apostolica ne subsidia exigantur sine arbitrio
sunt a clerico ab huiusmodi potestate p[er] regno regibus
in modis et modis huiusmodi huiusmodi huiusmodi huiusmodi

si impediant ut faciant p[er] se ut p[er] alio
quocumque modo ne citationes t[em]p[or]e ad
eos p[er]ueniant ex quacumque causa fac
eunde aut citandorum domalia sine loca
tute illi lib[er]e adiri non possint cum p[er]
ut scriptu[m] e[st] existimare debeamus an
corde liceat ubi est citatio facienda p[er]
inde ad instar edictorum p[re]latorum p[ro]p[ri]o
torum in alio p[ro]torio eadem ex sole[m]
p[re]ter dies in quibus Romanus ponti
fices suos officieret facere generales p[re]
cessus publice id nobis sp[eci]at et exar
ta sua iubentibus facere in auctoritate huiusmodi
inraz in auctoritate p[re]lati p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
affigenda tam[en] maiore ecclesie loci in
quo Romanus pontifex coram omnium
p[ro]p[ri]o ip[s]am nationum residebit auctoritate
ut auctoritate possint p[re]lati et ita referri
auctoritate ualeant et auctoritate auctoritate
p[ro]p[ri]o huiusmodi huiusmodi que considerata
locorum distantia volumus citationibus
ip[s]is competere appropinquare si ip[s]i
p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o apprehendissent Non obsta
tibus aliquibus p[ro]p[ri]o indulgentis
et huiusmodi p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o aut p[ro]p[ri]o qui
buiusmodi p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
regali ut alia ecclesiastica p[ro]p[ri]o seu mu
dant dignitate p[ro]p[ri]o alius in
seuoribus seu ecclesie monasteriis loci
collegiis et vniuersitatibus in quacumque
forma uerborum concessis p[er] que talia
citationum effectus possint quoniamlib[er]
impediri eadem si de ip[s]is et eorum totis
tenoribus de uerbo ad uerbum aut de
p[ro]p[ri]o n[ost]ro p[ro]p[ri]o monasteriorum
ecclesiarum locorum illorum quibus conceditur
ut eorum ordinibus aut dignitatibus o
porteat in n[ost]re locis fieri mentionem

omnifacius Ep[iscop]us Decanus p[ro]
uorum dei Venerabilibus
fratribus archiep[iscop]is ac dilectis

filius Eleme[n]tis archiep[iscop]i p[ro]p[ri]o p[ro]
p[ro]p[ri]o Decanus archiep[iscop]i Cap[itu]li et
alios ecclesiasticos p[ro]p[ri]o nec no nobi
libus p[ro]p[ri]o d[omi]ni duali Comitali
Baronibus milibus et ceteris p[ro]p[ri]o
famae constitutione ad perpetuam rei
Et si de statu Regni omni[um]lib[er] in q[ui]
catholice sedis cultus uiget p[ro]p[ri]o
sollicitudinis cogitatio ad statu
aut ip[s]amissimam regni fama in
que semp[er] auctoritate huiusmodi ex[em]p[lo] ma
trem ecclesiam uiguit deuotionis in
tegras deuotionis plenitudo respice
ndunt f[er] obedientie promptitudo
tanto solerius aciem osiderationis
ertendimus et circa illud cogitationis
n[ost]re uersatur instantia qu[an]to ip[s]am

ulteriori fauore p[ro]sequimur et sincerius
gerimus in iustis caritat[em] D[omi]ni
siquidem pastoralis officii debemus
exuentes in fauorem ecclesiarum et
ecclesiasticarum libertatis auctoritate apostolica
durissima statuend[um] Ne p[ro]p[ri]o et eccle
siasticis p[ro]p[ri]o amissisq[ue] dignitat[em]
statu[m] aut co[n]dicio[n]is existant sub
adunor[um] mutui aut dem[on]stratio[n]e in
p[ro]p[ri]o regibus p[ro]p[ri]o aut
p[re]sidentibus ceteris p[re]stant absq[ue] sedi
ap[osto]lice auctoritate subsidia quocumque nomine
conferantur ne uel imp[er]atores reges seu
p[ro]p[ri]o aut alii p[re]sidentes eam in
p[ro]p[ri]o erige ut r[ati]o ab eisdem p[ro]
lati et p[ro]p[ri]o ecclesiasticarum auctoritate
ceteris indolentibus penitus adiectis
in hac p[ar]te. Veru[m] nonnulli n[ost]re inten
tione ignari siueq[ue] p[ro]p[ri]o uol
tentis huiusmodi consuetudinem n[ost]ram in
zonabili aut equitati consona sed
uoluntatis interpretacioni subicere
moliuntur non attendentes q[uo]d ta
tu ad eum q[uo]d condidit interpretacio
n[ost]ra p[ro]p[ri]o Nos igitur huiusmodi
congrui intendentes adhibere
medelam et ut amissisq[ue] ambigui
tatis scrupulus in hac p[ar]te tollat[ur]
et iustitie puritas eluceat auctoritate
p[ro]p[ri]o declarando q[uo]d constitutio
ipa ut eius p[ro]p[ri]o ad denari l[ib]
mutui seu que in alia uoluntate
p[ro]p[ri]o et ecclesiasticarum p[ro]p[ri]o
eiusdem regni amissisq[ue] statu[m]
ord[em] seu ordinationem existant omni
p[ro]p[ri]o coactione aut exactione
cessante se aliq[ui]tens no[n] excedit
licet ad id forsitan carissimum in f[il]
filii n[ost]ri philippi regis francie et
illustre uel successor[um] suorum qui p[ro]
t[em]p[or]e fuerint aut officio eorundem seu
ducum baronum Comitum ut aliorum
duorum nobilitu[m] p[ro]p[ri]o de regno
p[re]dite requisicio auctorialis et auctoritate
p[re]cedat. Q[uo]d feoda seu censualia
sine iura quib[us] in rebus ecclesiasticarum
denacione retenta ut alia p[ro]p[ri]o
consueti regi eiusq[ue] successoribus
duabus comitibus Baronibus nobi
libus et aliis d[omi]ni p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
p[ro]p[ri]o consensu eorum indebit et ante
constitutio[n]em eandem libere p[ro]p[ri]o
debeant quicquid nec illas p[er] ip[s]am
costume uigorem in huiusmodi
aliquatenus impediri Q[uo]d consto
eandem claresc[er]e claresc[er]e non inuen
tes sed se inuentionibus et inuentionibus
n[ost]re p[ro]p[ri]o in honestis milibus

ut semel actis in misericordiam non de-
fendant. Sciamus insuper hmoi de-
claracione nre q si prefatus regi
et successoribus pro uti ut ptiadati
eiusdem defensione pialosi nece-
ssitas munci ad hmoi necessitati
casum nequaquam memorata con-
stitutio qm idem et successoribus ipse
possint a ptiatis et psonis ecclia-
sticis di regni pete aut aape p
hmoi defensione subsidium ut q
tribucionem illudq ut illaq pte-
lati et psonis p dte prefato regi su-
isq successoribus in consilio etiam
Romano pontifice teneant ut uale-
ant sub quocumq nomine aut ale et
impti. Non obstantibus consone
predta seu quoque exepnoms ut
alio quolibet pntio sub quacumq
forma concepto a sede ap mpe-
trato. qz declaracio ntitatis su-
pradite ipius regis et successoris
suor consone du modo successoris
ipi uicesum etatis animum erege-
runt relinquit. Sup quo dfozum
regi et successoris suor consone o-
nerari eisp moteste uoluma qz qd
quid recipi ult ipius defens casu
contigit in suaz recipiant pntm
anaz sup quo nisi sibi salubriter
pnt et consule uoluerit atten-
dere potunt in quo pnto remane-
rent. Si uo defensi pnt etatis
hmoi animum pfacti ne exceserint
successor. Declaracio ntitatis eiusdem
plator. Clitor laicoz qui de ipz
successor strito consilio seu maior
ptis ipz sunt consone relinq-
tuz. Quoz simit consone onerari
uoluma eiusdemq plena apri q
si quid ult casum defensi recipi
at eiusdem in dispendio salute
osilaziorz recipet ipz illudq re-
stituere teneant. Et pntencio
nre nre no existit nec eritit per
consom pntam seu declarcom pntez
iura libertates franchisias seu q
suetudines que pfatis regi et re-
gno. Duabz comitaly Baroni-
nobilibus et quibusvis aliis tpa-
libus dms edicione tpe prefate
constitucione ac etiam ant illud
competet nostebant tolli diminueri
ut quousint mutare aut eisdem
alique derogare seu nouas fuitu-
tes ut submissiones imponere. Et
iura libertates franchisias et consue-
tudines edita reg prefatis et

aliis illis et integra consueare. Nulli
ergo hmoi liceant hanc paginam
nre declaracio infringere ut ei ausu te-
merario contraire. Siquis aut hoc ac-
ptare presumpserit indignacionem
omnipoten dei et beatorum p et pauli ap-
tor eius se nouerit incursurum. Dat
apud urbem. Pont nri anno tercio

Exemplum alii
Omnibus Episcopus suorum
dei venerabilibus filiis. Ar-
chiepiscopo Rothomagen et Episcopo

antiodorezen ac dilecto filio abbati su-
diomensi parisiensi diocesis. Salutem et apostolicam
ben. Et si de statu etc. Quo circa disce-
dom bre per apostolica scripta mandamus
qte uos ut duo aut uno bzm per uos
ut alii seu alios pntos et ecclia sticas
psonas sup ditas ad hmoi subsidium
eisdem regi et aliis successoribus exhi-
bendum eisdem regi et aliis. Ante
ma spualit et pntit prout utiliter
ualius expedire uiderit apostolice post
pnta compellatis. Inuocato ad hoc si
opus fuerit auxilio brachii secularis.
Nem obstant si eis aut aliquibus exem-
ptis et non exemptis per spale pri-
uilegium siue lras sub quacumq forma seu
tenore ueloz concepta a sede apostolica
su indulgentiam q ad hmoi prestanda
subsidia minime teneat. Et q ad id com-
pelli seu mndum suspendi ut excoicari
non possint p lras dte sedis non fa-
cientis plenam et expressam de indu-
cto hmoi menacem. Et q ulet alia die
sedis indulgentia gntali ut spali
cuiuscuq tenore ut expressione e-
pistat p quam pntis non expressam
ut totat non mistam effectus eorum
impediri possit quomodolibet ut differri
et de qua in nre lre plenam et
expressam ac de ueloz ad uelozum o-
porteat fieri menacem. Datu uis

Antea Romanam eccliam que dis-
ponente dno sup omne alias
ordinarie pntis obtinet
primatum adeo ut pte nri uniu-
sor rpsidelu et in gra quatuor p
rochiales. Sedes instituit nre quas
post ipam Romanam eccliam constan-
opolitanam primum alexandria sedm
anthiocena tercia et iherosolimitana.
quartum locum uoluit obtinere ipasp
multis progatiuis et honoribus ac pri-
uilegiis decorauit de quaz pntioit
cum eas uacare contingit tanto
est accuratius attendend et antea
providend quanto maiori emineat

*Donatus
venerabilis*

13
Idem scta Romana

altitudine dignitatis et p[re]sulis er-
rare in p[re]sulis eadem sup[er]
hoc ip[s]e cum sibi in re lita delib[er]a-
tione matura m[en]te alia m[en]te op[er]ari
non o[mn]i[n]o q[uo]d om[n]e p[ro]chibet p[re]-
dictaz sedum ciuitates aut p[er] d[omi]-
nate aut occupate ab infidelib[us] uel a
schiismaticis detinent[ur] ip[s]az capite seu
conuentib[us] et canonicis dispersis in
diq[ue] et ciuitates ip[s]az p[er] alias regio-
nes seu loca. a ciuitatib[us] ip[s]is rem-
ota ex quo contingit p[er] d[omi]nate experientia
m[en]te nos deant q[uo]d vacante consilio
politani eccl[esi]e p[er] mortem h[uius] m[en]-
p[re]dictaz sui p[er] unum diuinitat[em] eius
canoniam fuit de nouo pastore e-
lectio celebrata alie canonias suas
agentib[us] m[en]te d[omi]nate tamen e-
lectio iuri si q[uo]d sibi ex electio[n]e h[uius]m[od]i
competebat in m[en]te m[en]te sponte ac-
lib[er]e resignauit Ideoq[ue] de eorund[em] fuit
consilio et ap[er]t[is] p[re]sulis plenitudine sta-
tutus ut q[uo]d d[omi]nate ciuitates ip[s]e di-
aoni schismaticoz aut infidelib[us] sub-
sint aut suberit aut detineant[ur]
p[er] eos canonici d[omi]nate p[ro]chibet se
dum ai eas uel ip[s]az aliquam seu
aliquas uacare contigerit ad electi-
onem p[ro]chibet seu q[uo]d p[re]sulis
de p[re]sulis sibi p[re]dictaz uel pastore
nullom[n]o p[ro]cedant quousq[ue] ad ap[er]t[is]
sedis noticiam deducant Nos enim
a dat p[re]sulis decimo p[re]sulis et
mane s[er]uare p[er] d[omi]nate eccl[esi]e conuen-
tus uel canonicos aut quicunq[ue] alii
uel alios faciens uel ignorans fuit a-
temptati Non obstantib[us] quib[us]
cuq[ue] ip[s]az eccl[esi]az uel aliam eaz
consuetudinib[us] uel statutis iuramen-
to confirmato uallatis seu constitu-
tione p[re]sulis uel indulgentie se-
dis eiusdem p[er] que effectus p[re]sulis
impediri possit quomolib[et] uel differri
Et de quib[us] quousq[ue] totis tenori-
bus aut de illis ad uerbum in m[en]-
lis h[uius]m[od]i esset mencio sp[eci]alis Nulli
ergo r[ati]o Datum lateran[ense] x. kal[endas] Januarij
pont[ificatus] n[ost]ri anno Septimo

reiciamus et anathemazimus
Omnes illos qui ad sed[em] ap[er]t[is]
uenientes uel recedentes ab eadem
p[er]unt uel spoliant uel detine[n]t p[re]sulis
aut impedimentum aliquod exhibent
quomunus ad eandem sedem lib[er]e p[er]-
sonis h[uius]m[od]i et reb[us] suis ueniant ad
eandem et recedant eam si impiali
aut regali fulgeant dignitate seu
cuiusq[ue] alterius fuerint p[er]uincac
ordinis seu conditionis aut status no

obstantibus quib[us]cuq[ue] p[er]unt et mot
genere eis ut eoz aliam uel aliquib[us]
ab ap[er]t[is] de sub qua m[en]te feriant te-
nere concessis q[uo]d m[en]te suspensi ut
exco[n]icati non possint que p[ro]suis tolli
his et reuocatis om[n]i ad h[uius]m[od]i q[uo]d con[tra] h[uius]m[od]i
h[uius]m[od]i m[en]te suam et p[ro]suis p[er] ea ne
queant s[er]uare quomunus m[en]te
m[en]te Declaramus m[en]te om[n]e p[re]dictos
et alios qui p[er] se uel officiales suos uel
m[en]te ac al m[en]te m[en]te regnorum
seu terraz suaz uel transiuntib[us] p[er] ea
indeatq[ue] oriundis ad seuenientibus
m[en]te uel receduntib[us] ab eadem e-
quitaturis limitant uel subtrahunt
que deferunt seu repositant p[ro]suis
oportunitatib[us] uel expensis uel que m[en]-
te res aut h[uius]m[od]i aut ap[er]t[is] h[uius]m[od]i
auferunt seu tarant m[en]te p[er]sonarum
uel familiaraz seu expensaz uel uiciorum
uel directe uel indirecte talibus uen-
entib[us] uel receduntib[us] Impedimentum
uel obstaculum p[re]sulis p[re]sulis impe-
ditores fore ad d[omi]nate se uenientium
et receduntium ab eadem anathematis et
exco[n]icati suam m[en]te sup[er]dictam ip[s]az
sclitatos a sacroz p[re]p[ar]atione m[en]-
amo exclusos Distructe p[re]sulis ut
ille ip[s]e m[en]te p[re]sulis neq[ue] ad
sacrum p[re]sulis nisi de p[re]sulis m[en]te eccl[esi]e
satisfactione aut sufficienti cautione p[er]-
missis eos uel amittat[ur] fuerint p[er]u-
nencac dignitatis ordinis condicione
aut statu eam si archiep[iscop]ali uel ep[iscop]ali
dignitate p[re]sulis qui sacra e-
ccl[esi]astica uel sacra aliquod p[re]sulis
seu ministrare exco[n]icati anathematis
sua modum eaz m[en]te lecti
om[n]e administratione sacroz in audi-
endis co[n]fess[ion]ib[us] officiu p[re]sulis apte
impedientib[us] et contemptorib[us] sup[er]dictis
neq[ue] grauius co[n]tra eos sp[eci]aliter et p[re]sulis
litter p[ro]ut expedire uiderimus p[ro]-
cessibus uel h[uius]m[od]i m[en]te p[re]sulis ad eam
om[n]e noticiam deducat[ur] cartas seu m[en]-
branas p[re]sulis continen in p[re]sulis lateran[ense]
basilica appendi uel asigi hostis seu s[er]-
luminarib[us] faciens et Datum lateran[ense]
Indie Cene d[omi]ni p[re]sulis n[ost]ri anno nono

Exientes olim
discordiam que
inter p[re]latos et rectores seu

Sacerdotes et clericos p[ro]chibet eccl[esi]-
az p[er] diuersas mundi p[ar]tes constitu-
tos ex p[ar]te una et p[re]dicatoz et mi-
noz f[aci]e et alia sup[er] p[re]dicatoib[us]
fidelib[us] p[re]sulis faciendis audiendis e-
oz co[n]fessioib[us] p[re]sulis m[en]te
eistem et tumultandis defunctorum
corpib[us] qui elyebant apud f[aci]-
noz loca uel eccl[esi]as sepulturam

Idem
1 q[uo]d p[re]sulis

Idem
Exientes

grauiter inualerit p[ro]p[ri]e euellere
ac o[mn]ino submouere nullis in q[ui]b[us] fu-
turi s[un]t p[ro]p[ri]is suscitandis quadam
sup[er] h[uius] constitucionem edictis in qua
ubi q[ui] et quo h[ab]et eisdem scribis
predicare h[uius]m[od]i o[mn]i s[er]uice audire
p[ri]mas n[un]q[uam] et qual[ite]r ip[s]i f[aci]e libe-
ram h[ab]eant sepulturam de q[ui]ta ob-
uentionum. p[er] cor eisdem p[ro]chial-
libus sacerdotib[us] et cathar[is] r[ati]onib[us]
seu curatis integrit[er] exhibenda ex-
presse ac plenarie g[er]untur. Verum
sicut r[ati]onib[us] seu curati p[ro]p[ri]i et d[omi]ni
p[ro]chialiu[m] cathar[is] talis d[omi]ni ac au-
tatis g[ra]m nobis questione non
stauerit q[uod] f[aci]e ip[s]i curatam au-
tatis et d[omi]ni h[ab]et Constanciam eandem
in q[ui]t[us] e[st] p[ro] p[ro]p[ri]is curatis.
R[ati]onib[us] et d[omi]ni e[st] d[omi]ni m[ulti]pli-
citer illam infingit moluit et q[ui]ta
p[ro]p[ri]i eis non exhibent eam p[ro]p[ri]e
uoluntatis arbitrio denegando p[er]
dicando in d[omi]ni p[ro]chialiu[m] cathar[is]
m[ulti]tis r[ati]onib[us] Curatis p[ro]p[ri]i et
d[omi]ni sup[er] d[omi]ni et alie m[ulti]tis arti-
die quos longu[m] et narrare p[ro]p[ri]i
g[ra]m cor[am] o[mn]i eandem in ip[s]is r[ati]o-
nib[us] et p[ro]p[ri]i curat[ur] et d[omi]ni g[ra]m
p[ro]p[ri]i uenendo d[omi]ni p[er] cor[am]
f[aci]e quib[us] al[ia] fraude facit constom-
p[ro]p[ri]e malicie curat[ur] et d[omi]ni
o[mn]i acq[ui]sitis. Nos itaq[ue] ip[s]is p[ro]p[ri]i
Curat[ur] p[ro]p[ri]i et d[omi]ni eandem
auitatis et d[omi]ni supplicat[ur] m[ulti]tis
nati attenden[do] q[uod] p[ro]p[ri]i e[st] iura con-
de[m]n[st]ra[n]t q[uod] ea tuncat[ur] exstat ac uo-
lentes o[mn]i p[ro]p[ri]i m[ulti]tis ag[er]e
obseruari d[omi]ni r[ati]onib[us] curat[ur] p[ro]p[ri]i
p[ro]p[ri]i ac d[omi]ni eandem Curat[ur]
d[omi]ni de illo p[ro]p[ri]i t[em]p[or]e p[er] q[uod]
ip[s]i m[ulti]tis et in futurum cor[am] f[aci]e eandem
ar[bit]ra ea que in d[omi]ni g[er]unt[ur] constom-
iusticie plenitudine assequantur.
Distractionem p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i m[ulti]tis
damus. Q[ui]t[us] uos ut duo aut vna
v[est]ri p[er] uos ut alium seu alios eis-
dem r[ati]onib[us] curat[ur] p[ro]p[ri]i et d[omi]ni
auitatis et d[omi]ni efficit[ur] defensoris
p[ro]p[ri]i assistentes ac faciem constom-
eandem quo ad omnia eius capta p[er]
ut iacet firmiter obseruari ne p[ro]p[ri]i
tunc cor[am] tenere ip[s]is r[ati]onib[us] cura-
tor p[ro]p[ri]i et d[omi]ni Curat[ur] et d[omi]ni
p[ro]p[ri]i de illis m[ulti]tis et g[ra]m
n[un]q[uam] et sub[st]antis. exq[ui]ta p[ro]p[ri]i con-
tenere d[omi]ni o[mn]i p[er] eandem f[aci]e
debitam satisfacionem impendi ac
exhiberi eis tam sup[er] h[uius] q[uam] o[mn]i
constom eandem concernit in
illis que iudicialem indagare requi-

p[ro]p[ri]am iudiciu[m] In alie no p[ro]p[ri]i q[ui]tas
ip[s]os eregerit iusticie complementum
Ita q[uod] p[er] h[uius]m[od]i iusticia d[omi]ni cep-
ta. cor[am] aliquos in uno nego[ti]o quo ad
omne et omnia negocia eandem no cepta
p[ro]p[ri]i m[ulti]tis et integrit[er] h[ab]eat
Olestatore et m[ulti]tis h[uius]m[od]i nec
non conditores quoslibet et rebelles
quoslibet et quoslibet expediret p[er]
constam ecclesiasticam ap[osto]lice post
p[ro]p[ri]i constando Non obstan[do] de du-
abus d[omi]ni in con[st]it[ut]io g[ra]m q[ui] m[ulti]tis
Quorum p[ri]ma cauet[ur] ne quis certis ca-
sibus exceptis ex[ist]am auitatem et
d[omi]ni Sec[un]da uero ne tunc alius d[omi]ni
u[est]ri d[omi]ni dictam a f[aci]e eandem
d[omi]ni a iudiciis euocet[ur] et eandem al[ia]
quib[us]libet constib[us] a nobis ut p[ro]p[ri]i
cessorib[us] m[ulti]tis r[ati]onib[us] p[ro]p[ri]i
tam circa iudices delegatos q[ui] con-
f[aci]atores editis que v[est]ri possent in
hac p[ar]te iudiciu[m] eandem e[st] q[uod] quo-
libet obuiare d[omi]ni tunc u[est]ri t[er]ciam
ut q[ui]tam dictam auit[em] p[ro]p[ri]i q[uod]
ad iudiciu[m] trahat[ur]. Sc[un]t aliquibus
as[er]e ap[osto]lica sit m[ulti]tis q[ui] m[ulti]tis
suspendi ut ex[ist]at no possint p[er]
h[uius]m[od]i ap[osto]lice non facientes plenam
et expressam ac de uerbo ad uerbum
de m[ulti]tis h[uius]m[od]i m[ulti]tis ut quib[us]
lib[er] alie m[ulti]tis p[ro]p[ri]i et h[uius]
ap[osto]lice quib[us]libet et sub quac[un]q[ue] uer-
bor[um] forma concessis p[er] que p[ro]p[ri]i
non expressa ut total[ite]r non m[ulti]tis
iudiciu[m] explicat[ur] possit quolibet
impediri et de quib[us] quor[um]q[ue] totis
tenorib[us] de uerbo ad uerbum in m[ulti]tis
h[uius] sp[eci]e et expressa m[ulti]tis sit h[uius]

Am grauius et
m[ulti]tis de d[omi]ni

sis m[ulti]tis p[ro]p[ri]i nouissime at
r[ati]onib[us] curat[ur] et p[ro]chialiu[m] cathar[is]
sacerdotu[m] o[mn]i m[ulti]tis Curat[ur] et d[omi]ni cor[am]
f[aci]e p[ro]p[ri]i et m[ulti]tis ordini in
quietudine querelis et clamore
m[ulti]tis fatigati exurgit cogi-
mur et necessarii remedi[um] quale
clementie mansuetudo p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i
corrigendis excedentib[us] subditis q[ui]
et p[ro]p[ri]i emendandis liber-
m[ulti]tis leuitas p[ro]p[ri]i non quale
Seueri iudicis affert aculeus m[ulti]tis
rigor expetit compellunt exhibere de
m[ulti]tis p[ro]p[ri]i et benignitate tem-
perantes pietate rigorem et seueri-
tatem m[ulti]tis lenientes ut saltem q[uod]
absit ubi sit ab offensa p[ro]p[ri]i h[uius]
Religiosi no cessauer[un]t eos iuste duri-
orib[us] ar[bit]ra modis et p[ro]p[ri]i m[ulti]tis
moderatu[m] affectum moderent[ur] salu-

idem
olim

briter acrotyly medicinis Sane du
dum ult' ea que sup' confessionibz
et predicationibus durimo ordina
da iustis iombus moti statumq
ut ydem fies in cathe et locis su
is omis ad sepulturam r'ape ualeat
qui in eisdem cathe atqz locis ele
gerint sepeliri consensum ne prochi
alis cathe et parz curati sine r'eto
re debitis et n'is b'nficiis diffi
uident' mit' cetera addicentes h'mei
ut diti fies de obuencioibz oibz tam
de funalibus qm quibusqz et quo
cumqz rebus in distinte ut distinte
ad quesumqz c'tos ul' deimnatos
usus nec non de d'is ul' qualtrunqz
dandis in morte siue mortis articulo
aut infirmitate denantiis ut donat'
de qua decesserit quocunqz d'ite ul'
in d'ite fribus ipis ul' alijs p' c'p's
q'taz p'tem prochi alio sacerdotibz
et catiaz r'etozibz seu curatis laici
et integre teneant' Verum licet u
ba d'ie constituciois et mens uadara
itaqz luanda fere nesciant' tamen ydem
fies qui q'tis uigere sua salute po
ll' et r'eligionis et abstinentie angu
stie gl'iaz credunt tanto humilior
se r'ede et innocentes ne mysterium
iutupetur ipoz p'bere et m'ia mod
stie claustra contin' debeant non
uerent' apte ul' consensu eiusdem
offende et omite mente eius aduue
ntis molare fraudibus et quesitis
coloribus efusare h' hui memorate
querere h' m'sinuatores hnt predite
nam ut de m'is r'efezamus pauca
ut ee r'efezamus breuia de diffisio me
morati fies de predite de quibus
q'tam solum uolumus eam curatis et
r'etozibz offendentes u'ba constitua
onis expresse pro uoluntatis libito
solue co'diaut addo tenant' eaqz pro
ipis in eadem consensu sit porta
obfuare uolentes q' in obfuacione
ipoz eos modum excede r'efezatur
ad fraudandos aut quantum in eis e
con' mentem consensu p'dite ditto
curatos h'mei q'tam quqz morientes
induant ut uelint et petant cum ipoz
bitu sepeliri Non adu'tentes quid eos
aq'ta non erunt Quymo siquid ca
utum est in Canone etiam si tales in
egritudine de q' decedunt ad r'eligionem
tr'iseunt de l'one ipoz cathe aquibz
assumitur Canonica debet p'prio ex
hibet Aliqn no uolentes quicquam
ab h'is qui decedunt apud eos eligunt

sepulturam legari parant se ulti
maz uoluntatum eoz exco'tores
dimitti et aliq' p' eoz animabz iuxta
arbitrium exco'toz suoz mandari
distribui que postmod' fribz suis seu
conuentibz conferunt et in eoz utilita
tem conu'tunt assentes in debite
hoc ipis fribz non r'elatu Et ideo
q'tam eoz non debet curati et r'eto
ribz edictis Non autem d'ice q' ca
uti est uix q' id q' ab exco'tore p'te
stamenti dat' ab eo tamqm a m'stro
recepitur et sicut attestatoze r'elatu
q' de l'one suis talit' ordinant' h'etuz
falsacie subiugatum h'et uerbis q'
stoma ipius sup' posuit euidet' ap
paret ne sp'ificatio illa que sequit'
causa tollende dubitacione appita ob
uenciois q'ualitatem minuit que
p'cedit Q'ip fies parant ut te
statores ipi legata que ipi eisdem r'e
liquit' fribz illis soluit cogitantes
mutari ydem fies q' si testatores ex
infirmitate h'mei m'ezetuz q' hoc
ad q'tam minime teneant' Ignoran
tes sanctum q' testator ase legatum
soluens in uita non domi p'sumitur
face sed q' soluit ut solueret ut lega
tum Ideoq' legataria post testatores
mortem id non itez p'eat et si sola
die locus sit ca p'terea non euadit
faciut m'sup' d'ia fies ne eis aliquis
intestamento ut u'ba uoluntate
relinquatur sed p'curat q' de ce
dentes mandent exco'tozibz ulti
maz uoluntatum suaz ut fribz
ipis dent aliquis cum palam cape
possint r'elute iure consuet' et ualeat
et ideo q'te quasi fides emissum ca
piti dimissum falsacie subiacti et
aem Sepe etiam ut r'elutoz fribz
effugiant canonica exsolue p'ra
oem descendendibz ostendentes se
tantum de l'ute l'anaqz curare sug
gerut ut alibi non apud se eligat
sepulturam Q' ut emittam q' non
lemp op'ionis doctores dixerunt
q'tam debet curatis de r'elutis oi
ly a prochiatis p'prio et si fuerit
apud eos sepulti ex p'teritis et ex
definitoz qualitate p'sonar' et r'e
lutoz eis q'ualitate in fraudem fi
eri p'sumimus Cu in p'rito ante o
stonem h'mei q'te sepultus et ma
xime diaoz apud se totis uiribz
pararent Et h'is em lura frau
dem quqz p'sumit et aliqn faciut
conuencioes Plures eoz agut q'

Relinquitur eorum aliam ad dispensa-
 tionem aliquam prout eadem in debetur sine
 fuit arbitrat Intendentes quod tale re-
 lictum ipse sibi largiat non
 tamen credunt ad quodam p[re]stacionem
 huiusmodi ad quam teneantur ut si in
 simili iudicium e se teneant. Pre-
 terea sibi relicta ex quibus p[re]sta debet
 curatis integrali ab hereditibus de-
 finitorum recipi dicentes ex verbis
 consensu p[re]fate curacionis sacerdo-
 tes de suis malis quodam debere
 recipere memoratam. Sed non recte
 respiciunt quod siue salaria in h[uius]modi
 sic huiusmodi quarta in curatorum satis-
 dotum est huiusmodi et idcirco uendica-
 re prout eam ipsi curati et in h[uius]modi m-
 ortuorum hereditibus aut huiusmodi qui facit
 commissio relicta solui sibi sunt gra-
 uati ne eisdem illam soluant p[re]stam
 cum p[re]bati ipse facit possent herede
 suspicere ut sibi solui eandem ad h[uius]modi
 Relinquitur multociens aliquid testa-
 tores ut dant in infirmitate de qua
 moriuntur aut ulla mentione facta
 in eorum ulla uoluntate mandat
 dari post mortem alicui d[omi]no s[er]ui
 in aliquas comoditates puta e-
 mendoz lib[er]oz sine aliaz rerum
 et vni de quo sepe dicitur quod solui
 denegat. Que non solum no deneg-
 garetur ab eis si recte cognosceret
 quod h[uius]modi ipse facit per monachum
 mon[achum] per s[er]uum d[omi]no p[re]i per alium
 querit sit questum quod in legato
 fuit s[er]uo in p[re]iatis ut quod sibi lega-
 p[re]fate d[omi]ni acquiritur ut cum ea sit
 factio testi et possit facit commissio gra-
 uari p[re]iatis uelud de indigne ipse
 relicta dato ut dari mandato sine quod
 rela ut liquet etiam ex verbis quod
 stonis p[re]fate n[ost]ro soluietur. hec
 religioni sancte non congruit hec
 sunt ab officio caritatis ex[em]pta hec
 p[re]fationi s[er]ui d[omi]ni ostent et aliena
 Nam in manu nostro uidet ut qui
 sponte remittunt p[re]iatis auare con-
 stant et appetant aliena et huiusmodi
 et alie scilicet clerici qui p[re]iatis alia
 munera ut ita loquimur subeunt et
 ecclesie quas uelud antiquiores et
 a quibus locorum suorum inuicia et augmen-
 ta sup[er]fuit non modici honorare
 deberent op[er]e sicut in fesi retribui-
 com eis qua fugienda in g[ra]titudine
 retribuit impendunt sataguntque
 unio lumine unaque auela eisdem
 p[re]iatis curatores recusantes p[re]iatis
 dere quod de magna gra Sedis ap[osto]lice
 de p[ro]chialis uice curatores ipsorum

huiusmodi ipse facit ecclesiasticam sepulturam
 quia in huiusmodi rectorum integritas quia
 sinceritas dilectionis ueretur cognoscit
 qui diligenter attendit et sentit qui
 terant intuentur Nos igitur qui diuina
 eos expectare uolumus ut expicimus in
 eis utrum easp[er]ite facerent ad que
 possunt inuiti compelli no ualentes ista
 ulterius tollerare uolentes d[omi]nam con-
 stom inam in omnibus suis p[re]iatis p[re]iatis
 refragabiliter obseruari sic attendent quod
 parum est inra concedere nisi sit qui
 tucatur eade quod ad nos p[re]iatis p[re]iatis
 tinct obuiare fraudibus et compescere
 contemptores d[omi]nam tue mandamus
 quat p[re]iatis ut alii seu alios eadem in
 non notorie et non manifestis ex-
 sibus huiusmodi d[omi]nis rectoribus curatis
 sine p[ro]chialis sacerdotibus ciuitatis et
 dioc[esis] oronem p[re]fatio defensionis
 efficacis assistas eosque aduersus p[re]fatio
 et alia huiusmodi tucatur ipsos non p[re]iatis
 con[stituti]onem huiusmodi ab aliquo mole-
 stari eosdem facit ad satisfaciendum de
 subreptione et in p[re]fationem ipse et alios
 ad obseruacionem t[er]m[in]i t[er]m[in]i p[re]fatio p[re]fatio
 censura ecclesiasticam autem inra ap[osto]lica
 re compellat Non obstant tam inra sup[er]
 uocatione ad iudiciu[m] qui de duobus
 d[omi]nis in g[ra]tiam et quibusque aliis sup[er]
 hoc sine sup[er] consuetudinibus in Lugdunum
 conualis et anobis consensibus editis
 aut si eisdem sibus seu ip[s]orum ordinibus
 aut aliquibus aliis ab eadem sede moti
 tum existat ut indulgeri contingat
 quod interdicta suspendi ut exco[m]municari non
 possint aut extra certa loca ad iudi-
 cium euocari p[re]iatis ap[osto]licis non facie-
 tes plenam et expressam ac de uerbo
 ad uerbum de indulto huiusmodi et ip[s]orum
 ordinibus mentionem et quibusque aliis
 p[re]fatio sed indulgentie p[re]iatis et
 lris g[ra]tialis cuiusque tenor existant
 p[re]iatis p[re]iatis non expressa ut t[er]m[in]i
 non in f[er]m[in]a c[er]t[er]o eaz Impediri
 ualeat quolibet ut differri

Enedre Ep[iscop]us Seruus ser-
 uum dei. Ad p[er]petuam rei
 memoriam Sup[er]m[od]o

consiliu[m] p[er] quod d[omi]nam et ordinacionem
 uniuersa suscepit ad ap[osto]licam dignitatem
 fastigiu[m] euocati sollicitate consideraco-
 nis indagine p[er]stutantes quod ex m-
 fa s[er]p[er] collacionibus p[re]iatis re[ser]u-
 nationibus concessionibus ut am[er]it p[re]iatis
 se re. l[er]m[in]at p[re]iatis. Vni p[re]iatis in h[uius]modi
 his sine factis ut p[re]iatis autem sua ua-
 ria et diuersa scandala poterat eueni-
 re et tam p[re]iatis qui ecclesie p[re]iatis orbem di-
 fusi se reputabant in hoc in f[er]m[in]a

17
 Benedictus
 ad p[er]petuam

aggruatores Et p[re]terea d[omi]norum p[re]latorum
 et e[cc]lesiarum zelantur onera ut super h[uius]
 modi scandalis prout ad n[ost]rum spectat
 officium salubriter prouide[n]s uolens
 omne collatione[m] p[ro]uisione[m] r[e]sua[n]do
 nibus et concessione[m] sup[er] canonicali-
 bus dignitatib[us] p[er]sonalib[us] p[re]bendis o-
 fficiis p[re]bendis p[re]bendis e[cc]lesie
 p[ro]chialis ruralibus ut aliis et quib[us]
 usq[ue] b[er]u[m] e[cc]lesiasticis uacaturis
 cu[m] cura uel sine cura quocunq[ue] no[n] cen-
 seant[ur] ac ead[em] sup[er] Canonicali in
 cathedralib[us] siue collegiatis e[cc]lesie sub
 expectatione dignitatu[m] p[er]sonatu[m] o-
 fficiu[m] p[re]bendu[m] p[re]bendu[m] p[re]bendu[m]
 az e[cc]lesiarum p[ro]chialiu[m] seu ruraliu[m] am-
 cura uel sine cura in quib[us] non sit m[er]it[us]
 quesitum in re licet ad rem quib[us]libet
 p[er]sonis cuiuslibet condicione[m] p[er]m[itt]e[n]s
 ne ordinis seu dignitatis sub quib[us]
 cuiusq[ue] tenor[is] forma modo ut conce-
 ptione uerbor[um] p[er] h[ab]e[re] ut inue[n]tione o-
 rando aut ead[em] quolibet p[er] d[omi]n[u]m p[re]de-
 m[er]it[us] seu eius auct[orit]e ut concessione facta
 et concessio et ea que ab ip[s]o sup[er] istis
 ut circa ea quolibet p[ro]cesserit et q[uo]d
 in eis ex n[ost]ra sententia a quocunq[ue] faciente
 ut ignorer[et] otinuerit autem p[er]p[et]rari
 auct[orit]e ap[osto]lica omne cassatio irritatio
 cassatio irritatio et uacatio uacatio et irritatio
 fore decernimus firmitatis ead[em] si sup[er]
 p[er]m[itt]e[n]s ut eor[um] aliquib[us] seu aliqui in
 dices fuerint ut exco[m]municatores aut eor[um]
 aliquos seu aliquem diuisi sint ut p[ro]-
 cessus ut sine p[ro]m[issa]te Non obstant
 si ab eod[em] p[re]decessore ut aliis Roman[is]
 pontificib[us] quib[us]libet p[er]sonis cuius-
 cuiusq[ue] condicione[m] seu status existat
 sub quacunq[ue] forma ut exp[re]ssione uerbor[um]
 quolibet ut concessio[m] q[uo]d facta sine co-
 cessio illis seu illor[um] aliam p[er] Roman[um] pontifi-
 c[em] aut ip[s]or[um] alique ut aliquos aut e-
 or[um] nequeant reuocari p[er] h[ab]e[re] ap[osto]li-
 cas que de concessione h[uius]modi sine eor[um]
 nominibus plenam et exp[re]ssam no[n]
 fecerint mencio[n]em Nulli ergo o[mn]ino h[uius]modi
 liceat hanc paginam n[ost]re cassationis
 irritationis euacuationis uacuationis
 et constonem infringere ut ei ausu tem-
 zario contraire Siquis aut[em] hoc ante[m]-
 ptare p[re]sumpserit indignatio[n]e om[n]i-
 pot[entis] dei et beator[um] ap[osto]lor[um] p[et]ri et p[auli] eius
 se no[n]it m[er]it[us]

¶ Religiosus qui absq[ue] sui su-
 prioris licentia electione de
 se fuit consentire no[n] pot[est] ill-
 am post electionem sibi p[re]sentat[ur] uel e-
 ius electores infra t[er]m[in]e[m] p[ro] eiusdem
 superioris p[re]sentia uel ab[se]ntia moderand[um]

dem p[re]ter
 mutas

nequaquam obtineat dat[ur] g[ra]tiale ligidum
 conalut ex tunc et t[er]minibus ad electionem
 aliam p[ro]cedendi liberam facultate[m]
 Verum quia frequenter dubitatum e-
 an et sit eo ip[s]o iure si q[uo]d ei compete-
 bat ex h[uius]modi electione p[ro]uat[ur] Statu-
 im[us] illo cum ip[s]o iure fore p[ro]uatum

¶ Inter alias sollicitudines n[ost]ras
 quibus nos pastorale p[re]mit
 officium et debitum ap[osto]lice ser-
 uitutis asstringit illa de esse p[ro]p[ri]a
 aut gregi d[omi]no nobis sup[er]na dispo[n]e
 comisso d[omi]n[u]m cura non desit ne illi
 lupus rapax antiquis serpens h[uius]
 generis inimicis iniadat cuiusq[ue] sa-
 ngue q[uo]d absit id clamante p[ro]p[ri]a
 de n[ost]ra m[er]it[us] requirat[ur] Debemus
 n[ost]r[u]m q[ui]ntum ex alto p[ro]mittit[ur] p[ro]m[itt]e[n]s
 misere remouere scandala iur[is] gregi
 amputare n[ost]ra et intelligi sup[er] pau-
 pem et egenum quia non in finem
 obliuio erit paup[er]is et p[ro]p[ri]a paup[er]um
 non p[ro]bit in finem Sane d[omi]n[u]m h[uius]modi
 bonifac[i] p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a n[ost]r[u]m quad[am] sp[eci]e
 inter p[re]latos p[re]latos seu sacerdotes
 Et d[omi]nos p[ro]chialis e[cc]lesiarum ex vna p[ar]te
 et p[re]dicatores et m[un]ior[um] ordinu[m] fies
 ex altera sup[er] faciend[um] p[re]dicatio[n]u[m]
 audiend[um] confessionu[m] p[ro]p[ri]a
 fies ac de eis r[e]latis ead[em] finem
 libus ead[em] Can[on]e p[ro]p[ri]a az[ur] con-
 stonem edidit certum h[uius]modi modum
 ponens prout in ead[em] constonem p[ro]p[ri]a
 continet[ur] Set p[er] q[uo]d intendebat qui
 etem turbatio multa e[st] p[ro] concordia
 sunt sub orta dissidia et pullulante
 iniquitudo[n]e p[ro] t[ran]quillitate nas-
 cuntur Sit p[ro]p[ri]a d[omi]n[u]m ausum soluisse se
 C[on]cedit nodum ligasse iud[ic]e et septimo
 p[ro]p[ri]a amputato capite sustinuisse nec
 miru[m] quia p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a nouitate
 discordiam p[re]sertim d[omi]n[u]m ab eo q[uo]d
 d[omi]n[u]m est equi iustum p[er] nouellam
 constonem r[e]latus nec quare r[e]latus
 datur utilitas eundem ut alia et
 subest Ideoq[ue] cupientes ut ip[s]i Gre-
 gi cura n[ost]ra eo p[ro]p[ri]a impendat[ur]
 quo amplior in agro d[omi]ni op[er]atio[n]u[m]
 n[ost]re ap[er]itur sup[er] egenum intend[er]e
 tes et paup[er]em ac r[e]mouentes no-
 litatem p[er] eandem constitucio[n]em in-
 ductam Statuim[us] de fin[is] m[un]ior[um]
 consilio ut ip[s]or[um] ordinu[m] fies qui ad
 hoc deputati fuerint in ead[em] et loc[is]
 in plateis co[n]g[reg]at[i]o[n]e seu publicis libere
 absq[ue] diocesano[r]um et alio[r]um p[re]latoru[m]
 p[er]tita licentia ualeant Clero et p[ro]p[ri]a
 p[re]dicare eis p[ro]p[ri]a uerbu[m] dei Ca-
 ueant tam[en] o[mn]ino ne hora in qua
 diocesani p[re]dicti p[re]dicarent uel

Coram se

18 dem si
 reliquos

coram se fecerint predicari predicent
 ydem fies Putamus et enim dig
 num ut maiori minor Superiori in
 ferioz deferat in hac pte nisi for
 san aliud circa hoc faceret de notu
 tate diocesanoz ppoz aut in studio
 gualibus diebus illis dum tarat q
 bus sermones ad clerum fieri solet
 et sollemniter predicari sine in m
 ortuoz fideiutibus ut eorum fm se
 sis spalius seu peculiaribus quia
 in hys casibus cum diocesane co
 currit poterit predicante Vbi no
 Diocesani conuocarent gualiter ad
 se clerum aut aliqua zone ul uz
 gente causa illum ducerent cong
 gando ea hora in studio memora
 tis diebus sepe dicit fies ab hmoi
 predicatoe cessabit in ecclesie aut
 Cathedralibus prochialibus fies ipi
 minis tectoribus seu sacerdotibus
 missi a superioribus eorum non au
 deant predicare Sed quia mitto
 ens ppositum uerbum dei audien
 tem apte tetrabit idcirco post pe
 itm necessarium e pme sacramen
 tum Circa quod nisi artide neces
 sitatis occurrat erit sacerdoti confe
 ssio facienda Prout scriptum est Corde
 ad iusticiam creditur ore aut confe
 ssio ad salutem erigitur at frustra
 esset in sacro ecclesie sacerdotis qui i
 ter lepram et lepram de discerne in
 sterium institutum Electi igit ab
 eisdem fribus ad audiendas confe
 ssiones et pmae mungendas libere
 autte aplica absq licentia Diocesa
 noz ut alioz prelatoz inferioz e
 remptoz quibz subsunt qui ad con
 fitendu attedunt audiant eis pma
 sua confiteri uolentes nec ne istos
 qui scdm Statuta suoz ordinu p
 is prelatis confiteri debent aut ab
 eis ne confiteantur et alie prohibentur
 absoluat ipisq penitencias saluta
 res mungat infra sibi designado
 terminos ad hmoi exerceendum offi
 cium constitutos Excoicationis uo
 ut aliae fines per prelatoe latas
 cori hoc ut in eius fraudem demu
 tiatio Irregularitas et maneat Nec con
 fessi iste fribus pma illa de quibz
 confessi sunt eis et absolui peniten
 tes de illis sacerdotibus pmae tene
 antur sicut non tenetur iterum
 fieri Non ob constone gualis co
 aln que sano intellectu ne sequat

absurdum q p pnam dimissa pma qe
 confiteri debeat qz liberatus debitor
 ad huc ad soluendum maneat obliga
 tus intelligenda est ut ex ea pz de illis
 qui sua pma lame confiteri alii negle
 rerit Set sacerdotes ipi taliter con
 fessio et absolutio astrui sint missa
 re eucharistie et extreme unctionis
 eam fm Sup confessione autem
 facta fribus memoratis cum hic de
 confitentis solius puidiao si falsum
 dicat agatur in iudicio ac seu pma
 foro stabitur simplici uerbo illius qui
 sacra petit predita et dicit predtis fra
 tribus se confessum Quos tamen casus
 exapimo si sacerdos asserat eum ex
 coicatum ac notorie ptozem sed inde
 at ne hoc dicat mendat aut in doluz
 et fraudem quia sic egerit ad eluto tali
 nisi plene satisfecerit pterquam in
 morte absolui nequeat nec de illo ad
 pnam aliter admittatur Aut aut dio
 cesane honor debitus respectu pre
 capinus ut prouinciales Priores p
 dicatoz et missi minoru ordinu pre
 fatoz per se ul alios uerbo ul scripto
 eis significant se fies ad hmoi confe
 ssionum audiendaz et pmax mung
 endaz officiu Eligisse et noiendo
 aut coram ipis sistendo eos nec for
 num exprimendo petant humiliter
 ad diocesane eisdem q ydem Etia fies
 de ipoz fm buplato et licentia dnm
 possit in eoz ciuitatibz et dieb infra
 eis determinatos fines officium exerce
 re Sed si denegent ut infra sedum non
 contendant et tunc qe fies nichilominus
 autte ead hmoi officium exequantur
 Datam uo licentiam per diocesanoz
 mortem nolumus terminari per hmoi
 intendimus q sepe dicit fies qui ad hoc
 Eligent officium excedendz plus heat
 In audiendis confessionibus et penite
 ciis mungendis qm prochiales sacer
 dotes nesciuntur hre Sicut de casibus
 Epie et superioribus quos inferius auo
 tamo ac sedi aptice respectuatis se illi
 lathens introitu obseruet aut so
 liate du fies ne ad confessionem re
 capiant amnosos ammbz pro quibz
 ee sollemniss pma mungenda modo
 eodem excoicatoe respectu et etice
 qui ppter delictum Irregularitatem
 aliq mauerunt inconueniens eten
 exnamq ut apte absoluat qui pnam
 in debitam ei mponere aut Irregu
 laritatis penam pmi sequelam ut
 excoicationem que infligitur marie

Act. p. m. q. 3. q. 1. m. 3.

Ad uerba ad f. u. s. c. u. s. q. p. p. t. o. s.
 in q. 1. b. d. i. c. t. o. g. f. i. n. t. s.

Act.

Act. q. 1. b. d. i. c. t. o. g. f. i. n. t. s.

Aque quq; q; trinaonem que infligitur crimem que ue ab ecclia rpe consequens aptiapatoc eccliastrorum sacmentoz excludit remoue ne p; in cendarioe ee eozq; qui cum enozmibus sut p;etici p;ne q; eazonabli. q; fuctudo p;cepta canoica in Epistola ali quib; rsezuant Ep;e sunt. no ad mittant (quam consuetudinem ex ca. que uiste ad id am nrm mouet solu mode circa uoluntarie horiadae falsa rios eccliaz immunitatis r libtatis ecclie inuolatores r fortilegos approbamus. Qd si forsam anqm ab eo qui p;atem h; absolui possint moze talium confitezi uolentia uisimile timeatur. caam in preditio casibus sepe sati fia tice eos confitezi uolentes audiant ipisq; absolucioe bnficiu impendat sed subeant iuramentum q; libera ti se suis Ep;e r excoicatozibus puta bunt excoicatoz sup h;is pro quib; ab eis excoicati erant et Ep;oz pro p;to hmoi parituri mandatis. De rum quia post baptismum int; ceta magis ad salutem p;uano ueh; dei de quo ad audientes illud que e in itozia nra instruit^r in fide docent^r fugienda fugere r settanda settari a quo p; p;tm lapsi resurgut p;ne sa cinentis proficiunt grandis nobis sollicitudo inuincit ut tales ad h; pmoucant^r fice q; oleo dulcedinis u; bi eiusdem mros foucant subditos ap;as prohibeant mcepacionib; in no p;toz suoz mordeant uulnerati eozq; ad illa p;nia tinnosi purgan d; r tergend; prouocent r inducant ad id uo exequendum sua diuine leg; expofatur desecratur ordo r uite in tegritas p;stulat^r. Scptum est enim tu suam r;pulisti r ego te r;pellam ne sacerdos singaris in quia la bia sacerdotis custodiunt suam et legem exquirut ex ore eius at; put ad eum p;tinet nif p;ctm r p;tm no possunt disten; nec p;toz exstene dei debet narrare iusticiam r testa mentuz eius assumit p; os suum na ciuis in ta despiat^r consequens est ut eius predicatione condempnatus. Quare decimum ut magz r mster g;ialis ac priores r mstri proum aales predicatorz r minorz ordini preditorz ul eoz mcarz de discre toz consilio ad tam salubre officiu fice diuina sua doctos discrea one uingente uita probatoe r exp

tos moribus alioqui discretam r ddant in futuro examine racione eligant r assumant. Sic enim quod p; dirabunt faciut q; arguent opari ce ssabunt r in eis edificabunt uel p; iter r exemplo scetoz licet siad p;diaf de uirtute ne sit itez confitezi p;tu in quia p; exubescenaz que mag; e p;ne pars ut eozum p;toz reitetet confessio reputamus salub; discretie inuigina ut fice ipi confitentes a tteite moueant r in suis predica tioib; exhortent^r q; suis sacerdotibus sentit ofiteant^r in anno asserentes id ad diaz p;fectum indubie p;tin; Porro ut circa sepulturam apud lo ca eozudem sim eligentia sepeliri r p;uonem canoicam de felitis eisdem filius minime deshend; ne queant mpostez dubitari iubem; ut corpa defuntoz qui apud eos ele gerunt dum uiuet sepulturam et processionib; cum cruce r turibulo r aqua bndicta cantando seu legedo efficiu mortuoz ul psalmos r alie nas ingrediendo ecclias r prochie possint assumi r ad suas deferre edi as ut tumultanda de quib;st que uo felitis p;ctis fice in cor ul sin glis uisum decendenu uolunta tib; sue apud eos sepeliendi sint siue alibi nulla prochieles sacer dotes merentium aqua fice nps liberos ee uolum; Canonica p;rao r mstomine per Ep;os Ep;olis q;ita cum eis tang; exempti no subsint neq; etiam uiri prochie si forsam cathedralis defuntoz esset prochi alie ecclia detrahatur. De similib; aut medietatem si comode diuisionem reapiant ale eiusdem medietas ex timatione soluat prochi; ecclie r sacerdotib; antedictis funeralia uo intelligant^r hoc cau que a; finit deferant^r de candelis tamen quas fice portat p;rao no petat^r mone ant aut ydem fice r proposse indu cant confitentes sibi ut p;ne suis prochi;libus ecclie eozq; sacerdotib; competent; r;linquat r que debent eis prochi;lia iura redant. Ad hec non murmuret que sedar cleru non gerant moleste p;clari q; circa p;remissa sic durim; p;uend; Et attendant q;ita ex h;is que in p;mis duobus articulis statuta sut salus

quidam dicit et dicitur ad
etiam dicit q; fice audient

Xct

Xct

atque proueniat aduersat quia tol-
 lantur uirgia et prudenter consi-
 derent quod eorum onera cum alijs mo-
 bus facio subleuare et quasi natio pau-
 perum
 Circa terram uero ardui diligenter
 attendant quod fructus ipsi hec per puerilia
 romanorum pontificum eis benigne
 concessa ante consensionem eandem ha-
 bitum habuerunt quod sunt pauperes
 nichil hinc singuli neque in corristi-
 ca predia pueri uelina ut mobilia
 eorum alii eadem uisum mendicant in
 eum querunt uestitum et catenarum
 subsistere possunt quate id inuoz
 pietas aut mortuorum caritas eis
 uisum subministrant. Quis ergo non
 misereatur eorum qui omnem eadem
 hinc uoluntate reliquerunt. Quis
 non compatiatur eisdem operantibus
 tam uisum in agro puto certe uisum
 nisi qui titulum hinc de impie
 alligare uelut aut eis subtrahit ali-
 mentis necare mores priorem onera
 ipsa non hinc necessitatem non sus-
 tinent et acualibus res edne et
 prius loca donatas a pite pstante
 seu lucuorum mstantibus lex facit
 immunes. Felicitas pauperibus non pa-
 uent faladram et legata ad fabri-
 cam ut pro ornamento ecclesie ut
 ad diuinum cultum petunt solu-
 aoni non subiacent canonice prae-
 aome. Pauperes aut ut est dnm se-
 fructus et quod eis relinquitur aut in sua
 alimenta erogant aut in fabrica
 siue in cultum diuinum et ecclesie or-
 namenta conuertunt. Applica nos quod
 tenuis intelligit super egenum et pa-
 uerem non obliuisti eorum cum hinc
 uisum sit et seculari principis pro-
 spicit egenos et dare opam ut pau-
 peribus alimenta non desint non ta-
 pie quod quodammodo iuste in eodem
 arduo egimus eisdem ut premittit
 reddendo abone canonice praedictis
 exemptos. hinc dicta consone quod
 inapit super cathedram qua penitus
 reuocamus alijs quibusque consti-
 tutionibus specialibus et generalibus. Statu-
 tis prius sub quacunque forma
 ueloz concessis eadem si de eis de u-
 lo aduersum ut aliquorum nomina
 in mrie hinc oportet fieri mentionem
 conuentionibus patris iuramentis sine
 consuetudinibus consone nequaquam
 obstantibus obferari sanamus.

1. Leuare laicos in festos opibus tradit
 antiquitas quod priuilegium expime-
 ta priuilegium manifeste declarant

dum sine finibus non contenti intun-
 tur in actu ad illata pena relaxant
 nec prudentes attendunt quod sit eis in
 clericos ecclesiasticas uel personas et bona
 interdicta priuilegia et quod olim per se re-
 lationem priuilegium hinc priuilegium uisum con-
 tos exigentes siue recipientes aditus
 et ab eis priuilegia tallias decimam ut a
 liam quicquam seu quantitatem aliquam de p-
 uentibus bonorum suorum aut ecclesiarum
 nec non aduersus soluentes aut pro-
 mittentes aut consensientes se solutu-
 ros penitus adiectis. Statutum est quod tunc
 ad penas ipsas ex causa de finibus morum
 consilio restringimus ad exigentes im-
 modo et ad exigendum dantes auxilium
 consilium et fauorem. Non autem quo ad
 ad eandem penas in soluentibus aut se-
 cipientibus a spiritu dante demeritis
 iudicat sibi locum. Ceterum attendat
 sollicitudo ecclesiarum prelatum alij dnm quod la-
 teranensi concilio in hinc subileuacionibus
 solum casum necessitate aut utilitate
 nisi laicos ad id non suppetit faculta-
 tes deliberacione priuilegia noscitur ex-
 pisse et deinde generale concilium statuisse
 propter quorumdam imprudenciam eadem
 in hoc casu romanum pontificem auus
 interest prouideat quibus utilitatibus pri-
 mitus consulend. Attente igitur caueat
 ne predictorum conciliorum transgressores exi-
 stant aliquid in casu puto et multo ma-
 gis si casus ipse non subsistit quoquomodo
 ut titulo in consulto romano pontifi-
 ce occasione subuencionum daturum quod
 cedendo laicos ut eadem priuilegiando
 Alioquin tamquam tam solemni con-
 horum temerarii transgressores pena
 quae proculdubio dno priuilegio idem in-
 fligitur pontifici grauissimas merito
 preterit formidare. Item

Vico quod quedam nouella consilio
 super negotio hinc priuilegiis

Abbo me lo priuilegium dnm predictis in re e-
 dita otinet quod in ipso negotio per diocesi-
 nos Episcopos et inquisitores super eodem fa-
 cto inquisiti ualeant coram ut diuinitatem et
 si diuinitatem processerint teneantur sibi
 ad mutem coram processibus nos con-
 sulere uoluerint quod et quocumque sit ista
 processuum coram facienda. Nos autem
 de finibus morum consilio intelligendo di-
 cessantes et inquisitores tunc de iure di-
 uis procedere. Cum hinc et illi separatim
 non quod Episcopi tunc ut inquisitores tunc

20. Idem Cezing

Idem Geo

procedunt consultatione iure brevis
 respondens q̄ quicumq; uterq; proce-
 dunt se iustum sibi dnt in fine tm̄ du-
 nil testat agendum nisi q̄ sua p̄mitte-
 re per legem civilem q̄ sit q̄ q̄
 aliquis coram alio de fere
 suam ut puta q̄ administrator deleg-
 at alii causam sibi sua resuata sil-
 tem in principio i constone iustus in
 medio i semel in fine que sunt exa-
 minata audire de ita et in capitulo
 u eratis coram alio h̄tis alē p̄fert
 suam sic tibi h̄mor acta tēseant
 qd fieri non pot si eoz denegat edito
 in idem iustus Canonicum non admittit
 unum in casum exaprimo si alit non
 possit procedē nisi alius iustus ex hac
 em causa semel tm̄ ut fraudi non fi-
 at in toto nego copia tētribuat de
 Quia no nlli diocesani ptem p̄ue pro-
 uentiu de h̄ticor lome iusticie o-
 fficio deputate p̄ expensis quas diu
 inquirunt in sepe de nego facit a-
 nobis hoc erige moluunt tamq̄ iuri
 absonum cu ordinari Ideoq; officiu
 tale qd eis manibit p̄ue eoz oportet
 explete stipendie fieri penitus p̄hibeo
 rom aut vdem diocesani p̄uentiu
 obuencionum et inquisitionis officio a-
 nobis non obstante aliq̄ offituacon con-
 suetudine ut mandato conzina non ex-
 postant sed tanc m̄e ut alii cui nos
 ut successores nri romani pontificis man-
 darent reddend reddatis que ḡnaly
 seruare iubemus Idem

Den dndm bona me.

Nouum hunc memo. l̄m̄facti
 p̄. Am. p̄decessor/ con iacobum
 petrum iohem ditto de sancto
 uito Odonem quondam agapit step-
 hanum i iacobum ap̄latum stazzane
 p̄tes memorati iacobi i filios olim
 iohis de Colipna i posteritatem e-
 ozum nec non con f̄cardum petrum
 et iohem de montengro ac adiutores
 factores i receptores eoz cuiusq; sta-
 tus etiam si regali ul imperiali digni-
 tate iugerent con ipam insup pene-
 stratum iuri uarios fecit processus
 suas graues penas h̄ites i multas p̄
 ut in eisdem processibus continetur
 ex quibz sic pauca er multie et expro-
 lris breue exp̄m̄mo quod intelli-
 uolumo ḡnaly singlas mutatas i no-
 minati exp̄ressus Inter cetera si quidē
 p̄sunt d̄tos iacobum atq; petrum
 ad cardinalatum sancte romane ecclie
 reddens eoz i filios dicti iohis i
 posteritatem eoz m̄biles ad ap̄lice
 dignitat ap̄ice ad cardinalatus ho-
 nozem ip̄s eozemq; iohem odonem

i f̄cardum b̄nficiis ecclie i ecclie
 tute p̄uam eoz ac agapitum ste-
 phanum i stazzam p̄d̄os b̄am
 ut ab urbe i terra ecclie editte i
 p̄zum consistant l̄na iura pli-
 um excoicationi sententis modum
 uota aduipit infamie capiendos
 exp̄sunt indicant f̄sinationes i
 tamq̄m l̄iticos p̄uendos ab ad-
 ministracionibz etiam officibz iur-
 dictionibz excoico i dignitatibz
 in urbe ul extra i romani curia
 ac ip̄oz posteros p̄uenio i m̄tis
 romani ecclie usq; ad q̄tam gene-
 rationem p̄ masculinu i feminu
 mum serum coherant eis in co-
 latum ciuitate i hitacionem urb-
 i m̄zom̄p̄te p̄uonibz et terraz
 subiectaz ecclie m̄dirit i m̄tes
 tabiles sent. Nec itaq; qui eius
 iures gerimo ouo exp̄m̄m̄m̄
 zeri i parte eoz miseris i exp̄
 me copiam ad clemenciam p̄
 ip̄is mouemur ip̄is pietatis m̄e
 ap̄ma iusticia i mansuetudinem
 no negamo misericordes ab eis no
 diutina oculos i illis p̄ p̄mazum
 exhibemus Ideoq; om̄s p̄dictas de-
 posicionis a cardinalibz p̄uacionis
 a b̄nficiis ecclie m̄abilitat ad p̄p̄az
 romani i l̄moz i iuraz que certis
 nobilibz romani ciuibz i aliis con-
 cessa sunt offitacione exceptis m̄q;
 bus nich̄ mutata ad p̄ue sen-
 tentias penas i multas i alias q̄
 in processibus continent memor-
 atis seu alibi uerbo etia in uita
 ip̄ius ut in morte in eos latus i
 m̄flitas seu of̄sm̄atas i mouatas
 per p̄decessorem eundem sicut si
 ut p̄dictatur cent p̄ nos sp̄aliter
 uitate i notatim exp̄resse tam ad
 p̄d̄os iacobum i filios dicti iohis
 de colipna masculina i feminina
 p̄lem eozem iohis i filioz i per
 utrumq; serum posteritatem des-
 cendentē ab eis p̄. p̄. 7. 10. de mon-
 tengro p̄fatos q̄m adiutores fau-
 itores receptores i sequaces eoz i
 quoslibet alios colling i m̄zibus
 uaciamus ita q̄ nec etiam pro p̄ter-
 ito tpe possint sup eis alique p̄sone
 impeti quod mouissent eas aut
 q̄ ip̄s aliquem assemum h̄re eisq;
 q̄ queuis alia q̄m p̄fataz depri-
 uationis a Cardinalibz p̄uacionem b̄-
 ficioz i eccliaz p̄on s̄siracon bonoz

et iurium que ut p[re]mittitur dicitur
cuiuslibet seu alius sunt accessa et in
abditatis ad p[re]sentium sine sine pe
na abstulit reddimus et p[re]regula
ritatem si quam quoquo commiserit
remouemus et notam abolemus ip
sue nihilen[te] ne iam dicta p[re]uenerit
cum monte suo reedificet[ur] ut in
uicinis aut ciuitatis nomen sine
Ep[iscop]atum recipet absq[ue] n[ost]ra licen[ti]a
sp[eci]ali. Non obstant quibuscunq[ue] co
firmacione processibus inhiben[ti]s de
cretis p[re]sentis indulgentiar[um] l[ite]ris
ap[osto]licis per q[ua] p[re]sentibus no[n] expressa
ut totalit[er] non in ista cap[itu]l[is] effectus
possit quolibet impediri et de quib[us]
quorunq[ue] totis tenoribus de uerbo ad
uerbum deat in n[ost]ra l[ite]re mencio
fieri sp[eci]alis.

3 Dem et p[er]

T[ame]n quilibet disposicione bon
orum h[uius]modi sit disposicione
cautela p[ro]p[ri]a ut et digne
Et laudabil[iter] disponant[ur] in eccl[esi]a
stias tamen rebus m[un]do foras in
uigil[anti]s de n[ost]ra intencio[n]e in iuxta
p[ro]p[ri]um condicione et status ad
diuini no[m]i[n]is laudem et ip[s]ar[um] utilita
tem p[ro]uideat[ur] et merito eccl[esi]astic[is]
de p[ro]p[ri]is cum iuxta p[ro]p[ri]as condicione
canonicas nichil sit quod eccl[esi]e dei
magis officiat q[uam] q[uod] indignis a
ssu[m]itur ad regim[en]e aiaz hac ig[itu]r
consideracione comoti sp[eci]al[iter] burdegal
len eccl[esi]am de qua licet m[un]do no[n]
uiter sumus ad huc statu sum[us] a
platus assump[ti] et non sicut c[um]
burdegalen ord[em] sit h[uius]modi eccl[esi]am
canonice p[ro]bitum f[aci]t nullum quond[am]
de lib[er]io abbatis eiusdem et g[ra]tialiter
p[ri]uilegiales archiep[iscop]ales Ep[iscop]ales eccl[esi]e
sue mon[ach]os p[ri]uilegiis et quolibet per
sonatus dignitates et officia cuius
cunq[ue] ordinis et condicione existant
nec non c[um] p[re]bendis eccl[esi]as cum
aia ut sine aia talia quolibet b[en]e
ficia eccl[esi]astica quocunq[ue] no[m]i[n]e appe
llentur que apud Sedem ap[osto]licam
utare uoluerint ad p[re]sentem et que toto
n[ost]ri pontificatus t[em]p[or]e uacare conti
nerit institutum p[ro]uisione collon
disponi n[ost]re sedis eiusdem hac uice
ante ap[osto]lica r[es]eruatione Decretos
et n[ost]re ueritatem et mane si q[uod] con[tra]
p[er] quoscu[m]q[ue] quauis ante faciem[us]
et ignoran[ti]a acceptatum et hactenus
ut in p[re]sentem contigerit acceptari
constitucione Cle. m[ag]i et bonifacii v[ic]i
Roman[orum] pontific[um] p[re]dece[n]sor[um] et alia
qualibet in contrarium edita non obstan

Et quia plus dubitari solet q[uod] g[ra]tialiter
inungitur q[uam] q[uod] g[ra]tialiter impatur
hac r[es]eruatione n[ost]ra et decreto ligari
uelimus ignorantes. Et quia bullam
n[ost]ram non h[ab]emus ad p[re]sentem ad cautela
p[ri]uilegiu[m] et memoriam futuror[um] h[uius]modi
r[es]eruationes cum p[re]missis m[un]do p[re]sente
decretis. Scribi et in publicam forma[m] re
digi iussimus per Bernard[um] Caprariu[m] pu
blicum Notariu[m] subscriptum et eadem
Sigillo que utebamur olim burdegalen
eccl[esi]e p[re]sidentes f[aci]t appensione
communi Datum burdegale p[re]dicte die et
augusti pont[ificatus] n[ost]ri Anno primo.

Idem m[ag]ist[er]

Sunt carissimi filii n[ost]ri phi
lippi Regis francor[um] illustris
sincere affectione ad nos et e

tiam m[un]dam Roman[orum] integritas et
progenitor[um] suor[um] p[re]dara m[un]da m[un]do
erunt orerunt in sup[er] r[eg]ular[um] p[ro]u
tas ac deuotionis sinceritas ut tam
regem q[uam] regnum fauore beniuolo
p[re]seque[n]t[ur] h[uius]modi est q[uod] nos regi et regno
per diffinicionem et declaracionem bene me
bonifacii v[ic]i p[re]dece[n]sor[um] n[ost]ri quemcap[ut]
una sciam nullu[m] uolumus nec m[un]do
dio p[ro]uidiam generare. nec q[uod] illar[um]
f[aci]t regnum et regule p[re]libat amplia
eccl[esi]e sint subiecti Roman[orum] q[uam] antea
eriscebant. Set om[n]ia intelligantur
in eodem statu quo erant ante diffi
nitionem p[re]sentem tam q[uam] ad eccl[esi]as
q[uam] etiam ad Regem et regnum sup[er]
nouos Nulli et c[etera]

Idem p[re]sentis

Astoralis cura sollicitudinis
sup[er] p[ro]p[ri]is nationes inungi
lare remedie subiecto[rum] eor[um]

Dem p[re]dictis obviare ac scandala remo
uere compellit. Sane q[uam] ex constone
se. de bonifacii p[re]dece[n]sor[um] v[ic]i p[re]dece[n]sor[um] n[ost]ri q[uod]
inapit. C[um]q[ue] laicos et ex declaracione
seu declaracionibus q[uod] illa p[ro]p[ri]um
subsecutis nonnulla scandala mag[is]
p[re]dicta incommodu[m] g[ra]tialiter sunt secuta et
ampliora sequi nisi celer[iter] remedio
sumatur p[re]sentis uisibile m[un]do
Nos de f[aci]t n[ost]ror[um] consilio conston
et declaracione p[re]dictas et quodq[ue] ex eis
secutu[m] est ut ob eas p[er]m[issi]t[ur] r[em]ota
m[un]do et eas h[uius]modi uolumus p[ro] m[un]do
lentes et firm[iter] statuente illud con
quoscu[m]q[ue] laicos exigentes seu erioz
queter ab eccl[esi]e eccl[esi]asticar[um] p[ro]p[ri]is
tallias seu collectas aut eramones q[uod]
cunq[ue] et con[tra] dantes ad id facien[du]m co
siliu[m] auricu[m] ut fauorem nec non
et circa p[re]sentis subuencionem laicis

26 Dem 2. emigrende

27 Idem quia nonnulli

usi fuerint impugnare ex cōte sua
in odamq dat apud pēssatūm
burdegā' diocē pōnt nri ano fo.

28
Clemens ad
Petnam. 20j

Comitenda Sup hne aut. An tales
 v3 tantas gras per nos fieri me
 ruisent uariorz arduoz negoz
 multiplicat distam usq ad qus
 quo infirmitate satis pculosa nos
 hne diebus visitant ompne ne
 quimus plenarie cogitare Verum
 in debilitate ipius cgritudine co
 stituti 7a negoz utrumqz discussi
 one semoti ad hoc sub diligenti ex
 amine durima aciem nre mentis
 demiqz prosperimus euident q
 cathaz 7 moñ corum cuza negli
 gitur bona 7 uia dissipantur ipoz
 ac subiectis eis psonis 7 pñis spua
 liter plimum 7 pporal derogatur e
 usque redundat ad noiam que dice
 bant cedē ad presertim ac nedum
 ipie sed eam rōm nri 7 cathie q
 dissonante duo ipzūm capud fore
 dimost 7 magna grauiora inde futū
 pcula formidant. Volentes igitur
 hne tot 7 tantis dispendis ulter
 causam relinqueret. Sed uolentes
 pñis optumum 7 debitum in hac
 pte remedium adhibē oia 7 singla
 commissiones hmoi p nosut pñit
 stas quibusqz cuiusqz ordinis
 dignitatis aut statie si etiam san
 te rōmā cathie Cardinalibz quocū
 q me ut tpe fante uolant autē ap
 ernūc ex certa sci rōuocama cassa
 mus annullamus 7 decimus de celo
 non hre aliquam uolūis firmitatez
 Nulli ergo 2c Datum apud pessa
 tum burdegal dioc. r. kl marci pñ
 nri Anno secundo.

Alta mentis amaritudine co
 ntamur grauiusqz doloris a
 culens pfodit mentes nras
 Intelligentes q rōmā fonte bapti
 smatis in deum oberzantes qui qui
 dērent opku illatione dno in terraz
 hēditatis sue totis uiribus uindictā
 re pñis inuicatoribus euissem fa
 uent sarracenz uide pñide 7 horri
 bili nacone 7 degenerantia nysabiz
 a statu fidelium fame pñie in mēo
 res 7 salutis obliu immittas. Crucis
 xpi g' ipius negm ferrum Equos
 arma 7 alia uictita nec non uirtua
 lia 7 meramoma in alexandriam 7
 alia loca sarracenz terre Egypti de
 ferre presumpit. Ex quo manifeste
 apparet q xpianos qui ad defensio
 nem hēditatis dñi ibidem pro suo
 noie remanserunt talibus aduti
 subsidia Irucientes impugnant

aptes qd fidei negm ibidem quodamodo
 nosatur deperire Nos igit qui ad libe
 rand trām ipsam opam dare intendi
 mus cum dei adiutorio efficace tam
 graue trisgressus ultius sustine no
 lentes felic. r. Nicholai pñe m uesti
 gis in hētes pñau tenore Statuimq
 ut nlla Azma Equos ferru lignūma
 uirtualia 7 alia quecumqz meramoma
 in alexandriam ut alia loca Sarrace
 noz terre Egypti deferre mittere ut
 portare seu de portuba eoz ut eisdem de
 ferant exzabē ut exzabē pñit aut
 eis aliquod auxilium ut fauorem presta
 re quoquomo pñumat Nos uo illos
 qui cōm constonem nram ausu tem
 erario uenire presumpserut eo ipz ex
 cōcacionis sua decimus subiacē a
 qua absolui nequeat nisi tm de bono
 pñis in dte terre subsidium comitend
 exsoluerit qñitum ad pñes pñitae de
 bilerunt ut miferunt aut deferri uel
 de ipoz portuba exzabē pñiserunt de
 ferendum nec tūc eam ab ead pñer
 qñi in mortis azudo absolui sūa ab
 sap mandato sedis aptice Et nichilo
 minus si psonas eoz capi contingat in
 pñitatem 7 capturam illoz tē uolu
 mus in quoz cēderūt capam sūitē
 in sup aptica statuente ut illi qui cōm
 hmoi statutum nrm quomolibet uen
 re presumpserut pñer penas pñitae quas
 ipz fante incurrant pñitae sint mfa
 mes 7 intestabiles heant ita q nec
 testari neq legata eis seu felita pa
 pe ualeant 7 in sup ad successione
 tam ex testō qñ ab intestato sint pñer
 sus 7 reddantur mabiles nec ad pu
 blica quolibet admittant officia sitq
 illis oia actus lām pñitae mter
 diti 7 tamqm excoicati hostesq catho
 lice fidei postqñ de ipoz hmoi temeri
 tate constitit dicty dñe 7 festine p
 ublice nūcent et in fisaum bona eoz
 oia deuoluatur. Nulli ergo 2c Si
 quis aut hoc attemptare pñumpserut
 indignat om dei 2c Datum apud
 lauren pñ burdegal. m. Idus octo
 bris Pont nri an tercio.

Y frequentibus prelatoz que
 relis accepimus nos ipi exp
 iencia ita probauimus in mō
 ribus constituti q plerūqz zeliosi nūc
 patent excauacionibus fiant 7 fūuo
 lis mitentes mīc latent cathaz suaz
 Janus pñeratis aut in eis fante fene
 stris seu modis aliis exquistis non
 absq dampno cathedralium 7 prochi

Des 30 sequenti

aliis ecclesiis et scandalis plurimorum
 dirumpendo nervum ecclesie. Disapli-
 ne Civitatu suarum et aliorum locorum gra-
 via interdicta presumptione dampna-
 bili violare presumunt. Nos igitur in
 sua dei ecclesia cum disponente domino pre-
 sidemus que quid unica est et unicam
 deum predicat atque totam unam fidem
 prebit firmiter et simpliciter confite-
 formitatem quicunque possimus confo-
 rmare volentes circa interdictorum obser-
 vationem predictorum auctoritate sed apostolice
 vel aliorum ordinum prelatorum de sim-
 mroz consilio districte precipiendo mandan-
 tes quatenus rectoris quicunque tam exem-
 pli quam non exempti cuiusque ordinis
 et conditionis existant Cum cathedra
 lem vel matricem loci ecclesiam illam de-
 rint aut stauerint observare. Non obsta-
 tibus quibuscumque appellacionibus ana-
 ad eandem sedem vel aliam seu alias in-
 terdictis et aliis obicibus quibuscumque abs-
 que dolo et fraude cum moderamine tam de
 ecclesia divina immutabiliter ea servent alioquin
 non servantes excois sine hoc ipso volu-
 mus subiacere quod est in interdictis et inter-
 dicibus adunum in diebus per promissum
 conalio. Statuta vel ipsorum auctoritate cum
 manibus sit promissum conalium quoniam
 singulares prelati promissum acudiam
 um integritatem plurimorum sine compa-
 uolumus obsequi. Incessantibus vo-
 gentialibus adunum Civitatum terrarum
 et aliorum locorum quas aliqui ex consue-
 tudine vel alia causa collegia vel conventus
 secularium aut regularium ecclesiarum sibi
 vendicant quia hoc immo lumine ad
 repellendum iniurias eis factas sua
 re volumus nec deinceps idem intelli-
 gimus observandum. Ipsi vero sint dilige-
 nter attenti ut Statuta Romanorum
 pontificum predecessorum suorum super hinc
 edita diligenter observent. Porro sanctam
 omni hanc eam ad penden-
 non obstant prius eis concessis con-
 uenacionibus et Statutis ac consuetu-
 dinibus quibusque que cum premissis
 seu aliquod premissorum rectoris ipse in
 nullo volumus suffragari. Nulli ergo
 2.

Donne apostolice Serenitatis super
 na gra disponente vocati am-
 biguitates ex quibus possent
 ecclesie dampnosa provenire dispendia
 tollere cupientes de premissis plenitudine
 ac fatis suorum consilio ordinamus quod
 quibuscumque electis qui apud sedem
 apostolicam venire ut missis tenebantur
 ut ipsorum electorum instructoribus qui
 in veniendo ad sedem ipsam et se pre-
 tando ipsa sede vacante vel non vacante

servaverunt ipsa a Canonibus insti-
 tuta dum modo premissis assint in civi-
 tate Lugduni vel fierent antequam in
 kalendas octobris ibidem intrarent. Sede va-
 cante moram traxerunt nullum pre-
 sentium suorum preiudicium ex mora
 interium facta ubilibet geritur. Sed
 eorum iura circa electiones huiusmodi hoc no-
 obstante proinde serventur illesi ac
 si apud se apud moram continuam
 contraxissent. Non obstantibus pre-
 dictorum consensibus quibuscumque quibus
 tam ad alia nullum volumus pre-
 iudicium gerere. Nulli ergo etc. etc. etc.
 Datum Lugduni vni. id. septem-
 bris. Anno primo.

Joannes etc. Quia in futurum
 eorum eventibus sic huiusmodi
 fallitur incertitudine iudiciorum

ut quod correctura probabilis et tunc inter-
 dum attentata consideratio utile pro-
 licta. Repetitur dampnositatem quoniam con-
 tingit nonnulli quod consilium statum
 ex sanioris inspectione iudiciorum consul-
 tibus renovat. Sane. scilicet. etc. etc. etc.
 predecimus etc. etc. etc. etc. etc. etc.
 passagium in Con. Vici pro terre etc.
 subsidio salubriter ordinatum per ter-
 neantia et hostiliter sine iustas no-
 lemiter impediri. Tunc quia frequenter
 sic ipsius passagium persecutores exha-
 uerunt quod ad eius persequendum efficiunt
 impotentes. Tunc quia interdum quibus
 iures a eorum assumpcione restitunt dum
 ab armis abstinere aliis ea excentibus
 erubescunt torneantia ipsa hostili-
 dia. sine iustas in regimine francie.
 Anglie et aliamane et aliis non attis
 promotionis in quibus ea consuevit sic
 quecumque exerceat spualiter interdixit
 in facientia ea. ut ad id eis prestantiam
 operis consilium vel consensum et illos
 eam in quorum locis vel districtibus sci-
 enter fierent non prohibentur hoc cum
 possent et illos procedentes ad illa do-
 minibus sine recipiendi vel comereant
 quolibet excentiam cum eisdem in per-
 sonas excois et in terras interdicti fines
 punyando abstine ab excois huiusmodi
 preterquam in morte artido. scilicet. ap. etc.
 fuata. Vex quoniam sicut intelleximus per
 suam huiusmodi predictam animalium mycet
 et pro eo marie negocio dei passagium
 derogat quod non nulli a militari auxilio
 abstinent ostilitateque metu preteritum ipso
 sine ne presumat propter quod ydone-
 os aut voluntarios ad terre predictae
 subsidium in regimine eiusdem com-
 git pauciores solito reperiri. Nos

10. quia in fu-
 turorum

31. Item domus apostolice

Ad dicti uiri filii nobilis p[ro]p[ri]e dare
memorie Regis francor[um] francie et
Nauarre Regia regentis et alior[um]
de domo Regia nec non plurimor[um] ma-
gnatu[um] et nobilium tam in Regno fra-
cie q[ua]m alibi consideracionem pre-
missa dissonantia repetite supplicacione
instanciar[um] suas exco[mm]unicacionis et m[er]itu
p[re]sentis p[re]missor[um] Supplicacionib[us]
inclinati et ducti consideracionib[us]
antedictis et ex causis etiam zona-
bilib[us] alijs in fauorem sepefati ne-
gocii de fm[il]i n[ost]roz consilio Reuoca-
mo eos q[ui] p[ro]pter e[ss]e causam tornea-
mentor[um] siue hastiludior[um] ip[s]oz su-
uistaz h[uius]modi suas m[er]uerunt ab-
soluentes ab illis et cum eis q[ui]
sic legati ut in locis p[ro]pter m[er]itu
diuina celebrant officia sup[er] iure
gularitate inde contraria auct[orit]e a-
p[osto]lica dispensantes Dat[um] Lugd[un]i v[er]o
kal[endas] octobr[is] anno p[ri]mo.

33 | Dec[em]ber ad p[re]sentia

Joannes Ep[iscopu]s Seruus ser-
uorum dei ad p[re]sentia Rei
memoriam Nuper ex certis
causis que n[ost]ri et fm[il]i n[ost]roz auct[orit]e
ad id r[ati]onabil[iter] inducerent quodam
Ep[iscopatu]m Tholosan[um] in v[est]ro dioc[esi] p[er] di-
stinguendos limites Durim[us] di-
dend[um] etiam tholosan[um] in archiepa-
lem seu metropolit[an]am exco[mm]unicacione ac
in subsc[ri]ptis locis quatuor cathedra-
les eccl[esi]as de nouo creamus una m[er]itu
in ulla montis alban[um] quodam cat[ed]ra
tem adiacenda ut addenda sibi certa
p[ar]te quodam dioc[esi] tholosan[um] alia in
ulla sa p[ar]tibus alia in ulla lamba-
ria et reliquam in ulla de finib[us] et
balbest[er] quondam Tholon dioc[esi] q[ui]
quidem eccl[esi]as vna cu[m] appropinquat
eccl[esi]a tamq[ua]m Suffraganeas sub-
icimus ip[s]i metropolit[an]e eccl[esi]e tho-
losan[um] de l[ib]ere quoc[un]q[ue] et redd[ere] d[omi]ni quo-
dam Ep[iscopatu]s tholosan[um] cu[m] p[ar]tibus E-
ccl[esi]e et Clero et Suffraganeis eccl[esi]is
p[er]sonaz p[ro]p[ri]am q[ui] vnicuiq[ue] illaz
debere sufficere iudicio p[ro]uidimus as-
signandam totali l[ib]eror[um] et redditu-
u ip[s]oz residuo disponi n[ost]re et sedis
ap[osto]lice p[re]seruato Alia ead[em] auct[orit]e p[re]missa
decreuimus et ordinamus Et n[ost]ra auct[orit]e
ta sua et de fm[il]i n[ost]roz concord[ati] con-
silio et ap[osto]lice plenitudine p[re]sentis dis-
tinctus inhibentes ne quicunq[ue] auct[orit]e
n[ost]re p[re]minencie ordinis condicio-
aut status si archiep[iscop]ali Ep[iscop]ali dig-
nitate fulgeret ip[s]am ordinacione[m] n[ost]ra[m]
impediret p[re]sumeret ul[tra] turbare se de-
cernentes Ex n[ost]ra p[re]sentia et auct[orit]e

si secus super his aliquoqua quauis auct[orit]e
contingeret acceptari Et nichilominus
in eos q[ui] ex c[aus]a sua c[on]suetudinem facient in
si resisterent cum esset infra v[est]ro diebus
spaciu[m] post publicacionem ordinacionis
ip[s]ius exco[mm]unicacionis in p[er]sonas interdicti
in vniuersitates ac Suspensionis suas
in Capla conuictis siue Collegia duri-
mo promulgandis p[er] h[ec] et alia in
ap[osto]licas l[ib]ere m[er]itu factis plena continet
Verum q[ui] ip[s]a n[ost]ra ordinacio eo effica-
cus et inuolabilisq[ue] sp[irit]u seruari
quo plurim[us] et g[ra]uor[um] uallata sunt ad
restitutione penar[um] nec ad obseruacionem in
conuictam ip[s]ius eo amplius anhelan-
tes quo euidencius in diuinu[m] cultus
augmentum et salutis fidelium diuinu[m]
nosat[ur] p[ro]uidere p[re]sentis adiacendo
h[uius]modi exco[mm]unicacione[m] om[n]es et singulos facien-
tes turbantes aut impediētes ordi-
nacionem eandem eandem aut aliq[ui]a mea-
otenta seu turbantibus ut impediē-
tibus dantes auct[orit]e consilio ut fauo-
rem dante ut iudice publice ut occulte
cuiuscunq[ue] sint dignitatis ordinis
seu status eccl[esi]e. Et mudam ead[em] si
archiep[iscop]ali ut Ep[iscop]ali aut maiori ut sup[er]
iori fulgeant dignitate nisi infra v[est]ro
diebus spaciu[m] post publicacione[m] p[re]sentis
ab h[uius]modi impedimento siue turbacione
ac suspensione auct[orit]e consilio ut fauo-
re resisterent cu[m] esset fendis loca-
cionibus officijs et b[en]eficijs quibuscunq[ue]
Sp[irit]ualibus et t[er]ralibus ead[em] si digni-
tatis aut p[re]lature quicunq[ue] fuerint que
ab eccl[esi]is ut in eccl[esi]is quibuscunq[ue] obtine-
ut obtinent ex certa n[ost]ra sua et de ip[s]oz
fm[il]i consilio et ap[osto]lice plenitudine p[re]sentis
te p[re]sentis esse decreuimus ip[s]o facto ut
sic libere ip[s]a fenda locaciones ut officia
aut b[en]eficia sp[irit]ualia aut t[er]ralia dig-
nitates et p[re]lature ad ip[s]as ad quas spe-
tant eccl[esi]as p[re]sentis et denoluantur
ad p[re]sentis Collegia seu capla eorum
que de illis pro sua uoluntate disponant et
ad dignitates et p[re]laturas p[er] Electionem
Vel aliu[m] mod[um] licitum p[ro]uideas p[er]sonas
assumant p[er]sonas quoc[un]q[ue] eccl[esi]asticas
que culpabiles fuerint in abilitat[i]o[n]e
et m[er]itu decernimus adquecunq[ue] b[en]e-
ficia eccl[esi]astica obtinenda Nulli ergo
omo h[uius]modi et dat[um] suum n[ost]ri Non
Rouenbr[is] anno p[ri]mo.

Item filius Bartolomeo ab-
bati monasterii Eleuten Nar-
bonen dioc[esi] et p[re]sentis Eugo-
lim et p[re]sentis p[re]sentis auct[orit]e
banen et d[omi]ni archidiacono magro

Dec[em]ber filijs

Vigario de chazgus Canonico Narbonen
 catharz Capelano mo Salu Nuper ex
 certis causis que in m et futurum mox
 animos ad id ronaliliter indurem
 2 et ut e proxime usq ad cathastica bu
 ficia obtinenda Quo circa distreccionem
 vre per aplia scia mandis qualis
 puacom et mabilatam mram hmoi
 vos os seu tes aut duos sine vnu et
 nobis p uos ut alii seu alios in cathis
 2 solempnibus locis aliis de quibus
 et quocens expedire iudicatis solam
 pnter publicet ne quisqz circa id ua
 leat ignorancia allegare dat in 6.

35 Item ad petra

Opportunam rei memoriam 2 e qz
 ad fizo sce romane ecclie sinu
 uelud ad matris ubera resera
 dulcedine ac romam pnt rpi uicari
 futoresqz petri Clemencia tamqm ad
 patris plena pudentia pietatem
 orbis trax et qui hitam in eo graz
 spe asidue confluant vnu si indy
 nu Credimo nris fore tporibz in qh
 nos et ipa ecclia exultamus in gra
 cie deficiamus in dems ne murmurat
 di nre prestetur otto vnde gratitudi
 nis nntis aderat collaudandi neue
 Scpura reddat omistum quod libera
 litas fecerat grossum q de re circa lraz
 may Scpuras regiaz mri nec non
 abrenuatoz romane curie notae illaz
 in tarando uolumo moderacom appz
 ut quilibet gre hmoi concedunt se
 ipas gras habuisse gaudeant ab a
 plica sede libaliter consecutos ac lraz
 ipaz Scpozibus regzi mri notariqz
 abrenuatozibus antedime qui inter
 dum in eis multo labore desidia de
 suo labore congrue satisfiat ad tollen
 dos igitur excessus difficultates circa
 itus et asautus qui possent exuaz
 lraz apliaz taracionibz proueniri
 sanctimus ut modus subspitus in h
 moi taracionibz obseruetur vnde q
 lra gre cum talis consuetis sup Ca
 n. 2 p bendi ut bnficio ecclia cum cura
 ut sine cura vacant ut uacaturz etiaz
 si dignitas officium ut psonatus exi
 stat r. tuzonen gross et non ultra ta
 retur Exceutoria ue emstem p gross
 2 non ultra taretur Et Idem in siba
 lis bnficialibz grossie pui sup priora
 tu aliquo admistracione 2 hmoi ac
 Exceut eazund obpuari debeat. sy
 uero eistem lraz gre et Exceutorie e
 azund ut sup aliquo clausule no co
 munes ut in solit apponant circa ta
 racom clausulaz hmoi congrue pnt
 sic distingu 2 q non heatur consi

deriao in eistem maioris ut minoris
 gre ems qd conced nec q ipus sint ma
 lores uel pauciores fatus reditus et
 prouentus ut ex his plus ul minus ta
 rent Sed heatur in tarando illa consi
 deracio ad laborem ut sz longior Se
 pta magis et minus breuioz extime
 h tatem circa hmoi clas apponendas
 ad hito moderamine in tarando ut si
 Scpura clausule appoit no faciat li
 neam nec ipa cla lre taracom aug
 mentet Si no p se ul saltem addita
 clausula faciat lineam in qte pte
 tuzonen gross taretur et sic p quali
 bet linea hmoi clausule in tarando
 qta pars tuz gross addatur 2 Si quid
 supfluit mra linea istud s-flum n
 ntatocom munitet Linea aut que
 centum quinquaginta lras seu digiti
 ti qnz continet dices intelligi no
 lumus in hoc cau. 7 ut taracoe hmoi
 dum exempla pnatuz quodammodo p
 cedant in eto illa cla vreu ne sub eo
 pterit 2 e que quatuor continet li
 neas vne tuzon grosso taretur illa
 cla uero etia prebendam ac digni
 tatem 2 e que quatuor que cu antep
 tacione reseruat que quatuor 2 pau
 lo plus continet lineas vne grosse
 taretur 2 in consimilibz clausulis
 additis sedm lineaz nium idem fiat
 eandem taracom cum moderamine
 antedto quo ad prefatas lras in se
 gistro mo uolumo obseruari cu sic
 zint registrande eandem eadem la
 racom quo ad prefataz lraz notass
 gre cum antedto modamine abrenu
 atores obseruent de exceutorie hmoi
 graz abrenuatores ipi etiaz si de no
 coe ul insolite apponatur duos m
 recipiam tuzon Hec aut sic in tari
 acoe pdaaz lraz obseruari uolumus
 In forma in pauperum defezri uolu
 mo pauprati et uzam taracom in illa
 mri otto tuz gross inuolabz obseru
 azi Nam btm fore uizum qui super
 egerit 2 paupem intelligit uerbis
 pphetias edocent circa taracionem
 uero lraz que pauidientiam tissent
 nichil ad pns aliud durimus ordi
 nand sed ronalis modus fuerit
 in illis qui solitus est hactenus obs
 uari maxie sedm taracom lraz ipa
 rum que in libro pumiali ee muerit
 conspta in quaz lraz taracoe ex
 causis ronalibus sustinemus ut tuzo
 nens grossus quidm 6 romane cu
 ria extitit circa montes denarioz

Romanorum loco succedant et persolvantur. Ceterum ubi amque deus tironem pro
sus in taracorum plicatis sit men
tio intelligi volumus quodam Cuzi
a fuit circa montes. Vbi uero uel
montes Rome. sicut in aliis partibus
italie. Cuzi ipse constitit in tara
coribus antedictis Romanus dena
rarius pro tironem ponatur et solvatur.
Ad hoc potest nre adiciamus sanctionem ut
si forsan quicunque contigerit talis em
nat. Vnde quod non culpa neglecta ut de
fuit scriptoris sed ignorantie cecitate
aut torpore desidia ut ex omni parte
distractione talia alia quibus cau occa
sione abrenuntiores qui notat de qui
lia grossa procedit nepte formati
at eadem lia grossa fuerit gratis res
scribenda. h. ipi scriptori ut illi cuius
lia hmoi sunt rescribenda non nocet
at si abrenuntiores deat imputari in
au. Et eisdem scriptori abrenuntiores ipse
satisfaciat integre iuxta taracorum
eiusdem grosse lre rescribenda. Ceterum
ut predicta que a nobis pro utilitate
sunt publica instituta salubriter
et diligentiores sui observatores in
ueniant quo transgressores iporum mul
tori noverunt pena prelli. Statuimus
ut prefati omnes et singuli tam lraz
maz qui regni nri scriptores qui
abrenuntiores iporum notat quibus et
abrenuntiores spualiter uel infra
scriptas penas. quibus prefatas tar
aciones observent sub pena excois ma
damus qui contra premissa fecerint
plus. 6. prefatas nras beneficiales
lras notas iporum que ut eaz in dno
regno scriptas tarando ut recipien
do ut erigendo pro ipis qui superi
sit taracorum usque ad Semestrem quibus
officio in quo sit deliquerint sint eo
ipso fito eod officio quod quatum in ipis
fuit mactare conati sunt penitus se
puatos agnoscant. Nulli ergo omo
hmoi liceat hanc paginam nre volu
tatis Statuti adiectionis. et manda
ti infringere ut ei ausu temerario a
trahere. Si quis autem hoc acceptare
presumpserit indignationem omni po
tentis dei et beatorum Petri et Pauli apolorum
eius se noverit incursurum. Datus autem
in Idus decembris Pontificatus
nri anno primo.

sequia deuotionis ardore succendit pre
cordis dilecto filio Nobili viro Petro in
fanti nato claremon sancti regis caste
lle adeo copiose gram celestis inspira
tionis infudit quod sibi detestabile reputat
ipsum exone in fidei persecutione personarum
Pro quidem nobilis ipse duntaxat propto.
tamquam strenuus adlethia in negotiis
impugnacionis perfidiorum agazencorum
a quibus regni granate in dei con
tumeliam detinetur tutorio nomine C
arissimu in ipso filii nri alfonso caste
lle regis illustriis qui sub teneritudine
puerilis etatis adhuc dimoscat con
stitutus assumpsit sub spe celestis au
xilii frequenter et uiriliter persequendo. Cu
igitur omnia Cupiamus obstacula re
mouere per que dicti negotii prosecutio
posset quolibet impediri diuersis
et singulis cuiuscunque condicionis
preeminencie aut status existat di
stinctionis. Inhibemus ne arma equos
ferum lignum uitalia et alia que
cumque phita per. 10. pon. p. dec. 11. ad te
rras Egypti deferri ad sarracenos
in regni granate infra triennium
incipiendo a kalendis primo seatur quo
libet deferre presumant. Nos enim
omnes et singulos qui ad dictum regnum
Equos ferum lignum et uitalia
supradicta et quecumque phita cum teno
rem huius nre inhibitionis deferre pre
sumpserint illis penis et finis quas
deferentes hmoi prohibita in alexan
driam. ut Egypti partes maris de
termino subiacent et nichilominus omnes
et singulos Qui sarracenis granate pres
tabunt dicti negotii prosecutio du
rante consilium auxilium ut fauore
aut prosecutores dicti negotii dicte uel
induite secrete uel publice impedire
ut perturbare forte presumpserint excois
sua fore ligatos volumus ipso facto.
Nulli ergo et nre inhibitionis et notu
tatis. 2. Datum in mon. 10. kal. mai
on. Pontificatus nri anno primo. ad petu
am regis memoriam.

Item. et Equorum nrorum et aliorum
quorumlibet iura illibata seruare
et ab omni fore dispendio di
minutiones exerceat cupimus et ad id libe
ter nre sollicitudinis studium adhibemus
nullo foras eadem pro nris et romane
ecclesie spense nre uiribus et honoribus
conseruandis ex munus nobis officium
debito apte provisione prece tenent
impendere ne pabus nris usi et patris

Idem si fecit

Idem Copiosa

Optatus in nra dno. qui de
sue humanitatis pietatis corda
fidelium ad sue maiestatis ob

Inuiziam subeant aut detrimentum cu
iustis derogacionis inuiziant Sane in
uiziam et finem morum deductionem et fame di
uulgacione noticiam quod licet de iure sit
liquidum et ab olim fuit inuoluisse sua
tu quod vacante Imperio fiant et nunc per obitum
quod Henrici Romanorum Imperatoris na
casse dimosatur cum illo ad iudicium se
culare nequeat huius reuersus ad sumum
pontificem cum in personam beati petri tunc
simul et celestis imperii iura de ipse omni
sit imperii predicti iurisdictione regimine et dis
posicio demouetur Et ea ipse Romanus po
ntifex durante ipsius iurisdictione imperii
per se vel alius seu alios exercuisse nosatur
in imperio memorato Non illi tamen
in Italia partibus potestatis et dignitatis
fastigium illiatis ambientes in iuribus et
sanctis Romanis ecclesie quantum est in eis
iudicium evidens ac diminutionem honoris
et iuris iurisdictionis seu alterius cuius
cumque nomine officii quod ipse Imperator in
uenit ex ipsius commissione gerebant
in certis terris territorijs suis locis per
ipsius excessum absque iura et apostolice sedis
petita vel obtenta licet retineant sibi et
non nulla eadem de nouo assumunt que
non gesserant aut gestum antea po
st ea que diuina resumptio temerarie
ausibus presumperunt que vel quibus
ad huc non uerentur abuti ac sub eius
vel eorum colore multa facere vel fecisse noscu
ntur que in iuriam et ecclesie potestate inu
izias apte et redundant non ab horren
tes per id iurisdictionis inuolui omnibus in
diuine maiestatis formidat uidentur
et lacum pandit deliquitibus signum est
quod eorum pueris conatibus non resistit
Nos uolentes iuris et ecclesie spiritus iure
iuribus et honoribus in hac parte prospici
tere et malis et scandalis que ex re
tione assumptione seu resumptione
huiusmodi orta sunt hactenus et que predicto
se possent in antea suboriri celeriter
obviare nec non predictis iuribus huiusmodi re
tinentiam assumptionem seu resumptionem
nomina et eis abutentiam ut prefertur
saluberrime omnino cupientes precipiamus
ante mouemus sub excommunicationis pen
am et singulos cuiusque status peni
nencie dignitatis aut conditionis
cristant. eorum si patriarchali uel quibus a
lia superioribus aut pontifici vel Regia seu alia
quacunque prefulgeant dignitate qui
post vacationem Imperii absque iura uel
sed apostolice licentia huiusmodi Vicarii seu
cuiusque alius officii nomine sibi ipsis
retinuerunt assumpserunt vel resumi
pserunt et retinet ad huc et qui assu
ment vel resument fortassis Imperator

et sub tali dictione pallio abusi sunt
et abutuntur vel eadem abutentur potestate vel
iurisdictione quacunque illius excommunicationis pu
blice vel occulte de cetero ad excommunicationem
predictis nec non ipsi potestate et excommunicatione
superioribus propriis abstineant et omnes desis
tant prohibentes insuper sub pena pre
dicta omnibus et singulis patriarchis et pre
latis et alijs superioribus et inferioribus
ac Regibus Ciuitatibus Contantibus
ac Vniuersitatibus Capitaneis potesta
tibus et Vicariis Comitibus iurisco
mitibus Baronibus et alijs omnibus qui
iurisdictionis sunt conditionis dignitatis
aut status ne predictum huiusmodi nomen
seu aliud quolibet in eodem imperio re
tinentes ut prefertur aut assumen
tes vel resumentes vel eorum aliquem
sub denominatione vel titulo huiusmodi no
mine uel seu proceres commissarios aut
iudices eorum quocunque colore questio
receptum vel committat nec ut iurisdictionis
seu Vicario aut officialibus imperii pa
reant vel intendant aut parere uel
intendi faciant vel permittant nec in
hunc eis vel ei quolibet presentem con
siliu auxilium vel fauorem aliquem in
omni et singulis patriarchis et prelatos
eadem superiores et inferiores Reges et
ceteros denominationem predictam ut pre
missum est retinentes seu resumen
tes ac illius presentem efficientes quecum
que officia potestatis seu iurisdictionis
et in recipientes eos ut Vicarios uel
Officiales Imperii aut commissarios
eorum ut talium et in parentes seu in
obedientes eis ut talibus vel presentibus
in hoc eis auxilium consilium vel fa
uorem nisi infra duorum mensium
spacium adie date precipiamus nominato
penitus respuerint nisi de licentia
Se apostolice super hoc se oderint commu
niter excommunicationis in singulares personas
et in terras et loca ipsarum et quascunque
ciuitates Vniuersitates Ciuitates ac
nullas interdicti Sumas de finem morum
consilio publice promulgamus contra eos
in quolibet spiritualiter et temporaliter graui
us processuri prout inobedientia eorum
erigit et qualitas facti fuerint et vi
derimus expedire Et ut quibuscunque
pendi talibus tollatur occasio omnis
et singulos qui huiusmodi Vicariatus no
mine retinentibus assumptionibus seu
resumptionibus Iuramento fidelitatis
assurati sunt vel tenentur a iuramento
iuramenti quantum ad hoc de potestate ple
nitudo absolute autem apostolica
firmum inhibemus eisdem ne talibus
ut iurisdictionis vel officialibus imperii et

super his est aut sunt hactenus
 nota seu suspicio cum eis ne ipsi
 dissimiles alijs sunt et alijs con-
 silia constringat ne minus eorum que pe-
 tuam forte duo continentia denouent
 occasio prebeat ad lapsum et ut pichis
 dampnis et scandalis ptima que pro-
 inde ut tunc iussu sequeretur pro
 missionem accommodat occurrat. Nos
 beatas hmoi non culpabiles ut pre-
 mittit nec suspectas sub phibitione et
 abluione pmissi quia de ipis preces
 in prefatis nullatenus sensisse duo
 fauor de fin mox consilio declaramus
 et uolumus no includi locorum ordinari
 nichilominus inuigentes ut eas sub
 pteriti hmoi nullatenus molestari pmi-
 ttant et si forsam ex hoc in lomo aut
 uiribus suis quibuscumque cum eos ante
 ptati est hactenus ut attemptari con-
 tingit in futurum illud p predictos ordina-
 rios. autem in statu reduci debiti
 uolumus. Immo si opus fuit auxilio
 brachii sedant. Ceterum statum beatas
 hmoi quas esse pmissis nisi de ipis
 per. Se. ap. alit ordinatum erant nul-
 latenus expremisse intendimus appro-
 bare locorum aut ordinarios et alios ad
 quos pota spectabunt cum pinguem
 et sollicitudinem debitam pprimis ad-
 hibe ne pmar sequentes in uia et ipar
 autem temerarios mutando pmissis
 erroribus et disputacionem et predicationem
 temeritatibus. se inuoluat eas que q
 uolubet cum predica psumpserunt p
 censuram ecclesiasticam appellatione postu-
 lita compescendo. Porro mulieres q
 cumq beatas nomen hntes que de
 illis ex quibus predite abluio et
 phibitione culpabiles se reddiderunt aut
 merito nobiles ut suspectos eadem si
 statim ut hitum quoquo modo mutauit
 ne dum sub pota decima remanere
 censui sed tunc cum eas pillos ad quos
 ptinuerunt procedi uoluo et mandamus
 q ab erroris deinde reuerate no ultra
 inficiant sanas oues. Nulli ergo omo
 hmoi licet et datus annuon Jous
 agusti non nri anno Secundo

40 Idem canoqdar

Porundum erigit scrupulo
 sitas ambigua ac ipz quod
 amodo indotta sua ne dire-
 ctio q eorum vana ut h suspiciosa re-
 ligio ut dum sine maluit tenet sub
 consue uelamento conceptibus qm pre-
 lator ordinis sui quibus obedire me-
 rito debent inherere sine Nos post
 predecessorum nostrorum ac presentium se

re. Nro. m. ac. pie me. de. v. foma
 pmi sup intellu ad obseruacionem regle
 ordinis sui inuicem declaracione solu-
 biter editas solitas quidem clauas
 lucidas mltasq maturitate digestas
 nras de fauente indubias ipoz pde
 declaracione declaracionibus aduiga-
 mo Sic q dies diei eruat uerbum
 uox nro. fiam manifestat ne ppera
 pauore dum ordie fin qabsit in sca-
 zeta ipoz declaracionem uerba ouertes
 in deum illaq sine eis profecto a con-
 zia. automodane sensibus migrata de
 supioribus continuate prefato ordi-
 detrahens odiosa consilios vniom
 fandes siualeat et graue reddatur
 in pphs scandalu. Allatid qui ppa
 ut nra uehementer flagrat intencio
 aut dte profugatis incommodis hec
 sancta minor religio fin ad quam
 iam dudum cum minor nos gradus
 hret deuocionis et dilectionis feruor in-
 tendit. nre uo post susceptum a
 nobis aplice fuitatis. Iugur ad illio
 religionis ptemon defensionem et gu-
 bernacionem interius exteriusq pnta pa-
 storalis curie solitudine nos angit pme-
 cogit prouident debiti et mne duri-
 tatis zelus attendit. ut quicquid pace
 conuincat fante pfiat optat mo-
 ac merito qm plimum augeat bla-
 di mssu redimunt filios sue se
 professionis fiat in esula inquit
 vinctu eorum que humilis et sedula
 corruat in amplexis pro fano tamen
 et ipius religionis ordo trahat caritas
 attrahat sua luadat oro mereatur
 q in conuile laudat huiusmodi mi-
 seria ut cordis contricione et humilitate
 purissima attentiones in corde suo di-
 spofuit ut non solum de uirtute in-
 uirtutem proficiat sed in eisdem uir-
 tutibus pmanes q quibuscumque horum
 ad perfectionem tendentibus qdibus de
 die in die fortasse melior ascendat i
 alius terreni despiciat et celestia
 amplectatur sic tandem diuino munie
 collata in pzia tanto tunc deum sedm
 eius ascensionis gradus cognoscat
 apais qm nre in hmoi pgnatione
 angustie illos conuincit alioz
 Nam sedm dnm ppham pphaz
 erunt dum statim eadum deus ipz
 suscipiat in eius gradibus cognoscat
 Quia ppter tantas incommodis tantisp
 eiusdem ordinis exatatis pichis ac
 de illa salutaribus et optimis exatatis
 pichis per eiusdem sedis pudentia
 circumspectam adhibendis submoue-
 de remediis nre sollicitudinis studiu
 Conuertentes ad dei laudem et beatu

fraternas p[ro]m[iss]i[on]es eiusq[ue] prefati or-
 dines pacem et consolac[i]o[n]em fidelium
 nec non minus tantis minusq[ue] hu-
 milibus inobediendi ul[tra] euagandi o-
 clonis subducendam m[ag]is ac atre
 p[er]dant ubi amor no[n] erat adf[ec]-
 tus pulsam caliginem detergendam
 co[n]spiciant reducentes ut filios ad
 ip[s]ius religionis gremium velud ma-
 tris diligenti sup[er] h[uius] p[re]sentatione
 et maiora deliberare p[ro]habita de f[aci]-
 lior[um] consilio in f[aci]litate declara-
 tiones commissiones ordinationes et
 p[re]cepta que inferius inferuntur
 durissima aduigenda cum dicitur
 in p[ri]mo in reg[ul]a q[uod] illi q[ui] p[ro]miserunt
 obediencia[m] habeant unicam tuncq[ue]
 cu[m] capu[m] una alia q[ui] h[ab]ere uolue-
 rint sine capu[m] Item q[uod] si c[um] o[mn]i-
 uestibus uilib[us] induant[ur] ut sup[er] p[re]-
 dicto[rum] u[er]bor[um] hesitacione seu dubietate
 a p[re]sentis p[re]decessoribus n[ost]ris N[ost]ro
 et Clemen[te] declarac[i]o[n]es ut p[re]dicta
 emanauerint d[icitu]r q[uod] h[uius] in-
 titatis iudiciu[m] m[ag]istris custodibus seu
 Gardianis ordinis p[re]dicti d[icitu]r q[uod]
 mittens eor[um] sup[er] hoc consilias onera-
 do nec ad hoc in quibuscumq[ue] ex f[aci]-
 li anted[icti] ordinis uolentibus plus sap[er]e
 q[uam] oportet sap[er]e nouar[um] inuenc[i]o[n]es
 ambiguitatum cessare q[uam] plime
 ut non eis uetustat[is] replicac[i]o[n]e
 q[uam]oniam tam[en] sup[er] longitudine la-
 titudine q[uam] grossitie et subtilitate
 forme et figura uestimentor[um] suor[um]
 quib[us]q[ue] adeo h[uius] adinuenc[i]o[n]es
 et q[uam]oniam p[ri]ma exerceat m[ag]is uter
 eisdem f[aci]lis aliqui h[uius] p[ro]p[ter]ea
 curtos strigos m[ag]istratos et squalio-
 res nouitate plenos ad diffidie no[n]
 ignares cum a contate ordinis dis-
 creparent assumerent nec eos ad
 m[ag]istro[rum] Custodes et Gardianorum
 eorundem mandatum reg[ul]a de-
 p[ro]nerent nec alios prout eiusd[em] or-
 dinis h[uius]m[od]i deferebat h[uius]m[od]i
 eorundem m[ag]istro[rum] Custodiu[m] et Gar-
 dianor[um] arbitriu[m] duceret resu[m]endo
 dicentes in h[uius]m[od]i p[re]sentor[um] suor[um] non
 parendum fore arbitrio ei[us] et suu[m]
 sit despectum reg[ul]arem et inconfor-
 me assererent cetero[rum]. Nota sup[er]flu-
 um hitum reg[ul]arem nec que cen-
 sent nec h[uius]m[od]i eor[um] opinio[n]i p[re]fati
 Cle[mentis] declarac[i]o[n]em sepius repetita ob-
 esse Nam licet m[ag]istris custodibus
 Gardianis p[re]fatis uestium utilitat[em]
 detur in illa iudiciu[m] tam[en] m[ag]is con-
 sequenter adiungit[ur] i[tem] cum q[uod] utilitate
 in uestib[us] feruet p[re]sentiu[m] atq[ue] inde
 declarac[i]o[n]e p[re]dicta Nichil d[icitu]r q[uod] semp[er]
 in eisdem f[aci]lis et eor[um] attributis

paupertas sancta reluceat p[er] ip[s]os ex
 eor[um] reg[ul]a inuenitur in d[icitu]r ac in a-
 stombus eiusdem ordinis g[ra]uilib[us] ca-
 ueatur ut asserit q[uod] in om[n]ib[us] que ad
 hitum spectant fatuum reluceat sep-
 uilitas et paupertas unde nec pauper-
 tatis aspirac[i]o[n]e et utilitate oblate p[er]
 m[ag]istros et Custodes et Gardianos ueste[m]
 cristerent nec ip[s]os sup[er]ior[um] ordinis
 sui in dep[ro]uocando uestes quas gere-
 rent nec iure assumendo quas daret
 sequi iudiciu[m] intatens tenebantur ge-
 nerali m[ag]istro et ceteris f[aci]lis qui p[ro]
 contate eiusd[em] ordinis adherant suis
 donib[us] quas breuitat[is] causa obp[ro]-
 mo[n]e conueniunt asserentib[us] ex aduerso
 prout h[ec] et alia h[uius]m[od]i inde coram nob[is]
 et eisdem f[aci]lis n[ost]ris s[an]cta letta ueloz
 q[uod] fuisse p[ro]p[ter]ea ac eadem coram aliq[ui]b[us]
 de f[aci]lis n[ost]ris p[re]dictis sup[er] hoc dep[ro]-
 tane a nob[is] p[re]fatis p[er] aliquos ex
 f[aci]lis p[re]dicti ordinis q[ui] in p[re]dictis com-
 tatib[us] aduersabant eisdem pluries se-
 petunt Quo[modo] ar[bit]ri[um] nos feruoribus donib[us]
 p[re]dictis auditis et aliis illi plenis in-
 t[er]tatis uolentes p[er]petui dare negocio
 p[re]fatis finem de p[re]dicto[rum] f[aci]lis n[ost]ris co-
 silio declaramus Et dicimus q[uod] cum sic
 sup[er] tangit d[icitu]r in reg[ul]a q[uod] in f[aci]lis
 o[mn]i uestiment[is] uilib[us] induantur
 et cum utilitatem h[uius]m[od]i uestiu[m] tam[en]
 tus q[uam] interior[um] tuncq[ue] illam p[re]fatis
 Cle[mentis] intelligi deb[et] d[icitu]r que scdm
 consuetudinem ut condico[n]e p[re]sentis debeat
 q[uam]itum ad colorem p[er]am et p[re]cau[er]i
 litas reputari p[re]sentis atq[ue] consequen-
 ter h[uius]m[od]i utilitatis iudiciu[m] m[ag]istris Custo-
 dib[us] et Gardianis p[re]dictis ip[s]os sup[er]
 hoc consilias onerando ducerent q[uam]itum
 eundem prout in h[uius]m[od]i eiusdem Cle[mentis]
 hoc consilias plenis otinetur eor[um]
 m[ag]istro[rum] Custodiu[m] et Gardianor[um]
 discrecionem autem p[re]sentiu[m] q[uam]itum
 determinare de arbitrio atq[ue] p[ro]p[ter]
 cuius longitudinis latitudinis grossi-
 tie et subtilitatis forme et figure atq[ue]
 filium attendendu[m] ee de tam h[uius]
 ip[s]os q[uam] capu[m] q[uam] interior[um] tunc
 quib[us] o[mn]i f[aci]lis d[icitu]r in eor[um] ordinis in-
 duatur ac in sup[er] cuius q[uam]itum utilitat[em]
 indui eos ip[s]os uestiment[is] opteat an
 in uestimentis h[uius]m[od]i f[aci]lis reg[ul]am et de-
 clarac[i]o[n]es eorundem p[re]dicta et p[re]fatis
 ordinis consilias reluceant asperitas
 uilitas et paupertas quoq[ue] et c[etera]. Ceteru[m] au-
 tem sup[er]dicta f[aci]lis uestiment[is] induant[ur]
 ut dent sup[er] quib[us] eor[um] m[ag]istro[rum] custo-
 diu[m] Et Gardianor[um] consilias onera-
 tio Statuentes et diserte inueni-
 tes q[uod] in p[re]dictis et similib[us] eor[um] ar-
 bitriu[m] dedone siue iudiciu[m] g[ra]uale q[uod] d[icitu]r

intoducit provinciali nec no provinciali
ministroz ac custodum et guardianoz
ad ministracionibus custodis et Gardia
nis siue conuictibz ordie memorati co
missis eisdem fies os et singli sequi
omode p omnia teneant ac nistip q
ipoz qido arbitrii determinacione siue
in deum pendo nec sit nec dici possit
uel debeant nec ipi se ipos extiment.
sue regle ul gstone sui ordie trespice
siores marie cu expresse ut
dta fm minor regla ul declaracioni
bus andis non dicit qute longitudi
nis quteqz grossicie ul subtilitatis q
lis forme qualue figure hmoi deant
ee uestes si talis ul qualis qute mili
tatis eas ee oporteat expm in eadem
sitqz quodaz modo eadem urgente nati
tate equitate ue no ipi non sensu re
ste suadentibz intellectui eiusdem
uestigis pfatoz mistroz custodum
et guardianoz in pdtis horumqz simili
bus fore declarate compellimus illaqz
eisdem ut pdia amittant mutant Non
enim pda certa pot dari sua neqz au
pita sunt contigit fieri disciplina non
aes nec regla circumstantias singlas
cuncta completit hnt in illis mores
sub esse minoribz obseq illisqz mte de
non meritis solum uo in dubio et in
certis actibz quibz obediunt p sunt re
gle quibus obtemperant disciplinis il
llaz Egregius debitu obsequium tm
subsequat sic iudicatis cuncta et disai
tit leges casibz applicat Canonum de
creta decant sic moribus aggregans
medici sic uirtus in medio sapie pru
denay depositat ne si quisqz regatur
ut appetatur confestim corruat ut no
querit neqz talit conuictibz no ordo
inhibet qd absit discordiam relegans
Religio religet sine namqz uariatur
ut capita et crescit in soliditate oppo
sitionibz fantasia comodo eisdem zotibz
imitati cum prefatoz mistroz et cus
todum sub certa forma sunt et sepatim
in suis administracionibus et custodis
cum Gardiam duoz de quentu loci
discretor sacerdotum et antiquoz in
ordie fm consilio et assensu pfat Cle
adcurrit reliques an sit nistum Cre
dibile ex iam exemptis q fies absqz
grancie micellazne no pnt uite in
uere quo cau granaria et stellazas
ogre gnaos et conspuatos hmoi eis ip
concessit prout preditus eisdem Cle
lis continet. Nos de fm mox con
silio eorundem mistroz et custodum
sub eadem forma iudicio pncium
aucte committimus determinare uidelz
Arbitrari atqz papē eo cau qualiter

ubi quando et quocumqz grani pa
nem et uinum pro uite fm necessa
rie fies ipi querere deant obseruare
reponere ac etiam si reponenda sunt in
pditis granariis et cellariis con
seruanda Statuentes et distinte preci
piendo mandantes qm preditus et
hne similibz eorundem arbitrii deter
minacione siue modum gualis quaz
et totius provincialium in provincia mi
nistroz ac custodum sunt et semp
pati maxime fm octoibz custodis
et memoratis ordie commissis eisdem
Cum Gardiam ouentu loci discrete
et sacerdotum et antiquoz in ordie
fm consilio et assensu fies et omis
singli sequi omode illisqz parere
per omnia teneant ac nistip q illoz
sequendo arbitrium determinacionem
siue iudiciu illisqz parendo nec sint
nec dici possint uel debeant neqz ipi
se ipos attinent ut existimet sue
regle Ideoqz omis et singlos fies
andis ordie fm minor qui stri
ctos curtos diffinies ad ipius gual
is mistri et alioz fm de dta citate
bitus coram nris ut alie in Romā
curia detulerint ut deferrent mone
mo et hortant in dno eis nichilominus
in uirtute sancte obedie et sub eretica
nome p aptica Sēpta mandantes
qte ad mandatu ipius gualis dep
nant quos deferunt bitis et alie iur
eiusdem gualis arbitrium determina
com siue modum ut supra dicit modu
tur ipi gualis in omibz istis et aliis
et p omnia sedm bti francisi reglam et
preditas pde n declaracione confessi
ones et commissioes in ipis declaracionibz
comprehensio et nras contentas in pu
tibus humiliter obediāt pareant et in
tendant Non obstant quibusqz pri
uatis modul genore lris libertatibz
ut ex eis et aliis ipoz a prefato Cle
concessio appellacionibz ab eis ut ipoz
aliquo ad sedem apticam interiect
quos inquitum possent derogare pu
tibus uiribus uaciamus Retio naqz
punitur si amitoria subditi obedie
ad et marie si custodiantur illesam
pma rebus scda rebus tercia uere
menti dnatuz et aio quos uelud e
ffrenos et liberos de coi altius et
humili iugo ppe uoluntat ad hanc
magis desiderio concupiscant illudqz
notis Cantroz ingemuet Osaulet
me esulo oris sui Caritatis utiqz
et dilectionis hmoi obediēt sancta pu
rificant. Nam meliora sunt uerba
tua pceptoz siquidem et consilioz
ueludqz Dm̄o uerget optim

6. bone fame flagrantia suavitata
te odorem nec formentent huius obe
dientia ordie deo ab antore dunt
deunt nam pfectos suos ut spama
eisp mungina sibi benignos tunc
muenet cetos dilces atqz culpab
iles cum sint z debent omes z sin
gli fies in ppe z clauitem
defm frem meū cor. e. prebo fana
pro fuggente uerba fies mris mee
fctioms utiqz z professionis uelut
mris contemplationis z electionis spe
culam muenit te foris ab euisem
obfuationis quodammodo dispe z est
letur blandi mris mris caritatis ample
tus z iam te natio despiciat pfecto
quos foris pntos multi ac si diuifos
z defident fortasse. se desperant mris
puta. p. dilectis matne precordia et
conformis obfuatione claustra repof
tos iam neo despiciat sed fufcipientes
eos diladimis quifqz indignis laudi
bus offerret sic fufceptos. Nulli ergo
z c. danti ammon non otobz Anno
Secundo Cum fit refertuacio fuitum
bifiaoz uacantiam declatur per
quem modum debeant colligi. z leua
zi hmoi collatari in arogoma. loquur

41 | dez postilaph

Ostulasti per aplice x daza
noms euidencia edoceri qd
tibi sup dubis mfaszipe
arca comissis tue indutrie z collcom
fuitum p dotoz bifiaoz immentibz
fit agendum. tue itaqz collatationi
fepndemus. z te faze uolumus bupl
aati nri esse qfup fuitum bifiaoz
que ita fepies in foluce deame mris
uerum taratum ualorem q illum
nequaqm excedunt ai obtinentibus
hmoi bifiaoz prout melius z utilio
diocessanis locoz in quibz bifiaoz
hmoi fuerit quoz confilia in hac pte
fepuzas zabi mris ualeas tunc
mris nos em ipoz diocessanoz z tuaz
confiaoz fup hms onerama. Licet
aut cotidiane diftributoc per nos
fuerint apcepaoe fuitum p dotoz
exclufe hoc in uoluma de diftribui
onibz ipis intelligere que dantur
eis qui oris interfunt. Secus de illis
que foluitur hms qui funt in Ciui
tate ut loco pntes qmuis oris non
interfunt eisdem no funt ab onere
ote z collatone imunes. Porro de
clazacom illaz fiam p nos in depu
tate seu mrefuacione fuitum pre
dotoz ut v. non extendit ad mca
rias sine capellanas ut pti ane
dentibz mstitutos admissas pro ipis
deceditibz celebafis certis ofitut

Redditibz pbro mhibi celebranti locuz
hze uolumus in altazno certis atfe
udis seu censibz ut ubi capellanus
celebrare deat pro dotaati aialy etis
uicibz in singlis septimanis. z m est
cathedrali horis mrefe diuine du
modo ualoz annis altazni talu fuma
xx libr. tuzon non excedat aliogz i
cludantur in deputatoc seu refertu
aone pceda mris no prebenda non
fuerit in deca pro tanto tarata q
paze possit canoico obdomodio cu
certum pro illa feruam immet in
etia facend post percepaoem tar
aonis hmoi remane uolumus q de taxa
aone ipa pro hmoi feruam onere p
aom aliquam ogzia obdomodio di
mittas pro uacata camera mra fefidui
pceptum. Cefm prebendas illoz qui taxa
com deame folue recusantes abesse ue
lle fimulant ut taxacom ipam dmi
mris compellar ne pilloz abnaam hu
ius pceptoc taxacom fraudem qm in
chil de prebenda fufape ualeas de non
papiut alu mris falfem in loco ut ciuita
te pntes cum tunc etia fabrica ta
les prebendas ex integro papc ualeat
deat canonicor abnaa no obftan ut
effet eadem fabrica paozi qm nos pri
uitio in talibus uteretur de illis demq
quibz p mltos menses tenuerunt etis
etiaoz ut preben nichil cum Et pce
pise se alferut ex eisdem cum mris
ofuetudinem pnt p dte eoz testati
fuerut de lome illoz ppter quod ipi
obtinentes tales etiaoz tibi fatisfacere
nequeunt de fuitum andit nichilo
mris offerentes q tam diu fuitum
etiaoz ipaz papias donec tibi fufi
mris plenarie fatisfactum placet nob
ut uolumus ut si est ita ad oblatione
hmoi occedendas per tunc ne mten
dimis ofuetudinem approbare datum
ammon v. Ida otobz pon mri A
mo

Secundo
Quati fuitum bifiaoz uacantiam
dumdi deant. Item alios quibz fa
fessi funt fuitum bifiaoz uacantiam
primo Anno

Discepti regimine nos aza
folliatit ut qm etiaoz non
absp difpendio mftroz et
cultus deimento fuitum diuini mte
zimo per appofitcom congrui mte
zimo in melius feformemo Cum
itaqz in nonllis etiaoz obferuetur
z alongis pporibus fuit obferuatum
q fuitum pnt fedi aut alterius
Cuiusqz fequas anni bifiaoz

Idem Sufcept

uacantem in eisdem defuncto ut fabri
et aut ecclesie ut personis huiusmodi annualia
de consuetudine privilegio ut Statuto
applicentur in totum ita quod illi qui huiusmodi
beneficia Canonice obtinent et ad quos
al de iure fructus ipsi spectare deberet
nichil inde percipiunt unde illud in quoniam
eius sequitur quod comedere nequeunt ad
impendendum fructum debiti respondere
in ecclesia in quibus beneficii existunt
Nos de tali optine super hiis remedio
promovere uolentes per quod huiusmodi
in fructum preditorum perceptione perciperet
et ecclesie debitis fructibus non fraudetur
prout decreto Statutum de firmis nostrorum
consilio. quod illi qui fructus preditorum sibi ha-
uerunt integre uendicabant ex proprio
consuetudine ut statim nichil exinde ul-
tra sumas pro quod unumquodque beneficiorum
iporum consuetum in decime solutione ta-
rari preterea cuiusque privilegii consue-
tudine ut statuti percipiant quomodo
modo sed ipsius summe perceptione diui-
tarat sunt omnino contenti totali residuo
non potest obtinere beneficia remanere
nisi forsam illi qui fructus eisdem soliti
fuerant ut preferant cum integritate
pape pro se mallerent habere ipsam residuum
et obtinentibus ipsi beneficia sumas diui-
te memoratas quo casu percipiendi quod
maluerit illis relinquere optem. Sic
quod infra decem dies postquam fuerint ipsi
beneficia vacare hiis quibus analia ipsa
debentur ex proprio consuetudine ut sta-
tuto ut ipsorum analium collectorum quam
partem habere maluerit. an. s. decime tamen
com ut illa remissa residuum nulla su-
bustacione premissa eligere teneantur
quam electorum si infra predictos dies
non fecerint ut est dictum ex tunc ad eu-
amque est beneficii huiusmodi opaco ut elemo-
transcat ipso iure et hoc in ecclesia et
parochiis illis in quibus beneficii maiora et
alia quantum ad solutionem decime sunt
tarata uolumus obseruari. In illis uero
ecclesiis et parochiis in quibus decime tarata
non est facta fuerit quod fructus et obuen-
tiones beneficii tunc uacant quod in
decima solue consuevit per medium diui-
datur quorum medietatem habeat is cui
analium per alterum de predictis modis per-
cepto est concessa reliqua uero me-
dietatem percipiat ille cui est beneficii quod
cessit pro sustentacione sua et alius ecclesie
oneribus supportandis quod si aliter de pre-
dictis prefata medietate uoluerit esse
contentus alio contentum uolente per-
uolentis ipso iure transcat ad uolentes
ac uolens fructus et obuentiones illius
beneficii percipiat unumquemque eius beneficii

Congrue faciens deserui et eius
supportans onera consueta et si quod
aliquis preditorum ultra premissa per-
cepit illudque hinc ad quod pertinebat
infra mensem non restituerit cum
effectu eo ipso si episcopus ut superior pre-
latus fuerit apostolicis libris et ingressu
ecclesie se suspensum. Si autem capitulum
universitas vel collegium interdicto senonum
donec potest cum integritate restituerit
subiactum. Sine aliqua singulari persona
ecclesiastica ut mundana id fecerit in
curat excoicationis suam ipso facto
aqua nisi restituerit premissa preter
quam in articulo mortis minime absol-
uatur non obstant quibuscumque pri-
uilegiis ul in indulgentiis aut quibus-
vis consuetudinibus. Statutum iura-
mento confirmatione scriptis et
alia quacumque firmitate uallatis que-
cia quo ad hoc auctoritate apostolica tenen-
tibus cassamus et irritamus et nullius
tenetis esse uolumus firmitate. Actum
Ergo et c. Datum annorum. Dm.
kl Nouembris Anno Secundo.

Declaracio quod executores seu iudi-
ces a sede apostolica deputati in diocesim
iam diuis procedant libere sicut prius

Sedes apostolica in suis actibus
ueritatem prosequens lu-
cem amane libenter ciuitat
nodosam ambiguitatem in uolucrum
illamque sibi semper in suis ordinaco-
nibus reseruare cautelam intendit
ut de illis ita pueniat comedum quod
alios non imminuat decemem. Sane
per ad diuinum cultum augmentum
et ad salutis populi christiani in ne illis
ciuitatibus et diocesis sic multiplicauerat
altissima quoniam eorum singulis singulorum
uultus nequebat ut decet diuine pa-
stori inspicere aut al partes huiusmodi pas-
toris imple salubritatem intendentes
in ipsis diocesis quare non nullas in
duas et aliquas in plures diocesim diui-
mo diuidentibus certas ecclesias ciui-
tates et ecclesias extrinsecas cathedra-
les quare singulis proprias distingas et
limitatas diocesim iussimus assignari.
Verum quoniam plures ante ordinacionem
seu diuisionem nostram huiusmodi tam a
nobis quam apud predecessores nostros ro-
mane pontificibus apostolicis obtinu-
erunt licet super diuisione ecclesiasticis in
ipsis tunc integris diocesim uacantibus
quare ne nulle restant adhuc execu-
torem mandare. Nos amorem uolen-
tes cuiusque dubitacionis stuporem
qui circa executionem licet super huiusmodi
diuisione concessarum possit forsam

43
Sedes

Inadeo promde considerantes atten-
tius q per ordinacionem seu divisionem
nam predictas uis ad rem expecta-
tibi dicta beneficia antea competens
ex divisione mutari non debet quia
adeo efficitur in diuersis diocesis man-
at siue in ipis quodam integritate
pmanebant autem pmanet declaramus
q omnes et singule græ super beneficiis
uacantibus ante divisiones huiusmodi
quedam integritate diocesis a nobis ut p
decessoribus nostris auditis personis quibus
scilicet concessit tam in ipis nunc diui-
sim qm in aliis diocesis deas ab illis
eisdem mo et forma possint suo ordine
per executores inde datos et alios ad
qd id pertinet ad debitam executionem
deduci quibus aut divisiones se pre-
fatas poterant et debebant idem esse
declaramus que ad lras apostolicas iusti-
ciam continentes ut in iudicio dati
per illas in causis quazlibet personarum
que nunc a huiusmodi diocesis diuisis existunt
possint iure eorum tenorem pinde procedi
ac si dicitur diocesis de quibus mentio in lris
eisdem hec integritate remansissent
Nulli ergo etc. Si quis etc. Dat. a. non
in let. Neuch. Anno Secundo

Cassantur dispensaciones sup. p. lras
beneficiorum et dignitatum et sub certo
moderamine reducantur

sui in unaquaque regione retrocedat ead-
detrahitur comitatus et honori que carentes de
fensoris auxilio in suis iuribus et libertatibus
multipliciter collabuntur summe patenti edifi-
cia nobilia que magnificencia extirpantur
in decessoribus et quod amarus est dolendum
araz cura negligitur et maioris fontibus
fomentum paulose pbet. Nos itaq tot
malis tantisq. discrimini omni cupientes
omnes et singulas dispensaciones sup. p. lras
pacione aut retentione plurimorum dignitatum
personarum officiorum prioratum aut benefi-
ciorum quibus cura sit araz anera sub qua
cuq. forma uel expressione uerborum a
nobis ut dictis predec. nostris cuiuscuq.
personis accessus cardinalibus in sic romanam
ecclesiam qui circa nos uniuersali ecclesie ser-
uendo singularibus ecclesiarum comoditatibus
se impendunt ac regum filios qui
propter sublimitatem eorum ac gratias dandi
tatem sunt prioris prerogativa græ ante
illendi dum tarat exceptis deliberatione
sup. hoc cum filiis nostris huiusmodi diligenti-
ter iporum consilio ex certa nostra scientia in
forma subscripta durimus taliter mo-
derandas q. p. moderamine nrm efficienda
tam circa eorum personas talium beneficiorum
nilitudinem retineamus ipsarum imperia-
tis futuris dispensacionibus huiusmodi totaliter
non fuisse etc. Statuimus itaq. itaq.
et de firmis nostris consilio ordinamus q.
nunc obtinentes ex dispensacione tam a
plurialitate dignitatum huiusmodi personarum
officiorum prioratum sine beneficiis que
at absq. dispensacione obtine. negabatur
in unum ex dignitatibus personarum offi-
ciis prioratibus ecclesiis ut beneficiis huiusmodi
quibus cura immet. arduum cum dig-
nitatem personarum ut officio prioratu ut
ecclesia beneficium sine cura que hinc malum
erit preteriti dispensacionis sufficienter
indulte circa id eisdem possint hanc re-
tinere que tamen teneant eligere infra
mensum milium a tpe noticie huiusmodi
nrm constans ceteris beneficiis cum
cura ut sine cura que ipius dispen-
sacionis preteriti tenebant et que aliter
non poterant de iure absq. dispensa-
cione hanc retinere que nos ex nunc ua-
care decernimus coram ordinariis
sub testore publico. Si idem tempus uer-
baliter et reali et cum effectu dimissum
absq. eo q. ad illa sine noua collatione ab
eo qui potest facere facienda. inquam re-
tine. aut eorum administrationem se in iure
presumant alioquin tam hinc qm aliis
omnibus beneficiis que uirtute huiusmodi nrm
moderamine retinere poterat ut pferatur
sint ipse iure priuati et propterea mali-
les ad similia beneficia obtinenda p-
h. aut illis qui dignitate personarum

49 per excothos

Reverabilis quorundam tam
religiosorum quam secularium
ambicio que semper plus a
miliens eo magis sit insatiabilis quo
sibi amplius indulgetur ac improbi-
tas impertua potentium anebus et
predecessoribus nris romani pontifi-
cis abus non ta obtinuisse qm extor-
plinq. nesciunt. Unus interdu eorum
ad unum beneficium ecclesiasticum minus
idoneo in diuisis ecclesiis ne dum dicitur
mo sed admodum longe i. distantibus
vno nonum qm in diuersis regionibus
partibus situatis plures qm duas ut
tres aut plures dignitates personarum
officia aram aram huiusmodi possit dis-
pensacione cum al non licet de iure
ei raze ac misit hanc retinere. Un-
inter cetera inconuenientia subscripta se-
quuntur q. uidet. in eodem unus q.
unum quamuis modici officii
unum adimplere sufficiat plurimorum sibi
uendicari stipendia que multis hanc
uirtus uite puritate ac bone fame
pulentibus q. mendicant possent ha-
bunde sufficere equa distributione
collata huiusmodi ipa patitur uagandi
nia diuina cultus minuitur. Et
hospitalitas in ipis beneficiis debi-
ta non suatur. Ut dum neq. sunt

prioratus officia beneficia cura aliarum
hinc ex dispensatione que tribuit
iuxta modum moderatam prout obtinet
et alia similia beneficia nra ut eorum
predecessores nrorum antea hanc expectant cu
quibus est ut illa cu uacauerint recipere
et una cu obtento hanc ualeant retinere
dispensationem uolumus derogari quod cu
cu uacauerint infra tri menses spaci
possit eligere et dimissio aliis recipere in
forma precepta ac hanc retinere penam
similes incurrunt si hinc condicere p
sumpserint sanctorum Porro quia
quorundam emulorum sic auare cupidita
te diuina excedunt quod plura talia
beneficia simul absque dispensatione ca
nonica retinere presumunt nos de illis
prout decet statuimus ut oia et sin
gula beneficia sic detenta illo tunc retento
quod illis receperunt du modo in eo
ex collatione canonica competat ius
Eisdem infra tri menses ut prestatum
limitatum sibi et fuisse ac sine fraude
coram ordinario sub testibus similiter pu
dimittere teneant quod si non fecerint eo
illo tunc ipse iure priuati in quo ius
eis al competebat et males penam
ad quocumque obtinenda beneficia etiam
tenseantur Qui uero demum rece
perunt dignitatem ut personatum seu
officiu aut aliud beneficiu aiaz aiaz
hinc auerant si antea similes beneficiu
obtinebant illud que ipse iure postea
secundum possessionem huerunt ut per eos
omni dolo fraude cessantibus quomodo he
aut scire priuati noscuntur absque mo
re dispendio in ordinarioz man
b. dimittere teneant pari modo aliqui
ex tunc sunt ipse iure priuati secundo et ne
dum quocumque aliud beneficiu ecclesia
stiam males reputentur que oia
et singula beneficia uacantia ut priuati
ut dimissa nre et se apte dispensare
ipse f. m. nrorum consilio resuamus
inhibentes ne quia preter roman pen
quidamque sit sup hoc ante institue
de hinc beneficiis disponere ut circa
illa priuam priuati ut al priuati
uare quocumque presumat Nos em
si scire actum ut attemptatum fuit
prout decernimus ipse iure ceter
Ordinarios intelligimus in casibus
supra Episcopos in quorum ciuitatibus
ut diocesis consistunt beneficia seu aliq
eorum que debent secundum premissa di
mitti aut ipse qui deit ea dimittere
concedantur ut in ecclesia cathedrali
libri uacantibus capla eorumque
et hinc de beneficiis quod dimissio quod
ut premissum perdit nos ut apli

eam se certificare studeant quod cito
poterunt indilate ut de illis salubria
disponere ualeamus quantum aut ad mo
dificationem attinet anstam illa diu
tarat et non alia beneficia ecclesia quocum
que nre nuncupentur circa hanc ceterum
que prochnas hinc in quibus est cura
aiaz anet et que non per uicarios
petuos sed per flores aut mistros
ipse beneficiorum ut illos tales uici
rios gubernantur nec non illa quod
mistros zone beneficiorum hinc opent
uistare inquirere priuati pape su
spende excoicare seu ab excoicatione
sue suspensionis sine absolue de
consuetudine ut de iure nre alie
de aiaz cura loquuntur in suo reboze
quo ad cetera pmanetur Nulli et si
quis aut hoc audire et datum a
sumon p. m. l. de ceteris Anno Seco

Peccabilis quorundam ambicio
sup hac noua constitucioe du
bietates insurgunt et quoniam
ut sequitur. Primo in quibusdam
ecclesiis puta auium Aucten Leodi
en et similibus sunt quedam officia
seu beneficia que uocantur abbacie quorum
aliqua curam hinc aiaz et prochnas
alique nec curam aiaz nec prochnas
ae hinc priuati alique nec dignitate
nec personatus esse censent priuati alia
nec ecclesias hinc nec personatus ut di
gnitates et noscuntur Et tamen C
anonum eaz ecclesiarum assignantur
seu conferri consueuerunt ita quod Cano
nicos hinc priuati illam et abbacia
Cum suo canonicatu obtinet Quicquid
Primum hinc beneficia seu officia de
niant in collatione predicta Ita quod Ca
nonicus talem abbacia Cum suo Cano
nicatu obtinens teneatur ipsam di
mittere si extra eam heat aliam dig
nitatem ne curatam et personatum
quos licet uigore nre constitutionis
renuere ne pot alius curatum benefi
cium tene ubi hinc curam auerant
ecclesia al sic Item cu absentia priuati
potest retinere dignitates ne Cu
ratam curatam aut no Item in ali
quibus ecclesiis sunt quedam custodie quod
cum custodes non hinc legere al nec
cantare nec se de diuine officio in
ecclesia intrinsece ut al curam aliqua
in ecclesia exerce sed solum pulsare
campanas paze ecclesiam paze auz
is libros portare in quocumque lumina
ria ante custodire reliquias et the
saurarium et consilia misteria in ecclesia
ipse expen facit quare expensar

45
Dez Ecclia
b. l. s.

Causas eisdem custodire sunt p
 smos annere cathedrales ecclesie
 prochiales curam hntes maxime
 in quibz cura exercetur per ppetu
 os atqz ppios sacerdotes licet in
 eis sic anerie custodes hant in
 sitare de consuetudine exercitare
 delinquentes et absolueret et horz oc
 asione pdatz prochiali ecclesiaz
 quasi archidiaconum uulgarit no
 uuantur seu reputantur. Nunc que
 ritur utrum tales custodie uem
 ant in constitucioe pceda. ut q
 hntes eas teneant ipas dimittit
 potissime cum quodam tpe in aliquibz
 ecclesiis orta magna inueniatur fore
 finalit diffinitu tales custodias nec
 dignitates uel personatus ee nec curam
 hnt aiaz. Sed simplicia ee officia ab
 sz cura. Solucio uenit in constom
 Item sunt alie ecclesie ubi rectores ce
 antur p electionem et uocantur quqz abba
 tes quqz curati et quqz rectores quqz
 ppositi quqz archidiaconi quqz diuini
 alie nobz scdm consuetudinem locoz
 tamen nullam curam hnt nisi q cano
 cos congregant tanqz caput sicut e
 in multis pabus apullic. Queritur ut
 talia beneficia ut officia ueniant in pstatu
 consuetudinem de iure cu iud q hnt curam
 et iurisdictionem p electionem et offirma
 cioem. Si aut p pntu ut pstatu
 approbatam non hnt iurisdictionem in
 dicta ecclesia ne cadit in consone. Qui
 dam q dispensancie apostolica duas ob
 tinent in diuersis ecclesiis dignitates
 quarz alteri cura immet aiaz et cum
 eisdem plures simul dignitates cano
 nicas prebendas in aliis tamen
 ecclesiis quibz canonicatibz et prebendis
 prochiales ecclesie sunt anere in qbz
 vicarij ppetui dnt institui in aliqbus
 tamen eaz ppter procuratorz obtinens
 hmoi dignitates agentis in fectis et
 hoc ignorantie desidiau repuntur
 tpe constitucioe iure nouiter promit
 tate esse vicarij tporales. Quidem quinz
 an scdm formaz constitucioe pde
 ctus obtineat dignitates hmoi tales.
 Canonatus et prebendas cum prochi
 is sic anerie si dignitates uolunt te
 nere dimittit teneatur illas in qbus
 con iuris debitum repertu sunt vicarij
 ut h ne obstant cu ppter talem desidiau
 non possit natura ipz hntioz con
 ferri mutata qn dnt prochie sint Ca
 nonicis et prebendis ipis annere
 ipas possit licite retine. Potissime cu
 dictus obtinens postqam stant de tali
 desidia procuratorz suoz ad ipas pro
 chias elegerint vicarios reputandos
 et instituentes ppetue in eisdem. Licet

non dum potuerunt ordinare pnti
 ppter breuitate tpe. Non cadunt in o
 ficion Item queritur in quibz officia cu
 rie romane reputentur in nro officio
 quo ad iuram constom. Ita q si quis hnt
 duas alias dignitates teneatur vna
 dimittit ut pnt ome tene si vna illaz
 erat sine cura non cadit in consone
 Item queritur si aliqui archiepiscopi bi
 tuziceni diocesis iurisdictionem et iurisdictionem
 hntes qui consueuerunt conferri prochi
 alium rectoribz ecclesiaz ipius diocesis per
 ipos archiepiscopos sed tamen archiepiscopi defu
 ito desunt ee archiepiscopi ille qui p eu sue
 rit pntis et Capitulum ecclesie bituziceni creat
 nouos archiepiscopos et creato archiepiscopo cessant
 archiepiscopi pnti p Capitulum et archiepiscopus
 pnti nouos archiepiscopos et quqz pntos
 amouet prohibitu uoluntatis et hoc ibi
 fuit ab antiquis tpe quoz ne erat
 memoria obseruatu. Unde queritur ut
 archiepiscopatum hmoi sub ipa pstatu
 continuantur in fin ut si ille qui hmoi
 archiepiscopatum cu hebat prochiale
 ecclesiam acceptauit. Strumqz teneat
 ualeat et si no ut de iure ceciderit
 aut prochialis ecclesie p acceptatam
 archiepiscopatum et si ceciderit ab eo iur
 uti teneat possit prochiale ecclesiam
 qua primo obtinuit. Non cadunt in
 consone Item in regno apullic sit
 ecclesie prochiam hntes al tenuisse quo
 ad finem ppter ordinari et alii ad
 quos spectat collacio siue pntis dnt
 ecclesiaz de more pnt vni conferunt pl
 ualitate salu ecclesiaz nec recipie
 tes ipas ecclesias ppter hoc se faciunt
 pmoneri ad sacerdotiu nec ad sacra
 sed faciunt deseruire ipis ecclesiis per
 vicarios tporales iuxta hntia sua
 Preterea sum pontifices pluribus
 contulerunt q possent acceptare in die
 pntis beneficia usqz ad ualorem xl. uel
 l. ut l. v. unaaz autz. Cuius occasione
 pntis nulli obtinuerunt xl. ut l. ut l.
 de dictis ecclesiis. Quidem queritur. Utinam
 reuocatoria nup facta ad supda hnt
 fia siue ecclesie se extendit. Cadunt
 sub consone. Item Episcopus vna cu caplo
 sue ecclesie subuenire uolentes erigit
 tate cuiusdam collegiate ecclesie sue dioc
 quadam prochiale ecclesiam eiusdem dioc
 rectoris eiusdem antecedente consensu
 concessu post cessum ut decessum hnt
 hmoi dnt collegiate ecclesie dimittit ne
 uero prochi pcedat ecclesiaz iure noue
 consone uacare contingit quodam
 alio curato beneficio electo a rector pfecto
 et pcedita ecclesia re. tunc dimissa. hic
 queritur an prefata vna sub forma
 pntis facta sibi locum uendit et reser
 uacione de consone non obstan
 vel q no uacat dnt beneficium et deo no.

resuatur collationem dñi nri. Item quod
nri si pñcia vel consilio vñio facta sint
per se aplicam et sub forma pñctorum nec
lxx item ut e dñm lñme sit facta vñio
Quidam archidiacono in suo archidi
aconatu obstat longa sibi consuetudine
non pot inquirere suspendere excoicare vel
absolvere nec aliqua iurisdictionem etiam
exerce sed rectoris sui archidiaconato in
sitare pot et procuratores ab eis dñm ta
rat recipere. Queritur cum talis archidia
conus nullam beat at prothiale curiaz
dñi archidiaconatus dñerit an ex pñem
sibi sub forma consuetudinis nonne pñte
curiam hñe aiazum reputetur. Et est
querentis intentio ut soluta oro pñte pñ
finem pñtutionis pñte ibi nec non et
alia quorū ministrare bñficioz hñm a
petu iustitiam inqñe pñtatores recipere
suspendere et excoicare et e ponatur pro
comunita vel distimta in cau dñe consti
tutionis copndunt sub consone. Cusda
bñficiū curati obtineti prouisum est
de quodam archid in quada curia Ca
thedrali zone cuius archid in quada
curia Cathedrali zone archidiaconus e
caput cuiusdam ecclesie collegiate pñtar
hic archidiaconus e in possessione paci
fica vel quasi iustitiam et procuratores
recipiendi dñm tñm. Ceteris possessionem
dñte ecclesie Collegiate non hñ nec hñt
regimen Canonicorū ipñe ecclesie nec quñ
quñ pñnt de dñm et aliis fructib bñ
fion supñdñt omib hñs de facto pñhos
occupat et detentat. Ex hñs queritur
Vtrum pñdñs archidiaconus p pñte
sit in possessione pñm spñtuum dñm
archidiaconatus et pro pñte non cum cu
ram non heat aiaz pñnar sue ecclesie
collegiate pñdñte et sup ea et aliis
iuribus ipñs pendat hñ in curia
uti talis archidiaconus retinendo pñm
bñficiū curatiū pena nonne pñtuo
me affigatur sub consone comprehen
ditur. Quidam in collegiata ecclesia a
iurisdictione ordinarij exempta et apñ
Sedi subiecta obanet decanatu et in ea
est caput Capituli et ad decanatu assu
mit decanatu p Eleccionem nec sic Elecc
a capto alia confirmatio indiget de q
suetudine sed tñm Eleccō instituitur
et installatur a Capto de consuetudine
pñdñta Ipñs decanus zoe dignitatis
conuocat Canonicos ad Capitulum et hñ pñ
uocem in ei. Vñ tñm ipñs in effem
plus solid zoe dignitatis nec iustitiam
nec procuratores recipit nec excoicat nñ
suspendit aut etiam mñdiat vel audit
confessiones vel absoluit nec pñdñ ei
vñia vel suo Capto excessus. Chcoz pñte
ecclesie mñdum delinquatū corrigere
pñtuerunt et pñmze p chcoz pñtatores

et pñtatores gressorum suorum
bñficioz que in dñta ecclesia obtinent
et ad ipñz Capituli dispositionem pñtinent
suspensionem et subtrahom ipñz delin
quatum corpm detentionem aliqui dñz
tarat circa tñm spñtalis iurisdictionis
Excoicau iudiz iustitiam corrigendi pñ
curaciones recipiendi pñtandi suspen
dendi vel aliz seu al Interdicendi conse
ssione audiendi pñas mñpñendi vel
absolucendi. Quare cum dubitetur an in
casu simili qñ noua loquens de bñficio
curiam hñtibus aiaz uendicat sibi locu
Queritur vñ dñm decano pñdñm de
canatu vel alio bñficio seu dignitate
curiam aiazum hñt iurta consone an
dñtam ex dispensatione dudum obtenta
possit hñte retinere sine consone et
iustem pena comprehenditur sub consone
Item in regno Sicilie cortez ecclesie pro
thiales atque curate consueuerunt pñ
aplicam sedem aut etiam pñ ordinac
pñes vñm dignitates et alias prothiales
ecclesias obtinenti conferri licet illi qñbo
conferbantur essent impules qñqñ vel
al legitimā etate mñcere et qñ ecclesie pñte
qñtum ad eos quib talz conferbantur
non censebantur esse curate sedm con
suetudinem a longem retroactis qñ
bus obseruata quia cura eaz in
ipñs pñno pñtuo Capellanos gerebñ
Cum igitur mñta sint in curia hac zone
in regno pñcto et aliis pñbi qui pñ co
llom aplicie sedis et ordinatores obti
nuerunt plura et mñta talia bñficia
que ex mñtute mñe consone nupñ
edita sup curate bñficio dñm tñte
dñe excoicet eos dñm tñte pñi esset
qñ circa ipñz mñdñm tñte dignitatem
vñ bñ pñm tñte. Et si sanitati vñ pñ
placuit modus congruus mñdñm
qñ qñtum ad tenorem consone mñe
pñdñte bñficia pñdñte hñm tñte
uiaz in pñbi supñdñte dñm tñte
pñm tñte hñ ac si fuissent illa et ipñz
cura pñtatores ipñtuo gubernate
et qñ illi qñ dñta bñficia obtinebant si
non dñm dñm tñte ipñ non teneat
dñm tñte. Si qñ uero dñm tñte eadez
ad ipñ quozcumqñ sunt aultē
vña resuatur in integrum et ad
eadem redeant ac si ea nullatenus
dñm tñte consone vñ pñda
in dñm tñte edita sup hoc non obstat
Compendunt sub consone sed sup
pñm tñte facienda deliberabitur
Item dubitatur vñm consone nōm
edita pñ dñm nñm pñam affigat
aliquem hñtem ecclesiam curatam
a Canoniatum et pñm tñte sacerdo
tate sint qui Canonici Cum
pñbenda pñm tñte residenciam pñ

sonalem non h[ab]et locum consto[n]t[em] in
quodam cath[ed]ra cathedr[ali] fuit
olim facta composicio n[on] ep[iscop]i ex
vna p[ar]te et capit[ulo] ex alia q[uod] dicitur
ia que qu[od]q[ue] collata fuit laicis
qu[od]q[ue] etiam soli canonicato p[er] ep[iscop]um
ad quem spectabat collo[cat]io confere[n]t[ur]
entur q[uod] dicitur nichil sp[irit]ualit[er]
h[ab]et in cath[ed]ra nec aliquod b[en]eficiu[m]
aliquam p[er]rogatiuam sed de ob
uentionibus Curie secularis ciuita
tis h[ab]et p[ar]tem et in hospicio iur[is]dic
t[is] carceres et vnum custodem q[uod]
vna cu[m] custodib[us] Ep[iscop]i custodit cap
tos non cadit sub consto[n]t[em]. Item
in eadem comp[ar]te continet[ur] q[uod] vna
archiep[iscop]at[us] qui ap[er]tatur cath[ed]ra
dialis cath[ed]re ut p[er] archiep[iscop]u[m] fe
rrazien[sem] soli canonicis confere[n]t[ur]
non tamen archiep[iscop]at[us] h[ab]et aliquas
p[er]rogatiuas in cath[ed]ra ut ciuitate s[ed]
h[ab]et etiam curatam anep[iscop]at[us] archi
ep[iscop]at[us] et iurisdic[t]io[n]em p[er] censu
ram eccl[esi]asticam exerce[n]te sed alia
iurisdic[t]io[n]e non h[ab]et dispensat[i]o[n]em e
cum tali auct[orit]ate ap[osto]lica q[uod] possit d[i]c[t]a
b[en]eficia retine[n]t vna cu[m] quodam
cath[ed]ra cuius cura p[er] p[re]s[ent]em iur[is]dic[t]io[n]em
gubernat. Nunc dubitatur an d[i]c[t]a duo
vicariatus et archiep[iscop]at[us] possit
d[i]c[t]a b[en]eficia in eadem cath[ed]ra facio
dubitatio[n]e e[st] an sola no[m]ina habeant ab
cath[ed]ra cathedr[ali] et solum canonicis
conferant non cadit sub consto[n]t[em].
Item dubitatio[n]e e[st] an constitutio ex
ecrabilis extendatur ad tria b[en]efi
cia sup[er]d[i]c[t]a. Quatu[m] ad p[ri]mu[m]
de vicaria non extendit[ur] sed qu[od]q[ue]
ad s[e]c[un]d[u]m sic. Quodam h[ab]et vnam
cath[ed]ram curatam sine vicario p[er]
tuo h[ab]et aliam cath[ed]ram curatam in q[ua]
est p[re]t[er]uic[us] vicarius. Queritur an
possit non obstan[te] consto[n]t[em] noua
utramq[ue] retine[n]t maxime si sup[er] h[ab]et
fuit cum eo t[ame]n dispensat[i]o[n]em.
Non comp[ar]etur et p[er]t[inet] t[ame]n sed
consto[n]t[em] iur[is]dic[t]io[n]em. Item cum constitutio
liget infra mensem a t[em]p[or]e noticie
et non dum est publicata nisi in
curia sed ad aliquos e[st] curiam
p[er]uenit p[er] famam seu p[er] furorem
et ad aliquos p[er] relatu[m] quor[um]da[m]
duntaxat. Queritur aq[ue] t[em]p[or]e in
apiat d[i]c[t]is mensis seu noticia cons
titu[n]t p[otes]t et an incipiat anteq[uam]
consto[n]t[em] p[re]latos ut deputatos ab
ip[s]is fuit solempniter publicato in
cath[ed]ra cathedr[ali] eor[um]dem ut alio
loco solempniter in quibus osue[n]it

talia publicari. Soto a t[em]p[or]e noticie
consto[n]t[em] ligat e[ss]e item cum s[e]c[un]d[u]m
consto[n]t[em] deant dimitti b[en]eficia curata
infra mensem unico retento duntaxat
et illa dimissio deat e[ss]e nedum verbalis
sed realis et abn[on]te abn[on]tione suis in
curia ut alibi ex[em]p[les] ca verbaliter dimi
ttant et reali q[ua]ntum possunt. Querit[ur]
ut p[er] hoc consto[n]t[em] fuit satisfactum iudi
q[uod] sic dum t[em]p[or]e p[re]s[ent]em no[n] impedit
p[er] se ut alio illos q[ua]ntum d[i]c[t]is p[er] de b[en]eficiis
sic dimissio seu resignatio duntaxat p[er]
iudicium et ut aq[ue] possint faciat
verbaliter et reali q[uod] debent. Dubiu[m] si
t[em]p[or]e ex[em]p[les] ademar[is] et d[i]c[t]is hanc
monachus massilien[sis] p[re]ior p[ro]chialis
cine de palazano d[i]c[t]is foro iulien[si] h[ab]uit
gram a bo. me. d[i]c[t]is de p[re]ioratu offi
ut b[en]eficio etiam si curam aiaz heat spe
ctat ad colloca[n]t[em] ut q[ua]ntum aliam d[i]c[t]is
abbatis et quentis mo[n]i sancti iustit[is]
massilien[sem] co[n]ter ut dimissio et s[e]c[un]d[u]m d[i]c[t]is
pensavit q[uod] p[er]t[inet] ip[s]am cath[ed]ram officiu[m]
ut b[en]eficiu[m] vna cu[m] p[re]ioratu de palay
sorio retine[n]t aq[ue] p[re]teruic[us] obn[on]t
p[re]ioratu cath[ed]re p[ro]chalis de salentis regem
d[i]c[t]is nunc dubitat d[i]c[t]is p[er] an aliquis
de d[i]c[t]is p[re]ioratib[us] p[re]teruic[us] consto[n]t[em]
ex[em]p[les] dimittit teneatur. Facio du
bitatio[n]e e[st] q[uod] in illis b[en]eficiis vicari
non sunt p[er]t[inet] p[re]sent[em] p[er]t[inet] quibus
s[e]c[un]d[u]m ordinat[i]o[n]em d[i]c[t]is e[st] certa p[ar]te
assignata antea qua p[re]ior nunc p[er]t[inet]
et licet d[i]c[t]is p[er]t[inet] debeant e[ss]e p[er]t[inet] no[n]
obstan[te] e[st] de cap. mo. c. p[re]sent[em] b[en]eficiu[m] in ex
quodam p[ar]te p[re]latoz d[i]c[t]is p[er]t[inet] fuerit
analeo vnde cum consto[n]t[em] ex[em]p[les] di
cat b[en]eficia illa curam h[ab]ere que p[ro]ch
h[ab]uit in quibus e[st] aiaz cura no[n] p[er] vicarios
p[re]teruic[us] sed p[er] p[re]iores aut iustit[is] b[en]efi
cioz ut illos q[ua]ntum vicarios ex[em]p[les] d[i]c[t]is
et in d[i]c[t]is p[re]ioratib[us] de iure e[st] ex[em]p[les] d[i]c[t]is
p[er] vicarios p[re]teruic[us] non analeo. non
iud[ic]at q[uod] h[ab]et p[re]ior p[re]d[i]c[t]o no[n] e[st] iud[ic]at
consto[n]t[em] p[re]d[i]c[t]is ex[em]p[les] ai non sit
attendent[ur] quod facit e[st] sed q[uod] fieri
debent ut debet. P[re]terea p[ro]p[ri]e facit
q[uod] in p[re]ioratib[us] monialib[us] no[n] iud[ic]at aiaz
ip[s]is p[re]ioratib[us] imine ut in clem[en]tia q[uod]
stone de sup[er] ne. quia regit[ur] in si. Soto
continet[ur] sub consto[n]t[em]. Significat p[ri]m[us]
iure p[re]sent[em] sancti q[uod] ip[s]e institutus
fuit canonicus in cath[ed]ra sancti et deua
de Conchen d[i]c[t]is curam h[ab]uit aiazum
p[re]terea no[n] collatus fuit sibi archiep[iscop]at[us]
atus d[i]c[t]is nulle h[ab]et simil[is] curam zone
iurisdic[t]io[n]e iurisdic[t]io[n]is et cognoscendi et
causis p[er] ip[s]um et tenet sic p[er] tres anos
d[i]c[t]is archiep[iscop]at[us] et cath[ed]ram et sic om[n]es
p[re]d[i]c[t]is d[i]c[t]is sin h[ab]uerit a tanto t[em]p[or]e
q[uod] in d[i]c[t]is memoria hom[in]u[m] no[n] existit
p[re]terea p[re]sent[em] cath[ed]ra cum consensu

Epri dñam catham prochiatem pro quod
 bñficiis quod e in catha santi andree
 cuiusdem loci que catha hñ mltos sacer
 dotes 7 hñ prochiianos 7 quibz sacerdotes
 fiant septimana officiantes 7 sacra ecclie
 ministrando 7 sunt ppetui q bñficiat tenn
 it pñtea semp 7 ad huc cum dñ archiep
 ratu tenet p colloem Epri sine aliqua
 cōditiōe ut al dispensatiōe 7 osuatiōe
 est in illis pñbz q archiepñratu tales 7
 talia bñficia sine dispensatiōe obtenta
 de consuetudine illis tēre possit qd hñte
 retine qm dñ archiepñratu sui pñ
 a ut quasi illis ualoris Quare sup
 p d quāto dignem declarare an per
 istam constam pñper editam seu pu
 blicatam teneat aliqd de dñe bñficio
 dimittē 7 si tenē dimittē quod an bñfi
 ciu ut dñm archiepñratu cum in fine
 dñe ostensio dñat illa bñficia hñe curaz
 aiaz que prochiās hñt 7 an dñ catha
 ubi ego sum bñficiatus nō hñ aliquas
 prochiās sub se dubito an dita consto
 astringat me ad dimittendū unū de di
 nis bñficio ut nō sōto cadit sub gñoe
 Dubita ead mō constam nup editaz
 ut illi pñratu curam hñe teneatur
 in quibus unus monachus ut duo aut
 plures resideant Sōto si hñt prochia
 lem catham Sic si hñt uicariū ppetuū
 non qñtum ad constam Item dñu
 Chioe sedat plures pñratu osuatiōes
 monachis assignari quibz cura nō est
 aiaz anera hñte absq dispensatiōe
 Sedis aptice ualeat retinere Item si
 fuit dispensatum cum dñe seculari q
 plures pñratu consuetos assignari
 monachis retine ualeat Dñr dispen
 satio pñdñm constonem uideat esse su
 blata Item ut gñō que loqñtur de pñ
 ratibz loci sibi uideat in aliis do
 minibus hñe marie bethlehem pñsolo
 mñm Teotumroz 7 similibz Sōto qñ
 tum ad eos qui hñt curam loci hñ gñō
 in aliis non

Condemnatio quorundam fratellor
 sine hñochior qui se itiosos asserere
 bant 7 seq ordiem pñe fñm mñorum
 cassantur 7 relio eoz q non sūt de ordi
 nibz per sedem apticam approbat

Item Tanta

Punta romanā ac dñm silis
 catha an q diffidentie domi
 no mñerit pñdēmo sic relio
 sa 7 pia uota benigno fauore pñsegni
 sic suspiciōses conatus insolentū hñm
 detestatur indz ne sub agmina pelle g
 gem dñm tozailenaa lūm rāpans i
 uadat sub pietatis ymagine mñ hñuac
 prauitatis obrepit 7 sub pñtem quā
 sacris anglice in tantis meatibus
 spūs malignis subintrat cūm rei

epi sacris 7 Canonibus mñdñm ne
 aliquis noui ordine aut religionem
 mñuat Si si uoluit mñgrediatu unū
 de pñionibz approbat Non nñti tñme
 pñhanc mñtandis uiri q uulgariter
 fñrelli seu fñes 7 paupñtatis uita
 bñochi seu bñdñm aut aliis neibz
 mñcupantur in pñbz pñalie nec non
 in Insula Sialie Comitatu pñuac 7
 arbonen Tholoan ciuitat 7 dños p
 uincis aliisq dñis atramariis
 7 uñmariis pñbz cñ dños canoēs
 hitum noue pñionis assumē congre
 gatiōes 7 conuictetis facē signorez sibi
 ipis eligere quos mñstros seu custo
 des ut gardianos aut noibz aliis
 appellant pñmōs ad eoz satam re
 ape loci eadñm de nouo construe seu
 gñstruat reape in quibz hitant in
 cor publice mendicare si eoz scita fo
 ret una de pñionibz p se apticam q
 probat temeritate dampnabili pñe
 supserit 7 pñsumit eadñm in cessat
 7 ut eoz eoz temeritas 7 mñpñt
 pñio reputetur pñm eoz reglam or
 dine fñm mñorum qua sacre franst
 so mñstituit se pñfiteri 7 ad hñm ob
 suare consingit qñqñ sub obedia
 gñalie ut pñmāaliu mñstroz ipio
 ordie non mñrentur pñtēdētes se
 a se me celestine pñ d pñe mñe hñm
 status seu uita pñm hñm pñm
 eadñm si dñderet nō ualeret cū lūne me
 mo lūmāque pñ dñm pñe mñ ex
 certis causis rōnabilibz omnia pñntia
 ab ipio celestine pñe nñe concessa q
 per lo ipm non gñngēt approbati
 uiribz pñntis uacant am dñm p
 utum non mñuat pñ dñm hñ a
 pñbatum Quidam aut eozum dñm
 hitum 7 mñendi hitum aquibz dñz
 Epis seu eoz supñoribz ut aliis cathaz
 pñtis se pñpñse pñndit quos nec
 eis ab ipio rāpe nec pñntis Epis
 ut eoz supñoribz seu aliis cathaz pñ
 tie eis conuictē hñnt cñformia gñm
 gñalis Non nñti eadñm eoz pñtis asseren
 tes se de de terao ordine bñ francisci
 pñntēnau uocato pñm statutu 7
 uicam eoz sub uelamine talis nois ac
 ordie satagunt palliare cum tam in
 regta ipius terao ordie talis mñe
 di hitus mñtātem sit accessus Et q
 in eoz baratriū facit mñt qui
 ocepñs pños patu diffinātibz an
 pñm ipoz quoz pñm fñm fñe
 digna relatiōe pñpñm auctitate
 Catholice fñe demāntes catholice
 sacra despñnt ac eozos alios fñ
 dent mñlāptz fñmāre cum itaq ta
 lū dāpnanda temeritas mñm
 fñe dñm fñm fñm fñm fñm
 fñm

mñoz 7 alienoz

maior et aliorum ordinum obprobrium
et etiam suarum et aliarum militum animarum
perniciem reddere noscitur. Nec se-
ntiam huiusmodi etiam huiusmodi non obstant
eorum premissis exactionibus quas finio
las reputamus et quicquid per eos
conterit ad diuisionem sub reformatione que
tunc collegii seu congregationis nostre
vel colore acceptam erant vel erit et
fieri noster consilio auctoritatis apostolice
fuisse et de rebus firmitatis et quod
de facto processerunt de consilio et auctoritate
premissa reuocamus etiam ac petimus pro
huiusmodi subiamus et ab ecclesia dei penitus
abolemus eisdem personis et aliis qui
huiusmodi sub pena exactionis qua eas
si deinde fecerint maiore volumus pro
facto inuidentes expresse ne statim
utrum sine sententia huiusmodi ab ipse assu-
ptum sententiam ulterius vel ipsum de
nouo assumat quoquoque presumat
Expre quoque et eorum superiores et etiam
prelatos quoslibet qui premissis personis
et aliis huiusmodi inuidenti et huiusmodi superadditis
preter spalem apostolicam se auctoritatem de in-
tempore concesserint potest exactionis pe-
ne ipso iure deinde subiacere dignum
est enim ut adituras placantes quas
non per celestis sed humane temeritatis
plantat audiam apostolica auctoritate censu-
ra duellat ut non patiantur in agro
domini perire congregationis neque
exerescere cum primum est diuina opi-
tulante gratia uirtutes ferere ac uita
radiantibus extirpare. Nulli ergo re-
frenationis ab hac subiectionis et
consensio et datur annuon in leti-
lanuazn anno Secundo

47 Den vailh

Encrabilis fili archiepiscopo bari-
charen exilis carissimam
in christo filii diuini regis
Portugaliie illustris accepimus quod
sibi suisque baronibus atque militibus
in multis ecclesiis regnum suorum per huius-
modi pronatus costo super pluitate
huiusmodi ecclesiarum que absque dispen-
satione tanta obtineri non poterant
ab huiusmodi quicquid etiam al ex dispensa-
tione apostolica obtinebant in certis diui-
tender casibus anobis nomine edita
hoc credit ad prudenter grauamen
quod archiepiscopi et episcopi regnum ipsum ad eccle-
sias diuine ostentationis uirtute dimissis
recessant admittit per se pronatus per
regem ipsum aut barones et milites
ante factos ueros pronos illarum debite
punitas afferentes ecclesias huiusmodi co-
llorem apostolicam reuerenti in omni tunc
lletos filios diuini iohannis ad sancti
saluatoris de nulla curia et Steph
petri clares regnos ad sancti adree

de colonas probiales ecclesias diocesis barchi-
reni per laycos ueros pronos illarum tunc
punitas uolens ad illas admittit reuer-
uacione octone potest supplicat
vix ipse nobis huiusmodi sibi suisque baronibus
atque militibus ut in huiusmodi et aliis similibus
casibus per eorum seruaret illesum de opor-
tuno remedio promitti quia igitur
nre intentionis non erant nec erant
per reuerentem collationem huiusmodi
dimittendorum seu uacaturorum eripio
consensio edito nobis et apostolicam sed
factam laicis ueris pronos illorum aliqui
prudenter fieret quod eis ad illas sicut per
libere punitas licet placet nobis et uolu-
mus tuncque firmitati per apostolicam scripta or-
andamus quatenus intentionem nre huiusmodi
te confirmas Si predicti clares regni et
fuerit ad predictas ecclesias per laicos ue-
ros pronos illarum tunc punitas et cano-
nicam aliud obstat ne inde eos ad
illas admittit et in eis instituit per reuer-
uacionem eandem nequaquam obmittat et
Datum annuon iohannis unum anno se.

Prohibet ne quis assumat in capita-
neu vel rectori in terra larten uel
aliquis terre ecclesie nisi de licencia
ipse Spati uel ab illis quibus ius co-
petit eligendi.

etie romane suorumque fidelium
dispendia dissimulati non
possimus qui postquam nobis

Cognita fuerint aduersus ea opor-
tunas remedia curamus atten-
dentes igitur grauia nocumeta que
in non nullis ciuitatibus terris castis
et locis infra primum huius petri
in iustitia condit Sabien et terra ar-
ulphoz constitutis eidem ecclesie ro-
mane subiectis et personis singula-
bus eorum et diuersorum tam nobilium
quam et aliorum ex usurpato regimine per-
uenerunt Et uolentes super hoc in pro-
sterum ipsorum dispendis precauere
omnibus ciuitatibus seu diuersitatibus
et singulis personis ciuitatum terrarum
castroz et locorum infra primum ciuita-
tis et terram potest constituit in
quibus uide nobis seu quibus officia
alibus uide ius competenti deputandi
ut instituendi aut eligendi seu po-
nendi potestates capitaneos duos ut
rectores aut officiales quoslibet alios
ne ipse illarum aliqui per se vel alii seu
alios potestatem capitaneum dum re-
ctorem ut defensorem seu quemcumque
alii officialem quocumque uoce conse-
atur in ciuitatibus castis terris et
locis predictis aut eorum aliquo elige-

48

Idem ecclesie

assumere uocare ut reape retinere aut
idem electo ut assumpto uocato seu
recepto p[re]lati seu capitaneis rectori
seu defensori ut officiali obedire q[uod]
quomo[do] p[re]sumat nec talis electus a
sumptus receptus seu uocatus h[uius]m[od]i
p[re]lati Capitaneatus rectoris seu
defensoris aut quodq[ue] aliud cuius
uis n[ost]re officii reape acceptare a
sumere ut gerere nisi de n[ost]ra et apte
sedis licet[ur] sp[eci]ali quolibet audeat sed
assumptum om[n]ino dimittat nisi notu
biliter ad contat[us] seu universitate[m]
et singulares p[re]sentes civitate[m] terrar[um]
castro[rum] et loco[rum] p[re]dicto[rum] ut eor[um] ali
quem i[n] eis competere[re] eligendi Capi
taneu[m] d[omi]ni rector[em] seu officialem
quolibet aliu[m] q[uod] per nos seu quoscu[m]q[ue]
officiales n[ost]ros debeant aut consueve
rint confirmari nec aut[em] debita[m] con
firmacionem obtenta[m] ip[s]e p[re]sone ut eaz[um]
aliqua sic electo tamq[uam] p[re]lati seu capi
taneis rectori seu defensori seu officiali
in quibusvis obediant nec talis electus
quousq[ue] confirmacionem h[ab]eat ut p[re]fertur
h[uius]m[od]i p[re]lati Capitaneatus ut rectorie
sive defensorie aut cuiuslibet alterius
cuiusvis n[ost]re p[re]sumat aliunde q[uod]
distinctione[m] inhibemus de cunctis ex n[ost]re
p[re]dictis et mane quidquid o[mn]i h[uius]m[od]i
inhibitione tenorem contingit atte
ptari Nulli ergo et c[etera] n[ost]re inhibitionis
et g[ra]tis infringere et c[etera] datu[m] annu[m]
m[on]is non augusti anno **S**ecundo
joh[ann]is et cetera ad p[re]sentiam rei memoraz

79 *Idem da vincti*

Idem vivendi normam m[od]o
orib[us] maior[um] regula[m] modesta
ne vel illos elacio quedam
familiar[um] sinat afflu[ent]e in sospitate ia
tancia vel corum[us] tibo[rum] fastidiosi q[uod]
non pot[est] multiplicare d[omi]ni
pauca naq[ue] luminis natura conte
ta cu[m] nec p[re]stat obsequiu[m] m[is]tror[um]
seu iussim impeditur famulatus
c[on]p[er]t[ur] ad de laudem deore ecc[lesi]e et
terozq[ue] reformato[rum] ip[s]i fidelis acut
ora iuxta dat[um] adno g[ra]m bene et sedm
ordine fiant et ne p[ro]pter d[omi]ni modestia
v[er]a sit om[n]ib[us] fructuosa quedam que
secuntur Capla de f[am] n[ost]roz consilio
durimo ordinandi. In p[ri]mis itaq[ue] or
dinam[us] q[uod] f[am] n[ost]roz sanite. 20. ecc[lesi]e
cardinaliu[m] singli d[omi]ni nobilissim[us] ad
sedem ap[osto]licam morabunt[ur] non ultra
viginti ad plus familiares suos in
ip[s]oz Cardinaliu[m] domesticos famili
ares comensales vulgari[us] m[is]cupant[ur]
secum in domo h[ab]eant comorantes

Item ordinam[us] q[uod] d[omi]ni n[ost]re Card[inal] mo
rabunt[ur] in civitate ad illa ubi nos
morabimur tam m[is]ciento ad nos q[uod]
se m[is]ciento iussitantes q[uam] al[ia] ead[em] p[er]
e[un]dem civitatem ut ad ip[s]os signat[ur]
civitatis aliquem certum locum e[un]do
de tempore Capellanor[um] ut d[omi]no[rum] et
totidem domicello[rum] et s[er]ventes uestes
eius h[uius]m[od]i in comitina vel sequela siue
qui uestes ip[s]os deferunt eas p[er] Card[inal]i
libus ip[s]os hucunt siue non n[ost]re sint
contenti Eundo u[er]o ad camp[us] ut re
deundo ab ip[s]is ut ad eos Card[inal]i
les q[uod] civitatem ad illam nisi mora
bunt[ur] ne contingeret maior[um] d[omi]no[rum]
et domicello[rum] ut ip[s]os uestes deferre
ad eor[um] et h[uius] poterit casibus
d[omi]ni transibunt p[er] eandem civitate[m]
ad nullam commutac[i]o[n]em h[ab]ere Nam licet ip[s]i

ip[s]os in p[re]dictis et aliis ser
uare modestiam qua eor[um] tenor[um] decen
tia reuerent[ur] tollit ac ceteris facto h[uius]
op[er]is p[re]beat[ur] exemplum m[is]terio affe
ribus cupiatur que ad p[re]fatos in
casus et similes ordinacione[m] p[re]fati n[ost]ri
in extendi nequaquam n[ost]re intencio[n]is
eristit Item ordinam[us] q[uod] singli Card[inal]i
nales no[n] ultra duo ferula carum no[n]
computatis p[ro]pagis falsament atq[ue]
saporibus si magis uolunt ferula
carnu[m] et aliu[m] piscu[m] utroq[ue] in cau
non op[er]atis p[ro]pagis falsamentis
sive saporibus in p[re]dicio m[is]tratur
nisi forsitan infirmitas pla[n]tis exhi
beri suat[ur] feruac[i]o[n]is no[n] feruac[i]o[n]is su
siluestri[m] puta caprioli Cerui et apri
et similia p[ro]pagis quoq[ue] falsino[rum]
Cigni et C[er]uum alio[rum] quoq[ue] similia
aquaticor[um] siue siluestri[m] uolatilium
duo ferula poterit m[is]trari sed non
eis u[er]o duo ferula exhiberi potit ad
carnu[m] ut piscu[m] m[is]trari cum alio[rum]
aut et lepro[rum] et p[re]dictis quoz ma
ior maxime in h[uius] p[ro]uincie p[ar]tib[us]
copia reperitur licet in uenac[i]o[n]e feraru[m]
uideatur esse siluestri[m] uolum[us] in
eas m[is]trari continget m[is]trare ceteras
alias carnes n[ost]re feruli cocu[m].
Cet[er]u[m] unu[m] in feruli n[ost]re ne ip[s]os si
gnificacio uocabuli hesit[ur] forsitan
in caribus p[re]ter uenac[i]o[n]e feraru[m]
alia ultra ferula m[is]trari concessa
sup[er]ius quascuq[ue] tam uolatiliu[m] q[uam] a
quaticor[um] et terrestrium sp[eci]ei siue qua
drupedi Carnes intelligi uolum[us] in
h[uius] magis uero in galentina p[ar]te
magis cum ip[s]os no[n] morant[ur] alalia
duar[um] tamen manerent sp[eci]es si ad
mensam in fassorio platellis siue sai
tellis m[is]trant[ur] deferuntur d[omi]ni simili

ppriatior coquuntur uel coquebantur ac
non ultra duas ipaz spes et si plures
simul assate sunt sumantur in abo
eciaz si carnes vni ferantur assate alter
in galentina vitum alterum ferulu et
ita in similibus congrue computabu
tur in piscibus uero uno feruli noie
quocumque fuerit etiam specz pisces i
telligi uolumus si ad mensum in
sistens platellis sui scutellis misint
de consili ppaone coquuntur Nam
cu ipoz minor sit copia nec sit in plate
piscanciu et per consequens nec e
mientiu atqz uestentiu omis nisi tot
quot sufficiant pisces capiantur emat
atqz parentur nec vniu si illos ampli
ori pmutina in specum uarietate q
tendi parue aut amalle p carnes sal
se falsi pisces sapores falsamenta p
tagia oua et caseo lagana Sagine z
hinc similia in quibus nec carnes n
pisces nisi fortiss ad condimentu a
ddunt herbe etiam fructus et poma
electuaria spes siue confecta si inter
missi faciunt nec uone feruli meredu
tur Et idcirco ule predicta duo fer
cula poterit mistari

Constat q hinc plura beneficia curia
uel dignitatem cu beneficio curato ul
timo sunt contenti et q tenentur ordi
narium siue si quos hnt sup eis

mult dimittit teneatur p eu ut p eos ad
quem uel ad quos eius collo seu ordinato
spectant disponend q si non fecerit erit
secus sit ip uice pmutatis ac mabilis ad
saecos ordines et ad aliud quodcumqz
beneficiu ecclesiasticum obtineat ut aut pre
misdum fuerit facilius subsequat
omibz et singlis ordinibus in uirtute
sancte obedi sub pena suspensiois ab
ingressu ecclesie quam eos si in erepndis
subsequentibz negligentes fuerint minuzere
uolumus ip facto distrute papimo et
mandamus ut sub certa pena et forma da
bili eoz arbitrio infligenda subditis
suis plures dignitates ul psonatus a
ecclesiis qbus cura aiaz immet aut di
gnitatu ul psonatu cu alio beneficio au
cura est eadem aucta obtinentibz unumqz
debeat ut dispensacione aucte quaz
ecclesie huiusmodi psonatus ul p dig
nitates abinet si quas hnt nec no Et
titlos ecclesiarz dignitatu ul psonatu
eorundem in pte pfecti qualitate ipoz
ordinarioz moderand arbitrio ordi
naris ipis ut hinc que ut quos ad hoc
durit deputandos qhibz procezet et
processibz hndis super hinc eribus pposit
Et productis reddituri absq more dis
pendio per spta publica consuecunda si
hinc Se ap. ceteroem

Prohibentur minores. xviii. annis Et
religiosi mendicanti ad aliqua ecclesiam
postulati

50

Idem de quos

Quos uirtutis amor auia
ambiciois excedat et audaci
ne teatate non retrahat salter
fiter cohercat discipline Statuimus
ut quicunqz plures dignitates ul p
sonatus aut prochiales ecclesias aut
dignitates ul psonatu cum alio benefi
cio cura aiaz hnt simul siue dispen
sacione Canonica detinet illa omnia z
singla illo dimittat excepto qd ule
recepit q possit si tunc in eo ex collo
Canonica sue sibi competat Retine inf
duos menses adie notie hmoi nre
comstome continue mltandis efficien
ter uel et fauo absq fraude aliqua
in manu ordinari teneat dimittere
per eum ut eos ad quem ut ad quos
spectabit dispensacio eoz dispo ea
iure lile disponenda qd si non fecerit
et illo sit ip uice puato in quo uie o
petebat eadem et mabilis ad quocunqz
beneficia obtinenda penitus censetur
Qui uo demaps recepit dignitates
uel psonatu aut beneficiu curam hinc
aiaz amplexam si prius sile beneficiu ob
tinuit pmi ex quo eo pmutatis no
satur ip uice statim absq more dis
pendio in manu ordinari omno si

Aspendens et pte dazne que
ex subspite postulacionibus
posse ecclesie eum oauere

Cupientes ad futuram rei memoriam
Vacacionu diuitumtatu que con
sueuerunt nonn qm ex postulacionibz
irrationabilibz prouenire ac dispen
dne que inde sequitur ecclesie parantur
obstistere cupientes ille qui uicesimū
septimū annum no attingerit ad Cathe
dralem ac qmuis aliaz seculari non
Cathedralon ecclesiam nec non pfectorez
cuiusque mendaciu ordie ad mferi
ores qm Cathedralis ecclesie ac mon
ch suos ordines postulati edito ppetuo
phibemo qd si secus postulatu accepta
tu ne sint attemptata. ppta ac ullis
penitus sint ualor Et qui facit pro
cesserit ad eand ca iure postulandi ac
eligendi ptate puatos ac beneficia que
in ipa obtinebunt ecclesia ad qua postu
lacion hmoi fecerit p tremeu nouerit
se suspensos postulates uero qui postu
lacion hmoi de se ftoz pscuti fuerit et
se dimittat dispensacionem ut disponi
se aptice comutendo si se xviii. annis

Idem de pcedis

non attigisse sineant ut pferatur usq
ad xrv annu; ceteros uero sectares &
lugiosos ex suis administrationes or
dini ppetuo intelligibiles ac impetul
abiles ee decernimus ac prorsus in a
biles ad quassumq; dignitates et eccl
siastica beneficia quelibet obtinenda uel
sic postulat qm postulatore sic de se
fante negotiu fuit p se ut palu to cu
ua pferat illud pponi in publico uel
puate consistorio facientes si se p rdn
auum & pena sit ut e p ppetuam
rei memoriam

Non differtur palli traditio p obie
tum alicuius criminis nisi obiectum se
firmet id malitiose non facit

Idem malitiosus

Pluribus hominibus qui sepe circa im
pedenda palli traditioem co
mittuntur uolentes salubriter
obuiare hac impetui ualitudi ostione
sanne ut deinceps p obiectum cuius
libet criminis seu defectus traditio palli
facienda hinc qui ad metropolitana
ecclesia seu alia regimine assumuntur
non impediantur in aliquo ut traditio
nisi obiectum firment corporali pposito
iuramento se id malitiose non agere sed
obiecta ipsa uera esse se credere & de ob
iectis offerant promptam fidem Et
nichilominus ad penam talionis seu ex
traordinaria se obligent arbitrio puden
tis promptam uero fidem intelligunt
hoc casu si infra biennium tps spaciu
inueniantur a die collationis in antea
pbaunt tunc q opponit q si n fecerit
eor obiectis nequaquam obstantibus ad
ipsius traditioem palli procedatur p
traditioem hmoi negotii sine cause
amissionis denunciacione
nullu uolumus p iudiciu pgnari p
petuam rei memoriam

Non licet prelatibus absq iusta caus
bitu tiformato ex suis dieq hitare
nec ad tu. 20. uenire & pmanere cont
facien et tales stenter recipientes ex
comitantur

Idem et platus

Et platus mepta discursu
grauitas est simplicitas diff
mulationibus obuia est et ipoz
ad xpi uicem in deuocao irregulosita
ti qppe contra no muenta arguenda
Cum illor reuerentia fitas lucem
puritatis firmosq; maturitas postat
sue ut sit uita mundi fama clari p
ficiat reddantur ex uerum quia ipoz
quorundam ut fide dignos habet aff
no nimia prorsum pit mterd ne di
rezimo pmaosa temeritas quiescit

spualis sanctas abiectionis dissimuli
toq hitu ad remotas asue sedibus
ptes se differant Qui pmo ad se ap
danculo nob no usq nec intimatoq
uenit uenisse latuisse discusse p di
cant nos ne tarentib nobis no pasa
hmoi meritis inualcat omib epis
superioribz platis sub obiectatione
diuini iudicii iubilatio ne absq ro
nabili causa timore forte ut alia ex
suar amitati & dioc ac prouinciaru
mutat ale diuisione hitu latitantes
indiscete disarizat Inhibet etiam ne
quis epoz & superior ipoz latentes
pferam hitu tiformato uenientes ad
curiam de ipa ro pon no pntatis
aspectibus ut saltem ab ea recedendi
licen non obtenta recedant Si quis
no epoz ut superior hmoi sic oculis
ad prefatam curiam uenientibz hmoi
inre iubilatioem contemptore exarizat
& absq ipius romani pontificis recede
di licen concessa eoq nouo recede
runt ab eadem nec no nisi qui stent
receptauerint andres nisi ostendat
ro pon ut aliam per que hoc ipm
ad eius ordi deduci memoriaz sine
noticia manifestare curauerint ex
archiepali Epali ut priuilegiu
ut quouis alia dignitate pfulgeat
eos excomunicatio Sma Inmodama
p ppetuam rei memoriam

Non licet prelatibus ex dieq sua si
ne superior licen pueritate nec late
ter ad curiam ro uenire nec de ead
recedere absq licentia spali

Si deat quolibet sub
ditoz curiam exerce
sollicitate et p omnia uelut
lucis filios ambulare h in papue
ab eis erigit qui constituti per alti
tudinem dignitatis in greuila curia
tenusas sibi plebes pastor sunt
& custodie partes implere tenet
& coram ipis laudabilu operum
exemplo lucere ad uim sane puen
audiam qne nlli pontificali pre
diti dignitate Gregum suoz custo
diam negligentes & abhorrentes
lucem tamqm filii tenebrarum
no uerentur se ab omi suaz merce
nari merce tpe longo subducere et
pontificali dignitate reuera non
erubescit uagari p deina sub hitu
bus tiformis & contempto rephi
bendo pibus & superioribz honore
pcepto sic obiecti & mtecori iterd

Idem et si

ocidit aut ad offendum illum ut illi
ob insecut' certum capiti de
tinent' p'issent aut eam militerant
ut ad locum ubi moram teneat isult'
fecit aut illum ut illos obsedit sine de
suo regimine ut officio forsan capulerit
ut fugaverit seu locum suum facient
aut illum ut illos homines aliquos spoli
averit ut p'p'm ferrariem ut aliquos
episcopos cum eos prefatam ecclesiam seu
honorem ut honores ut alios officiales
locatorem p'p'tos ad seditionem aliquos
ataut ut rebelliam seu conspirationem
per se ut alium seu alios facit ut parare
p'sumpserit ut ad ea sine eorum aliquod
dederit auxilium opem ut favorem di
recte ut indirecte publice ut occulte cu
iusticiis ordinis aut ordinis digni
tatis ut status ecclesiasticus ut mundani
sunt etiam si archiepiscopi ut episcopi vel
superiori p'sulgeat dignitate p'petuo sit
infamis nec ad testimonium ut alios iura
hominis admittant' sit intestabilis nec
testi liberam habeat factionem nec ad huius
aliquos ex testis ut ab infesto nocetur
Nullus eis super quocumque negotio eorum
dem sed ipse alius teneatur ne quicquam
causa ad audiam p'ferant' illius nec
valeant eis sine ut processus Nullus
ei a quacumque causa ut neque p'p'm
prestare p'sumat nec ad parandum
alios admittat' iustitiam confecta p'p'm
forte officium rebellionis exerceat nu
llam habeat firmitatem sed p'p'm cum
auctore rapturam raptus dignitatem
p'sentibus beneficiis et officio ecclesiasticis
et mundanis quicquid sunt et quocumque no
mine cessat' sit eo ipso p'p'm et mathe
et indignus ad ea ut quilibet alia in
posterum obtinenda filii eius ad nullos
honores ecclesiasticos ut mundanos ad
istius dignitates ut beneficia ecclesiastica
ut mundana ut officia publica quolibet
admittantur libertatibus et immunitatibus
realibus et p'sonalibus privilegiis mot
genere quibusvis sub quacumque form
uerit etiam apud sibi concessis pei
tus careat iuramentis et honoribus asserame
to fidelitatis et alia quavis obliga
tione quibus tenent' eisdem sint p'p'm
absoluti feudi quoque iura honores
et officia quicquid alia bona immobilia
que in Civitate Territorio et districta
ferrari et alibi ubicumque a p'p'ta Roman
ecclesia obtinent' sint eorum p'p'm con
fiscati sed alius feudi iuribus et honori
bus officio et hominibus immobilibus que a
quibusvis tenent' ecclesie sint eorum
p'p'm quo ad eandem ecclesiam libere
revertantur q' de illis eorum honores

pro sua voluntate disponat imo non
fidei ocedimus omipari nichilominus
adiacent' iure hmoi Delinquentes
excois sine immunitate vero ut commu
tas si delinquerit in p'p'tis ac d'ia Ci
vitate ferrariem eis et territor' Et
disturb' interdicto ecclesiastico eo ipso a
qua excois sine nullus ab alio et q'p
mano p'p'm p'p'm beneficii absolucio
obtinere nisi dimittat in mortis arti
culo seu p'p'to constitutus p'p'm aut non
admittimus secularibus p'p'tibus fact
tatem utedi legibus cum talem quas
adusis sit delinquentes catholica p'p'm
ap'is eorum digni etiam est ut quic
dei timor amale non reuocat penam
molea in eos aggregata coepescat
Nulli ergo et iure consensu nisi
gere et d'atum auctorit' p'p'm au
gusti p'p'm nri anno Secundo

Dedaram super malis frumibus
fante ad consultacionem collectorum

Un nonulle persone ecclesie
sive in Cathedralibus ecclesiis
Canoicatus prebende digni
tates p'sonatus et officia et alia beneficia
ecclesiastica obtinent' reuocare tenent'
in dubium an fructus p'p'm et
p'p'm p'p'm anni beneficii ecclesi
asticorum tunc uacantibus et que in d'ic
sis oribus p'p'tibus usque ad triennium uac
tare contingit quos pro ecclesie romane
necessitatibus per vias sub certa form
lis durimo deputandos iuxta te
more huius ipaz Camere iure p'solue
teneant' p'p'm cum archiepiscopis
et episcopis ecclesie et regularibus abbatibus
ab hmoi solucione reddantur ut d'ni
in d'icis huius eruant' Nos dubi
tationem hmoi amputare uolens aucte
ap'lica declaramus q' cum sub app'ne
archiepiscopis ut episcopis ecclesie aut re
gularibus abbatibus hmoi p'bende digni
tates p'sonatus et officia nequaquam inte
lligantur nec etiam induant' p'p'tos
nec non et prebendas et officia oro
nachorum monachorum regularium a redditibus
abbatibus seu abbatum eorum q' in
beneficiis ecclesiasticis assignant' distri
ctos fructus redditus et p'p'm in
dudi in deputacione p'p'ta Et d'ic
Camere iure p'p'taz huius iugorem
ore p'solui ac ad idem super solucione
omni reddituum fructuum et p'p'm
comendatum cultum seu grangiarum mo
nasteriorum seu domorum ac locorum conue
ntualium que p'p'm ecclesiasticis
ut p'p'ta cedant' nisi dimittant
infantibus illorum q' sunt forsan et

56
des in nonulle

excepta al excepte declaramus et papi
 nunt observari. Preterea cum in aliquib
 cathe tam cathedralibus qm in aliis
 panis et panis pro distributione cor
 tidiane ipaz caliaz Canonice talis
 psonis deprehendat ipazum corporib
 pro die qualibz deputent ac etiam in
 terdum certa qntitate bladi et qnqz ar
 ta pecunie summa et aliam alter paltu
 pro singlis mensibz et ebdomadis et
 Canonice studior causa aut al p ipaz
 negotio de lma captoz ipazum
 caliaz ab eistem cathe absentibz
 exhibeantur et et persolvantur de da
 ramus autem aptica pda illam bla
 di qntitate et pecunie sumam que pro
 quolibet mense ut edemata de di
 tto canonice ut predicat mistrant
 non debet pro cotidiane distribu
 omibz opitari s illa tm que presu
 mte Canonice cotidie pro duzms
 et noturms horis distribuit sine fa
 ude addiana missu declaracione p
 die q si obtinere alatum bnficium
 aliud sibi consite collatu fuit ut et
 mpostezum coferatur post sed b
 fici pacificam possessionem adeptam
 et fructum pceptum ipius nichil a
 fructibz eistem pmi bnfici msi
 forsam sup h cand sit dispensacio
 mutus pape possit sed pro dca ca
 mera nra ut forma dttaz lraz
 papiantur et ead erigantur ubi
 fructum redditum et pventum bnf
 aorum catheasticor non repizetur
 certa taracio declaramus autem pre
 dicta q fructus redditus et pventus
 bnficior hmoi cum uacat colligit p
 medium dividantur quoz medie
 tas recipiatur pro camera pdicta
 reliqz no medietatem illex sua sus
 tentacio papiat q bnficiu hmoi
 nescitur obtine. Grangias autem
 et alialoca astraen ordims et alioz
 reglarum in qbus gubernatores
 seu custodes ut administratores pnu
 tiuz ad tpus et remouent aduolu
 tatem supioz suoz coziqz fructus
 redditus et pventus autem de da
 rama eadem q deputatoe predicta
 ac lzie nrie sup illa confens aliq
 tempus non includi. Nulli ergo et
 Datu auron Non Januaz
 Anno t erao

Des in diffinla

Im diffiale procul dubio
 fore nescitur q ordinato
 pagantur eritu que mor
 dinato nichola sunt pnapie m
 diat eis suborzi scandala forunda

optime pussionis remedio occurrant
 ht siquidem multoz fide digna rela
 tio q nonnulli portozu et omnium alioz
 qz aduulm custodes fustiam q se no
 mal pastozellos ignorantes tam
 tem zonis ac triffetate se uelle m
 terre sanite subsidium pcedentes co
 gregacione uarias in diuisis ptibus
 ordinare impuberibz ad hoc et mul
 eribz imprudentibz assumptis tam in
 diserte qm impinde moluitur non
 nullis aliis successuris diebz ad cong
 gacione autemaly sup dictas quoz
 nulli armis carent nune sit munti
 et omis ad triffetand destituti piter
 quolibz appatu nullu seq ducit nullu
 qz sibi pmerere capitaneuz et nulli no
 uerim assumere diretozem et q est
 in eis gramine detestand ad impi
 etatis opa lapides crudelis manus
 suas qm plures immaniter gladiis
 tu adazu diuersoz tam clitorum
 qm laicoz et etiam iudeoz hie optu
 mitate bona captata uolencia pda
 aone subripuit et eam usue pproos
 no sine grandi receptorie mri offesa
 et pzie salutis dispendio subitentes
 plibus diuioz pnapu et magnatu
 officialibz graues et enormes mul
 tias erogazui. Nonem imprudentau
 hom tam obsequia qm improbos alia
 ostendunt deuocione se steriles redo
 unt in oculis diuine maiestatis ac
 cepta nec eoz terra pda subsidio cum
 sint iuribz et facultatibz pportentes
 in sine possit necessitatibz adiudari
 Cum igitur ad ipius terre sanite
 passagium q spalit misdet cordi mzo
 cum carissio in pzo filio philipo fran
 coz rege illustri q signo iunific cu
 as assumpto ad ipius terre sanite sub
 sidium et futurum desiderant aspirat
 et sup hoc diuersa iam dudum tutilia
 exquirende consilia laborauit indefe
 ssis ne cessat studio laborare prom
 pte desiderio intendimo et multis sta
 dalis uariisq pidiis que frequenter
 in diuersis plibz ex causa ordiatis
 congregacionibz sicut manifeste docet
 nra reum experientia pueniunt in
 frutimo debite consideracioe addu
 me et ne similia contingat mpostez
 pnie diligencie studio pspice cu
 pientes finitati ure de fm nrozum
 consilio p aptica espta mandamus
 quate et singli nrm p uos ut alios
 omis et singlos q noiant ut diatuz
 pastozelli et quosius alios de co gre
 gacionibz sup dictis quocunqz noie te
 seantur qui dia se uelle offerat triff
 fetate tam clitor qm laicos per

per singlas uias ciuitates et dioc q
 stitutos ex ma pte mouere et mouere
 studeat ut apremisse donec de pso
 negocio deo dirigente fuit ordinatu
 desistere ac resiliere parerent ut ipse
 ad hoc si opus fuit p censuram ecclia
 sticam nec no ei eos in quos tpalem
 iurisdiccionem p tpales penas de quibz
 expedire iudicauit apellone postposita
 conpescendo Datum Annon p m tel
 iuli pon m anno Quarto

Si beneficia una psona vacet uno
 anno duo beneficia fructus utriusq
 debent eis qbus fructus beneficia
 vacanti conceduntur

Idem En nonnulla

Qui non nulle psona ecclia
 re dignitate ut aliud benefi
 cium ecclia sticam in cura
 diminet. Adz aliud simile benefi
 cium conferat eo casu quo ambo beneficia ipa
 successine uacare contingit eorundem
 beneficiorum fructus pmo anno quocunq
 aut tunc deputacione fructus redd
 itum et puenientium eccliarum tunc uacu
 au et que usq ad certu tps uacare
 contingeret quos pro ecclie remane
 necessitatibus releuandis p mias li
 teras duximo deputandos inre Ca
 mere debeant. Nos ambiguitatem
 huius remane uolentes aucte aptica
 declaratio amboz eorumd benefi
 ciorum fructus redditus puenientis
 cu utrumqz ipoz uacet p eandem
 cameram dele papi et huius Nulli
 ergo et Datum Annon ano m.

De puitne concessi iudeis dum
 fuerit baptizat

Idem digna

Ignim arbitantes et iux conso
 nu fonte renatos baptismatis
 iudicia contate dimissa am
 phoribus fauoribus et graciis qm an
 tea habere meritis eis est et absq
 zinn ut q m psona habundarent co
 gant mendicare fideles vniuersis
 et singlis psonis et aliis officialibus
 commutat vitem aliorum Comitatum
 et terrarum ptenen ad se apticam dy
 tute papiam et mandata quate
 conuersi hmoi et q m psonis quez
 tentur in possessionibus et hmoi aliis q
 amqz noie censeant que in comitatibus
 et terris psonis conuersione tpe ob
 tinent seu q obtinent occasione
 predicta nullam molestiam inferat
 nec ab aliis inferri permittant sed
 ipsi in huius et aliis se fauorabiles ex

hibentes ipos ab iniuriis et molesti
 is ptegant et defendant ut sic de
 seruitute ad libertatem se transisse p
 cipiant nec redire pteriti mendia
 tione odibilis ad dimissis psonam
 compellantur Nulli ergo et Datum
 Annon p m tel Augusti Anno Quarto
 De ppetuum fci me mo uaz
 De erectione ecclie Cesarugustane
 in metropolitana

Quoniam pontifex cui sup
 ome orbis ecclias et prela
 tos eaz est a dno collata

Idem Romani

ptas promdei deliberare meliora
 prespicere et saluti aiaz mcedere
 intere dignitates ecclia sticas de
 nouo statui honores ascribit no
 nuq effiat una ex pluribus et qm plu
 res in una rationabili consideracione
 distinguit ut nec excellencia digni
 tatum ebullit multatudo supflua
 presilium caritatis dimmuta distri
 buit peat. Adz. Sane considerantes
 auentus q dum suscepta cura te
 gmine cor p diuersa diuerberet in
 par quisq mueritur ad singla qm q
 fusi mente opatur amulius unde
 ne in multis att aliam sapientie p
 inde prohibet ne forsam neutrum
 bene pagat si ad utrumqz festinet
 et puenit sedula meditatione pen
 satores quibus metropolitano in
 Terraconen proma lata et diffusu
 q p timum sui debitum nequit i
 plere officii quodq minus durum
 est atq difficile in diffusa latitudine
 tante puenit ad metropolitam u
 niam a tot Suffraganeis pferam
 spacio magne distantibus a tot psonis
 aliis ecclia sticis et muidanis reor
 sum huius sacroz sac Canonum ad me
 moriam reuocantes qui Epales
 sedes ita papiat ordinari ut sibi
 ipse longo muallo minime distu
 gantur Epi quate ad consecracom
 sui co pualis sine difficultate po
 ssim oauere et pro aliis que in
 eccliarum comodum tractanda fuerit
 facile conuenire pmissis et aliis sui
 rentibus iustis causis ex certan
 sis de firi moru consilio et apte pl
 tudine ptatis ac cruciabilis fua
 in archiepi Terraconen assensu ad
 laudem dei et exaltacionem ac decorem
 ecclie fidelium salutem potam terr
 conen promaam induit pua de
 aucte aptica diuina m m pti
 q p unu proculdubio comode potam

non poterat leuius feratur ab illis
 Ita uero q post terraconen ecclesiam
 que metropolitana remaneret suam
 distincta prouinciam ut sequitur
 hitura cesaraugustana ecclesia ip
 sus terraconen huc usq suffraga
 nea qua et tota eius dioc ab om
 iurisdictione ptate et subiectione
 archiepi et capli eiusdem ecclesie Te
 rracon prorsus eximimus et quas
 ad laudem diuini nominis et honore ec
 clesie sue in archiepiscopalem seu me
 tropolitana erigimus ac honoribus
 et insignibus sedis metropolitane deco
 ramus ex nunc imppetuum heatur
 pro metropolitana ecclesia Terracon
 hitura prouincia ut infra describitur
 ipseque ppsul archiepus censeatur
 cuiusque ecclesie Venerabilem frater
 nrm petrum quodam Epim mar
 chiepm cesaraugustan psumus
 et pastorem uolentes et decernentes
 de sim ipz osilio et pcedite plectu
 dine ptate q penes terraconen
 metropolit que selemptiori statu
 et condiaon piori pcedat ac p
 ter antiquam nobilitatem ipse est
 honorabilis et fanezabilis pro
 sequenda barcinonen plarden et
 zunden detuzsen inter dygellen
 ecclesie tamqm sibi adiacentes abiliq
 pro suffragi de sua prouincia iuxta
 solitum debeant remane Et quia
 dignum est ut cesaraugustan metro
 politan ex que de filia fca nrm met
 politatem dignitate suscepit in
 signa Suffragan congrui nrm
 filioz ac decemtem pnaam heat
 ut ad archiepi cesaraugustan in
 dioc omne cause suffragan Epoz
 et psonaz ecclesiasticaz ac ciuitatu
 eiusdem pnae nrm facere statuta
 Canonu referant Nec ostentia
 sonen pmpilonen et calatariam
 ecclesie Suffraganeas quondam
 pcedite terracon ecclesie quas tum
 cap dioc collegio seu capitulo A
 iurisdictione seu ptate ac subiectoe
 qcumq archiepi capli et ecclesie Ter
 raconen et ordinarioz alioz quorum
 lib ecclesiasticoz quibus subiecte fue
 rant hactenus eximio pempto auste
 pncu et ipse ecclesie cesaraugustan
 Suffraganeos ac de prouincia cesa
 raugustan imppetuum fore decer
 nimus et cum suis dioc metropolit
 iure subiectis et subiectis et uolum
 us illi de pceditoz fcm consilio et
 plenitudine ptatis porro Cathed
 lem ecclesiam sancte marie albaregie

sitam in finibus regni aragonum de
 cuius subiectione pntus terraconem et
 venerabilis fr nrm Tholozan archiepi
 diuinus coess contendisse ferunt cum
 sit eadem cesaraugustan metropolit pti
 mum adiacens et nrm ab ipz archie
 porum nec non caploz ecclesie Toletan
 terracon iurisdictioni subiectione et ptate
 qualibz de pceditoz fcm consilio et plen
 tudine ptatis eximio camq simit suff
 raganeam cesaraugustan ecclesie et de ce
 saraugustan prouinciam ee decernimus
 ac subiamus metropolitano iure sibi pre
 dita cotenone seu litigio nequaquam ob
 stan h igitur p dte sed prouidentiaz
 arcumspccta sic statuta salubrit ordi
 natio ppetue ualitura tpius et soluz
 incommutabilis firmitate obtine uelut
 auste pcedita distutius inhibemus ne
 aliquis cuiusque peminencie ordine
 condiaonis aut status eadem si archie
 pali ut Epali seu cessi pcedat di
 gnitate hmoi ordinacion apostolicam
 et alia supradita quouis quesito colore
 ut modo sine causa uel otione qualibz
 aduuentis turbare seu quolibet mpe
 dire presumat Nos em iutu decima
 et mane si secus super hns aquoquam
 quouis auste contigit attemptari et
 nichilomin in eos qui et certa sua co
 trarium psumpserint excoicatione et
 psonas interditi in uniuersitates et
 Suspensionis fines in conuictus capla
 sine collegia pmutuam de consilio
 et auste pceditis a qua quidem excoi
 catione sine non nisi p romam ponti
 ficem absolucioe bnficau pterqm in
 mortis articulo ualeat obtineri Nulli
 ergo et hanc pagina nrm iurisdictionis
 exemptionis excoicationis decoracionis
 uoluntat consodum et inhibicioni
 et promulgacioni infringere ut ei au
 su temerario et dat aummon anno
 m ad ppetuam et

Indulgeat lumbarien pno
 obstan q tae promotion no
 heat hanc adimstrationem
 excoicatione

Enleto Eleto Lumbarien
 Rupei excoicatione et zonabili
 bus manifestis causis que
 ad hoc nrm am induruerunt uillam
 ciuitatem lumbarien olim uillam
 lubar tuc infra Toletan dioc limites
 constitutam quia locus ad hoc multipli
 ci comoditate dotata de fcm morum
 consilio et plice plenitudine ptate
 per nrm sub certa forma hanc in
 ciuitatem excoicatione ciuitatis no

idem arnaldo clero

tabulo digno decorand^o Statuentes
 atq; decernentes ut ecclesie abbas illis
 de lombardie ordinis sancti augustini ex
 tunc hretur & existeret cathedralis ac de
 ma uolentes eidem ecclesie de pastore
 ydoneo salubriter providere in te abbate
 eiusdem ecclesie uirum utiq; laicum &
 uite ac moru honestate & coru discre
 tionis & consilii maturitate conspicui
 durimus oculos nre mentis teq; no
 obstant destitu^o etatis & ordinis quem pa
 teris ac totuam finem ecclesiam et
 in p^{ri}u etatis tue ano ul arda consti
 tutus esse dicaris sup quo totu g^{ra}se
 durimus dispensand^o de fm moru con
 silio ipi ecclesie p^{re}sentis in Ep^{is} & pasto
 rem curam et administracionem ipius ec
 clesie tibi in sp^{irit}ualibus & t^{em}p^{or}alibus con
 mittendo unde licet h^{oc} dum sit tibi
 minus consecrationis impensum nec
 aplicas l^{ite} promotionis tuam h^{oc}mo
 continen cum illas non possis
 Nos tamen tibi ut consonem se. re. bo
 m^{is} fac^{is} p^{ro} v^{ir} p^{re}des n^{re} et qualib^{et} ali
 sub hac in d^{omi}ni edita nequaquam
 obst^{at} possis eiusdem ecclesie lombardien
 & quozulibet l^{ite}no^{rum} ipius administra
 tionem libere exerce^{re} auct^{ore} p^{ri}ncipum
 indulgemus Contradictores r^e d^{omi}ni
 sumen ut g^{ra}

Idem vey. 9

Euerabli fr^{at}ri bertrando Ep^{is}
 montis allam ad uniuersa
 lis ecclesie regimen extenden
 d^o diuina dispone uocati ad cuiusq;
 statum esse att^{en}te sollicitate considera
 omis extendendo pastoralis p^{re}ces offi
 ciu iugilantes adhibentes ut eoz sin
 gle pastoribus gubernent^{ur} ydoneis &
 prouidis rectorib^{us} disponunt^{ur} quoz cu
 amissione p^{ri}u^{is} & p^{ro}uidecia ar
 amsp^{er}ta illis coo^{per}ante clemencia q^{ui}
 em no r^etor est pastor cognoscit^{ur} sp^{irit}um
 & t^{em}p^{or}aliu p^{ro}ficiat incrementis. N^{un}q;
 siq^{ui}dem ex certis & r^{ati}onabilib^{us} causis q^{ui}
 ad hoc aim n^{ost}ru induxerut nullam
 auitatem olim nullam montisallam
 & tunc infra limites ceteroz dioc^{es} con
 stitutam qui locus insignis ex^{ist}at in
 libertate m^{ul}tiplica hominu & r^eu^{er}u ex
 uberat de fm n^{ost}roz consilio & ap^{osto}lice
 plenitudine p^{ro}utis in ciuitate uocab^{ile}
 durimus decorand^o Statuentes ac ead
 decernentes ut ecclesia ipius loci montis
 allam mo^{do} case dei ad idm^{us} & n^{ost}ro
 medio p^{ri}ncipem ord^{is} sancti l^{ite}u^{er}ti cla
 remonten dioc^{es} tunc inmediate subie^{ct}u
 ex tunc h^{oc}et^{ur} existeret ecclesia cathedral^{is}
 p^{ro}st^{itu}to uero de cetero p^{ro}uiscis ipia
 ecclesie montisallam que sp^{irit}u solacio

letaretur cogitantes & uolentes illuz
 eidem p^{re}sent^{is} in pastorem de quo certu
 hemus noticiam q^{ui} ea d^{omi}ni moru
 signa r^edimet nec dubia eius ca
 ritas ita plebem suo regimine comi
 itenda & in omis fiducia salub^{er}
 securitas subdito^{rum} ad te n^{ost}re mo^{do}
 p^{re}dicti abbatem quem h^{oc}az sua p^{ro}u^{er}
 uite ac moru honestatis & coru discre
 tionis & consilii maturitate conspicui
 u^{er} in t^{em}p^{or}alib^{us} prouidim^{us} in sp^{irit}ualib^{us}
 aramsp^{er}ta nobis & fr^{at}ib^{us} n^{ost}ris pla
 ada conuersatio tua continua fidem
 apud sedem ap^{osto}licam p^{ro}bauit duren
 mus oculis n^{ost}ris ment^{is} quib^{us} omib^{us}
 debita meditacione pensatis de per
 sona tua nobis & eidem fr^{at}ib^{us} ob tu
 oz exigencia^{rum} mentoz antep^{ar} de is
 p^{ri}uam fm consilio p^{re}sent^{is} plenitu
 dine p^{ro}utis eid^{em} ecclesie montisallam
 prouidim^{us} p^{re}sent^{is} p^{re}sent^{is} ecclesie
 in Ep^{is} & pastorem cuiusq; curam
 & administracionem ipius in sp^{irit}ualibus
 et t^{em}p^{or}alib^{us} committendo ac tibi p^{ro}st^{itu}to
 faciendo p^{ro}uiscabilem fm n^{ost}ru
 berengarii Ep^{is} Tusculani mu
 nus consecrationis impendi firmam
 spem fidemq; tenetes q^{ui} eadem ecc^{les}
 montisallam diuina tamen clemencia
 assistente p^{ro}utis aramsp^{er}ta & in
 d^{omi}ni studium fructuos^{us} p^{re}seruabit
 anone et aduersis & sp^{irit}ualib^{us} & t^{em}p^{or}
 alib^{us} p^{ro}ficiat increment^{is} Cole ist
 deum tam b^{on}u hoc iubet q^{ui} suau^{er}
 ac in delectacione p^{ro}stend^o suscipe g^{ra}
 gem eius super que notis iugilans
 diligens sollicit^{us} q^{ui} custodi ut lib^{er}
 n^{ost}re p^{re}sent^{is} aditus m^{ul}tasoz & d^{omi}ni in
 suspicab^{ile} hora uentura sit te uicem
 ac agentem curia confirmato q^{ui} tuo
 labori p^{ro}st^{itu}to & h^{oc} fide seruata q^{ui}
 tue sollicitudini committit^{ur} te r^eptum
 fide fidelem in modico sup m^{ul}ta
 stituat ac in d^{omi}ni gaudio^{rum} suozum
 mun^{er}u tabernacula m^{ul}tuat Datu^{us}
 aumion ut g^{ra} anno 1111
 ad p^{ro}petuam rei memoriam.

Omnes Ep^{is}us seruus ser
 uoz dei ad p^{ro}pet^{uam} rei & Sal
 uator n^{ost}re cuius m^{ul}tuu am
 ita subsunt in agro h^{oc}mo mundi
 messem multam aspiciens et opar
 ioz caritatem attendens dum non
 mess^{is} f^{er}gand^o ee ut in illum opa
 rios m^{ul}tit^{us} censuit ipe idem eam
 eriens mane ueluti p^{re}familias
 diligens h^{oc}is diei uazis m^{ul}tuine
 am suam opazios misit / Roman^{us}

10 Saluator n^{ost}re

itaque pntifer quisque eod' domino
disponente iurazus eius in terris
esse dinoscitur sic et ipius actibus
nuquam sunt humana fragilitas se q
formare tenetur nisi insup' e'cere
mesem populi uidelz multitudinem
cum modis oparior adire et iurta
phetiam uerbum auge custodiaz
releuare custodes ac cultores p'do
neos in diuinam vineam destinare
Sane considerantes attentius et
int' pectoris claustra meditatione
solliciti reuoluentes q' in tanta
multitudine ppli q'nta fecundant
altissimq' ciuitatem et dioc' Tolo
zan singlor' uultus nequibat ut
concedat unico pastor inspicere aut
at p'tes boni pastoris implere q'dq'
duri erat atq' difficile tam lata
atq' diffusa dioc' in vni tm a tot
p'sone ecclesiasticis atq' mudanis re
cursum h'nt attenden' eiaz q' licet
Tolozan Epatus diuiciis habunda
ret inuicissimum super erat uel
usq' memoriaz p'latoz clarius ma
nifestat q' et suoz opulencia copio
sa reddidit aliq' uel ecclia ut dioc'
Schol' peruenisset diuinu cultus a
ugmentu p'mo sic exardere prodie
rat et prodiebat in quintas ut milto
iam t'pore luxu cura carnis in de
sione euetionu p'mpa mensuras
dicente nimmoderata distributio in
p'tes sup'us enormis aut usus ex
traordinariu sibi uendicassent ibidez
q' totum p'romum auertere et ue
rendum erat ne p'fuit unico tho
losan m'crassatus et dilatatus et ex
cessus h'moi opibus et sup'bus p'culo
se recalcitratus deum f'rem suu
derelinqueret et asuo salutari salua
toze recedens p'p'ito p'dicome exem
pla in subditos diuinaret pensante
quoq' q' sic memorie Ele p'p' d' p'de
v' co etiam t'pore quo ciuitas et dioc'
ante face longe nimis in p'plo reddi
tibus appluebant cum et tunc domino
incredibilz acuerunt in utroq' et in
gitez creste dinoscant' sp'uale conside
raciois inuicem ad diuiniocem epato
eiusdem firmiter dum inuicem mten
debat licet morte pueniret suu m'ha
p'te nequeunt implere coceptu Nos
p'rium p'cedet n'ri p'p'itum in esse
tum uolens adducere et non tamen
dissipare malum q'd p'dtoz reddi
tium copia excessiua p'durit q'm et
cultus auge diuinu et sp'uale aiaz
p'fectum q'd si inu' facultati erige
am et diffusam latitudinem dante
dioc' sufficiens unq' in eadem utilita

p'fuitum deputat' in dubio puenire
spanus promouere salubriter mten
den' p'p'itum et alius suadentib' iust
causis ex certa m'a sua et s'm mox
concordi consilio et apte plenitudie
ptatis ad laudem dei exaltatione ad
ecclie fidelium salutem Epatum ipm
diuinuq' dioc' Tolozan aucte aplia
diuini in quinq' dioc' quas p' p'tes
distingui limites faciemus uolentes et
decedentes q' p'ter ciuitatis tolozan q
suam et p'p'iam et distinctaz hebui dioc'
similis certis limitandaz subscpte q'
tuer quaz qualibet eisdem consilio
aucte in ciuitate erigimus et ciuitat'
uocabulo insignimus s' de monte alba
no p'cedit Catuzen dioc' an adiacet
certa p'e d'to quodaz dioc' tolozan
ac s'a papuli de hunc et bonilestri lu
beriat de ipa quodam tollezan dioc'
exites quatuor separatas dioc' heat
certis limitib' distinguend' q'q' b'ti mar
am de monte albano ubi corpus b'ti
thendorn confessor p'itue et fecodini
p'cedit ciuitatis montisalbani et b'ti
p'puli d'te ciuitatis s'a papuli b'te ma
rie de lunberato ciuitat' p'fante
lunbar' nec non b'te marie de hunc
ecclie ipius ciuitat' hunc fuit et ac
tum et heatur p'petuo ecclie cathe
drales Et quia etiam tholozan sic
solemni statu et condicione p'p'iori
p'fuit et est g'ndioris honoris ti
tulis offerenda ipam hucusq' et su
ffraganeam ecclie Narbonen totaz
quodaz dioc' tholozan de s'm n'roz
consilio et ex certa sua et apte ple
nitudine ptatis ab omi iurisdicoe
ptate et subiectioe archiepi et capli et
eiusdem ecclie Narbonen p'petuo
eximentes eam ad laudem diuinu
n'ris et honorem ecclie s'c' sue in ar
chiepalem seu metropolitana et
p'ma eamq' honorib' et insignis
Sedie metropolitane decoramus aucte
ap' decernendo ut ex nunc p' metro
p'ol ecclia impetui heatur quia
etiam dignu est ut ex quo de filia
s'a mater metropolitane dignitatis
suscipit insignia Suffraganeorum
congruu filiaz n'um ac decentes
p'p'iam heat ut ad iud' archiepi
tholosan q' pro t'p'e fuit omis cause
Suffraganeoz Ep'oz et p'sonarum
eccliaz et ciuitat' eiusdem p'p'iae
in s'a p'p'ia statuta canonum et
ferantur Nos p'fatis quatuor ci
uitates et ecclias cathedrales cum
earum dioc' ut p'p'itum disti
guend' nec non ciuitatis et eccliaz
appunat' Cum sua dioc' ex nunc

ipse ecclesie tholoze suffragan ac de
promua tholoze in perpetuum fore
deceimus et iure metropolitani sub
amo et subiecte de uoluntate eas illi pre
notius montisilham que dicitur diocesis
Caturgen et biturgen promua Narbonen
hactenus fuisse nostunt nec no relique
tres ciuitates et ecclesias sci papuli fi
nen et limbarien que ab olim de dioc
tholoze sunt cum earum diocesis quiclibet
collegio siue caplio iurisdictione plate
et subiectione ac quacumque biturgen et
narbonen et caturgen et quorundam tholo
zan Episcoporum caplorum et etiam abbatum
atque conuentuum et ordinarioz quoz
libet alioz ecclesiasticoz quibz quolibet
fuit hucusque subiecte autem pncipum
pncipio crimines de predictorum facti co
silio et plenitudine potestatis de bonis
aut redditibus prouentibus et iuribus dei
Episcopatus quondam tholoze ipsi tholo
zen milia et singulis aliis predictis
ecclesiis appropinquare excepta cum de ipso
bonis redditibus prouen et iuribus illa
que herede dimoscat certam assignatio
pncipum nris certis aliis suis distin
guendis singula quique milia libris tu
annui redditus et pncipue prouentibus
quequidem unumquodque illorum in suis
pontificali dignitate ac honore et azari
stancie attente pensatis debet sufficere
iudicio preter redditus et prouentus
et iura que ad predictas ecclesias et canoni
catus eorum antea pertinebant de quibus
ad honorem dei et ecclesiarum ipsarum como
dum intendimus ordinare et nunc
autem predicta et de consilio et plenitudine
iuris memoratis ostendimus denarius
et etiam deputamus papieceda inter
grate p ipsarum ecclesiarum presules qui
pro tempore fuerint in rebus et locis cui
libet magis aduicetibus iuramentis iur
distinctionem seu limitationem diocesis singula
rum psumiles nras lras faccedam
iterum cum distinctione seu limitatione pre
dicta peruenit volumus quod earum quilibet
sumam cum contingentem pro fa
cta amputat annuatim de bonis redi
tibus et prouentibus et iuribus antedictis
p manibus eorum quos ad hoc pncipue
deputandos fisdum uero reddituum
prouentuum a iuribus ipsarum quod facta de
illis ut premis est assignatione su
perit Necnon iurisdictionem in
spualem et tpalem que ad dictum
quodam Episcopatum tholoze usque ad
tpus diuisionis huius pertinebant
et qua distinctionem seu limitationem per
tanta peruenit faccedam p pncipue
exerceri psonas et beneficia omnia et

Ecclesiastica etiam si dignitate psona
atu ac officii ex his ad que quis pncipue
electioem assumitur et in quibus uel
ad que autem lras apostolicas aliam ut
aliquibus uis est aliquod acqstus
quibz p id nullum uolumus pncipue
gruari uacantibus nris et mantet usque
ad distinctionem ut limitationem diocesis
in ciuitate tholoze etiam quodam
uacatura dispen nris ac se app
te facti nroz consilio Resuam h
igitur per dictam sedem prouidentiam
circumspertam si facta salubriter et
utiliter ordinata pncipue esse uali
tura tpulz et rebuz incommutabilis
firmitatis obtinere uolent autem quod
dam distinctionem in libere ne aliq
cuiusque pncipue ordinis con
dicionis aut status eorum si archiepi
li ut Epali seu Regia prefidant
dignitate huius ordinem apostolicam
Resuam et alia edita quomodo quod
suo colore ut modo sine causa ut o
ccasione qualibet dumentis turbat
seu quolibet impedire presumat Nos
enim prout de decernimus et manet
si secus sit hinc aquoquid quomodo si
uile sup hinc contigit attemptari et
nichilominus in eos qui ex certa scia quod
trari presumpserint nisi infra octo
dies spali post publicatam pncipue
Respuerint cum effectu excoicatione in
psonas et interditi in uniuersitates ac
suspensione in conuentus siue collegi
de consilio et autem predictis siue pncipue
ham aqua nisi p ipso pncipue abstore
bificiu prequam in morte arcto
ualeant obtinere Nulli ergo omo
hinc liceat hanc paginam nre ordi
nationis uoluntatis contrarie exco
omni insigni exempt decorant su
brie occasione donec deputacionis
Resuam inhibere promulgacione infra
gere ut ei ausu temerario gize Si
quis autem hoc attemptare psumse
rit indignacionem omnipoten dei et
btorum per pau apostolorum et dei Datum
aunon xi kl augusti pontificato
nri anno Q u a 2 to
Resuam Episcopatum et dignitatem et
declacione bificiorum que collacionem
sed ap Resuam

Pro debito pastoralis officii
nobis quoniam in meriti su
pna dispen commissi predictis
atque ecclesiarum et omnium dispendio que
ob earum uacacionem diutinas ipse solet
frequenter pueniri ogimus reme
dum quoniam nobis de alto creditur

et debito

salubriter occurrere intendere ut utilia
et ceteris provideatur ecclesiis et mon
asteriis et ut Romanis ecclesiis que se
ipsas ecclesiis et monasteriis prius
obtinere noscuntur prius honor
debitis impendantur preterea quod in
20. pon. presertim se re. l. v. p. v. m.
q. dignitates personatus ecclesiis et
alia beneficia ecclesiastica et ele. v. q. m.
tm. hinc dignitates personatus ecclesiis
et beneficia qm. cathedralis ecclesiis qd.
lib. mon. prius ad administrationem
et officia quecumque que apud sedem ap
uacarent prius a se sub certis te
noribus reservantur uestigia. Nec ex
causa rationabilis que ad id in m. am
inducunt de sim. mox consilio no
nulla detrahendo aliqua declarato
et quedam addendo de nouo Episcopus
et eorum superiores sedes mon. a regla
re ecclesiis ad que hinc quicquid p. tpe
p. facendi sunt etiam p. electionem canonicorum
assumuntur prius officia ut admi
nistratores eorumdem dignitates person
atus p. bendas aliaque beneficia ecclesiasti
cum cura ut sine cura quocumque noie
censeantur que apud eandem sedem uacant
ad p. ne et ex nunc in antea donec p. p.
dignitas nec dignabitur illis ecclesiis
sponsa sue regimini presidere uacare
otigit apud eam promissionem p. re de
sim. mox consilio aucte apostolica re
servamus hinc aut sedes mon. ecclesiis
et alia prefata beneficia ecclesiastica per
mortem ut etiam de p. nem aut pri
uacationem illorum que ea obtinebant elect
ionem cassationem postulationem repulsionem
renuacationem quocumque prius in m.
stantem sine p. suspensionem munie
consecrationis aut benedictionis dudum
a d. to. ele. p. re n. promotionis impedi ap
se. ipam ut etiam ubique ut alio q.
uis nisi de ipis idem p. re disposuit et
anobis sine aucte nra promotionis in
pendenti mo. Cameraco apud sedem ua
care intelligimus prelibata Episcopus in
sup. ut alias dignitates ecclesiis mon.
et alia prefata sim. mox scilicet Roman. &
ecclesiis cardinalium apud d. tam sedem
per eorum obitu uacare censemus sine i
nibi ut alibi ubique ipse m. re con
tigit de hac luce et hoc idem in dignita
te et benedictione quilibet ut de alio p.
mittit officium mox uidez in re cano
llam eundem ecclesiis Cameracum nota
riorum auditorum conditaz. correctoris
scriptorum hinc et p. n. re mox nec
non abrenuntiationum curie Roman. lo
cum sibi uolumus uendicare hinc
hinc nre reservationis eodem ad dig
nitates et alia iam d. ta beneficia Cappe
llanorum mox omensalium et quorum

libet aliorum ratione officii ut et causa legiti
ma d. ta curia morantur cu. a nobis
p. n. re et eundem sedis prosecutionis ne
gociis de ipa curia quocumque p. n. re
uel aliam eorum t. n. re aut legiti ut
iurati sunt et eos ubique in ipse ad p. re
faciam curiam redim. d. n. re legiti
seu p. re n. re ipse negotiorum rebus crimin
antigit ab hinc durimo extenden
dum et ad ipam etiam uolumus et hinc
capellane comensalium etiam sunt p. re
mittit t. n. re non sunt ubique ipse
exim contigit ab hinc. Ceterum &
d. m. ipam t. n. re ad sedes mon. et alia
sup. d. ta que ueniente ad hinc d. to. ele
p. re usque ad eundem obitu nisi de ipis
p. culm sunt ordinatum et deinde usque
ad d. ta p. n. re apud sedem uacant
eundem illaque uacare deinde apud
ipam d. modo in eis uis in re licet ad
rem non fuerit sic aliq. acq. situm de ar
nentes erunt p. n. re et mane fiseas
in p. re et singulis facit ut ignorat
per quecumque seu quocumque. q. ut qua
uis alia. aut acceptatum sunt ut con
tigit n. re acceptati Non obstant p. re
memorie Bre. p. re l. v. m. re. aliorum
20. pon. p. n. re constitutionibus sup. hinc cor
tibus quate. eodem essent et sunt Bre. me
morato in re. re ipse constitutionibus in suo
rebre duram pensiones n. re a
mias ab episcopis et eorum superioribus aliisque p.
latibus inferioribus nec ne agibus cap.
ptis ouctibus collegiis et singularibus p.
sone factas et facendas personarum aliq.
ex eisdem curia seu quibusque aliis ex
p. n. re p. re pensiones p. re seu
assignationes quantitatem quare super
terre p. n. re d. to. ecclesiis oron. uel
aliis ecclesiis locis aut ordinibus etiam
agibus p. re n. re Roman. pon. fac.
p. n. re personis seu aliam curiam ut
mon. prius ad administrationes quas
beneficia regularia ut alia quilibet quocum
q. noie censeantur non consueti ab olim
d. n. re secularibus assignari hinc p. n. re
ut aliis d. n. re eisdem collata seu gressa
comente ut alio quouis titulo ab eisdem
predecessoribus seu aliis Episcopis ut sup.
oribus prelatibus capitulis aut quibus uel
collegiis sub eodem p. re n. re
aliq. tenore compendi quomodo eiste
rentibus ut de d. n. re hinc illa quomodo
alio mo. d. n. re hinc ipa p. re
ratus ad administrationes beneficia aut loca hinc
ad ecclesiis et mon. sine alia loca rehesa
ut alia ecclesiastica eorum p. re
sunt personis ad que antea eorum dispo
no p. n. re seu quibus immediate subesse
noscentur libere reuerantur nisi eis

aliquod canonicum obsteret seu de ipso
aliter duxerimus disponendum

65
Jo ad futura

Thames Episcopus servus servorum
dei ad futuram rei memoriam
Cum nonnulli maior et sancti Lu
uatoris Si per sancti Johannis a sancte
marie cathare tracten canonici et alii
dignitates personatus et officia obtinere
in eis a solutione reddituum fructuum et
proventuum prebendarum suarum et huius
dignitatum personatum et officiorum ratione
deputacionis fructuum beneficiorum catha
ratorum tunc in regno alamanie ac diu
sis aliis partibus vacantium et quod ad certum
tempus vacare contingeret quos per has nras
pro ecclesie romane necessitatibus releuan
dis durissime deputandos camere nre
debentur ex eo se asserant et pretendunt
exemptos quod cathedrales ecclesie a soloe
fructuum reddituum et proventuum eo
rudem capiunt in his supradictis ipsique
prefatas ecclesias huius diuise sunt et di
stincte et diuersas habeant consuetudines
et statuta vnam pro eo dicant ecclesias
cathedrales quod ipsi omnes ad electionem
episcopi tracten cum facienda immutentur
mittunt Nos asserimus eorum minus ro
nabilem reputantes cum sub apostolice
archiepiscopalis vel episcopalis ecclesie collegi
ate ecclesie aut dignitates personatus et
officia ipsarum cathedrarum et collegia
tarum ecclesiarum nullatenus includantur
autem apostolica eisdem collegiatis ecclesiis
in nra deputacione declaramus inclu
di ac fructus redditus et proventus preben
darum dignitatum personatum officiorum
et aliorum beneficiorum ecclesiasticorum que dicti
canonici et alii in ipso maiori et collegia
te ecclesiis in dignitatibus personatibus et
officiis constituti obtinent in eisdem
iuxta tenorem litterarum deputacionis predictae
pro camera nra papae et huius adiacentes
nichilominus declaracioni predictae quod serui
toribus prebendarum dignitatum personatum
officiorum ac beneficiorum eorundem eccle
siarum et aliorum beneficiorum vacantium pro
seruicio eisdem impensio forsitan vel
imposter impendendo nichil detur ul
tra quam pro facta tempore seruitoribus ant
dictis et si plus seruitores forsitan ipsi
recepissent id volumus collatoribus vel su
collatoribus auditibus cum integritate re
stitui Et nichilominus fructus redditus
et proventus supplementorum prebendarum
que in prefatis et quibusvis aliis
ecclesiis fore noscuntur que sine prebendis
conferuntur Canonicis eorundem per predictam
camera papae et huius declarantes au
tem prefata illud idem de proventibus
quos ratione correctionis huius qui digni

tates personatus vel officia obtinent
quibus correctionis officium dimittat
immutetur papam nec non et de emoli
mento sigillorum curiarum ipsorum immu
olabitur observari pro fructibus autem
illoz beneficiorum qui fuerint ante noti
ciam huius litterarum deputacionis prefate
precepti de quibus in consuetudinem
prie predecessores illos qui ipsa obtinent
beneficia testati fuerint propter quod de ip
sis die camere satisfieri non potest a
iuste declaramus eadem ipsorum beneficiorum
fructus redditus et proventus tandem
pro dicta camera per collatores vel sub
collatores papae supradictos quousque die
camere sunt exinde plenarie satisfac
ti non intendentes propter hoc prefatam
consuetudinem approbare Illos vero benefi
ciorum fructus redditus et proventus qui
ante tempus et eadem tempore date predictarum
litterarum vacabant in deputacione includi
predicta modo simili declaramus de fructibus
ecclesiarum beneficiorum ipsorum iure vacantium que
de facto per alios retinentur volumus
quod si huius retentionis sit notoria vel at
declaracionem super hoc habitam pundi
tem repetente vacent huius beneficia
ipsorum iure ad eam dictam nra deputacio
extendatur Nulli ergo etc. Dat. au
mon non Iammar anno te 2 cio

Item filius magistro Rectora
hinc collatoribus fructus redditus pro
primi anni beneficiorum ecclesiarum
tunc vacantium et que usque ad ce
ti tempore spaciis vacare contigit depu
tatores autem apostolica pro ecclesie romane
necessitatibus releuandis in theolitan
ispalen et compestellan prouincis
deputatis Sten et ceteris per nras a nobis
postulatis hanc edecretum anni digni
tatis curiarum aliarum huiusmodi quare recto
res seu huius qui obtinent eas in stare
paratores rectore suspendere exco
municare et de causis cognoscere po
ssunt per theolitan ispaten et compos
tellan prouincias constitutis quorum
primi anni fructus redditus et pro
uentuum redditibus aliorum beneficiorum
ecclesiasticorum tunc ubicunque vacantium
et que usque ad triennium vacare con
tinget pro ecclesie romane necessitatibus
sunt autem apostolica deputati quorum co
llectionem vel per nras litteras duri
mus remittendam premissa exerce
possint nec non et beneficiorum illoz fru
ctus redditus et proventus qui primonilia
fore noscuntur ac prebendarum seu
beneficiorum illarum ecclesiarum in quibus non
est certus beneficiorum noster cum persone
prebendas seu beneficia huiusmodi obtinere

Dez dictis

dicendum ac fructus ead reddito
i pro pbenaz seu bnficioz de
denau canoicoz licet abntum
pape fructus redditus puentis
Nos igitur insinuacione me hie
inter tudentes declaramo au
te pda q licet uobis ipredti
dignitatib pmissa omnia pter
qm insinuacione officium quod
nos uolums exerceze libe p nos
ut p aliu seu alios creqm quez
ut quos ad hoc nos ut alt uzm
durentis deputand ut ead de
putandos ac fructus redditus
i prouentus pbenaz bnficioz
i ptoz canoicozum presen
cum deedenau et ead abn
cum pferum cum ipi abntes a
nomia potuissent si uoluissent
in dte eadns esse pntes iurta
forma ptoz erige ac reape
haz Nulli ergo e me deda
racione uoluntate e dat a
unioy xv. kl. iulij anno 200

per dnt
67

Item filius uniuersis
colletoz fructus bnf
ficioz cathasticoz na
cancu pmi anni in castelle le
gionis i portugallie regnis et
circa adiacentib pth p sedez
aplicam deputatis re Et si gra
tum uotis uis reddatur si circa
negotia aplicae sedis que in co
llegendis fructib pmi anni bnf
ficioz cathasticoz uacancu uob
i vrm aulibet p nras certa tenor
has durimo committend adhibe
tis seletiaz i sollicitudinem di
ligentem no tam acceptu geri
mus sed molestum si formam
uobis p has nras tradita per
quam nos i ceteros colletores con
similes terminos nobis traditos
obseruare nulliq existeret uolum
onerosos imus promde exceden
tes grauam psonis cathastice
infezatis Sane fide digna rela
cione ex mltor querelis accepti
ma q nos omes fructus redditus
i prouentus hmoi bnficioz ua
cancu pre i sedis aplicae noie
ad manus nras reapias hns
q hmoi bnficia obtinet pro sus
tentacione ipz ut bnficiozum
hmoi onerib supportandis in
chil peitus dimittentes fertur
ena q si repiant bnficia catha
stica ad decimam non auxata

Compellatis Quos eadem obtinetes
ad plus debito psoluendum eximato
fructus i prouentus ipz ut qm uale
ant quousq nris uoluntatib satisfiat
licet sup hns omib moderato nra pro
inde hita que moxit Suscepti regim
me ad nras dedita notia uobisq
ostensa fuerit et ead pntata Quia q
nre intencione extitit q formam
uob p has nras traditam i moderat
am seu uerius declaratom nram
postmod subsecutam sic debeat in
molabilz obseruare q quibuslibet su
stis querelis aditus pcedudatur
Districte nre districte papiendo ma
dano quate prouide attendentes q
guamta nobis displicent subditoz
eozq prosperitas nobis i sedi aplicae
ad leticie redundat augmentum in p
ditis fructib colligendis formam et
moderatom pcedtas suadens inu
olabilz obseruare Et si quos con tene
rem ptoz forsitam grauastis illata
is guamta reuocetis mantet nos
taliter hituri q hmoi querelis cessi
tibus tam de fidelitate fidelis obsequi
apud nos qui per mltor uarios octos
officiali nroz qmumms agenciu
in remotione fta conspiciamus nec pro
cessus ignoramus nroz possitis merito
comendari dat amon vno iunij
Anno Se am do

Item filius Et collectorib
fructus reddit et pro pmi
anni bnficioz cathasticozum
tut uacancum et uacancorum usq ad
certi pte spau auit deputatoz pro
ealie romane ntitatib releuandis
in et prouisionis per sedem aplicam
deputatis Et nre Significastis no
bis p has nras q nonnulli priores pre
positi rali prelati reglazes subse
tes collegia ut comuentus p 12 et pro
uinas constituti asserere meliunt q si
aut abbacie reglazes a prestacione fru
ctuum prouen i reddit pmi anni bnf
ficioz cathasticoz tut uacancum i que
usq ad certi pte spauum uacare co
tingeret deputataz p nras has pro
ealie romane ntitatib releuandis
quoz collectom uobis durimo in p
uinas p nras p sub certa forma has
committendam p eusdem deputatoz
has erimuntur sic ipi a prestacione
dtoz fructuum redd i pro sunt gre
pti Et insup quidam qui in archi
eplabus i epalib Cathis dignita
tes psonatus i officia ptinere obti

per dnt
68

tenere noscunt allegant qd cum de hie &
putacionis hmoi se ad archiepales Et
Epiles entias non ercendunt ad pso
natus dignitates & officia que in cor
pe iporum cathar consistunt ercendi
non poterant nec debeant Nos nisi
nulaoni uze breuiter respondentes
autie declaramus pda qd cum sub ab
baciaz apillone prioratus pture Et
alie plature ac simplici busiaa regla
na nequaquam compndantur ipiq ob
tinentes dignitates psonatus & officia
in archiepilibus Et epalibz cathis ob
tinent ad solucione et exhibicem fru
ctui red pro prioratum & aliaz pre
laturaz & busiaoz reglar dignita
tum quoq psonatum et officioz hmoi
iuxta formam dtarz lorum omo tene
zi Et nichilomin9 cum illa busiaa que
ualorem Sermarchaz argenti non
ercedut asolucione dteoz fructui cri
mant in hie supradie de illis busi
ois debet intelligi modo simili declara
tio que dtarum sermarchazum su
mam annuatim usq uezum ualorem
non ercedut Non obstan qd in predictis
hie continetur qd iuxta taracom de
anie fructus solui debeant supradie
Datum ut e

Jo ad ppetua

Thannez Epus & ad ppetuaz
rei memoriam Spontem qd
non erhibent paupes alchi
miste diuicias ipi etiam qui se sapien
tes ercunt in foueam madunt
qm fecerunt Nam et dubie hmoi az
tis alchimie alitrum se professore
ludificauit oim sue ignorancie coson
eos qui supra ipse hmoi aliquid du
rezim admittentur qd cum ueritate
quesita no suppetat diem erunt fa
cultates erbauzunt udemq uerbis
dissimulant falsitatem ut tandem
quod non est ueru aurum ul argenti
sephistia uisumtate consingunt &
q mterdum ipoz temeritas damp
nata et dampnanda progreditur ut
fidis metalli publice audant monete
caratteres fidis odis & si non al ulimu
fermanc ignem uulgi ignorant il
ludunt hitaq ppetus uolentes eru
lare tempibz hac eduali consone sa
natio in quinqz aurum ul argen
tum hmoi fecerunt ul fieri secuto in
fatto mandauerunt ut ad hoc facer
dum id fieret facientibz mistrauerunt
aut stenter ut auro ul argento usi
fuerunt uendendo ut dando insolutu
ut ueru tanti ponderis uerum aurum
argenti pene noie inferit cogant
in publicum paupibz erogandum
quati alchimista cristat arca quod

ees predtoz mozz aliquo lame
ostiterit deliquisse facientibz nichil
lomo aurum ul argenti alchi
mitu aut ipi ut premitt facienter
utentibz ppetua infamie nota resp
sie qd si ad prefatam penam ppetu
mariam exsoluendam delinqua
um ipoz facultates sufficiunt p
tit discreti moderare iudicaz pena
hanc maliam carceris puta uel
alteram usq qualitatem negon
psonaz diuam alqz attendendo cir
cumstancie comutare illos uero
qm tante ignominia infelicitat
pripuerunt ut ned munerie mna
dant set nalia usq pcepta otegnat
artis ercedant metat legumqz
uolei mterda facit uia adul
teram ex auro ul argento alchim
to audendo seu fundendo audi seu
fundi faciendo monctam hac aia
duerfione ppetu uibemo ut ipoz
hna carceri deferant ipoz ppetu
sunt infamee & si dta fuerint de
linquere hmoi ul predtas penas
pueniunt busione hitis & porsus
redant in abile ad hnda

Thannez Epus & ad ppetuaz
monis dteoz criminis et
Egrene predicator tunc
predicatio mundum docuit uniu
sum psumptuosum uerboz auda
ciam reserare sollicitus qui ppetu
ne ppetu uolentes in errozes u
rios plabunt no plus sype qm qre
tet sed ad sobrietatem sype salubri
tettina suggestit ut usq sapien
tis eleganti qsq sic prudencie mo
dum ponat Sane dudum cu dilon
filium magm ioham de ppetu sa
cie theologie ppetorem certis ex cau
sis de fin mozz ofilio ad nram pu
ar uocassimo fide digna relatio
ad nram prediur auditu qd ipi in
qbusdam artibus tangentibz ppetu
sistentur non sibi sed ppetam
sapiebat infastptos artidos ppetu
losos continetes errozes docens
publice in suis predicationibz et
in scolis. Primo siqdem astruens
pofessi fity hitibz licentia qdialoz
audicendi confessioes tenent eadez
peta que ofessi fuerat itez refitezi
ppeto sacerdoti. Sed qd stante statuto
oim usqz serus edito in oalio ge
nerale id ppet non ppet facit qd ppet
chiam non teneant ofitezi ppeto sacer
doti oia ppet sua sent in anno que
dnt & ppetualem atracum ppeto
nec deopisset h facit ut dicebat iplicat

Jo. vus dteoz

affidit. Tercio qd p non pot daze
gñalem pñtem audiendi ofessioce
ymo nec deus qui confessio hnti ge
neralem licet ad teneat eadem itez
confiteri suo pñio sacerdoti quem dñ
esse ut pñmitti pñchalem auzati
Nos igitur scire uolentes si suggesta
nob iustate herent artioz pñssioz
copiam eidem magro iohm fecimo
assignari et ad defensionem sui audiat
plena sibi pñssio tam in mra et
dñoz fm mroz consilio pñciam co
sistorio qm al coram aliquo ex dñs
fili pñssio ad hoc deputatio bezum
licet pñssio in dñs artioz et conte
ta in ipis defendere nitere asserebat
tamen se patum tene et cede in pñ
ssio talia que sece aptua tenenda
et credenda diffiniret Nos igitur a
ttendentes qd dñoz artioz assere
predicatio et doctrina redundare po
terat in mltaz pñciam aliaz ipoz
p plures mros in theologia graui
u fecimo diligent Nos ipi eam
ai predicte filii nris collom solertes
hmo sup ipis hmo per quas q
tem collom et exuam sup hoc pre
bitas copiam pñssio artioz dñi
nam non sanam s pñssio mltaz
ac ueritati gñam atinere quos ed
artioz omne et singlos ueris sibi ro
inbus optimom sue dñs hnt con
fñssio demonstratio in consistorio re
uocauit assere se credere no ueris
si ipoz confidm uerum ee cu dice
ret se nescire rombi sibi factis in dñ
uum respondet seceq ne p assere com
predicatio et doctrina hmo in erro
rem quod ab sit aie simpliciu plo
rahnt omne predios artioz et quel
eozdem tamqm falsos et erroneos
et ad doctrina sana demos aie aptua
dampnam et repñssio de fm ofilio
pñssio doctrina ipis gñam ueram
ee et catholica assereentes cum illi q
pñssio filii confiteri no mag teneat
tur eadem pñssio itez ofiteri qm si at
illa confessi fuissent eoz pñssio sacer
dñ uir galuum gñale Optantes at
ueritatis mas notis ecclitib et
cunus errorib pñssio aditi ne
subintrent se re alexandm et cle
quarta feman pon nescia imita
de unius et singlis distictis in
hibeo ne qsqm dñs artioz per
nos ut pñmitti dampnatos et cē se
pñssio ul ofitenti in eis ul aliquo
ipoz ut pote in catholice mentibus
respicienda tene andeat ul defendere
quoz ul docere Quo circa unius
ti nre distictis pñssio mandam

pñssio est pñssio quate unius et singli
uim in ciuitatib et dñs uis conuocato
clero cōter pñssio omnia et singla
pñssio seu alios solempniter publica
tis Nos eam eidem mro iohanni
mandauimus qd ipse in dñs et p
mone pñssio predios artioz et con
tenta in eis tamqm intali confidm
pñssio ueris oratio et assereentes cos
fati debeat publice reuocare quod
se futurum dñs iohanne efficit et pñssio
nisi datum aummon dñm let au
gusti anno quinto

Channes et ad perpetuam rei
memoriam Quia no nūqm
qd conuocata pñssio credidit si
bsequens experientia noam ondit
non debet inrephensibile iudicari si
Canoni conditor canones ase uel
suis predecessib editos ut aliq in eis
tem contenta canoib reuocare mo
dificare ul suspende studeat sicut ob
esse pñssio uidet qm pñssio Sane
dudum se et Nicholans pñssio pñssio
m quadam constem declaratiom q
mipit Erit sup regla dñssio filioz
fm ordio mroz qm hnt franciscane
alios confessor instituit pñssio gñam
sub certis pñssio artioz interdite
ne pñssio gñatates seu aduerse
ul diuersis opimence ipis ofituti
lombi seu expositiomb aliquatenus in
dicantur nec sup ipa constem gloze
fiant ab aliquo nisi forte per quas nec
lum ul sensus ipis ul constructio
ul ipa ofitutiom quasi gñatates ad li
teram exponat nec mltis ipis per
legentem distorqueatur ad aliud qm
constem eiusdem lra ipa sonat Et
lozantes aut in ipis ofitutiom eadem
alit qm supia est expressum facite
quoq comentum ofitutiom seu libros
ac ex certa sua et deliberate determina
tes in stolis seu predicantes cōter co
tenta in constem pñssio ul aliqua seu
aliquod pñssio Non obstant aliquib
pñssio seu indulgentie aut lris apli
as qbuscuq pñssio dignitatib ordi
nib aut locis religiosis ul secularibus
generalib ul singlarib sub quacunque
pñssio dignitatib forma seu expre
ssione uerib concessis que noluit
aliquis in predios quolibet suffra
gari ipso facto excois sicut noluit sub
iacere Nos aut attendentes qd argumē
tis frequenter et collomb latens ne
ritas aperit qsq sub eadem lra sepe
latet multiplex mltitudo nec non
esset difficile uolentib ofitutiom pñssio
perferre legere ac intelligere penas

Jo. ad pñssio

cynt

7. *Thymus pectinatus*

canonibus nouerit quoniam Quod
si secus aliquis forsitan antequam
fuit ordinatus p[ro]p[ri]e m[er]ito
memoria dissoluto in sic suscepto or
dine ministrare nec ad superiores pro
uehi nec ad aliquod beneficium ut officium
ecclesiasticum valeat promoueri
nisi aliquis de rectoribus approbatus quo
et professio ad castitatis custodiam
abdicatam qualiter et sui superioris o
bedientiam sues professores astringat
ipsum canonicum contigerit migrare ac
eius legem expresse ut tunc pro
fiteri Quo casu diocesano super
p[re]missis et singulis p[re]missorum cum
eo dispensare valeat nisi sit aliud
canonicum quod obstat ad migrationem
aut huiusmodi sic ordinatum si in regionem
unam consummatum sic fuit p[ro]dioc
essum instant moneri p[ro]p[ri]um
et induci q[uod] si forsitan renuerit ad
implere ipsum si sponta eius mis
erit per censuram ecclesiasticam
appelland[um] decernimus om[n]i in regionem
unam osu[m]mare Nulli ergo et c[on]tra
decretum inhibitionis ordinati
onis p[re]cepti et consensu infirm
gere et c[on]tra datum auctoritate h[ab]et de
bre p[ro]ut in anno Septimo.

Johannes Episcopus 2° ad condi-
 torem Canonum non est du-
 bium p^{ri}ncipale in Statuta a
 se ut p^{re}decessoribus suis edita obce-
 pavit p^{ro}curare q^{ui} p^{ro}desse ne ulte-
 rius obesse valeant p^{ro}videre Du-
 dum Siquidem se re Nichola^{us} p^{ro}p^{ri}us
 p^{re}dece^{ss}or n^{ost}er attente prospiciens in al-
 l^{is} confessionibus b^en^edicti francisci regula-
 toris n^{ost}ri q^{ui} nichil sibi p^{ro}p^{ri}ient neq^{ue}
 domi neq^{ue} loci neq^{ue} rem aliquam
 aliam sui ordi^{nis} professores ac o^{mn}i-
 fideles diligenter q^{ui} p^{er} p^{re}dece^{ss}or^{um}
 Gregorium p^{ro}p^{ri}um v^{er}um et non illos alios
 p^{re}dece^{ss}or^{um} eiusdem fuisse declaratum
 hoc t^{em}p^{or}e suari tam in sp^{irit}uali q^{ui}
 etiam in t^{er}re nec non et o^{mn}ifideles
 attendens nonnullis fidei ip^{si}us de-
 here impingentes eisdem q^{ui} se
 gl^{ori}am et declaratos h^{ab}uer^{unt} ne se-
 bant p^{re}ceptis et fideles ora q^{ui} p^{re}-
 missos fideles oblatantem claudere
 ac p^{ro}fessorum ip^{si}os ostendens p^{ro}-
 videre in talia ordinat ac sanxit
 omni utensilium et librorum reruq^{ue}
 mobilium p^{ri}ncipium et etiam futo^{rum}
 cat^{er}ar^{um} quoq^{ue} et oratoriar^{um} ac d^{omi}nice
 r^um tam p^{ri}ncipium q^{ui} et futurorum
 nec non et alior^{um} emptor^{um} et elemo-
 sine d^{omi}nice et oblator^{um} seu o^{mn}ifid^{el}u^m
 fidebus p^{re}dictis in q^{ui}bus t^{em}p^{or}e

73
Jo ad gditore

rentes seu concedentes ipsa nichil
in ipsis sibi ducerent reservandis
proprietas etiam dnum plenarie
ad se et romanam ecclesiam pertinere ipsa
se recipiens et andream ecclesiam sin-
gulari usui facti dum ipsa in rebus
et bonis huius reservato sibi and-
ree Et quoniam nunquam libere et alia
mobilia supradicta vendi expedit seu
etiam amovendi sibi ipse in eadem
ordinatione concessit ut res ipsas
alias rebus quas usum huius licet ip-
se sibi dum modo generalis et pro-
nialui ministrorum quantum ad dnu
sui auctoritate intercedat possent libere
amovendi. Sed quia sibi ipse pe-
cuniam per se vel per alium recipere ipsorum
regula distinctius interdixit nolui-
t et concessit quod si vendi contingeret
res mobiles andreas pro eo estimare
huius pecuniam per procuratorem de-
beret recipi a prebenda sed. ut a car-
dinali gubernatore eiusdem ordinis
deputandus per procuratorem eundem in
rem aliam licitam annuo usui esset
premissis eiusdem ordinis sibi ex-
pendendus hoc adiecto quod possent de
iudicibus rebus mobilibus vel parvis va-
lentibus sibi ipsi pietatis seu devotionis
virtutis vel pro alia honesta causa et
rationabili obtenta tamen super hoc super-
iorum suorum licentia intra vel extra dnu
et dnu ordinare quicquid aut pia et
fidelitate motus predecessores in or-
dine manserunt supradicta illa de ordinis ex-
timatione profuturam ipsa tamen ac-
cuto modo utendi sibi ipsorum ac di-
te ecclesie subsecuta parva circa ipsum
non profuisse sed potius tam ipsius sta-
tibus quam multis aliis offuisse subse-
quens magna rem experientia nos-
citur declarasse ipsas ad statum perfecti-
onis nequaquam profuisse reservatione
dnu supradicta Cum enim perfectio inte-
rpretatione principalis et censatur in ca-
ritate consistat que ab apto perfecti-
onis iudicio dicitur et que unit seu
iungit aliquando in una hominem suo
fieri ad quem per contemptum bo-
norum temporalium et ipsorum expropriationem
via disponit per hoc papie quod solia-
tudo quam ipsa ipsa in acquire-
re consuando et dispensando exi-
gunt que plerumque ab actu carita-
tis retrahit amputatur restat quasi
sollicitudo eadem post expropriationem
huius que ante ipsam merat per se
licet ad perfectionem huius talis ex-

proprio valeat in conferre Constat aut
quod post ordinationem predictam non fuerunt
in acquirendis ac consuando huius potius
in iudicio et est minus solliciti quam ante
illam fuerant sed ipsi quicquid sunt reliqui
mendicantes alii huius aliqua in cor ad
huc nec utique profuit dnu sibi ordinis
ad supradicta quantum ad hoc quod propter carentiam
aut talis dnu se pauperiores dicere valeat
quod si res ipsas cum illo quo carente se di-
cunt dnu obtinerent Licet enim prede-
cessores in potius dnu eorum res que ipsi
sibi offerri seu conferri aut al obue-
nire contingeret quas in usus facti huius
licet ordinis vel sibi antedictis usui fa-
cti simpliciter predictis sibi reservato in
se et romanam ecclesiam recipiendo duxerunt
ac libere pertinere decernerent ut superius
expressum attento tamen ipsorum sibi ut
di modo et eius effectum ac parva circa
modum ipsum romanam ecclesie subsecuta no-
tione usus istius dnu debet sed potius roma-
ne ecclesie dnu esse simpliciter quoniam enim si
simpliciter usuarium dicitur potest aut rem
usuarium licet amovendi vendi ac donare
paulatim hoc nature repugnare nostu-
tur usuarium nec usuarium pertinere quod tamen
de rebus mobilibus ante dnu faciunt sibi
ipsi quod aut dnu romanam ecclesie reservat
simpliciter conferri debet ex hoc patet quod ex
illo nullum eadem ecclesie tale obvenit
habetur commodum nec sperat quod obue-
nire debeat in futurum cum nec intentio
reservatis nec sibi ipsorum sunt quod ad quem
cumque alium quod ad sibi dnu rem pue-
niet compendium quod paulatim modo
utendi sibi ipsorum romanam ecclesie subse-
cuta parva evidenter declaravit Et
quod talis intentio fuit ordinatis ex hoc
patet quia illarum rerum sibi et ecclesie ro-
manam dimittere dnu retinuit quod
usum sibi licet huius ordinis vel sibi
antedictis talis ante dnu carentia re-
m pnti ac se in futurum in comodo de-
nudati quo ad paupertatem huius quod
alioz premeditationibus aliis in cor huius
sibi vendunt dnu sibi pauperiores
rem non effiat in huius quod aut quo
ad res que usui consumuntur non sunt cen-
sendi usuarium ipsi sibi exsequibus licet
satis dicit siquidem quoniam talibus rebus
usus unus vel facti separatim appropria-
ta rei seu dnu possit ostendi repugnat
unum et obviat romam nec predecessores
in predictis fuisse in dnu intentione romanam
ecclesie talium bonorum dnu reservatis
Quia enim mentis credere pro quod
intentione fuit tanti pre dnu omni aut
casu si facti pame alioz usui con-
sumptibilis que sepe sibi ipsi ad co-
sumendum eiusdem conferant dnu

Roman ecclesie et usum fructu retinere p
fetto probabile non videtur presertim cum
illoz lenoz duntaxat dominum pstat ede
sic reservavit quoz simplex usus fa
m ptinere pot ad fice diti ordie quod
nequaquam pot in rebus usu consuetudi
libo repiti in quibus nec me utendi nec
usus facti sepata a re ppetitate pnt
me possunt ostendi ul hui Et qd ta
libz non intellexit eundem endit dux
Respondet legi dicenti non posse usum
ul usufructum admo ppetuo ppari ne
dominum domo semper ascendente usum
utile redderetur quequidem lex de re
bus illis intelligitur quaz pence unu
usus rei et pence alium dominum possit
licet in utile remane quod nequaquam
in rebus usu consuetudinis pot esse cu in
illis p usum ul ab usum usum sta
talis rei ee desinat et p consequens p
prietatis etiam mutabilis ne subsistat Sed
em usufructo prout est me in re co
stitutus qui fructus dicitur psonalis
pro quo reales competunt actiones nichil
sit aliud qm me tm utendi rebus alie
me substantia salua rei id est me papi
endi fructus et utilitates aliam in totu
ul pro pte suo noie qui possunt exire
in q usufructus seu usus constituit
provenire ppter quod ppetas reputat
in utilis aqua ppetuo usufructus abs
cedit nec pot usufructus seu usus con
stitui in rebus ex quibz ipis stantibus
usufructuatio seu usuzio ulla possit
utilitas provenire patet qd hoc q ta
lis usufructus ul usus iure aliquo o
statu valeat Regitur qd ex re illa po
ssint fructus ul utilitates alia salua ip
ius rei substantia ad fructuatum ul u
suarium provenire q si ulla ad ipos pset
ex re ipsa utilitas salua rei substantia
provenire quales res constat ee usu
consumptibiles nequaquam pset in rebo
ipis cuqz usufructus ul usus con
stitui ul aquoqz hui adhuc nec me
utendi q nec e me in re nec fructus
psonalis sed mere me psonale pro quo
reales actiones ne competunt in rebus
taliu ul rebo ipis utendi pot ostendi
ul hui cum et me tale erigat qd ex re
ipsa que ad utendum conceditur tali
modo ad usum pvenire possit utili
tas aliq ac cum usu pmanet usum
substantia salua rei quod nequaquam pot
sicut ad sensum pot papi in rebus
usu consuetudinis repiti Rursus nec
mixtus usus facti qui nec e servitus
nec pro illo competit me utendi in
fructu rebus pot ostendi ul hui Cum em
uti re aliqua nichil sit aliud ppetie q
fructus rei seu utilitate aliqz in soli
dum ul pro pte fructu qui ex ea po
ssunt salua rei substantia provenire

Restat qd illa uti que nequeat ex
q ems salua substantia ulla sibi pvenire
iure pot utilitas qles res usufructum
pubiles ee ostendit Ex quibz patet q
nec usus qui est servitus psonalis nec
me utendi qd non e fructus s mere
me ppetale nec attus ipe utendi sine
iure aliquo possunt in rebus usu con
sumptibilibz constitui ul hui Cum q
libet pmissor exigit qd ex re ipsa
salua rei substantia possit hui me u
tendi seu utendi re ipsa utilitas al
qua provenire quod utiqz nequid in re
bus usu consuetudinis repiti Nec em
at suppositis q idem ppetie in in ordina
tione ppetita etiam illoz que ad me
sustentationem ppetit sibi et ecclesie reman
dunt reservant hoc em de rebus illis
dum tractat debet intelligi que usu
non sunt consumptibiles sine quibus
humana vita non e sustentabilis quon
tiaz non sunt pauca Licet aut in re
bus usufructuabilibz nec me utendi
nec ipm uti possit constitui ul hui
ipse tamen potest que abuti abuti at
dum tractatur de rebus usufructuabi
libz pro rei consumptione sumit qd ei
opponitur quod e uti uti qd ppetie
pmet q cum usu salua rei substantia
maneat sed abuti erigit qd cum attu
hmoi rei substantia consumit Cum ab
uti nichil aliud qm con naturz us
uti In hac ma ppetie possit dicitur
et aut que re usibilibz absq iure ute
di aliquo uti possit ipm in uti etia
in re tali absq iure utendi sepato a
domo ul quinto nec ab aliquo pot o
statui nec aquoqz et q talis usus con
stitui nequeat ex hoc patet quia di
re ul ostendere quod sicut non est nec
ad se ppetinet nemo pot licet interdu
lud dicitur possit aliter qm sit ppetuo
aut ipe utendi ad utentem ppetu in
quantum que suoz attum p libezum ar
bitrium et voluntatem dno dicit cum per
hoc illos non exerceere valeat ul esse
exerceere non aut attus ipe utendi
ad eum ppetinet qui occidit aln qm
re sua attum illum valeat exerceere
q utiqz nichil est aliud qm q attum
sui valeat applicare sicut qui equum
sui aliam commodat non attum equi
tandi concedit comodatee sed q ar
tum in equo suo valeat exerceere
q non est utiqz attum utendi simpli
tem concedere sine iure cu hoc concedi
nichil sit aliud qm occidere me uti
di quod qdem me utendi fructum
appetate seu dno in rebo que usu
consumitur nequid constitui ut pz

manifestus ex predictis. Preterea
 q̄ simplex usus id est sine ulze uten
 di proprietate seu dno separatū eē
 in reusibili huius nequeat sic probat
 Si em huius posset usus talis aut ante
 actum ipm aut in ipso actu aut post
 completū actum hmoi hētur. Q̄ aut
 hoc nequeat fieri ex hoc patet quia
 qd̄ non est huius nequaquā pot̄ patet
 aut q̄ actus ipse anteqm̄ crearetur
 aut eē dum crearetur aut postquā
 p̄fuit est in reu nā no est. ex quo
 sequitur q̄ huius minime pot̄. Licet em
 ante actum ipm quā facultatem
 illuz heat exercendi per hoc tñ ac
 tus ipse in reu nā nō in potentia
 non existit. Cum aut actus est in
 fieri nec ad huc q̄ ipse actus in reu
 nā sic pot̄ dici. Licet de eo q̄ sic in
 fieri dici possit q̄ em de actu qui est
 miseri p̄terit ul̄ futurū est tam
 nō in reu nā sed in memoria tñ
 est ul̄ apprehensione quia nisi pro
 ut in memoria ul̄ apprehensione
 est huius nequaquā pot̄est q̄ aut in
 p̄nti sit momentaneum ul̄ insta
 ntaneū est. quod utiq̄ magis in
 telli qm̄ sensu p̄cipi pot̄. Unde n̄
 huius p̄re tñc nisi pro momento illo
 seu instanti in quo sit pot̄ dici ad
 huc post actū op̄letū licet si ex f̄io
 ip̄o producta res aliqua finit. res
 ip̄a huius ualeat. factū tamen ipm
 quod iam tñsūt nisi in memoria
 prout sup̄dictū est nō hētur. Preterea
 si simplex usus absq̄ ulze utendi
 huius posset ab aliquo censeri q̄ non
 iustus eet actus utendi hmoi repu
 tandus cum ille usus fuit cum ius
 non competebat utendi talis aut
 usus si non iustus ad p̄fectionē
 statum nequaquā p̄tinet nec p̄fet
 tiom̄ aliquid adiat. Sed si repug
 nare p̄uue ac detrahē nōstatur. q̄
 amfeste q̄ aut usum nō iustum.
 Censitor canon f̄ibi ip̄is intellexit
 resuare nequaquā ut aliquis sapi
 ens errimare ymo q̄ de iusto inte
 llerit. ex eo pot̄ euidencius app̄re
 q̄ in eadem ordinatōe curant. ad
 eē q̄ illaz rerum duntaxat misē
 rectiam roman recipiat dñm q̄
 zūm usum factū liceret h̄re f̄ibus
 seu ordinū antedictis subuigens in
 chilom̄ q̄ non rez om̄z usum h̄re
 deant f̄icē ip̄i q̄ntum em ad usū
 factū absq̄ om̄i ulze utendi simpli
 te attinet nulla rez quo ad f̄icē tra
 est censenda sic em uti de facto p̄
 sunt prohibu ut premisse quā

premissa rez distinctio ad illum usū
 factū est p̄uue referendi p̄ quo ip̄is
 op̄etit f̄ibi ius utendi. Quāzdam em
 rez usus f̄ibi ip̄is p̄tuit nōstatur et
 quāzdam p̄missus. Ex quo sequitur q̄
 usus factū de quo ordinatō loquit̄ de
 tali intelligi deat qui iustus itest pro
 quo op̄etit ius utendi. Et hoc oditor
 ip̄s Canonis exp̄mit euidencē cu
 in eadem ordinatōe adiecit q̄
 moderatus usus in ex̄ssis p̄uue rez
 ip̄is f̄ibi est concessus. Preterea si in
 rez usu ḡsumptibilibz posset usus
 factū ul̄ huius nequaquā simplex nec a
 rei substantiā proprietate seu dno separatū
 usus hmoi posset dici cum p̄ talem
 usum id est utendi actus in ip̄o actu
 a cu ip̄o actu rez consumant̄ hmoi
 ac in ip̄is rei ex̄cat̄ substantiā. nec
 sine ip̄is rei ḡsumptione eē ualeat
 usus talis ex quo patet q̄ usus talis
 nec simplex nec separatū a dno pot̄
 dici. Rursus nedum f̄ibi ip̄is ordi
 natō p̄dta non p̄fuit sed et occasio
 nabilz honori sacro sancte roman e
 c̄lie non leuiter detrahāt. detrahe
 rit. Nūquid p̄fante ec̄lie detrahāt
 honori si ip̄am op̄treat nūquid in
 foro ec̄liastico nūc in sectari m̄dūz
 quoq̄ coram p̄dancis iudicibz et ple
 rūq̄ p̄ f̄ibz p̄uue et iulibz ḡtinetur
 litigare hoc tam notū est fieri tñz
 ordōne r̄etencōis dñi dñi om̄s caue
 emittentes agente ul̄ defendendo p̄
 bonis hmoi nōie roman ec̄lie uir
 tute cuiusdam p̄uilegiū a se re ora
 rino p̄i m̄i p̄dē nro ḡcessi super
 hoc agitur et q̄ grauius est cen
 sendum p̄uue causaz hmoi mil
 tos uerare dicunt̄ indebite licet
 p̄tas attributa p̄uue talibz p̄ p̄u
 tim andm̄ quo ad administratōem h
 uoz p̄uue dñm seruata nō
 fuit nec fuit̄ que omnia innotaz
 i inuicia sic roman ec̄lie non est
 dubium redundare ad huc ordina
 tio andta ec̄liar̄ p̄latibz et r̄etoribz
 graue cr̄stē m̄m̄ et molesta mo
 stratur. Nūq̄ nō graue p̄missio p̄t
 cr̄stē q̄ ip̄is op̄treat se op̄p̄nē sic
 roman ec̄lie que ip̄is caput nōst̄
 i magna et cum ea agente ul̄ defen
 dendo litigare assidue ul̄ eedē iur̄is
 hoc tamē op̄tet illos facē cum in m̄l
 dñi f̄icē p̄ditis cr̄stē dicant̄ m̄m̄
 in f̄icid m̄ltor̄ p̄lator̄ et r̄etor̄ dñi
 sarum p̄uue ad huc in curia e
 x̄stencū h̄et insinuatō quāquidē
 f̄icē f̄ia sua per p̄uue m̄m̄
 defendere antedictos. Nō itaq̄ qui

ueritatem tenemus colere uelut ille
qui illius qui ueritas noster. Licet
in meriti uicem gratia in terris il
la uolentes in fca dei ecclia no que
uerbo tm obtinent sed que re piane
obseruari pmissis in fctimo re a
sideratione adductis ac deliberatione
cum fribz nris et multis alijs phitai
diligenti digni arbitrantur et con
grui professoris diti ordie non
uerbis tm ne similitudo atq; sed o
pibz clare ueritate fufultis pferri
ome statua ac alacris pauprtatis si
bi prerogatiua pre alijs mendicantibz
uendicare ac nichilominus honori fa
cto sanite roman ecclie amia obu
uiliare posset glia si tam puerse si
mulacione que profecto et ipis simu
lantibz effiat et alijs scandalis mate
ria subministrat dissimulando illi oc
currere consentiret ac insup uolentes
indepmitati platoz et itoz salubri
ter sup hoc preuidere uolentes q
imposterz sub ptertu seu pallio talu
dm ipalis uerbis nudi ac emg
matica tanta lona qnta diti fce
faciunt insia ac fomentum tantis m
alijs qnta pcedunt ex simulacione
hmoi mstrare de fim mox gshio
hoc edito impetui ualitur. Sa
timus q in his que imposterz con
ferentur ut offerentur aut ate quomo
libz obuenire continget fribz seu or
dim supditis exceptis ecclie orato
rnis officijs et habitacionibz ac uasie
libris et uestimentis diuinis officijs
re dedicatis ut dedicandis que ad
ipse obuenient insitunt ad que se
non extendunt adeo inconuenientia su
pcta ppter quod constom istam
ad illa extendi uolumus nullum in
seu dnum aliquod oratione ordina
tione pde seu cuiusuis alterius a
quoq; pdecessoz mox sup hoc spa
litez edite sic romane ecclie acquira
tur sed que ad hoc heantur porsus or
dinacione hmoi pro no fatis. Per ho
autem in hne que absq; dno ordina
tione in loms pcedunt ad dnam e
ctiam puerse ut peruenire quomo
libz poterant ut debebant nullum
eidem parari uolumus puidiam
et illa sibi expresse intarta et mu
data suam. Et quia prefatum
oratum ppe pde mri pdi puidiam
dudum suatum quo ad mstracionem
lonoz pmissoz no extat nec p
uatur ac ipoz paratoz officiu
qui noiantur a mstris et custodibz
diti ordie ecclie roman murosuz

ac mias alie ihonestum uosut et caa
onerosum distituit mhibemq; ne
denicpe pro recipiendis petendis
erigend' defendendis seu admistr
andis loms que imposterum fribz
ut ordim pdis offerri ut conferri
seu ate obuenire ottinget quisq; no
minetur a quoq; seu constitutur
amodo noie sic roman ecclie proci
uer ecclie cuiusuis puiti aptia qui
cumq; admistracionem quozcuq; lonoz
que obuenire fribz ipis ut ordim con
tinget imposterz in iudicio ut et age
re defendendo supplicando ut al quo
libz assumere uel exercere de ecclie no
nunc audeat nisi de sed' aptice licen
spali Deccentes iuratum et mane
si seculis a quoq; imposterum conti
gent acceptari Non obstan qbusu
q; puitis a martino ppe pedito l'
alio pde nris ipis fribz ut ordim
sub quacumq; forma ut expressioe uer
boz concessis Per hoc aut diti ordi
me regle in aliquo no intendimo
derogare nec puitis fribz ipis seu
ordim ab aptica de concessis nisi du
tarat quo ad premissa et pmissa tan
genad puidiam aliq; generari
Nulli ergo et nre sanationis no
luntat' psequacione mhibere qntu
comis et intencione mfringere et
Dat laumen vi id' decembris anno
Septimo

Ohmne et adpetuam rei me
moriam Cum int' no illos
stolasticos sepe contingat in
dubium fene cari vtru pntanter
affirmare redemptorem nrm dnm
ihm xpm cuiusq; aptos in spali no
habuisse aliqua nec ed' in coi hnti
cum sit censendum diuise diuersa
et aduersa sententibz circa illud. No
hunc cotentionem finem imponere
cupientes assercionem hmoi pntatez
cum scripture sacre que in plerisq;
loas ipse noulla huisse asserit coti
dicat expresse ipamq; scripturam sa
cra per qua utiq; orthodoxe fidei
probantur articuli quo ad premissa
fermentum apte supponit cotine me
danti ac pcone qntum in ea est in
totu fidem Catholicam reddidit eius
probacionem adimere dubiam et in
certam denicpe erroneam fore con
sensus ac hntiam de fim mox consi
he h ppetuo declaramus edito furs
usq; imposterz pntat' affirmare
q redemptori nro pto cuiusq; ap
ostolis in hneq; ipse scriptura sa
cra

huisse testatur nequaquam me ipse
utendi coparent nec al uendendi
seu donandi me huerunt aut ex ip
sis alia acquirendi que tamen ipse
de premissis fecisse scriptura sacra te
statutur seu ipse potuisse facere suppo
nit expresse cu his assercio ipse
usum et gesta euidet indicat in
premissis no iusta qd utiqz de gestis
seu factis redemptoris nri dei filii
sentire nefas est Scripturę sacre con
tium et doctrine catholice inimici
asseracionem ipsam pntate de fm
eozdem consilio demerpe erroneaz
fore censand merito ac hnticam de
clarando Nulli ergo et datum est
nimon in idus Nouemb' anno
octauo

Depnendis et illatenis itez respondit
Verum campanulas quas in sacris
refectorijs Captis et aliis foris officia
me religiosorum ipse osuenerit hie sub
ista mea ordinacio nolumus compendi
Nulli ergo et me ordinacio nifem
gere et datum aumon in Non noue
bris pontificatus nri anno Octa uo

Rehiep vpsalen eiusqz suffra
ganeis et dilectis filiis Elea
abbatibz prioribz decanis arch
idiaconis pps plebanis archidiaconis
aliis eccliarz prelatibz et prioribz Captis
quoqz et collegiis ac conuictibz Cistera
en cluaten pmonstraten stor ben
dicti et augustini Carthusien Grandu
nonten et alioz ordinu ceterisqz per
sonis ecclasticis tam reglaribz qm
seclazibz exemptis et non exemptis n
non prioribus preceptoribz seu mag
istris et aliis fratribz domoz hospita
lis in iohanne iherosolomitā et sancte
marie theotimcor et calatraniens
eorum locatitien p ciuitatem et dioc
ac pnuiciam upsalen constitutis
Salutem et e. Significauit aduertit
quatuor Reman m' ecclia qua dmi
na clemencia ciuitaz orbis eccliaz
caput statuit et hie uoluit prin
cipatum gerens ad filios m'ne q
passione affectum illoz efficiatur
angustie et coit et mdesse prest
uriz ac in nuntatibz p oportune
subuencione remedium laret ma
ni modis erquirendo sollicitate q
bus eis grate quietis et patis co
modi subministrat Non equidem
nobis molestum autet quin po
tius equanim deuocione affectu
placatum geretis et gratum si cali
ipa p uias et modos decentes et hntes
non onerosos ecclie nec dno cul
tui derogantes iumenta necessita
tum suaz onera que profecto mea
reputare debetis punda reuelet au
ad illa supportanda no possit ut
pote in redditibz no habundans p
se sufficere nec ad questionarios ne
lit reuorsum hie Sic igitur nosse
nos uolumus q nos hmoi nris et
canie nre nuntatibz utiqz grandibz
vno et medio predictis prouideri
uolentes fructus redditus et puen
tus pmi anni orz et singloz hnti
coz ecclasticoz cum cura et sine
cura eadem dignitatum psonatum
et officioz quozlibz eccliaz ordinu
prioratum et alioz locoz ecclasticos

76
idem archiep

75 ad ppetua

Ohannes et ad ppetuam rei
memoriam Quia iustos or
thodore fidei p fessores et in
ros presertim ecclasticos sic optam
admirum et quo ad alios et quicunqz
et q ex ipse gesta nllius offendat
iusticia nec auqsi scandali mate
ria pparetur aduertentes q ex eo q
nonnulli medicanaui ordinu profe
ssores in nouis suis gnetibz plure
campanas obtinet et impozer fata
gunt obtinere Cithedles ac ecclie
alie sue quicunqz ppterca iusticie
detrahi et crucianatis lecoz interd
asseru diuine impedimetur officia
is uiamqz inter ipse litigis et scan
dalis uazis aperiri Nos pmissis
obuare cupientes pntis pacemqz
desiderantes inter ipse sine qua hnt
patis auctor non colitur obseruari
de fm mox osilio hoc edito ppetuo
ordina q religiosi dittoz ordi mend
icanau in illo gnetu suo seu loco
plures campanas hnt sine sedis
aplice spali licen Sed una tantum
pro loco quolibz sint contenti quod
si forsan ciuitas uel uniuersitas a
liqua ecclastica uel mundana seu
idem religiosi pro illa in aliquo ipse
loco campana aliam huerunt ul ne
hnt non illam s aliam solam eoz
spaliter usibz deputatam pulsare
ualeant pro orie diuine et noturni
is missis et aliis consuetis Ceterz
religiose eisdem pmutatis q ubi ha
temus plures campanas sine lite et
gdomone qualibz in usus diuinitat
pprie huerunt et nre illis eadem
inceps libe uti possent aliis qbusu
q p eos hntis infra sum mensium
spacu de suis locis seu Capanalibz

tam secularium quam regularium ex-
emptorum et non exemptorum qui in
salerni civitate et diocesi ac provincia na-
cantur ad presens et que usque ad terminum
qualitercumque et ubicumque etiam si a
pud Sedem apostolicam uacare con-
tingat ecclesie tamen monasterie di-
gnitatibus et beneficiis sub pre-
missis exceptis percipiendis in modum
substitutum pro nris et ipsius Ec-
clesie oneribus facilius tollerandis in
agendorum subsidium et firmi moris
consilio. Adhuc apostolica deputatio ipse
per collectores quos ad hoc palatium
certi tenore litterarum durissime deputan-
dos aut subcollectores qui ad huiusmodi co-
llectionis ministerium per eos fuerint
constituti in singulis uicibus civitatibus
et diocesi fidei archiepiscopi et suffraganei
colligi volumus et per eosdem collectores
prefate ecclesie cum assignari. Non
obstant quibuscumque statutis et consue-
tudinibus quibus ecclesiarum monasteriorum
et locorum in quibus huiusmodi beneficia dignita-
tes personarum et officia fuerint iura
meto confirmatione de sede seu quod
cuiusque firmitate alia solvatur aut
si fuerint redditus et proveniunt huiusmodi primi
anni ex primo Sedis eiusdem ut
alio de iure seu quacumque consuetudine
ut statuto aliam ut aliquibus debea-
ntur siue si ad fabricam quacumque
ecclesiarum monasteriorum seu locorum aut
constructionem siue reparacionem mentem Ci-
uitatum castrorum aut villarum quolibet
per quoslibet concessi fuerint ut eorum
deputati seu interim concedi ut de-
putati contingat non nisi semel fuerint
aut si fuerint in usus alios connectendi
Volumus autem quod idem beneficia huiusmodi in
anno uacare contingat redditus pro-
ueniunt illius pro ipsa duplici uacacione
dicti collectores percipiant ut in dictis sin-
gulis annis ipsius terminum unico fru-
ctum redditus et proveniunt beneficii si uacacione
ne sint a percipione contenti quod
predicti fructus redditus et proveniunt
iuxta titulum decime percipiuntur
et a collectoribus percipiantur eisdem ut supra
sumas pro qua beneficia ipsa tarantur
in decima remaneant. Nos enim collectores
predictos percipiendi utrumque predictorum
scilicet taracionem ipsam vel residuum
antedictum huiusmodi volumus optionem
ita tamen quod quidquid ipsi collectores ele-
gerint beneficiorum ipsorum onera debeat
ipsa beneficia obtinentes huiusmodi benefi-
cia fructus redditus et pro omni ne-
llent dimittere collectoribus anditis

quo cum collectores ipsi habuerint huiusmodi
beneficia quo ad curam adque si emi-
neat nec non et in divinis officiis
et sacramentorum ecclesiasticorum ministracione
facere per personas idoneas designari ac
etiam manibus eis onera supportare
Ceterum volumus et adhuc prius de
claratione ut deputatio nostra huiusmodi nu-
llatenus extendatur ad archiepiscopos et
episcopos ecclesie nec ad abbatas regula-
res nec ad beneficia illa quorum fructus
reddunt et pro animarum valore. Sermones
autem argenti non extenduntur et que ex
permutacionis causa uacare contingunt
et nec etiam ad vicarias seu capell-
anias ut plerumque ad decedentes secundum
morem diversarum ecclesiarum institu-
tas admissas pro ipse decedentibus
celebrandas certis constitutis reddi-
tibus pro tribus celebrantibus seu aliis
ut diurnis vel nocturnis canonibus
honoris missis nec etiam ad comedias
nas distribuciones quacumque ecclesi-
arum seu ut obvenientes quod
ad certum quid deputate noscuntur
Verum quia contingit interdum quod
primum fuerit redditus et pro beneficiis huiusmodi
debentur desinitio vel fabrica a platis
seu ecclesie huiusmodi animalia declaracione
ut preterea de me deputacionis no-
preiudicetur in totum eisdem qui
alio primo fructus redditus et proveniunt huiusmodi
primo anni sequentis percipiant siue per
ipse consueverint tribus retroactis
Volumus autem prout est consuetum rom-
ad scandala civitatis quod solutio hu-
iusmodi fructus redditus et proveniunt fiat in duobus
terminis congruis predictorum collectorum ar-
bitrio statuendis quibus id ex parte du-
rimus committendos eorum super hoc consti-
as onerando. Sic equidem quibus per
facti collectores taracionem decimalem
fructuum redditus et pro huiusmodi primo
anni pro camera nostra huiusmodi maluerint
obtinere ipsa beneficia dictorum fructus
reddunt et proveniunt residuum huiusmodi de eis-
dem fructibus redditus et pro quibus eo cau-
ndem obtinentes in totum colligunt
eandem taracionem collectoribus prefatis
soluerint in eisdem duobus terminis
ut premittitur statuendis et suffi-
cientem cautionem de solucione huiusmodi
presentent collectoribus memoratis ubi
vero collectores predicti taracionem pre-
faram obtinentibus beneficia ipsa relin-
quere et huiusmodi residuum fructuum redditus
et proveniunt ipsorum elegerint tunc sepe-
dicti collectores de ipse fructus redditus et
proveniunt quos in totum colligent
eo cau soluent obtinentibus dicta be-
ficia taracionem eandem in duobus terminis

similiter statuendis

similitz statuendis Sed nec ptertu de
fatus hmoi solucōum uolumus ut
ad adices cūtes uasa sacra libros et
uestes ac bona mobilia diuino usui
dedicata manus aliquatiz extenda
tur Quoniam uniuersitate vram mo
nem p dgam et hortant attentius
p ap^{ca} nobis scripta distinte papiendo
mandantes ac uobis vrm aulibet
in remissionem peccaminum mungen
tes qtenus hmoi nris et ecclie p dte
unitatibz deuoto compacentes astu
Collatores preditor et subcollatores de
putandos ab eis et eoz quolibz hmoi
fructus red et pro pmi anni p dntip
idem triennium indusine in forma
scripta petere colligere erigere et reape
absqz alia difficultatis oblaculo
nro et ecclie p dte noie pmutat
et illos prout in uobis sunt integ
assignetis eisdem Nos em collatores
sup dntis et eoz aulibet in singlis
nris unitatibz et dioc petendi erigen
di colligendi et recipiendi nro Et
p dte ecclie preditor fructus red et
prouen et mutandi subcollatores e
osdem ac eis aliquos subrogandi q
cens expedire uidebit nec non con
diterce quoslibet et rebelles qumqz
et cuiusqz condicōis peminēcie
dignitatis ordinis ac status crista
nt per censuram eccliasiticam appl
latione p dntia compestendi Non
obstan si uobis aut quibusuis alie
aut nris ordinibz spaliu ut gene
rali quincum ut diuini a sede p
fata indulgentia cristat q excoicari
suspendi ut interdici non possitis
p lras aplice ne facien plenam et
expressam ac deuote aduerbum de
indulto hmoi ac p p rne ordie loco
et psonaz nraz nobis pntem Et
qbusqz pntie indulgentie et lras
aplice spaliu ut gualibz quozuqz
tenoz cristant qbusqz dignita
tibz ordinibz psonis et locis sub quac
q forma et pceptis uerbor a dita
sede concessis per que pntibz no ex
pressa ut totali non mista effectus
eaz impediri ualeat quolibz ut di
ferri et de quibz quozqz totis tenor
ibus de uerbo aduerbum mentem
in nris lris fieri oporteat spalem
plenam et liberam credimus p castoz
nras lras pstatem Nulli ergo et c

tes hitum sed a uitate religionis animo
uacui et modestia penitus aliam ad ptes
quos infidelium se traxerunt in quibz pa
ua fideles respu infidelium comozant
et ut ibidem facilius deape simplicium
aides ac ipse et alios in errores papere
seu retine ualeant sub omnia ueste ac h
uitatibz hitu lupinum dim occultantes
doctrinas suas reprobas et erroneas qm
fidelium mentes qntum in eis est cor
 rumpe satagunt in ipse ptili pculose
nimis spargere no omittunt nec no ob su
um potentes in celum lingua eoz tran
seunte falsidica sup tiam sic romane e
clie detrahē constitucōibz et alia mista
a fide denia in suis pmoibz Et secretis
collocucōibz euomere insane ausibus
no uerent et qbus offenditur deuap
iculosa suscitant scandala patitur simpli
abus laqueus ipiqz talium presumpto
res de heresi uehementer arguunt se sus
petos pmo ex hne uere fore hntia co
probanz Nos itaqz tantis obuiare p
iailis p rne diligencie studis cupientes
vniuersis et singlis et singulis religionis et
iustis religionis ordinis status uel
condicōis cristant de pmi nroz ofiio
distintis aulite pncium inhibemus ne
ipz aliquis absqz superior su ordinis
licencia sibi p ipius lras patentes a
cessa de cetero ad ptes se traxerant an
ditas superioribz ipis nichilominus muge
tes ne quibusuis su ordie sibi nisi
diutinat nris lras pndie et expe
tis hmoi licenciam pmprii presumat
Nos em quosqz facit sup quo eoz
conscias oueramus presumentes con
rium quousmo errore subiac sine
uolumus et decernimus ipz salto a qua
nullus ab alio qm a roman pontifice
possit nisi in mortis articulo absoluto
me bnficiu obtine Cetm uniuersis e
cliaz prelatis in uirtute sancte obe
die distēte papiendo pncium tenore
mandamus quate nullos religionis ad
ptes se traxerunt p dntis nisi per pa
tentes sui superioris ordie lras delice
cia spali se illuc traxerendi sibi conce
ssa prelatis eisdem fecerunt plenam fi
dem in suis unitatibz et dioc ac t riaz
locis aliis ad predicatoris officiu ut di
uinor celebracōem admittant sed p
que ipse uelud apostatas capiant seu
capi faciant eos carcerali custodie de
nec de dia licē me p dte sibi ostendit
detinendo Et nichilominus si quos regu
religionis approbare que sedes reproba
uit aplice ut que al sint fidei obuia
in suis predicationibz seu secretis co
llocucōibz dogmatizare presump
serunt ut tales qbusqz cessantibus
pullne possint aulite aplice licite cape

77
ad ppetua

Obanice et c. s. de ppetuam rei
meoriam ad nrm impet
fide digna relacio p dntia a
uolunt q non nlli religionis gestum

et carcerali custodie sicut suos possent
 subditos mancipare licentia imptum
 Et insuper tenore pnaum mandam
 eisdem ut de premis sumariis sin
 pliciter et de plano ac sine strepitu et
 figura iudicii p se ul alium seu a
 lios se secleriter et fideliter studeant in
 formare quoscq de predictis seu eor
 aliquo reperierit reos ee m forma
 et Statuta Canonum in aliorum exem
 plum castigare pena debitis non
 postponat. Non obstant exemptione
 et aliis qbuscuq pmiis indulgentia
 is gracie et lris aplice eisdem reti
 esse ul eor eorumq coiter ul diu
 sim sub quacq forma ul expressioe
 uerbor ab ead sede concessa ul mpo
 stez concedendis etiam si de illis ple
 na et expressa mencio ac de uerbo ad
 uerbum in pmiis sit hndi que qm
 tum ad pda uel aliquod eorumdem
 eisdem in nullo uelumq suffraga
 ri. Nulli et m eor mhibitis ma
 dato et uoluntatum ostentioe et
 oressione infringere et datum am
 mon vi id' oram pmi m anno 11.

78 Idem Dorta

Quia Sterum patrum decre
 uit auctas ut in diuine legis
 officio que debite seruitutis
 obsequio exhibent auctor mens in
 uigilet Sermo no respitet et mode
 stie psallentium gratuitas placata
 modulatoe decantet Nam in ore
 ipz dulcis resonabat sonus dulce
 qppe sonus more psallentium re
 sonat cum deum corde suscipiunt de
 um alloquuntur uerbis in ipm quo
 q cantib deuotionem attendunt Inde
 etem in ecclesia dei psalmodia decan
 tanda pceptum ut fidelium deuotio
 exaltet in hoc nouitimum diu
 numq officium ac missarum celeb
 rantes assidue clero ac populo sub
 tenore morem distinctaq grada
 tione sequantur ut eadem distinctio
 ne collibent et maturitate pfi
 ant cum delant. Sed nonnulli noue
 lle strole distipli dum tibi mensu
 randis inuigilant nouis intendit
 fingere sua pua qm antiq cantu
 re malunt in senibzeus et minas
 ecclesiasti cantus notulas parauit
 Nam melodia hochetis intersecat
 distantib lubricant triplis et motib
 uulgarit nonnuqm inuolant adeo
 ut interdum antiphonaz et gra
 dualis fundamenta despiciat igno
 rant super quo edificant tenos ne
 stut quos non dererunt pmo ofim
 dunt cu eaz mltitudine notaz asse
 siones pudice destensioesq tempore

plam tanto quibus tam ipi seceru
 tur ab invicem offuscantur Curruunt
 et em et non quiescit aures alias in
 luerant et non merent gestib simu
 lant qd deperimut qbus deuotio que
 rendi contempnit iustanda lasama a
 pellatur Non em frustra inquit i
 pe boeans lasamus animo ul lasa
 morib delatatur modulatoib ut e
 istem sepe audiens emollit et fiam
 gatur hec iam dudum nos et fice m
 corrette indigere pceptis et relega
 re pmo prozsis abire et ab eadem
 de ecclesia profugare efficacius pper
 mo Quo circa de ipz consilio distinte
 pceptis ut nulle deinceps talia uel
 hne similia in diuine officio pferant
 horis canonicis ul cu missaz solemp
 ni celebrantur acceptare presumat
 Siquis uto f fecerit p ordinarios
 locor ubi ista commissa fuerint uide
 putandos ab eis in no exemptis in
 exemptis uero p ppositum seu plos
 suos ad quos al correctio et pmo
 culpar et excessum hmoi ul simitui
 pnt dmonstrat ut deputandos ab
 eisdem p suspensionem ab officio per
 octo dies auste hmoi Canonis pmiat
 Per hec aut non intendimus phibere
 qu interd in diebus festis papue
 siue celebris in missis et pfamis di
 uinis officio aliquis fiam ofenac
 que melodiam supiunt puta out
 aue quie et hmoi sedm cantu ecci
 asticum et simpliciter sic tamen ut ipius
 cantus integritas illibata pmane
 at et mchil ex hoc de bene memorata
 musica imitetur marie al hmoi q
 sonare auditu tenuit ceant deuo
 com prouocent et psallentium deo aies
 corpe non sinat Nulli ergo et

De ppetuam rei memoriam vo
 manis pontifex cu super
 omis orbis ecclesiis et plos et
 agum est adno collata ptae prouida
 deliberatione meliora prospiciens et
 saluti aiaz intendens interdum di
 gnitates ecclesiasticas de nouo statuit
 honores ascribit nonnuqm efficit et
 una ex plurib et qm plures in una
 renabili sderacione distinguit ut n
 excellenciam dignitatem obmilitz
 mltitudo supflua psum caritatis
 diminuta districte pareat aiazum
 Sane osiderantes attentius p diu
 suscepta cura regimine cor per diu
 sa dmerberat impar qsq m uicibus
 ad singla quando confusa mente
 occupatur amittit unde ne in mlti
 tudine alicui sapientis pvide phibz

79 Idem ad ppetuam

ne forsan neutrum bene pagat si ad
utrumque festum et pinde sedula me-
ditatione pensantes quoniam melius
pulsam in terrarum provinciam lata
atque diffusa amplius sin debitu
implere nequit officii quod minus
durum est atque difficile in diffusa
latitudine tante provincie ad metropo-
litani unicum a tot suffraga-
neis presertim spacio magno dist-
antibus a tot personis aliis ecclesiasticis
et mundanis requisitis huius sacrorum
sacra Canonum ad memoriam venio-
rantes qui episcopos sedes ita precipi-
unt ordinari ut sibi ipse longum in
tervallo medio disiungantur epi-
quas ad officium sui copromissis
sine difficultate possint currere et
per alios que in ecclesiis quomodocumque tra-
mandi fuerunt facile currere. Preter-
missis et aliis suadentibus iustis causis
et certa nostra sententia de fide nostrorum consilio
et apte pte plenitudine ac de de-
necabilis fide nostri. Etenim archiepiscopi
terraconen assensu ad laudem dei
exaltationem et decorem ecclesie fideliumque
salutem potestatem terraconen provinciam
in duas provincias ante apostolica di-
visione. tunc indicat q
per unum paululum portari non posset
lemus ferat ab illis. Ita videtur qd
est terraconen ecclesiam que metropoli-
tana manebit suam distinctam provinciam
ut sequitur huiusmodi. Cesar Augustan
ecclesia ipsius terraconen huiusmodi
Suffraganea quid et tota eius ab o-
dio ab o- eius iurisdictione pte et
subiectione archiepiscopi et capli ac eius-
dem ecclesie propter crimina et quam
ad laudem diuinam neis et honorem
ecclesie sue sancte in archiepiscopalem seu
metropolitani erigimus et honoribus
et insignibus sed metropolitane deco-
ramus erimus impetrari beatum pro
metropolitani ecclesia terraconen huius-
modi provinciam ut infra distribuitur
ipsiusque presul archiepiscopus censentur
eiusdem ecclesie beatissimum fidei nostrum
pro quondam episcopum in archiepiscopum Cesa-
raugustan preficimus et pastorem vo-
lentes et decorem de fide nostrorum consilio
et pte pte plenitudine et penes
terraconen metropolitani que solen-
ori statu et ordine pte presulget
ac pte antiqua nobilitatem ipsius
est honorabilis et favorabilis. Preter-
ea Barchinonen vicerem Gerunden
vermisen vicerem Bergellen ecclesie tam-
quam sibi adiacentibus pro suffraga-
neis et de sua provincia iura solam
debeant remanere. Et quia dignum

est ut Cesar Augustan metropoli ex quo
de filia facta in metropolitane dignita-
tis suscepit insignia Suffraganeorum a
gravi muni filiarum ac decorem provin-
ciam heat ut ad archiepiscopum Cesar Augustan
iudicium omne cause Suffraganeorum et
et personarum ecclesiasticarum ac civitatum
eiusdem provincie iura sacrorum statuta ca-
nonum referant. Nos etenim terraconen
pompilon et Calaguritani ecclesie suffra-
ganeas quodam pte terraconen
ecclesie quas cum earum dioecese collegis seu
caplis a iurisdictione seu pte et subie-
ctione quacumque archiepiscopi capli et ecclesie
terraconen aliorum ordinarioz quocumque
ecclesiasticorum quibus subiecte fuerant ha-
temis criminibus pte ante pte
ipsius Cesar Augustan Suffraganeos
ac de provincia Cesar Augustan imp-
tium fore decernimus et ad huius dioecese me-
tropolitano iure subiamus et subiectas
et voluimus eas illi de pte fide consilio
et plenitudine pte pte cathedra
lem ecclesiam albariceni sitam in fi-
nibus regni Aragon de cuius subiectione
preter terraconen et de fide in
theletan archiepiscopi diuina ostendisse fe-
runtur cum sit eadem Cesar Augustan
metropoli pte adiacens erimus ab
ipsius archiepiscopi nec non caplorum eccle-
siaz toletan et terraconen iurisdictionem sub-
iectione ac pte qualibet de pte
fide consilio et plenitudine pte exi-
mimus eamque sinit suffraganeam ce-
sar Augustan ecclesie ac de Cesar Augu-
stan provinciam et decernimus ac subiamus
metropolitano iure sibi pte pte
aone seu litigio no obstat hec iuriz
p de sedis prudentiam etiam spec-
tam sit statuta salubriter ordinata
preter et natura ipsius et robur inco-
mutabile firmitate obtine noluit
ante pte districte inhibemus ne a
liquo cuiusque pte ordine
conditoris aut statue eiaz si archiepa-
liut episcopi seu regia presulget dig-
nitate huius ordinacionem apostolicam et alia
supradicta quoniam quesito colore ut
mo sine causa ut ostendit qualis admi-
nistrare turbare seu quolibet impedire
presul. Nos enim primum decernimus
et manere si secus super huius aquoquoniam
quoniam ante contingit attemptari
Et nichilominus in eos qui ex certa senten-
tia presumperit excois imperso-
nas interdicti in vniuersitates ac
suspension finas in convento capla
seu collegia promulgamus de consilio
et ante pte a qua quidem excois
fina ne nisi per Romanam pontificem absolu-
tio busian preterquam in morte az-
nabile valeat obtineri. Nulli ergo

et me divisionem exemptionem exemptionis deo
rationis voluntatis consensum subiecti
ionum inhibitionum et prohibitionum nisi
gere et datum et

Idem ad ppetua

Dixerunt rei meorum ad apta
tus in ppetua auditum quali
quaz catharum p nos ab aliis e
aliis ex terno causis que ad hoc ap
induxerunt ante apta dmsaz ppetua
et subditi caplis archidiacone et aliis
psonis catharum a quibz supdte catharum
dmsaz multipliciter minuzari psumunt
no pmittentes eos uti in ppetua
et uiribz suis sicut ante divisionem hmoi
utebant q igitur intentione me no
exstat nec existit p divisionem Episcopum
catharum a quibz divisiones sut faite
caplis archidiacone ut aliis psonis
uelle aliquate derogare nisi quatenus
divisionem hmoi huius aptas obtinentur
expresse Nos ppetua ante statuti in
uicis prelati catharum et aliis qbus
q psonis catharum catharum deasaz
et in Cathedralis catharum ante p nos
apta exemptionum ppetua et mandao
ne capla archidiacone et alios psonis
ut dignitates ut officia seu beneficia i
predie ppetua catharum obtinentes q
minis visitationes exerceant pro curia
conces recipiant iurisdictiones et iura
archidiaconalia et alia huius obtineant
in ppetua deas dioces sicut ante divi
sionem hmoi obtinebant Nisi qntum
divisionem hmoi huius aptas auentur
expresse nec impediant quoquo quo
usq p sede apta alit fuit ordinatus
Si em aliq cor ppetua statuti agere
ut facere psumpserit tales dignitates
et alia aduersus ppetua Nulli
ergo omo ho liceat hanc paginam
et meorum ppetua et mandati infringere
et dat auctoritate d. kel octobr anno d.

Idem prodens

Rodens quasi ex adipe mi
grans mltor finesta cupid
itas in ppetua papuare co
nantur dum sequi in ppetua eis
ingulumen sactatis nescientem in
ordinam no uentur Ipi et em tur
pui lucroz se fecibz immergen ambi
nosibz ueribz inuoluntur di timorez
tampnabli cecitate ppetua et qsi
ambulantes in tenebris no uitant
exadia ppetua Ruper siqdem admi
aptatus auditu mltor fide digna
relatio ppetua q non nlli nllam huius
tes autem uiribz ut osuetudinez
seu ppetua faciendi monetam fal

Sam tudunt et faciunt in regno fia
ae et locis aramam Aliis monetaz
faciunt sub uere signo carissimi in
p filii francor regis et Nana
re illustre et studiose deprecant Et
ex hoc cadit a sue reuo ppetua qm pl
ures etiam in locis aramam qbus
de uere aut de osuetudine seu ppetua
me opetit faciendi monetam signi
ppetua onete regie monetam sue q
faciunt impetere seu in ppetua me
luuntur et emidem qntitatis et totu
ditatis et huius figure qua huius monetam
regia monetam sue qua faciunt qnt
tum possint similem spem et forma
in ppetua ppetua et impetunt Et
qm me monetam ppetua cor ad uiripa
tam similitudinem ppetua deficiat a
iusto ppetua argenti et solito in regi
a monetam et more osuetudine obser
uato simplice tame et ppetua p
sone nolentes inter monetam tante
dissimilitudine ppetua de cernendi et
fallunt cotidie ea occasione in uiripa
monetam recipientes monetam falso
assimilatas ppetua Sunt et alii
q facient falsas monetam ex regni p
petua emittit et ppetua infra regnum
ipm caputant uentur et expendunt
Nos igitur attenden q idem falsam
et faciunt monetam talium et ex
ppetua ppetua p hoc se dignos maled
imone constituit eos qui ppetua
pmetta moliri aut faciunt aut em
ut ppetua ad regnum ppetua sac
ter ppetua fecerint se et ppetua Cle v. ppetua
de et in uicigne in huius exemptionem
one sua inmodum absolute conces
ppetua nobis et successoribz uiripa ppetua
in morte arcto ppetua Nulli
ergo omo huius liceat hanc paginam
me exemptionem infringere et dat
auctoritate d. Non iulu anno Sexto

Obamnes et Idem ppetua rei in
emotiam Cum orathens et ppetua
tanta ordie ppetua Inqstoz
huit ppetua in regno fialie
ante apta deputat finela entas
one quesita acura et sed apta reue
ren et honore ppetua in dillm fili
um magum et de ballete archidia
conu forouthen Capellani nrm Ca
pame mariti neq reorem ex coris
smam in osulhe motibz no sine mit
ta temeritate duxerit ppetua
Nos uolentes de cetero talium ppetua
ciobz obmare inuicis et singlis
tam ordinare qnt delegatis iudi
cibz et inqstozibz ppetua emidem
Et alie unius et singlis quaz

auite fungant^r auite aptica distia
itis inhibem^r 7 in. indama expe
ffe ne con uoce 7 aptice sedie offi
ciales uel nuaes aut ipoz aliqne
quams orone uel caust absp ma
7 etc sed' hacti spali eis p sedie ipio
lras gcedenda plena facientes 7
tenore pndum menaonem precede
quequo presumat aut m eos ul ip
seu aliqne excoicacoms ul suspen
sione seu quasms alias suas pro
mulgare. Nos em ex m^r izzitum
decezmio 7 mane quicquid con
inhibicm 7 mandatum nrm hmoi
otigerit attemptari. Voluimo aut
q' diocesam 7 alu pda Inquisito
res sup hns que negocu tangit
fidei alu uero sup hns que rem
tangunt publicam ul puatam
sine ordinari sine delegati qua
d^r auite fungant^r prout pot ad
cey efficiu pnt^r siquid p officiales
7 nuaes attemptatum eritit se
ualeant plen^r informare idq' ne
bis significare studeant ut pro
uideri sup hoc de optimo remedio
ualeamus. Nulli ergo 7 e nre mhi
h^r mandati constitut^r 7 uoluntat^r
infringere dat^r u e

83 pdes glosam

Lozosam catiam non hen
tem maculam neq' rugam
quia xps dilexit pro quase
ipm tradidit ut ipam sanctificet in
undant ec lauacro aque uerbi
late. Dand ppha amms platam
gentib spm reuelante cognouit
ut splendore tante dignitatis ad
mirans ista similitudine regalis
fastigii demonstrant dicens assistit
regina. Adeptus tuus in uestitu de
aurato circumdata uarietate. Ni
mirum ipa xpi sponsa uirgo m^r e
ctia quia mclinata capity suo dno
mzo ihu xpo inuolabilis fidei gluti
no copulatur 7 eius impio pro
obedione subtermit^r cu illo uni
effeta tam mcomparabilis vmonis
merito rebus omib more regis p
opat^r. Que dum pia ac deuota re
tione terrena despiat celestia peht
ome sinistram pmentis adeptis sp
sa gloriola consistit. Et quia gēme
caritatis splendorem omniuz exp
te rualat in uestitu aureo 7 ange
lias spiritibz admiranda coruscat.
Cuius in extimabilis decoz quia ua
rio mminendi gūe in una tm ue
ritate pfiat^r quasi uestis pulcherr
me uarietate letatur in hoc igne
uestimento tam mirabili uarieta

Detinno minor^r fm fitez ordo ab ip suo
fundacoe exordio almi confessor bti fra
cisi reguli tradicoe 7 aptice sedie auite
atq' confirmacoe indissolubli quada tex
tura concernis fide daris spe ualidus
caritate pfiatus humilitate placidus
bedia deuotus uelud singulare mbar
stittas exemplo ac doctrine uerbo per
numerosum orbem daruit 7 ecclia stic
decei mltuz utilitatis 7 ptiunz mde
alacritatis muerit. Vex quia huam
genis inimicis ubi mizitum segetes
uberius uidet erugge ibi scandalorum
nepres 7 diffidior 7 pima satagit cu
mulacue seminare. Non nulli hmoi
ste fethone solo noie professores dū ala
ora se petunt dum ppo stent 7 ptiurba
tis gradibus annis zuituri in magnis
7 mirabilibz sup se ambulare conantur
illius delusi fallacie qui se ut alios ut
reapiat in lucas angelm tiffagurat sibi
met ipse sumaz mfirmioribz scandali
solidioribz non probatone 7 mltum pe
perit p uiribz satagentes tam pda
ordine unitatem fidei obmibilare fa
ma ptiurbare quietem. Dndum siqdem
hmoi sup stiaosi 7 distoli hoies mguin
cia promae aduersus contatem pfallioz
dms mfirmos 7 se solos suosq' cepi
ces de obseruancia regle bti fiamosi mi
ra necessitate iactantes reliqm ordinis
militudinem de tiffressione regle ppe
ram iudicande notabant. nentlos ppha
ne mltitudine uerbis mendacibz Et
mentate stittas obtentum in sui erro
ris deuium adducentes quoz mpe
rees partus in ip suo exorta se re. Ni
colaus pp m^r pdec m ne mltor pmi
ae alerentur ad ueritatis petam eli
de cupiens gñali mltro qui tuctp
memorato ordm presidebat distinte
papiendo mandauit q' hmoi ptipto
res disciplina debita coherceat pnt
in la pced^r nri plen^r gñetur. Sed
quoz pestilentissimas nouitates hore
medio compusas fuisse qm extitue
re adduuis error emicat 7 tristis ex
perienaa manifestat. Nuper em no
illi supstices fatiome memorate ad
uinitis sibi qm pluibz de dia provin
cia puae 7 alio diuersaz fub natio
num cora pie memorie cle pp^r pced^r
mzo diuersas regle qonee diuersasq'
con vniuersitatem dñi ordie pposuere
querelas 7 quasi ip soli ipzuz bti fra
cisi reglam 7 pspicacue intelligerent
7 efficacue adimplerent notam anore
cofric^r in vniuersitatem dñi ordinis
impie detorquebant. Qui cle pced^r
hmoi hoies benignitate magis qm se
ueritate satagene emendare illoz
pestiferos conatus pacencie uirtute

tollerant predictas questionas atq; que
relas plibus archiepis epis & theologicis
professoribus & alijs sua potestate districe
dotatis examinandos commisit assiam
audiam preferendas. Sub diligent
& cum multa maturitate patris sepe
multis pde in de ueritate certior suis
pfatam feticem sciam & ut eius utam
sermonibus minime obseruare regulari
firmiter undiq; asserunt arduusam q
dam que circa reglam dubii sensum
asserere poterant declarant districe papi
endo mandans ut di fies q con pfata
certatem ordinis hmoi qonea monerant
& quiclas ad quentus unde recesserunt
reuerterent & suis superioribus obedirent
huitz & deote hax qonum & qrelaz
pceptu ad romam cathiam & cetero mi
me reuerfuri Et ut ipius salubris or
dinatio ad optatu duceret effectum de
iubfub mris archiepis lamen & lucan
& lnon epis p suas lras demandant
ut ipi ut alii eoz p se ut alii seu alios
fies illos de provincia tustie qui oitoe
pfate distensiois & herenacelapatis ha
bent quodam loca di ordie in pui
na tustie occupauerant ostensa et oc
cupata temeritate dampnabili & tunc
bant sine ul alio obedire superioribus
aspernantes compellerent ut eisdem lo
cis p eodem occupatis omo dimissis
ad supior obediam qualibz cypacener
entone pspicitur reuerterent moraturu
ultraq; & fide uiam supiorce duceret
dissynendum Quaz lraz aultie ditiis
filius bernardus prior cathie sc fide
iura semis au pfatis lnomoncpa
super hoc comiserat iures suas i upe
fies di mandati otentpores erigen
te cathiaa ercoe sinaz pmlgaunt
eos feat cyrcatates publice nuuari
qui cathistica uicula non uerentes no
absq; temeritatis audacia apostasie
nota mentisq; uesania daptica m m
data & di ordie instituta se ad ptes
insule fialie tustulerunt & mibi ab obe
dia & unitate diu ordinis & platoru
eius se totalz sepantes quasi meora
u ordinis bi francisi stabilem firmu
qz cotagiez resinde stolidi psumpti
one ualarent non ordinis nro ab
hominatibz horrozis cassie conatibz
moliti sunt pnt fundamenta taz &
testabili turbe pfacientes magis ydolu
qm prelatum henricum de tona di
ti ordinis refugam & apostatam fu
gitum & ut tam fede capiti mdba
ceti responderent. Prouinciales mistre
custodes prefati & guardianes eligere
temeritate simi psumpserunt plimoe
ad ipz sentam reape predicatores &
confessores assumie eodemq; ad hmoi
confessionis & predicatoris officium

disimulare. Loca etiam alocis fm ipi
ordine semota ad hitandu de nouo
costrue seu construta reape con romi
noz instituta pontificum in aiaz
suaz pichm aliozq; pmaem autem
ptantes Et ut ipz error ueritas &
impietas zcho putaretur temerita
pria quosdam hmoi cum puzis ca
puois autes strudos & misistatuz
squallidos simulacris confas puzi
ome amicos & dissidi non ignozos
a certate ord supditi assumie & m sin
plicium cordibz ut eodem secum i
deni erroris adducerent seminare
dies hmoi fore scdm reglam bi fran
cisi & m ipis solum pfende fubi ordi
nem osistere famaaz alioz fm pfate
certatis diuise conuicis latere pre
impudentiq; uersucia psumpserunt
Verum quia sic sunt caso mentis ut
pino qdem infeliv animo psumptam
mitimescat & ernde in contentione
& infamia de fismate in heresim &
hbi in blasphemias infelia gradumoe
pino papiti ruina descendat pdm
temeritatis atq; impietatis filii ut hi
fide digna relas ad eam sunt nichis
mopiaz deuoluti q adusis pclarissiaz
& saluberima ipiane fidei tustiter
impie senant sacmenta cathie ueneru
da contempnit & cathie gloriosum ro
mam primatu curis uacantibz prece
llend ab ipz occidendi impetu cea fu
roris impingit Et ne aliquis pdiaz
blasphemiaz tollerabile uideat mdu
bui de plimie eoz erroribz aliquos
ue locare & pnde notie ualeant pu
tibz durimo anotades. Primontap
error qui de istoz officina tenebrozi
proumpit duas fugit cathias vna
carnalem diuicis psoni effluentez
diuicis celezibz madatam au romi
an pfulem aliosq; infieriores plato
dnari asserunt aliam spalem flagili
tate nudam uirtute deozum pau
ptate succutaz in qua ipi soli eozq;
complices continent au etiam ipi
spuales uite merito si qua fides est
erhibenda medicina papiant. Que
impietatis sic istie infide senant duz
ab unitate cathie obedire p contritiaz
sepant uniuersitatem fidelium carm
se qve uero spu seruire famolie a
paoibz mentantur quoz demone
mch adia posse illi manifeste cono
sant qui sicut unu xpm predicant
sic una cathiam proficunt & doctore
genau attestante qui ait xpm dedit
caput suum sup ome cathiam que
e corpus eius vna est igit sanita &
in uersalis applica atq; romam &
alia quon humana presumpoe seu
potestate mittit sed diuino prout

propter propositum incommutabili auctore fu-
datur omnis. Egregium primum
si quis impie decendo negat non
solum finis aut satisfactoris con-
minat^r si hinc impetratio sue me-
rito divina etiam atque humana zone
et auctore censetur quia peccatum pagam
tam meretur quisque dum se ipsam
asserit. Sedi apostolice obedire oportuit
cum inter cetera dona hec fuit la-
rgitione concessum est ut saluberr-
ima fides quia beatus petrus celesti
pre faciente cognovit et in mesi-
ptas qui ei in apostolorum eodem prima-
pe ipse indulget sic per limas ro-
manorum pontificum successorem illi
lata decessat ut illam usque ad finem
seculi ne perfidia maculet nec adul-
terum pastorem pontificum interum
pat quam velut validissimam nau-
em divine gubernationis compage
diuellant nec tyrannice potestate in-
cursum ad poma tepunt qui ponunt
illos auctore atque ueritate superius in-
istat pauciter supplentur in blun-
diat terrene felicitat^r et aspernate
seculi felia nauigatione media gradit^r
donec ad portum fidei beatitudinis
ut duo ueriant in qua uelut in a-
qua alia munda atque in munda
uoluntur sicut marea frumenta pa-
leis pmissent^r quod admodum in si-
gena boni pistris et mali coarctant
agro zizania et triticum soli germin-
nante succedunt nec tam ipsam me-
broz infirmitatem in munda pol-
lunt extollit leuitas corrumpit ne-
quia in seculum sandu. Sed in hinc
integra atque perfecta ad opatione fide
generat uerbo nutrit auctore defen-
dit poma purgat paucitatem uirtute
supportat nec illam diuina cum
illud suffocet quod illis tamquam creatu-
ra dei bona cum gratia actione bene-
uolunt^r et hoc hi non ut in illo sine
ostendit sed ut uirtutem paucitatem
in fidei laqueis suauit^r ex-
tra quam salus ee non pot^r quia quod
non patitur de non sunt et diu-
na providentia non punit quod ne-
brium quod a rebus corpore uirtute di-
stinguit uirtute que auctore in
corpus influunt aliqualiter negitetur
Quod si apud istos uaniloquar nec
sancta paupertas nec castitas in to-
mudi nec uirtus possunt esse perfecta
quia conueniens est ut omni uirtu-
te omni bonitate pueri qui deum u-
tutum omnis est totum quod est
optimum per obedientiam deum

quint. Secundus error qui peccatos in
solentem consuetudinem inuadunt. Denerabili-
les ecclesie sacerdotes aliosque ministros sic
uirtutibus et ordis clauit^r auctore de-
sertos ut nec finis ferre nec finient^r
cofite nec subiectum populum instruere u-
aleat ut docere illos fingentes omni
ecclasiastica potestate priuatos quos a sua p-
fidei uideri alienos. Quia apud ipso
solos ut ipi opinant^r sicut spiritualis ui-
te sitas sic auctore pferant in qua
re donastitaz sequitur errorem qui
olim fidei satisfecit ab unitate ecclesie re-
cedentes ut in sua senta dei gratiam di-
verum ee coactam ut nulli eam reope
esset puenire qui non foret ipso se-
lere mactatus. Quorum impietatem re-
lus fecit illo in tpe sic exsoluit sic pia
proferentia compressit ut hoies tam pe-
stifera contagione respercos et censura
ecclasiastica ac anathemat^r mitione se-
rent et legum publicarum sancho exte-
mo iudicio pampnat. Quia digni-
erat et equi ut si illos utriusque gla-
diu potestas eruzgeret qui auctore
ecclasiasticam a seculo deo feditam et ppetuo
durantiam ppham asserant^r abne-
garent. Magna igit^r eadem ipse re-
damantib^r et usque ad finem seculi
pmanebit apud romani presulem si
ad summa auctore sic inmensa potas
quia sicut gratie dampit sic in eos quod
in ptem sollicitudinis euocat in unita-
te fidei et romane sed obedientia pmanen-
tes begnue resindit tam fortiter ut
quod suauiter moderamina indulte potat
exercent^r ut in corpore xpi quod ecclesia a
summa uirtute usque ad extrema uestigi-
nich per obedientiam dissolutum nichil re-
linquat ordinis ofusione turbati cum
suauissimum sed ualidissimum iugum in
pro quia hinc gestare resingunt quod re-
bus non possunt lacessere maledictis
atque conuictis ne desistant. Terminus
istorum error in uadentem error conuolat
qui et alii et hinc in nullum euentum asserit
fore iurantium degnantes mor-
talibus criminis otatione polluti pena te-
neri quos obligat iuramenti reatione
constringi quos blasphemias pietas
ipiana contemptas ne leuitate mot^r
si utilitate aut necessitate coacta ueri-
tate preditor prefitor atque priuatum et
certitudinem futurorum in iurandi reli-
gione ofirmat certissime tenens quod ut
latens de suo quod p^r ee p^ram quod r^r
exerant qui p^ram non fecit sed omne
p^ram suapassione dampnauit iurauit
et em dno iurauit et ap^rus paulus sic
opatione exemplo ad istam iurame-
tum esse prohibitum ne iurandi fac-

litas frequenter frequenter consue-
tudinem consuetudo plurimum intro-
ducit Bonum est ergo uiramentum
per quod ueritas rerum diuine testimo-
nio confirmatur sed malum est illi qui
eo male utitur et amalo infirmitatis
humane est ut aliquis uerum profere
uizare cogatur Quarta hinc impi-
orum blasphemia de predicatorum ualde
cum ueneno fonte prosumptus sa-
cerdotes ut etiam et hinc sunt form-
am ecclesie ordinatos quibus tamen cri-
minibus pressos non posse confici ut
conferre ecclesiastica sacramenta quoniam
quorum uirorumque demeritum
ecclesiastice ueritatis doctrina redar-
guat et censura precessit quoniam ab uno
manus nil amalo minus proficitur
sacerdote quia sanctorum uirtus non
in merito consecrationis sed in uirtute
sancti spiritus uerbo proficitur saluatorum quoniam
error sic istorum hominum mentes oberrat
ut euangelium ipsi in se seles hoc in tempore
asserunt esse completum quod habemus
ut sompniunt obiectum fuerat primo
propositis extimatis que impietas sit
tenebrosa preest manicheorum collecta
oberrant ut tam motum atque pre-
felli feda uestigia non relinquant Illi
cum permissione domini de spiritu sancto non in
apostolos sed in se ipse completam esse asserunt
Ipsi euangelium ipsi cum uirtute in se
spiritus preparatione consistit ita in se comple-
uit cum aditum ut ab illis clare mitti
tunc et uera obsequio ueritatem fide-
lium menaces eludant sancta uota ac
universalis ecclesia talium hominum signamenta
restituens firmissime tenet et nullatenus
dubitatur spiritum sanctum uirtute fidele sal-
uatoris promissum in huiusmodi apostolos
die penthecoste fidei plenissime referunt
ut illis omnium ueritatem que ad sa-
lutem pertinet perfecte doceret ut ipse
ad amorem dei mirabiliter inflammarer
ut eisdem coram omni temptacione in
uite uirtutis firmitate muniret cum
una uirtute ipse ita sanctam ecclesiam us-
que ad finem sibi noua semper prole fecun-
dat ut renates fonte baptismatis
una sit fides mentium et pietas animo-
rum quod profecto non erant si sanctorum euange-
lium in quo christiane fidei regula con-
tinetur omnibus esset clausum et ista solu-
mo quod cogitare impissimum est
esse aptum Sunt alia que isti presum-
ptuosi homines coram conuincunt Venerabile
sacramentum garrulorum multorumque de cur-
su temporis siue seculari formam multorumque
de antichristi aduentu quem iam

instruite asserunt flebili uanitate
dimulgant que omnia quia primum
historia primum in sana primum fabulosa
cognoscimus dampnanda primum cum
suis auctoribus quibus nullo prosequi aut
referenda censemus Ipsa enim eorum
mendacia committit se ipsa destruit
quia nec uigent zone nec auita o-
stant Nec aliqua uerisimilitudine
fulcunt In huiusmodi doctrinis uariis
et peregrinis se preuocant homines audi-
sua concertant ad hec simpliciter corda
blandie fittis sermonibus in simula-
te humilitate preteriti animi motus
Cupientes igitur quod dei prestiteri
homines aut in melius amutato co-
silio a suis pueris et asilerent
aut saltem pueris sermo ut sic
pietatis exemplo corare non possent
Cassianum in primis alium uirum frederi-
cum regem Trinitatis illustrem ha-
uerunt rogatum et monitum per
apostolica scripta mandantes ut huiusmodi
uirtutes pestiferas ac seminatrices er-
rorum de predicta insula expelleret et
petitis erumparet et ministris custo-
diens seu Cardine ducordis in
nostrum cum ab eis super hoc requireretur
faciendo etiam si expediret sepe deos
pseudo fides capi et eorum superioribus
tradi captiuos iuxta disciplinam ordi-
nis corrigendos studeret impendere
fauorem consilium et auxilium oportu-
m Ipse uero tamquam obediens filius
per suas patentes litteras nostras litteras series
continentes singulis officialibus suis
per diuinam insulam constitutione prece-
piendo mandauit ut capiendos
huiusmodi fides falsos de ordine ut predi-
care licet otanchant dicerent consilium
auxilium ut fauorem primum ipsa ma-
dabit in uirtute contenta litteras studeret
creare in omnibus demandare Que
pantes pestiferi memorati pie fedi-
rent saltem ecclesiastica disciplina co-
acti hinc debuissent salubrem co-
hercionem et filicem ueritatem que ad
meliora compellit fuge presidio de-
dinariut non ullis eorum in locis ad-
dit et latebrosus de insula derelictus
qui suis fautoribus sub quorum defen-
sione consistunt pro mercede Ipsi
qui fauoris dogmatis uenena re-
pendunt Illi non pro loca infidelium
disturbantes mare et aridam arau-
re ferunt ut unum saltem faciat
proselitum simul cum illis gehenne
ignibus applicandum huius sunt quod
doctorum gentium cultos intandos si

Imonuit dicens Nemo nos sed
 uat uolens in huiusmodi ratione
 angloz que non uidit ambulare
 frustra in fletu sensu alium quo
 tenens caput ergo totum copo
 pueas et amercos submisit ut
 et constructu cessat in augmentu
 dei huiusmodi diffidentie fli milles
 sine aqua que a uentis aramise
 ruitur sidera errantia qh procella
 tenebrarum reseruita est qui uis p
 silmiste uaticinium nesciunt nap
 uellerent in tenebris ambulat
 errauerunt ab utero aueritate s
 mris ecclesie recedendo locuti flati
 uos et uarios errorum tribulos per
 diuersas regiones presumptoe da
 pnatu seminando Quibrem zelus
 fidei feruor opassionis aiaz errant
 debent corda omni qui r' noie glori
 et sancte roman de vltis ecclesie fimb
 gtingitur ut d' istorum insiniam
 q' con publicam pestem ualenter
 insurgant nec eos mileas ubi p
 ane rationis inget auctus piam
 tur pacifice inue quos aduersus
 mrem et dnam suam sciz roman
 ecclesiam rebellione sue calabue Et
 errorum blasphemie conspiciunt in sa
 mze frustra em utunt' noie xmo
 qui talib' impietatib' non resistit
 et consequens est ut possint hec ce
 dere qui possunt talia patienter a
 uidere Tantas igit' et tam graues
 insolentiae errores pestiferas det
 estabiles blasphemias in creatoris
 mirram pti xpiani pnam et
 nepharie opationis exemplum p
 pacientiam pmo ueritandiaz to
 lerare nollentes uniuersitatem
 uiam monent' et hortant' aucte
 p apostolica uobis spira in uirtute obe
 diencie districte papiendo manda
 ut q' p'fano henrico de ceta ali
 sq' p'sende fali qui ad maiorem si
 alie insulam hactenus assegerunt
 nullu deus ul dari qntum in nob
 est p'mitatis in p'remissis auxilii
 osilium ul fauorem q' p'one ipos
 uelut apostatas excoicatos et roman
 ecclesie rebelles scismaticos et pueri do
 matis assertores in ipse graues Gre
 gi Dmco non parcentes auzis fi
 mbo arcanis capientes ipse ul capi
 facientes et captos tradentes plat
 sepe notatis di ordie f'm mioruz
 cum ab ipse ul eoz uicazne pro
 c'isib' seu minis fuerit' requisiti
 p' eos uix ipse diuerita castigatoe

debita puniendos Dignum est enim ut
 apud illos patratore scelere penas solu
 am qui ipse lubricos colles et toruosa
 semitas p' paciam longe tpe explorans
 cognouerit a quoz s'cio consorao p
 apostasie inuau recedentes omni p'udice
 calcato non sunt confusi sciam ratione
 que ipse in sinu suo fouerat pietate q
 alura dampnis affice maledictio pu
 gere coniugis lacerare Promde qui
 ea que con me et phas atq' ordinari
 am p'fatem temeritas hnd p'sumit in
 penam p'urbati ordie qntoans dno
 uis aucte et apostica p'restate conelli
 Nec quidquid in memoratis p'ma
 Tusta insula sicilie et ubiq' locorum
 p' sepe dros fies in p'sonaz ad etiam ser
 tam receptaone in g'ualis ministris Et
 promissum custodi mistroz Cardian
 oz elemone si tame elemo dia possit et
 inq'uelib' aliis committer ul diuissim
 rationis ouentis offgationis nomine l
 colore acceptati erant ul exstis nllis
 fuisse ul esse uoluis nllis exstis ul
 eristere decimo firmitatis Dp ipa
 casta lrita et nulla censura et nichilo
 mo quate de facto processerunt aucte a
 plica reuocatio Ceteru quia uerendum
 est ne huiusmodi qui p' professioem
 licet fantastiam ad p'doz infamie o
 forau t'ficerit ipse errores sapiant
 et alios pestifera otatione corrumpat
 ome et singlos p' eos ad suam setam re
 ceptos marie p'fessos ad uiam p'nam
 p' censuram ecclesiasticam euocare ex
 minare de fide de p'edroz erroribus
 p' nos ul alii seu alios caute diligentq
 p'quirere sine excepitu et figura iudiciz
 de ipse apostolice atq' fauorib' indaga
 re et si que fuerit ipse capi et detineri au
 dute et si quos inuenietis culpabiles scilicet
 diu canonice sanctiones debita pena
 punire aucte Inuocato ad hoc si o'p
 fuerit auxilio brachii secularis Cont'dic
 tores et rebelles p' censuram ecclesiasti
 cam compe'stento Testes aut quos ad
 p'remissa uidebis euocandos censura
 simili appone postposita cogatio uerit
 ti testem p'hibere Volumus in ipe et
 aucte apostolica decernimus q' quib' d'm p
 sequi ualeat negociu seu artidm eaz
 p' alium inchoatum q'mis Idem in
 choane nullo fuit impedimento Can
 onico impeditis q'q' a data p'nam
 sit uobis et uicariis d'm in p'remissis
 omib' et singlis eoz etiam non ceptis
 p'ntib' et futuris p'petuata p'fate et Iuri
 sdio attributa ut eo uigore eaz fi
 mitate possint in p'remissis eaz no
 ceptis p'ntib' et futuris con p'doz pro
 cedere ac si uisiduo uia et auctib'z

22m in predictis omnibus et singulis per citato
em vel modum alius perpetua litem exi-
tisset Non obstant constitutionibus et duabus
dictis editis in contrarium et contra litem
ipse litem predictam per quas tam iudices
qui conservatores asse deputati predicta
et civitatem et diocesis in quibus deputati
fuerunt procedere et iudicare suas omittunt
aliquos ultra viam dictam asinus sue
diocesis trahere prohibentur et alius donec con-
stitutionibus quibuslibet seu si aliqui sit indul-
gentiam asse predicta per excoicari suspendi
interdicta aut ex certa loca trahi vel ad in-
dicium evocari non possint per litem apostolicam
non facientes plenam et expressam ac-
verbum ad verbum de indulto huiusmodi et eorum
personis et locis non per nos vel ordinibus
menacem siue aliam indulgentiam generali
vel speciali annis quibus tenore existat per qua
nec iurisdictionis explicatio valeat in hac
parte quolibet impediri et de qua annis
toto tenore sit in nunc hinc menacem specialis
Datur auctoritas per litem februarii pontificatus nostri
anno Secundo

84
Item ad n[ost]r[um]

Item apostolicis prout auditum
et non illi nobiliter infra m[en]s
Campanie Garitice prout
constituti asserentes per prout apostolica sibi
fore concessum per de prout ipse per
reterem eorum qui est pro tpe ut officialis
curie et eiusdem civitatis in teris et
munitatibus castreis et locis eorum morari libe-
possint nec in illis item reterem banicos
ipse capere valeat eorum banicos in te-
ris predictis civitatibus castreis et locis
non absque derogatione sed apostolice magis
manifesta recipiunt et receptat Nos igitur
qui benivolo more patris in tranqui-
llitate prout ipse et pater como-
dis delatamur super hoc prout ad nunc et
patet officium pro cor litem prout
ipse de congruo volentes remedio
providere prout supra dicta annuamque
tenore existant maxime cum ipse per
terti millesima remaneant in eisdem
prout impunita pandat ausus
excessibus cultus ledant iustitiam et
reterem multipliciter impediunt officium
ac prout ipse status pacis fede-
re violato non absque rei grandi publi-
ce detrimendo subverti posset scandalum
et censuris criminis apostolica ex cer-
ta sua revocamus annullamus cassamus
et irritamus ac nullam habere decernimus
voluntatem firmitatem Nulli ergo omnino et
nec revocationis annullat cassat irrita-
tione et constitutionis infringere et con-
trariis dat auctoritas per litem augusti pontificatus nostri
anno

Item alius et cetera alius coll
teribus et cetera Item unus alius
postulastis litem edoceri an primum
anni finis red et pro beneficiarum et
ecclesiasticorum qui sunt pro ecclesie roma-
ne civitatibus deputati quorum collationem
nobis per certas nunc tenore litem di-
rimo annuendum illoque iudicium quorum
non repetitur tiraco in deputacione huius-
modi includantur Nos igitur officiali-
tatem nunc breviter indentes apostolice
apostolica declaramus beneficia predicta
cum modo fructus red et proventus
sumam expressam in diebus huiusmodi
reservationis credant includi debere
in deputacione predicta ipsoque primum an-
ni finis red et pro pro eiusdem ecclesie
Camera iuxta predictam litem tenore
papi et huiusmodi Nulli ergo et cetera dat auctoritas
per litem augusti pontificatus nostri an-
no Secundo

Item dilectis

Item alius et cetera Cum collectio
fructuum red et pro beneficiarum
ecclesiasticorum que tunc vacab-
ant et que impetretur usque ad terminum
ubi tunc vacare contingeret etiam si
apud sedem apostolicam vacarent pro
ecclesie romane civitatibus et ipso on-
eribus facultate superandis deputato-
rum et certis prelatibus ecclesiarum eiusdem
regni per nunc litem sub certa forma
missa ex eo impedimentum grande
suscepit et nunc prelati et alie per-
sone ecclesiastice dicti regni valorem
fructuum red et pro dictorum beneficiarum
cum illa vacare contingit denegant
revocare Nos volentes super hoc de o-
portuno remedio providere tibi per
ostem prelatos tam archiepiscopos quam e-
piscopos et omnes alias personas ecclesiasticas
eiusdem regni secularis et re-
ligiosas annuamque status ordinis seu
condicionis exemptos et non exemp-
tos ad revocandum tibi valorem fruc-
tuum reddituum et proventuum eo-
rumdem apostolice nunc appellat posponit
pelle valeas plenam tibi concedimus
tenore presentium facultatem Non ob-
stant si aliquibus eorum ut divisum et cetera
dictum ut cetera

Item dilectis filio

Item alius et cetera Nuper ap-
tus nunc per nunc litem intum
asti et tiraco fructuum red et
pro beneficiarum ecclesiasticorum nequaquam

Item dilecto

In regno repitit ppter qd ubi 7 illis &
clauum prelatis quibus collocom
fructum red 2 pro pmi anni bnficia
ozum ipoz tuc uacanciu 7 que usq
ad temum uacare contingeret depu
tatoz autte aptica pro ecclie romane
necitatibus releuandis m^r tunc
dene per nras lras sub certa forma
missimus dari modum 7 forma qd
debeat seruari in colleone hmoi p^r
tulisti Nos igitur postulacioni tue
reuerter zndentes uolumus declarare
ma autte predta qd fructus red 2 pro
2 obuen bnficioz hmoi que soluere
in decia consueuerunt cum illa uac
are contigit per medium diuidant
quoz medietatem Camera eiusdem
ecclie romane papiat reliquam uero
medietatem recipiat ille qui bnficiu
ipm obtinet pro sustentacione sua Et
alio eius bnficii encubus suppo
tandis dat amon p^r let uili an
no Secundo

tpus de fructib^{us} pmi anni bnficioz Et
clauum pro uacanciu predtar pro
ecclie romane releuandis necitatibus
includant^{ur} ac bnficia que repuntur
ad eccliam no tarata sup quib^{us} ante
constitucioem nram uide^{re} Suscepi regi
minis cum h^{is} composicionis qd d^{icitur}
bnficia obtinet sup^{er} d^{icitur} constitucioem
ad lram teneamini Non obstat sup
hoc factis composicionib^{us} obseruare Nos
igitur consultatoz nre breu^{is} zndentes
autte aptica declaramus de p^{re}dictis bnficiis
sancti anthoni questus obmissis quos
peneo d^{icitur} f^{er}re uolumus remanere nec
non et infirmariar^{um} Elemosinar^{um} Sa
cris^{tar} licet ad certum qd deputate
nostantur pro eiusdem ecclie Cam^{er}e
d^{icitur} papi fructus red 2 pro p^{er}sonis
paz m^r formam d^{icitur} lraz sustentati
one dimissa Sup^{er} d^{icitur} aut bnficiis
non taratis bz circa ea pro q^{ui} op^{er}is
ad iam est forte soluta sed in lraz paz
formam eiusdem op^{er}is perscueret
in aliis uere d^{icitur} consto minolabiliter
obseruetur Nulli 7 c^{eteris} dat^{ur} ut supra

88 Dom Dilecto

Alto filio 7 c^{eteris} per sedis aptice
promouendam postulasti no
inter edoceri an prioratus
conuetuales quoz p^{re}lati 7 quon
tus lona in cor h^{is}ce n^{on} sunt ac bnf
cia quoz pmi anni fructus red 2
proue p^{er} ceti t^{em}p^{or}is spaciū sunt autte
aptica pro ecclie romane necessitatibus
deputati includantur Nos igitur
sustentacioni tue breu^{is} zndentes qd d^{icitur}
prioratus 7 eade bnficia bnficiatoz
m^r bnficia quoz fructus red 2 pro ut
predicatur pro eiusdem ecclie necita
tibus deputandos Durimo includi
tur autte aptica declarare uolumus
tame qd cum nobis ome fructus red
2 pro prioratu 7 alioz bnficioz co
uentualiu seu at bnficiū collegia to
talit^{er} pro eiusdem ecclie Camera di
mittantur d^{icitur} p^{re}lati prioribus
7 quentibus 7 aliis simili bnficia ob
tinentibus 7 collegiis eozum^{um} auctis
de n^{on}ne promou^{er} ut at cum eis si
utalibus m^{er}itis quere Nulli ergo
7 c^{eteris} dat^{ur} ut d^{icitur}

Dignitatem seu m^{er}itum cum no
nulli eccliar^{um} p^{re}lati 7 aliis di
gnitates personatus 7 officia o
btinentes in eis a solucioe fructus red
2 p^{re}ueni p^{re}bendar^{um} suar^{um} 7 hmoi dig
nitatum p^{er}sonatum 7 officioz zone de
putacionis fructus bnficioz eccliar^{um}
tunc in regno aragon 7 diuersis aliis
p^{ar}tibus uacanciu 7 que usq^{ue} ad t^{em}p^{or}is
tpus uacare contingeret quoz lras no
stras pro ecclie romane necitatibus releu
dis durimus deputandos Cam^{er}e nre
debetur ex eo se afferunt 7 pretendunt
exemptos qd cathedrales ecclie a solucioe
fructus red 2 p^{re}ueni eozum^{um} era
p^{er}mittit in l^{ib}ris sup^{er} d^{icitur} ip^{er}q^{ue} p^{re}stas
ecclias licet diuerses sint 7 distinte ac di
uersas heant osietudines 7 statuta
nam pro eo dicant eccliam cathedra
lem q^{ui} ip^{er} ome ad electioem epi cum
facienda inuuet admittitur Nos a
ffercom eoz^{um} minus rationabilem repu
tantes cum sub app^{ar} archiep^{iscop}alis ut e
p^{iscop}alis ecclie collegiate ecclie aut p^{re}
bende dignitates p^{er}sonatus ut officia p^{ar}
Cathedrales 7 collegiate eccliar^{um} n^{on}
aten^{us} includantur autte aptica cas^{us}
collegiatas ecclias in nra deputaco
p^{re}dicta declaramus includi ac fructus red
2 p^{re}ueni p^{re}bendar^{um} dignitatum
p^{er}sonatum 7 officioz 7 alioz
bnficioz eccliar^{um} que d^{icitur} Cano
nica 7 alii in ip^{er}is op^{er}ationi et collegi
atis ecclie in dignitatibus p^{er}sonatib^{us}
7 officis constituti obtinent in eis
iuxta tenorem lraz deputacionis p^{re}dic

Dom ad p^{er}petua

89 Dom Dilecto

Alto filio 7 c^{eteris} per
sedis aptice p^{ro}uendam p^{ro}sti
l^{ib}ris an bnficia hospitalis
Sancti anthoni cum questu f^{er}re ho
spitalis eiusdem nec non 7 infirmariar^{um}
Elemosinar^{um} 7 Sacris^{tar} d^{icitur}
sterior^{um} 7 alioz locoru rethoriar^{um} uita
cu fructus red 2 p^{re}ueni in deputa
cione autte aptica f^{er}re usq^{ue} ad t^{em}p^{or}is

It^{em} p^{ro} sub app^{ar}atione archiep^{iscop}alis
ul^{ter} ex p^{ar}te ecclie de Vobis. q^{ui} d^{icitur}
ecclie ip^{er}q^{ue}

pro camera nra papi z huiusmodi adiacetibus
 nichilominus declaracioni predicta qd
 iutoribz pbenat dignitatu psona
 tui officioz z bnficioz eandem cathar
 z alioz bnficioz uacanciu p pmo e
 iustem impensibz forsitam ut impofter
 impendendo nichil deat ut qm pro
 rata huiusmodi duntaxat qd collatores
 fuerint redd z prouen eozdem ut de
 putati ab eis sent daturu p hmoi za
 ta tpe iutoribz andie Et si plus p
 iutoribz ipi forsan recepissent id uolu
 ma collatores ut subcollatores andie
 cu integritate restitui Et nichilominus
 zutius redd z pro supplemetoz prebe
 dat que in pfectis z qbusus aliis
 cathis fore uoluerunt que sine pben
 die oferunt Canonias eandem pro
 predicta camera papi z huiusmodi adiacetibus
 autem aptica illud idem de puenibz
 quos tunc correccio huiusmodi dignitate
 psonis ut officia obtinent qbus co
 rreccio officium dmostrat inuicem p
 apm nec no de emolumento Sigil
 loz Cathar ipaz inuolubili obfua
 ti pro fructibz aut illoz bnficioz qui
 fuerint au notia hmoi literarum
 deputacione preste pcepti de qbus o
 siendiem pue pcedat fore illoz q
 ipi bnficia obtinent testati fuerint
 ppter quod de ipis de camera satis
 fieri non pot autem declarao eandem
 ipaz bnficioz fructus reddunt z pro
 tunc dmi p dta camera p collocatores
 ut subcollatores papi sup dta quo
 usqz de camera fuerint exm plena
 re satisfacti no intendunt ppter h
 pfectam osiendiem aprobare illoz
 is bnficioz fructus redd z prouen que
 ante tempus z et tpe de p dta lre
 z uacabant in deputacione idua
 predicta modo simili declarao de fru
 ctibz et bnficioz ipaz uice uacanciu
 que de fto p alios duntaxat uolunt
 qd si hmoi decano sit notoria ut al p
 declaracioni sup hoc hitam per iudicem
 oportentem uacant hmoi bnficia ipaz
 uice ad ea dta nra deputacio exten
 ditur Nulli ergo z c datum auctoritate
 nra ianuaz pon nri anno Terco

Discuramus rememoriam
 licet in diuise cathis in qbus
 certis Canoniaz nris existit
 non heant distuao pbenat ipaz
 tame cathar Canoniaz q diuersas tuz
 possessiones z alia lona obtine nos
 amur quoz fructus redd z pro qui
 zone deputacione bnficioz cathisti

corz tunc uacanciu et que usqz ad cert
 tpus uacare contingeret quos p lras
 nras pro cathis romani uacanciu zele
 uandis diuino deputandis canie
 nre debent solue coisidant Nos q
 duntaxat hmoi distuam adiacetibus
 pfectum si hmoi possessiones z lona ut
 bnficia obtinentur autem aptica de
 clarao eandem fructus redd z pro si
 tere z lona predicta cathistica si ad p
 duntaxat obtinet nec non z quoslibet
 alios fructus redd z prouen quos se
 apiebat distuam de cedens Canonias
 dum uiuunt pro pbenat pro dta Ca
 mera debet papi z huiusmodi adiacetibus in
 dultio declaracioni p dta qd fructus
 bnficioz cathistorum ad mensuram prela
 torum spectant qbusus psonis cathi
 sticis eam si essent Cardinales se
 romani cathis collatores cu catharaz co
 angit recipiant pro camera sup dta
 qd idem declaramus de tunc que
 p psonas cathisticas obtinentur qm
 uis eis nra herens bnficiis hre
 uolunt ubi uero fructus redd z pro
 bnficioz cathistorum ne recipitur cert
 taxat declarao autem p dta qd fructus
 redd z prouen bnficioz hmoi cu uaca
 re angit p mediu diuidant quoz
 medietas recipiatur pro camera si
 dta reliqua uero medietate ille pro
 sua sustentacione papiat qui hmoi
 bnficiu duntaxat obtine Nulli g
 z c dat auctoritate nra ianuaz anno
 Terco

Nra imper insinuatores pcept
 una qm quibzdam cathis
 paucis lamen z medio
 lani prouinciarum in quibz collom fruct
 u redd z pro pmi anni bnficiozum
 cathistorum pro cathis romani uacanciu
 zeleuandis aptica autem deputatoz
 p nras sub certa formi lras nob duntaxat
 nre omittendam ipaz canoniaz na
 cathis possunt optare pbenat eodi
 itaz cathar consuetudine ut statuto
 qd tpe deputacione hmoi nonnulla bnf
 ficia cathistica in dta puenis uaca
 bant z postmodum uacauerunt quoz ali
 qua eandem autem fuerant reseruata a
 liqua no de fano possidebant minus z
 sup qbusdam ex eis qonce uarie nec
 tebantur qm uice postea sup eoz aliqbi
 prouinciarum extiterat ad eoz illa q
 in qm ei possiderat p tunc sup quibz
 quo ad pceptacionem fructus eozdem qd
 agendum existeret eoz p aplice se
 puidenciam postulast Nos igitur
 osultacione uice breuiter rudentes ei
 dem aptica autem declarao deputacionem

et p bnficioz Canoniaz & pmo ad fto

idem ad pceptum

et fructibz pmi Mendi

Notie Anglorum fructibz

idem p dta

Notie de pbenat obfua
 et in fto lre duntaxat

hmoi ad illam eretia p'endie que pu
mo uacant 7 ad ea bnficia que fue
rant ante p'edta referuata q'mq'
ipa de facto forsan aliqui possiderent
7 nichilominu ad ea que tpe deputa
tione hmoi de iure uacabant se ex
tendi debere et pro ipius ecclie canie
papi eoz fructus redd 7 pro Nulli
ergo 7 c' nre d'clatoni 7 c' datum a
nimon xv kal iuly anno Secundo

33 p. Dilato

Thanneo 7 c' dilecto filio 7 c'
aplice Sedis minore salutem
7 c' Nuper sedis aplice cosile
promouenda studuistis anfructus 7
7 p'ouentis offerz que in monasteri
is consistentibz infra regna et trias
in qbus collectionem fructuum redd 7 pro
bnficioz eccliasuoz tam seclariu q'
reglaru quos ad certum tpe depu
tationis p'rie 7 ecclie rom. in nati
uitatibz relectuandis uolus digno con
mittendam hmoi deputacione duram
colligere ac erigere pro hmoi natiuitatibz
beatie Noe r'o osultatoni nre hmoi
indente uolumo q' si quid de fructibz
redd 7 p'ouen officioz ipoz abbatibz
7 ouentibz monasterioz eorumdem
p'iusse facta pence officialis monist
erioz ipoz eadem officia obtinere
remanere ul' supesse oturgat reape
ul' indubio copone studeant si expedie
indente cum eisdem sup' receptacione
aut fructum illoz bnficioz dignitatu
p'sonatu 7 quozuqz alioz cu cura
ul' sine cura quozuqz noie censent
que absentibz ofertur consuetudinem
ostiam uolumo obseruari dat' ann
x kal iunij anno Terzio

et de officio et paratibz
curatibz signatibz

et fructibz

et

34
30. Dato

Thanneo epus 7 c' dilecto fi
lio 7 c' Nuper auditu nri a
platus innotuit q' nonnulli p
sone eccliasuice infra regnu Sialie
tam citra qm ultra faru constitute se
clares 7 etiam reglares se prout req
ru omne bnficioz que obtineri non
fecerunt ad ordines promoueri quaz
discrecion nre p' aplice supra mand
mo quatt p' teul alium seu alios se
hmo deplano sumarie sine streptu
7 figura iudicij contra prestatas per
sonas diligent inqrens eas omes 7
singlas quaz repierie se ad eisdem
ordines non fecisse ut p'diat' prom
oueri eisdem bnficiis ipz nre fore
p'uatibz ante nra denunciare p'unt
dat' ammon n' id' nouelz pontifi
cato nri anno Q uo 2 to

et de nre p'mote

et de obtin

Thanneo 7 c' dilecto filio 7 c' ad
nri aplice auditu zelacio fi
7 digna perduxit q' nonnulli
psone eccliasuice sedares 7 etiam re
glares infra regnu Sialie tam citra
qm ultra farum ositute plura bnficia
eccliasuice dignitates ul' p'sonatus 7 cat
ias curam uelz bnficia obtinentes que
iuxta formam ositacionis qm sup' di
guitatibz p'sonibz ecclie 7 bnficiis 7
eccliasuice curam uelz bnficia ab hne
que ea detinent in certis causis di
mittendis dudum edidimo dimittere
tenebant' cosi forma consore eiusde
ad huc in p'rie salutis dispendium
7 p'timoz scandalu retine p'resumit p
pter quod in penas consore eiusde
madisse noscuntur Quare discreci
tue p' aplice supra amittimo 7 manda
mo quatts p' te ul' alium seu alios de
plano sumarie sine streptu 7 figu
iudicij con p'sonas easdem super re
tione bnficioz dignitatu p'sonatu
7 eccliasuice hmoi diligenter inqri
rene eas quaz p' hmoi retentionem p
ost ositcom p'dtam in penas ositu
tore eiusdem repperit madisse 7 ad
illi 7 quelibet alia impetrium oba
nenda denuncie matles 7 in dignos
dat' ammon ut o' p'ro

et p' obtinentibz bnficia n' comp'atibilia
p' se obtinere d'm p'mote

36

30. acceptum

Thanneo 7 c' acceptum Nuper
q' nonnulli diuersoz ordinum
abbates infra regnu Sialie tam
citra qm ultra farum osituti qui nullu
monichum secum hnt p'tendentes q' ab
basce reglares nequaquam in l're q'ti
as p' quas fructus redd 7 pro bnficia
oz eccliasuice que tunc uacabant et
que usq' ad certum tpe uacare con
tingeret pro ecclie roman natiuitatibz
relectuandis deputandos durimo in
cluduntur 7 fructus p'm annu abba
tiz ipaz cum uacant soluē q'diait
Cum igitur nre intencio fuit 7 ex
istit q' ille abbasce dimittat que o
uentuales existunt que ne rone o
uentus eazdem magna subeunt o
nera expensaz eximerentur a solu
tione fructuum redd 7 pro eozdem a
iute aplice declamo illas abbasce q'
zum abbates nullu monichum secum
hnt nec ab antiquo habuisse nostu
tur in deputacione includi p'edicta et
ab illis p' te noie nro 7 ecclie roman
p'edtoe debere fruct' redd 7 pro erigi
7 hri siad alilne qui in deputacione
includuntur eadem reapiunt 7 ead
exigunt dat' ut o'

et p'ne abbasce d'clat' p'clage
militibz sui p'clage tam ex p'la

27. 10. dndm.

Chamnes 7° dndm de tue orai
specione industria plenam in
dno fidem obtinentes tibi coll
etiam ac receptam fructum redditum
7 proveni pmi anni bnficioz eccliafi
coz que in anglie 7 Scocie regno ac
hiberne ac uallie pibz tunc uacabat
7 que usq ad triennium uacare conti
geret quos p mris 7 ecclie roman uni
tatis deputatum reuend p nrae
lrae duxima gmitend Verum cum
tunc p mraam Sedis quod nra
antes auduima pferam ac hoc tibi
iuritate p dta competat haurum du
rei consulend an fructus red 7 prou
illoz bnficioz que infra dnm semum
uacauerut quos eodem non eregisti
durante trienio tibi post dnm trien
um erigere liceat pro unitatibz ante
ditis Nec osultuam tue breuiter te
spendite aucte aplia declaramus
q sic tibi licet eodem lapso trienio i
tegre ditos reape ac erige fructus
red 7 prouen siq tibi licet duran
te trienio sup dte Nulli ergo e me
testationis infringere 7 e datum a
uimor n lous decembris pont nri fl
nno Quarto

et q dnat pntis 7 libelle et
et post f m t d d d d d

28. 10. Tu pper

Chamnes Epus 7° cum super
infra scriptis dubie que circa co
llationem fructuum bnficioz ecclia
fiarum apud sedem aplicam uaca
uum seu aucte nra collatoz quos du
d sub certa forma reueruimus pro
mris canie nre unitatibz utilius re
leuandis tibi collati dtoz fructuum
in p mraa bnficioz galen deputato per
ipam cameram asseris emerisse quid
nre intencioe cristat teq agere lice
at super hne a nobis pceris edoceri
Nec uolutes ambiguitatis ampu
tare materiam in hac pte idurim
p ordiem ut sequit respondendum
Primo cum aliqui aucte nra bnf
ficia expectantes anteqm adipiscan
possessionem illoz tunc uacanti ut q
sperantur in p mro protbz uacanti
bnficia que obtinebant prius in o
mibz ordinarioz resignat dubitas
an fructus bnficioz resignatoz
hmoi uelud ad nram disposicoem
spectanti pro camera reapi debe
ant sup dta tibi sup hoc breuiter
indemo q cum hie resignato m
fraudem que alicui proanari non
debet psumpta uisuntz uideatur
bnficia hmoi tptalz resignata ergo
li reueruare p nos de bnficio Ec
cliafiac que ubi amqz acceptam

et bnficioz vacanti p p mraam ut
m mraam in d d d d d

alioz bnficioz p nos seu aucte nra
collatoz uacare ottingit facta dnd
ad nram disposicoem p tinent 7 fructus
annuales pro camera ex illis dnt co
lligi 7 hui Item quia sunt no nulli
qui bnficioz per nos ut aucte nra
collatoz possessionem differunt ad ipi
si ut a die uacacois ut collatoz
seu possessionis adepti annus infra
que fructus reapiuntur illoz mcho
ari debeat terno ciffa p mra nra
aut sup hoc uoluma te tenet q ann
us hmoi a die uacacois bnficioz
nri est merito qputando Preterea
Cum aliqui de consuetudie ut abu
su p mraa procuracoem a subditis ab
sque p mraa sed aplie ac iustitiae
officio no impenso in pecunia nra
ta erigere moluntur p mra an ta
le procuracoem de bnficio quoz
fructus anuales pro camera p dta
reapi debeant exhiberi sup quo
diana indemo q cum exactiones
tales sint aucte prohibite 7 damp
nate p mra nichilomin aduersus q
zum attemptates adiectis ad solue
dum procuracoem hmoi nisi ali
ud appareat zonabile pro bnficio
quoz fructus ut p mra reapi no
teneat Rursus quia contingit in
terd q ordinari expectantiu sal
no nre oferunt bnficia uacantia
que p expectates ipse p mra ante
ptant utru siluagie pendem p mra
dum sup hoc expectates decedant
fructus anuales pro dta camera de
bnficio talibus reape debeas dubi
tasti Cum qdem dubitacoem breuiter
indemo diam q si p litis etiam
expectates ul alios quos eis de
tibo contingat sub titui appareat
nre hie illoz bnficioz pape debeas
fructus Si aut collatoz ordinarioz
de nre reueruere forstan pualis fr
uctus hmoi sub reueruacoem ipa non
cadit Ceter an p mra apud se
aplicam uacatum ul ex reueruacoem
nra ut at ad nram disposicoem spectanti
pape fructus que diuinitur Can
onias si p mra q sistent sit dnm
tenda nos consilere curasti ad q
breuiter indemo q cu capta ipa de
fructoz canoicoz onera no suppor
tent illa pape cut eis de gressio p
bendaz ipaz fructus diuinitur
Quo circa disticoem tue p aplia p mra
mandamo quato nri declaracoem p
dta sic prudent 7 fidei te regere su
deas in p mra q debeas mto co
mendari dat fl v 10 q mra a p mra

22 Idem anno domini

Quo dñi millmo Trecento
 sine Serotiano xviij kl o
 notz lugd. Sanctis. pr. dñs
 10 pp. xviij pñt sui anno pmo Reser
 uant sue Sed' aplice collom omnia
 beneficia ecclesiastica quecumq; fuer
 int et quocumq; noie censeantur
 ubicumq; ea uacare contingit per
 acceptatam alius beneficii p'terita
 gre ab eodem dño fante ut facient
 acceptati nichiq; Cancellario uice
 cancellario suo p'cepit in pñda or
 agri petri fabri q' h' ad memoriaz
 redigerem in scripturam

100 Idem dñm

Adum multiplici oneruz
 nantatibz quibz ex uariis
 incessant' emergentibus
 negociis nra camera Continui
 e grauabatur existensq; tamē
 raritate puctuum ad hoc nequa
 qm sufficiens intentata medita
 tione pensatis pro aliq' releuacoe
 oneruz et nantatum hmoi fructus
 red et pro omnium et singulor' be
 neficiorum ecclesiasticor' cum cura l'
 sine cura etiam dignitatum p'se
 natuum et beneficior' quorumlibz
 exemptorum et non exemptorum
 tunc apud sedem aplice uacanti
 cu p' toto tpe uacacoe ipor' et
 nichilomin' vniue anni ta illor'
 qm aliorum quorumcumq; quicunq;
 q' ad unum annum adta h'az no
 straz sup' hoc confettaz que sunt
 p' l'it orazon pñt nri anno decimo
 computand' uacare ottingeret a
 puo cum cat'is cathedralibz et ab
 bacis regularibz ac beneficiis illis q'
 ex p'mutacoe causa uacabant te
 sen infra dñm anni uacarent du
 taxat exceptis Reseruatis sp'a
 liter et eidem Camere durima pro
 p'dis nantatibz supportandis uti
 lins applicandas decernen p'ritu
 et inane si Secus de illis p' aliquē
 ul aliquos ordinatum existet ut
 imp'pterum ottinget ordinari por
 to nre uoluntatis et intencione
 erit ut q' dñs camera ut illi q' ad
 collectam dñor' fructum deputare
 tur p' cam ptem illam p' qua unu
 quodq; beneficiorum iporum taxa
 tur ad decima ul residuum super
 quo eis tamē ac deputandis ab ea
 relinquimus optiom uel medietatē
 beneficior' cuiuslibz qd' no esset
 taxatum forsan ad decima erige
 rent tantum et p'p'ent alia pte

seu residuo fructum p'ditor' obtine
 tibi beneficia ipa pro seruias et oneribz
 eor' supportandis dimisso Et ut fru
 ctus red et p'p'ien hmoi erigerent
 melius et utilius ad modum camē
 sup'de uolumus q' veni f'z Gasbertus
 epus arclaten Camerarius nri p' ordi
 narios in quor' ciuitatibz et dioc' erit
 p'dta beneficia ul officiales eorum seu
 alios de quibz sibi expediens iudicet
 dñs fructus red et p'p'ien dñe camere
 noie erigi faceret et leuari g'dutores
 p' censuram ecclesiasticam app'ellone p'
 sp'ita op'etendo Non obstant' si p'sois
 beneficia hmoi obtinentibz ul aliqbus
 eor' seu qbusue aliis commiter uel
 dimissim ab eadem cel sede indultum
 q' interdicta suspendi ut excoicari non
 possent p' l'as aplice non facien ple
 nam et expressam ac de illo aduerbiu
 de indulto hmoi menacoe / Sane qu
 ia crescente dñorum malicia hmoi ne
 cessitates non sunt postmodum dimi
 nute sed ante Nos eidem camere ua
 ruz et imp'p'abilibz oneribz p'grauate
 p'uideri de aliisq; subuencione rem
 edio sup' h'is cupientes resuacoe
 applicacoe decretum uoluntatez
 et omnia alia sup'dtas modis et form
 is sup'is expressatis usq; ad unu
 annum a p' l'it orazon pñt futuri con
 tinuu assite pñam durima q'ten
 tenda Nulli ergo e' dñi ammon
 pñt kl orazon pñt nri anno xvi

101

Ioannes et c. ad futuram rei
 memoriam Cum nouille p'son
 ecclesiastice reuocare conentur
 in dubium an si obtineti dignit'
 tem ut alii beneficia ecclesiastica cu
 cura munet alium aliud simile
 beneficium conferatur eo cau quo
 ambz beneficia ipa successine uacare
 contingit eorumq; ambor' fructus
 p'mo anno quo uacant rone deput
 acoe fructum red et pro ecclesiasticor'
 tunc uacanti et que usq; ad certum
 tpe uacare ottinget quos pro parte
 roman nantatibz releuandis p'p'ac
 literis durimis deputandos nre
 camere debentur Nos ambiguita
 tem hmoi remouere uolentes aūte
 aplice declamans eor'dem amborū
 beneficior' fructus red et pro cum u
 trumq; ipor' uacat pro eadem de
 bere camera papi et h'ri Preterea
 cum oragz et f'res milicie sa iacobi

Io. ad futura

et p[er]m[issionem] q[uod] de ip[s]o ordine m[ult]i h[ab]uer[unt] li-
t[er]as deputacione eiusdem m[en]s[ur]e no-
h[ab]uer[unt] minus n[on] p[er]tinent[ur] q[uod] fuit
b[ene]ficior[um] eccl[esi]asticor[um] ad ip[s]os spectantia
in m[en]s[ur]a deputacione non includantur
adem Nos assensum eor[um] minus re-
nabilem reputantes p[re]sertim cum q[ui]a
l[ite]r[is] fuit b[ene]ficior[um] eccl[esi]asticor[um] nu-
llis exceptis pro relevatione necessitat[ur]
h[ab]uer[unt] d[ist]incta deputacione declara-
mo aut[em] p[re]dicta fuit red[uct]a p[ro]
eccl[esi]ar[um] b[ene]ficior[um] eccl[esi]asticor[um] ad ip[s]os
m[en]s[ur]a fuit et ordinem spectantia m[en]s[ur]a
putacione includi p[re]fata et ad d[ist]incta
cameras p[er]tine[re] Sup[er] eo aut[em] q[uod] ab a-
liis dubit[ur] an constitutio n[ost]ra q[uod]
incipit Suscep[er]it regim[en] in dignita-
tib[us] et aliis b[ene]ficiis eccl[esi]asticis de q[ui]b[us]
non rep[er]itur taxacio que ne ante co-
stitutio[n]em uacabant eandem et a quo
et fuit de fuit p[er] l[ite]ras seu obtinere
dignitatem ul b[ene]ficiu[m] h[ab]uer[unt] sub[re]
ul eccl[esi]e aut ex p[re]fatis ul statuto seu
consuetudine osuevit al[iter] respondere p[er]
it loci h[ab]ere aut[em] declaracio ap[osto]lica di-
tatum l[ite]rum formam que ad tax[ationem]
ta que ad non t[er]m[in]a uo de l[ite]r[is] constituto[n]em
p[re]dictam firmiter obseruari Et n[on] super
cu nonnulli dignitates et alia b[ene]ficia ec-
cl[esi]astica obtinere que ante et post co-
stitutio[n]em uacauerunt eandem petant si-
bi assignata p[ro]p[ri]etate congrua med-
ietatem fructuum b[ene]ficio[rum] h[ab]uer[unt] pro
supportad[is] eor[um] onerib[us] deputari de
clamo eor[um] aut[em] p[re]dicta h[ab]uer[unt] medi-
etatem p[er]cipiendo fructus eor[um] de
debe[re] rone medietatis eiusdem om-
nia b[ene]ficio[rum] ip[s]os onera integre
supportare fructus aut p[er]s[on]ar[um]
et decimar[um] ad p[re]dictum abbatem et
priorum reglarum m[en]sas spectan-
tium que sunt illate alienate et ab a-
liis detineant Volum[us] cu[m] illas uacare
re augent p[er] d[ist]inctos collatores et deputa-
tos ab eis p[re]missa tamen declaracio[n]e
h[ab]uer[unt] q[uod] h[ab]uer[unt] possessione et decime
ad m[en]sas p[er]tineant andas et alie
nate fuerint minus n[on] reapi pro
cameras sup[er]dicta Nulli ergo et c[on]tra
declario[n]em et uoluntate infringere et c[on]tra
dat[ur] inuicem et l[ite]r[is] n[ost]ris pontificato
n[ost]ri anno Tercio

collocant ut ne dum p[re]missis q[uod]
p[re]missis q[ui]b[us] p[ar]iter et exemplis
sup[er] annu[m] Gregem d[ist]incta n[ost]ra si-
dei fiducia creditum m[en]s[ur]a
et labores expendamus assidue ut
nobis et ip[s]is salutis o[mn]i[m]o p[ro]
curamus Proinde namq[ue] inter a-
teros ordines reliq[ue] sacros in-
ter formi conflum militantis eccl[esi]e
Strenue dimicantes ad sacram re-
ligioem monachor[um] m[en]s[ur]a n[ost]re
dirigentes attente osideracione
intuitum optamo in d[ist]incto ip[s]o
ut sicut ip[s]a religio a mari usq[ue] ad
mare p[er] incrementa t[em]p[or]is suos pal-
mites dilatauit sic p[er] uirtutes et u-
m[en]sa orbis climata uirtutum et
d[ist]incto humosus illustratur Et q[ui]a
circa illius salutem et felicem sta-
tum eiusq[ue] amplexus tam p[er] gen[er]ales
instituciones alior[um] p[ri]m[us] q[uod] de l[ite]r[is]
secto feliter transierunt q[ui]a alior[um]
etiam p[er] uirtutes sanctiores p[ri]m[us]
um existeret dimicantur Nec tam
ob zelum amplior[um] salutis et m[en]s[ur]a
n[ost]re prosperitas eiusdem m[en]s[ur]a
p[re]dicta et cu[m] no[n] illis ex fuit n[ost]re
sancte romane eccl[esi]e cardinalibus
et dilectis filiis p[er] d[ist]incta lo[rum] case
dei Gerberto Grassien Raymundo
psalmodien G[er]montis solue et Greg[orius]
psalmodien am[en]stero[rum] abbatib[us] et
eiusdem religio[n]is Decretor[um] doctorib[us]
diligenti tractatu p[re]fatis et sup[er] eo di-
gesta deliberacio secuta ut eandem re-
ligio in diuinum cultus obsequio flo-
reat honestatis candore fulgeat di-
sciplina reglar[um] p[er]minuat sapie ac
sane diuine p[ar]iter et humane sine
q[ui]bus mortalium uita ne geritur si-
l[ite]r[is] uitalat nec deest in pro-
fetu substantie t[em]p[or]alis sed p[ro]p[ri]e
augeatur ingeatq[ue] m[en]s[ur]a cenobitas
sue caritatis soliditas et p[er]sistat sa-
mome fortitudo In uirtute d[ist]incta q[uod]
fidentes ut p[re]missa ualeant coepr
ante sup[er]na omnipot[ent]i efficaciter pro-
uocare aut[em] ap[osto]lica statuta edimur
et ordinaciones faciam[us] que ordinati su-
b[re]pta serie destrubunt que ne ubiq[ue]
terraz et locor[um] infra et p[er] ip[s]am reli-
onem ead[em] aut[em] uolum[us] p[er]petuis
futur[um] q[ui]b[us] firmit[er] obseruari Per
ediam nempe statuto[rum] et ordina-
cionum p[re]dictor[um] non intendimus
alio uirib[us] quate eisdem statutis
et ordinaco[n]ib[us] expresse no[n] obuenit
aliquate derogare sed illa p[ro]p[ri]e
approbare Subinuenit igitur statu-
ta et ordinaciones h[ab]uer[unt] explicates

Benedict[us] ad p[er]petua[m]

Enedictus ep[iscop]us seruus ser-
uor[um] dei ad p[er]petua[m] rei me-
moriam Summi magistri
dignatio nos q[ui]a q[ui]a m[er]itos in-
ferant in ap[osto]lica magister cathed[ra]

ostem conali gualis de cor ad abb
atum atq; priorum abbatibus pios
non huncum in singulis regimine si
ne promissione faciendo de Tunc
in Tuncum uoluntate erant ne a
mitta neglec tui obfuarz

103 Item Statuta

Tatuitur Igitur etiam ex
tenuano q in ordine seu re
lione dnoz mōchoz mōg
rum in singulis pūione p nos in
ferius deputatis fiat in loco ad h
deputato de tunc in tuncum
silio iure diocesanor pūtionu
come seu pūiale caplm abbatum
et priorum abbatibus pūos no hūa
um aliozq; pūum cathar cath
dum ipius ordie seu rēione ut
alioz maior in ipis catha post a
tistite earz etiam quocūq; no
uine censentur ceterozq; pūator
abbatibus pūos ut pferunt no hūa
um exemptoz et no exemptoz
ordie seu rēione eūstem ad quō
quidem caplm iusto impedimento
cessante pūi abbatibus pūores pū
lati alii quēnt ut unuerzi et circa
re ad reformatōem ordie seu rēio
ne hūoi et obseruatiōem reglarē
comple stū dūnt que mōstōne
hūoi expūantur Qui uero ad ipm
caplm pūiū uere nequuerint
ad allegand' iusti impedimenti ca
usam comōdum suum eūse et
die sine mōstōem si comōd' fieri u
leat alioq; alii pūonem ai suffi
cienti mandato cūz exausatōis suf
ficienter et dazum et eam pūatem
in aias eoz mūandi ueram eē cūm
hūoi expūere ad dūm caplm tra
smūte teneant' Reseruatō presiden
tū hūoi pūialibz caplia arbitrio
ualeant quoz pūas de uno pūia
li ad aliud pūiale caplm hūi p
duzre ut pro eoz arbitrio ualeat
an ea exausatōis ut cause exausat
omni cum diuerse allegatē fuerint
sufficientes ut insufficientes eris
ant et q; auq; non sit hūum ab
eorum decreto sup hoc fūele ap
pellare ut quosue mo alio fēclū
re Non uicentes aut lūmo im
pedimento cessante ut exausatō
ut pūatorē comōdum suū
alii pūonem cum sufficienti ma
dato ad illud ut pūiū no mūta
tes teneantur duplum eūe quod
expensuri fuissent ad pūm caplm
ueniendo et mōs morando ac fē
dendo ab ipz mōz eorumd' presi
denū arbitrio seu maiore pūis

eorz eximandum in termino pūpō pre
sidentes statuendo exsoluē in utilita
tem ipius pūia alie capli quertō
di qd; possint ipi pūidentes illos ad
duplum hūoi exsoluendum p cūsu
ram catharicam autē aplia coher
ere eorumq; supiores sup hoc fūa
end' processum et ferendū fūas pu
blicare seu publicari facere in locis
ordine seu rēione eūstem et q;
arza ipm duplum in totum ut in
pūem nūi ualeat grā fieri ut fēnu
sio indulgeri Et nichilomin' cū
non uicentes pūatōe maxie si se ma
liciose subtrahant ut ut correctionem
emtent siue ut nesciatur statūe e
alie ut om' eorumd' at prout dūis
presidentibz seu maiori pūe eoz ut
fūm fūit pūcedā eoz absēi no ob
stan Circa presidentes namq; acm
sitatores in eūstem caplia deputatōe
et omia eis exequenda illa fūetur
que in dūto gūali et fē re honozū p
pe in pūe nūi gūomibz expūis
gūentur fūatis tūne statūe ordi
natiōibz et adiciōibz nūis sup et inf
stipos quemadmodum modificatur
et pūstringitur in eūstem et quā pūe
latōz et mōchoz ipius ordie seu rē
ione reglarē est instituatō et ob
seruatiō salutaris. Determinamus
pūores cathar cathedūm ordie
seu rēione eūstem ac maiorez
ipis catha post earz antistites erū
tes ac post ipz antistites reglarē
curam mōchozum hūtes quocūq;
noie censentur ad quēnd' in ipis
caplia pūia alibz sub medie et pūe
supūis et signatis nec non eūstem
pūores seu maiores et caplia amto
sq; mōichos eūdem catharum
seu ordie etiam si in ipis catha seu
mōstōem ut qd; ea ubiūm q; pū
eratiōe offia ut administratōes hūer
int seu moram traxerint tam exp
tes q; non exemptos etiam si ipi no
exempti aliq; exemptis antistitibz
sint subiecti fore sub dnoz captoz p
ūia alium distictōibz correctōibz
et ordinatōibz inclusos et etiam com
pūos et ad illas sub pūis quas dū
pūidentes eis dūerint imponēdas
p ipz presidentes ac etiam quosū
q; dūaz cathar mōichos pūatōes bū
fūas mōichalia ad eūstem cathas p
tūentā obūctes ad gūtribuendum
in expens moderatiōe rōnabilitā qd;
dūi pūores seu maiores fecerint
ad ipa caplia uicēnt et in eis stād

de de ipis redeundo p piores seu maio
res predios aucte aptica p censuram
ecclesiasticam et alia remedia oportuna si
blato apostolice abstaculo opellentes
Qdaz quibus ordinari locor exempti
et non exempti vultu predictis ul sin
gulis impedimentis apponat ul appo
m pmittant Sed legitimis temperi
bus requisiti ea omnia et singula faciant
creacioni mandari et immutabili ob
servari Precauere siquidem mueri
tes ne impedimentum accedens que
dam aliana promoualis capli abesse
ualeat Intelligimus et volumus q si o
tinget ecclesias cathedrales monachales
Prioribus ut aliis post ipas antistites
erutibz in eis maioribus ut pferatur
ut moni seu loca ordie aut religionis e
iusdem sine uacare seu carere pasto
ribz qui assumi ceat ad querendum
in promouali caplo tpe mdr quo mu
nebit ipm promouale caplm celebra
dum teneantur capli ecclesiarum Et
querentis monasteriorz alioqz locorum
conueniunt p ditorz psonaz sufficien
tem de gremio ecclesiarz moni et locor
corum si comode fieri possit ul aliu
de dum tamen pconen trissimie ad
tam caplm pro faciendis et implendis
omibz que face possent abbatz prio
res ac maiores in ipis ecclesie Cath
edrales seu alii eiusdem locis querentia
libus presidentes si uenissent prefati
ad idem caplm et in eo pnatz intere
ssent Quod aut pmutat de promoua
li caplo de tunc in tunc celebran
do ad cuiusqz hesitationis scrupuluz
amputat ad sanu uolumus referri i
stam si ut cum uno ano promouale
caplm sint celebrand alio futuro pro
f ano ab illo ualeat abstineri et alio
futuro tercio ano fiat eme subsequa
Sine quia supradicti foel edere san
tiones si ptermittetur earz creatio
et si non esset qui tueret easdem Or
dinamus et volumus ut dñm come seu
promouale caplm apud unu de mo
nastis eiusdem ordie seu religionis ad
hoc aptum si in eadem existeret pnat
debeant celebrari Illioqz celebratur i
loco alio ogyuo et scaro de quo ad d
ie pmi capli hmoi celebrandi ac aliis
optime facientibz circa idem promou
bunt illi qui sup hoc p sedem apticaz
fuerint deputati pmanere Et ut si
eodem caplo et p illud extit in poste
rum et penus rationabilis ordinatio he
atur Statuimus q in dco caplo pri
mitus celebrando et semp in antea
successive presidentes singulis caplis

celebrandis seu maior p eoz pro
uideant et ordinare proarent per
quem in sequi caplo suo fieri mi
stax celebrari debeat et eligant lo
cum pro celebrando aliter pter pre
fate caplo et qui presidentes ee de
beant in eodem Et sic ex tunc fiat
in promoualibz caplis successine et
preuideant eaz qui abbatz q
et quot ac quocumqz ecclesie Cath
edrales monachales monasteriaz
alia loca eiusdem ordie seu religionis
debeant usqz ad ipm sequens p
romouale caplm uisitare ut igitur
de pmore in qly hmoi capla fue
rit celebranda distincta limita
ao heatur ne de ipis imposterum
hesitent qualz promouam prout
sequitur deputamus uidz q promou
e Remen et senonen pro uia Rotho
magen et tironen cu monasterio su
laurenor ueter et nichr sine quod
in illo Epatu ee dicit pro alia Na
bonen tholosan et anrutan p alia
Canturien et eboracen pro alia co
postellan et yspalen pro alia Toletan
pro alia bracharen pro alia Terra
conen et Cesaraugustan cu toto E
pato maioracen pro alia Lugdun
bistuntin et Tarentasen pro alia Vi
anen arclan aliquen Ebreduenen
pro alia Urbe roman cum Epatibz
nobis immediate subiectis nec no
sublaten et fursten qdñ que nullo
Epato assistunt in nra spali promou
al constitut pro alia Regni Cusen
an sanctesenezine et bosinen cum or
thiten et designanen Epatibz pro ali
Consonen adherentan Ticeran bran
dun et idrumm pro alia baren ta
zen Syrentan et beneuentan Coturi
an cum orelsen et vapulonem epa
tibz pro alia Neapolitan Capuan
Salernitan amalfitan et Suzzeton
Cum casinen Venellen et luceran
Epatibz ac moni sa vinctan de bul
tuz quod in illo Epato existit pro
alia Panormitan oressanen et mo
tisregalis cum Epatu orelentan p
alia Strigomen et collocen pro alia
Gueznen pro alia armachan dubli
nen Castellen et Tuamen pro alia Re
gina Scocae pro alia Boemie pro
alia Danie pro alia Normie pro ali
Suecie pro alia Sardine et Corsice
pro alia Cipri pro alia promouae The
ban athenien patracen cernithien
et Neapiten cu toto priazchatu Co
nstantinopolitan promouae hea
tur pro alia Priazchatu aquile
gen

7 graden de pmae ladien Spilaten
7 Augustin pro alia pmae me
diolanen lannien 7 pisan pro alia
Rauennas cum ferrarien 7 platen
in Epitib pro alia oraguntin cum
Epitau Cammen pro alia Salzbur
gen pro alia Rigen pro alia Ceteru
si qui Epitau uel si qua monasteria
ut loca diu ordinis aut rethorie fue
runt que in aliqua ditz pmae
nime includuntur quo ad dicta al
pla de illa pmae esse uolumus
anquidem pmae Epitau mon
7 loca hmoi in amora existent

109 Idem porro

orzo uisitatores qui scdm p
tam constonem ipius gualis
hp Conali fuerint in hmoi
pmae caplis deputati sint
pdonei solliciti 7 distren circa uisi
tatores eoz officiu erequedum et
cuncta obsequi que imprefa emf
dem Conali 7 alia diu honorem pre
decessor ostentatib statuta cristere
dinostituz Qd si uisitatores ipi illa
erequi omiserint negligent eos
penas incurre uolumus ipi facto
quas incurrit hmoi non ueniunt
ad captm pmae predicationem
canonica ne hntee Et quia capi
mo ut hmoi pftoz uisitatozum
officiu cum omi sinceritate pcedat
Interdiano q nttus uisitatozum
sibi deputati eodem anno ee uale
at uisitatores Pcedi aut uisitatores
ut familiares ipoz in ecclia Cathe
drali monachali ul monasterio uel
leco alio ipius ordie seu rethoris
ad que uisitacois causa duxerint
dedinand ult duos dies nequm
remaneant nisi euident nttas
ul magna utilitas ecclie ul oon
seu loci hmoi p eoz uisitati ampli
orem mibi moram uisitatoz uel
familiaru erigerent eorumd sed
tuc id efficiant de ecclie ul mona
stern seu loci pftoz osilio semoz
nec uisitatores ul familiares ipi
cistem ecclie oon 7 loca uisitacois
onerosi 7 graues cristant ne sum
ptuosae epulas quierant sed cum
graz amone recipiant qd illis ho
nefte 7 competent sunt mistum
Dum quoq uisitatores 7 familia
res ipoz nullam pecuniaz hmoi a
none seu quolz alio modo recipiat
nec ipi seu quisqum suoz aliquod
munus quodcuq sit ul glitatu
q offeratur presumat recipere utuo

que sua sunt uideantur quere si que
xpi unde statummo 7 ordiam9 ut um
uersi 7 singli hmoi uisitatores ul fa
miliares ipoz qui preter expensas
eis dum tibat in uisitalib exhiben
das erige ul recipere pecuniam eam
auolente seu ipi ul quisqum familia
riu suoz similz munia recipere quoquo
psumpserint Duplu eme quod rec
puit ecclie ul mon seu altari loco ipia
ordie seu rethorie emstem aq ul aque
id receptu fuit infra mensem reddere
teneantur alioq ex tunc uisitatores
hmoi Duplum ipm eis ult hmoi te
pus restitue differentes ab officio
hntas nonerunt se suspensoe quo
usq hmoi granatis ecclie ul mon
aut loas de hmoi duplo satisfactoz
plenariam impenderunt nulla eis
ad hoc danau remissioe liberalita
seu gra ualutuz Et nichilomin9 si
Expedient ipi uisitatores sic suspe
si p presidente dno caplis 7 eoz q
uelib ad restitutionem prefati dupli
aut ecclie per censuram ecclias
tam 7 alia oportuna remedia remo
to apellone obire apellantur Et
quia pcedit de uirtute pmae
si ma scandlis pcludat inhibem9
uisitatoz meoratis ne illos seu
eoz noia qui eis aliq secreta in ui
sitacoib reuelant psumat alie
reuelare nisi tuc dnm cu ppter re
uelata hmoi ad aliquis punicoz
ut penam fuit pcedend aliter aut
hmoi reuelantes punian plus ut
nime prout fit qualitas eregit
fm arbitriu psideu eozdem

orzo uisitatores qui scdm pre
tam constonem ipius gualis
gali uacat

105

Idem Ruzs

Orsus quia ecclie cathedra
libus 7 oon emstem ordinis seu re
thome ad salutem 7 prosperitatem no
statu prouere q in singlis eorum
amatum gualis caplm celebratur
in quo abbates piores prelati 7 ad
uistatores eis subiecti ordie seu re
thome emstem ipius queman
die pstituto in illis in qly statutu
eristit dieq statuendo in illis in qly
non est ad hoc die hmoi ostentat
ut membra suo capiti osonet 7 cap
respiciat sua mebra Statummo Et
ed ordiam9 ut in singlis ecclie ca
thedralib 7 mon andis die statuto
ut statuendo ame singlis gualis

salutem celebrat in quo cum pre-
latis eorum alios abbates pri-
ores plures et administratores in
mediate eisdem subiecti sunt
aut quere ad tractandum de reforma-
tione huiusmodi ordinis seu religionis et
observantia regulari nec ne corrigunt
et reformant ibidem tam in spiritualibus
quam in temporalibus que corrigenda
fuerint et eam reformanda et
in quo etiam abbates priores seu admini-
stratores principalium monasteriorum
et administratores in ipso ecclesie
cathedralibus quam prelati alii subiecti de
administrationibus cum quibus ipse red-
dunt in scriptis quibus non requiritur
rationem fidelem summas videlicet rerum
principalium et grossarum quo ad recep-
tas et expensas annuas veraciter
explicantes nec non quanta et qualia
supra sunt et eam debeant et ex qua
causa et quibus et a quibus personis de-
desint etiam veraciter expmendo quod
vero hinc impeditur ad capitulum huiusmodi
venire nequeunt proinde suffici-
enter instructos et sufficienti ma-
dato causa eorum suarum causarum rea-
biles etiam expmendo et potestate in-
randi in eorum aliis causis huiusmodi
fore veras et reddendi rationem pre-
dictam et alia faciendi que ipsi fac-
rent si potentes essent ad illud
transmitti teneantur. Quia si non
venierint non impeditur hinc vel non
transmiserint ad idem capitulum ut per-
feratur penitus subiacent superius
non venientes ad capita provincialia
alia instituta quorum compulsi-
onem penarum executione ad abbate-
rius monasterium principalis in quo
ipsum capitulum celebratur vel ad illud
quod maius est post antistitem illa
cathedralis ecclesia in qua celebrari con-
tinget capitulum prelibatum ante ap-
plicam pertineat prout superius de presi-
dentibus provincialibus capitulis et statu-
tum. Et quia memoriam perpetuam
cautelam adiat observatio scriptu-
rarum voluminum et ordinamentorum quod due
scripture observantur fiant rationes huiusmodi
continentes quarum una penes illum
qui ecclesie post antistitem seu mo-
nasterio ubi dictum capitulum celebrari
contingit persidebit et alia in archiepiscopo
Sigillo capituli ecclesie vel conventus
monasterii prefato deputati vel de-
putanda seu loco alio competentem
quo huiusmodi personarum et capitulo seu con-
ventui vel maiori parti eius indebitur
ad cautelam et providentiam ne

cessarium et utilem observentur vo-
luntas insuper ut cellerarium et camerari-
um hospitalarium elemosinarium infirmarium
et alios officiales quosque quorum
et nomine consueverunt rationem seu ves-
titum conventui vel aliis ministrantibus
in dicta ecclesia vel monasterio sine loco co-
nventionalibus rationem plenam et explicitam
de receptis et expensis ratione adminis-
trationum vel officiorum huiusmodi tot an-
nuatum computata ratione qua redd-
iderint in generali capitulo ut prefertur
in fine scripti annuunt quatuor mensibus
etiam requisiti prelatibus et capitulis in
officiis et locis conventionalibus pre-
sunt et presentant. Auditis et capitulis seu
conventibus eorundem aut illis discre-
tis et ad rationem audiendam et fide-
liter eis referendam deputatis fue-
rint reddere teneantur. Provisum autem
autem quod illi ex huiusmodi administrationibus
prioribus seu officiis qui gravia
et enormia crimina commiserint
vel committent vel aliter demeriti fuerint
sive per annum excommunicacionis suspensionis
aut interdicti sine rationabiliter
eos latius pertractare tollerabunt
et de huiusmodi convicti fuerint vel aliter legi-
time constiterint ab eorum superioribus
cum officio semper excommunicacionis vel mo-
nasteriorum seu locorum prefato ne denique
assue administrationibus peractibus
vel officiis seu beneficiis amoveri
valeant sed ob crimina vel demerita
huiusmodi penitus debitis procedentibus
sit eis in penalis observacionis obpro-
brium et periculosum ne essent a
hinc in exemplum. Ne vero per autem
palam caliditate ingenium evadere
contingeret quod capitula predicta celebra-
tur loco et temporibus debitis que ad
modum superius est distinctum quod
forte pretendatur occasio quod ecclesie
omni et loca predicta gravata forent et
sumptibus essent evadendi non
providere volentes ne capitulum ip-
sorum qualiter tante salutis et pro-
spicitatis fructibus obventuris in al-
liguitatis filatibus resistat taliter or-
dinamus quod illi quere teneantur ad
provinciale de triennio in triennium
et ad annuum ecclesie vel monasterii annua-
tim capitula prelibata uniat cum aliis
ipsius loci monachis in coram fami-
liaribus suis diebus et locis et etiam
conventionibus ex ecclesie omni et loca
ipsa de suis propriis redditibus pro-
inde in vicinis teneantur quibus
observantia seu observantie gravis non
obstat. Licet autem circa rationes

de administratione et officio in premissis
 titur reddendis omnino p[ro]videtur
 quia tamen ueritas claritas latebris
 non regit sed metas p[ro]prie p[ar]te
 tis claritatis exposat causas in
 hac p[ar]te super h[uius]modi c[on]suetudinibus
 et locorum prefatorum occurrentes di
 spendio et p[ro]fitibus p[ro]mouentes in
 h[uius]modi ut uisitatores capli p[ro]uina
 lis qui pro t[em]p[or]e fuerint ad ad c[on]suetu
 dinem p[ro]uinales et loca h[uius]modi uenerint
 eorum officium exequendo nequaquam o
 mittant q[uod] de statu sp[irit]uali et t[em]p[or]ali et
 c[on]suetudinibus eorum p[ro]uinales et locorum
 p[re]dictorum plenarie se informet ut sic
 reformando ut referendo p[ro]ut p[ro]m
 ueraz ordinaciones caplorum h[uius]modi salu
 bris et utilius sunt ecclesie eorum p[ro]u
 oratorum et locis ip[s]is p[ro]uide ualeant
 uisitatione p[ro]mouere q[uod] p[ro]p[ri]a p[ro]uinales
 et alia c[on]suetudinibus et eorum p[ro]uinales capli
 non conueniant administrationem uen
 leat unum p[ro]pter aliud impediri. Ce
 terum Statuimus ut omnes et singuli
 ad eadem capla uelentes ne ducat
 ut dua faciant seu p[ro]mittant enec
 tones seu familiares in numero su
 p[er]fluo seu quomolibet excessus sed
 numero euectionum et familiarium
 statum eorum c[on]suetudinibus q[ui]bus eorum no
 luno et p[ro]p[ri]a ee q[ui]ntos ip[s]i aut
 familiares et alii quos ducent ut
 dua faciant seu tenebunt sunt h[uius]modi
 et honesti de quib[us] aliquatenus p[ro]sum
 nequeat q[uod] aliam ablati p[ro]uinales ad
 ministratori officio eorum ut au
 cuq[ue] alteri cu[m] eis seu al[iter] ad ip[s]a Ca
 pla uelenti aut in eis moranti ut
 de illis redeunt aut ecclesie eorum
 p[ro]uinales ut aliis eorum locis inferat
 p[er] se ut alios sedares aut reglades
 seu quoslibet alios m[is]eris seu rebo
 m[is]eriam ut offensam ut q[uod] m[is]er
 quos de d[omi]no caplis aut in ecclesia ut
 eorum seu locis ubi celebrabitur sciat
 tu suscitare ut turbacionem facere seu
 discordiam ut otencionem mouere p[re]
 sumat. Et si quis ad inferendum m[is]er
 riam ut offensam h[uius]modi ut turbetur
 ut impediatur quodcuq[ue] de d[omi]no ca
 plis facient et ex p[ro]p[ri]o tales dur
 em ut al[iter] teneant seu ad hoc dispo
 fuerit aut quocumq[ue] ut quocumq[ue] se
 cerit et turbacio ut impedimentum
 h[uius]modi seu aliquod ex eis fuit subse
 cuta et osencione extitit in p[re]missis
 ut aliquo eorum aut d[omi]no facient
 et ex p[ro]p[ri]o auxilium osilium ut fauor
 em ip[s]o facto suam exco[m]municacionem
 incurret a qua dum taxat si sit ab
 bas ut monachus ip[s]ius ordinis.

per presidentes caplo p[ro]uinales seu eorum
 aliquos q[ui]ntus ad ea que capli ip[s]i p[ro]
 uinales occurrent q[ui]ntum uero ad illa de
 p[re]dictis que ad annale capli andituz
 seu p[ro]uinales aut bona eorum ut alia occ
 uerent per abbatem ut alium h[uius]modi
 nal caplo presidentem autem ap[osto]lica Se
 clares uero et alii religiosi a sumis hu
 imoi per locorum ordinarios tunc demum cu[m]
 satisfactionem impederint agnoscunt et
 non ante possint absolui nisi conuicti
 h[uius]modi talia fuerint p[ro]pter que sedes a
 p[osto]lica eet merito consulenda. Et si moris
 ut membri mutilacio seu debilitacio a
 liam p[ro]p[ri]a otoc p[ro]uinales seate fac
 iunt talis ne dum ad administrationem ut
 officium seu b[is]itum aliqua in ordine seu
 rethone h[uius]modi ut ab illis obtinenda existat
 malis. Sed obtentis in eis ut ab ip[s]is
 sit eo ip[s]o p[ro]uinales que alie et ne sibi p[er]
 illud ad que colto aut queuis alia dis
 po p[ro]uinales libere conferent ut al[iter] de il
 lis c[on]suetudinibus ordinem. Eandem quoq[ue]
 Sumis eorum ip[s]o facto incurret qui
 libet cuiuscuq[ue] sit p[ro]uinales dignita
 tis status ut odicio q[uod] p[er] se ut alium
 maliciose impedierit ut impediri
 fecerit facient et ex p[ro]p[ri]o quomolibet p[re]
 dicta capla lib[er]e ualeant celebrari a que
 p[ro]sumpserit euntes ad illa ut in ip[s]is
 morantes seu de ip[s]is redeuntes caple
 ut capi facit ut captoe teneat aut in
 pedire ut eis aut eorum familiaribus m[is]
 sione ut rebo dampna m[is]eris ut off
 ensas otone h[uius]modi ut de turbetur ut
 impediatur celebracio cuiuscuq[ue] caplo
 et inferre nec non quomolibet ip[s]ius or
 dines seu rethone qui p[re]terea uisit
 acione maliciose et ex p[ro]p[ri]o p[re]dicta ut
 eorum aliquos p[er] se ut alium omiserit i
 p[ro]uinales abbatum p[ro]uinales et aliorum m[is]er
 et p[ro]uinales p[ro]uinales subiectos uisitanau
 ut in p[ro]uinales uisitatores in p[ro]uinales
 caplis ut p[er] abbates alios seu p[ro]uinales
 p[ro]uinales ut p[ro]uinales monasteriorum
 deputandorum ut familiarium eorumdem
 aut in bonis eorum. Et quicunq[ue] p[ro]uinales
 ordine qui in uisitationibus h[uius]modi ut co
 rethone aut exco[m]municacione p[re]dictis eorum
 maliciose impedierit ut eis p[ro]uinales
 et p[ro]uinales se opposuerit aut p[re]dicta fa
 acientibus consenserit p[er] se ut alium p[re]
 cte minas lras auxilia potentium se
 clarium seu quomolibet alia impedi
 menta maliciose p[ro]uinales et impedi
 ens eundem ordinem seu rethone ip[s]am
 in c[on]suetudinibus h[uius]modi faciendo. Presi
 dentes aut p[ro]uinales et analibus
 caplis p[ro]uinales et eorum q[ui]bet du[m] sim
 plex et de plano eis constitut ali quocumq[ue]

prednis prestam excois suam mairu
ste ipm per omnia eiusd' reho seu reho
me loca manu de qbo eis videbuntur
dui solenniter publicam et faciant ab
alio aucte aplice publicari eis super
hoc non parentes p censuram ecclie
sticam apstione postposita apellendo
donec congruam satisfactionem impe
derint et p ipse presidentes duntaxat
ut p duos eoz ad minus aucte aplice
fuerit absoluta ad hec tam dices foruz
locoz diocesane qm alie psona que
pro tpe fuerint ipse caplie celebrando
in iurisdicte obediencie districte papimus
ut p censuram ecclie sticam applacoe
cessant apellant aduocatos psonas
magnates retores iudices qdiles
et milites seu quoslibz alios ne cathed
les ecclie oron ul alia loca monastica
in psona ul rebus eoz presumat esse
videre quoquo tam p censuram eand'
apstione remota cogere non possit p
ut plan et alu seru dei ordinis seu reho
me hmoi libere et deuote mentibz ali
simo pensum debium commodane solue
fatagant finitudo

Dem profecto

Rosento cum in sepe dicta ostione
conali gualis inter cetera sit
expressum qm qui ouerint
in seculi caplo uiam ducat eam
et siml comes expensis pporacionibz
faciant Nos attendentes qd ppter ex
pensis hmoi expense alie ne dum pro
pinaali sed etiam annali caplie pre
dicte mto requirantur Statuimus et
ordinamus qd in eisdem caplie annu
qz condicte ut absen non obstan pro
libertatibz mitalibz utilitatibz expess
tribus talis assue am omis dunt
um in ptes leuiss supportet aucte ap
fiant impnamt seu idicantur collecte
subuencione seu otubucioe sedm arbi
trium presidentu seu diffinitoz quo ad
hmoi caplm pinaale ut abbatie senal
terme pidentis ipi anali caplo diffi
mitoz quo ad anale caplm anditum
ut aut in otubucioe collectaz subuencio
um seu otubucioe hmoi cautela seu
ritatis fidelit' heatur Volumus et ordia
ma ut collecte que fiunt in caplo pro
uinaali per tres probos et fideles abba
tes seu alios prelatos ipius ordie seu
rehois illius promue in qua idem
caplm fuerint celebratum in aliquo se
culo oron seu loco alio congruenti que
uero fiunt in singlariis ecclie oron
loas alie eiusdem ordie seu rehois
per tres probos et fideles monchos cu
iuslibz ecclie ul oron seu loca in qua
ut in quo ut preferuntur fiunt quozum

unum ponet abbas ul alius prelatus ip
sius loca alii uero prior ul priores
et administratores seu officiaii et terau
caplm ecclie seu ouento mon seu loca
hmoi in una archa serata tribu
sitatis serie et clauibz fidelit' collecte di
ligenter custodiantur et ad usum du
tatut eoz pro qbus fante fuerint et
ad utlos usus alios ouerant Pro
qbo fideliter obseruandis et complen
dis present di tres abbates in pre
sidentiu et prefati monachi in abbatie
et capli nec non ouento ecclie ul mo
ni seu plate alius loca pnapalis ubi
dm anale caplm eriterit celebratu
pnaa corporali iuramentum nec sic
ri ualeat alia otubucio qm dui aliq
quod sufficiat de prima otubucioe
ouerint sup ee heatuq diti presi
dentes et eoz qlibet quo ad hmoi pro
uinaalia capla nec non abbates pri
ores et maiores seu alii inditi pates
aucte aplice sup dicta exigendi colli
gendi et leuadi collectas subuencioe
et otubucioe hmoi ab omibz et sin
gulis abbatibz et subiectis si quos te
ant et prioribz prelatibz administato
ribz officiaii et officiaii qbuslibz
qui erunt ipi anali caplo seu ecclie
ul oron aut alu loco pnapali subie
ti et apellendi omis et singlos andos
ead' aucte p censuram ecclie sticam
apstione remota et alia iur et ipius
ordinis seu rehois remedia ad
soluend' integre collectas subuencio
nes et otubucioe prestat prout in
hmoi pinaali et anali caplie sunt
ordinatum sup hoc terminis assigna
tis ac etiam publicandi et erequendi
libere p ditta ac processus et finas i
ecclie Cathedralibz et mon et alio
loas eiusdem ordinis seu rehois
qn et quocumq eis iusum sunt expe
dire nec non absoluedi a diti
simis agria tame satisfactione pre
missa et relaxandi et tollendi omis
processus simis suspensionis et me
di et cum eis sup irregularitate
si qua sunt ligati pphanedo diuina
ut al se illis mmissendo no tamen
in ottemptu clauu mairerint di
spensandi

ursus quia per cotidianam
Et ordinatam factioem capli
reglar fortificat et durat nec
uus monastice discipline Statu
mo et ordiamus ut in ciuitate et
singlis ecclie Cathedralibz mon
aliis locis ouentualibz ceterisq loc

Dem profecto

hmoi ordines seu rationes in qbus est
Sermonachii ut sup^r et etiam alibi si
osuerint fieri capitlm reglare hmoi
capitlm fiat et teneatur die qualibet
ordinatum in quo p^rusq^m ad q^mis
alia procedatur plene sedm reglam
monastica et ceteraz o^ron^u quetua
liu et aliorum locoz p^restoz osuetu
dience appbatio monichorum seu
firi excessus t^risgressiones et neglie
corrigantur ac de disciplina et f^reser
matode reglari agatur in illo ubi
ille monachus seu fiat clamosus
aut inuenerit alim defendere ut
sustineri presumat Et quocumq^e re
gla p^rimiciata fuit a lenore p^rpsiden
tem ipi capto ul alim auctor ipi in
fuerit eustem regle fuita mulgarite
expnatur

Idem q^mda

Via uero p^r exerau letiora
atq^{ue} uirtutis sue margarita
ac p^r studium sacre pagine
ad cognicem excellencie diuine fa
miliaris p^ruenit ac per agnitionem
hnam inrie animus ronalior
efficitur et ad iustitiam ceteris in
formatur Nos cupientes ut inrie
iusdem ordie seu rationis in agro
duco laborantes in p^rmitu et de
inde in diuinu et hnam Canonicu
uirtu faciens instruam^r o^ron^u
Elementis p^rdecessoris inrie et o^r
onachis in suis p^rmitu instru
endis infra monasteria qbus de
gunt edite inherentes illam uolu
mo et p^rapina firmiter obseruari
Et nichilominu adiacedo statum et
ordina ut in qbuslibz cathe cathe
dralibz et o^ron^u p^rioratibz et aliis q
uetualibz locis quibz ad hoc suppe
tant facultates ordie seu rationis
hmoi demceps heatur O^rag^r q^m mo
nachos doceat in hmoi suis p^rmitu
me et g^rimatica logica et philozophi
Prouiso attentione ut sedare in
struendi cum ipis monachis doce
dis in eustem cathe o^ron^u seu p^r
orantibz et locis nullateo admittant^r
Cum q^mdem mro si monichueno fuerit
ipius ordie seu rationis de pane et
uino et pietata p^rouide condie sic
um ex monachis catiaz o^ron^u p^rri
oratum ac locorum hmoi teneant^r
illi q^m talia tenent in eustem caplis
catiaz o^ron^u p^roratum et locoz ipoz
quentibz seu monichis instrare si
non p^ruestimentis calaamietis et
salario o^rgna pensio annua assig

netur quetanie uiginti lib^rz Turonem
paruorum sumam nequaquam excedat
q^m de infra scripta cor^r otubnaoe soluetur
donec pro ea et pensioibz monacho
et studentu ad solempni seu g^ralia q
alia mittendoz certu et petu redditus
assignati fuerint prout infra expre
ssus et plene continetur Sincero cathe
o^ron^u p^rioratibz ul locis p^rone sit mon
chus p^roneus ad p^rota monichus ipi
per antistites in cathed^ralibz cathe in
monasteriis uero et aliis locis p^restis
p^rsupioze suoz instruire fideliter ip
sos monichos in p^rone fore deputetur
et si nite fuit opellatur Cui salic mon
cho instructori decem lib^rz Turon ultra
uitum et uestitu pro libris emendis ul
aliis suis necessitatibz us^r dispononem ipi
antistite ul suoz supiozum deputen
tur Antistites uero et alii supiozes p^re
dicti duos monichos qui doales fuerit
cu consilio p^roboz et semoz catiazum
o^ron^u p^rioratum et locoz hmoi teneant
eligere et ordinare de certo m^ro cor^r
et de locis q^mzibz qbus letioribz diuini
ue officio seu obsequio alie optime
intendant Possintq^{ue} dicti antistite
et supiozes duos m^ros instructores
et instruendos cu consilio p^roboz et sem
oz p^redoz prout expediens in sum
fuerit remouere et loco eoz alios sub
rogare p^rapinuis insuper in uirtu
te obediencie cathe instat^roribz in p^rouin
a lib^rz caplis deputandis q^m omnia et
singla de m^ris instructozibz et p^rone
instruendis et aliis circa ea supius
ordinata faciant aucte aptica per et
suram catiasticam et alia optima re
media ap^rellone remota firmiter ob
seruari Et nichilominu ea que super
p^redie fecerint inuenerint p^residen
tibus capto p^rouinciali referant qui et
aucte aptica p^resta si inuenerint eustem
ut ipoz maiori p^rti cor^r negligentes
ut rebelles in p^rmissis foras proce
de non postponant

109

Etenim quia expedire dno
stetur ut postqua p^rfati mona
chi in p^redie p^rmitu sac
rie eruditi fuerint ad sacre theologie
ul canonu t^risecat facultates Statu
mo et ordina ut cathe o^ron^u p^riora
tus et alia loca hmoi singla m^ris eoz
cum suis membris inferius declara
ndis de quolz m^ro uicenario mon
chorum unum aptum pro fructu ma
ioris sacre atq^{ue} uirtutis ad g^ralia seu
solempnia studia mitte teneantur
et cuiuslibet ipoz mittendoz de infra

Idem Ceteri

scripta pensione annua promittere
Sic aut hmoi uicinarum nūm uolu
ma oputari ut illi dumtaxat mona
chi nūm ipm efficiant in hoc cau qui
sunt seu erunt in eadē oron ulloas
pnapalibz et mloas aliis eisdem et
dne mon zleas pnapalibz subiectis
hntibz eto monchos sineplures Et
hntibz aliis monachis eadēz mon
zlocoz pnapalium hmoi in oputacē
ac missione hmoi onigantur Dedat
ma insuper q si forsan ultra dñm
meq uicinarum aliq superessent
qui tunc uicinarum alium no con
plezent non ppter hoc arcentur supe
riores eoz eozq capla seu onentus
aliquem mutare ad studia pibita si
al eent admutent plures astringunt
tute osuetudis statuti ul ordinacōis
alterius cuiusqz quibuscūqz con
suetudinibz Statuto ul ordinacōem
per hoc non intendimo in aliquo
derogare Eligant quoqz ipi moni
chi mittendi prout in sua Theologie
ul iuris canonici seu magis in una
qm in alia ipaz apozes puerunt
mueniri Sic tunc q si apti repiat
pro ipius theologie studio adimno
medietas mittendoz pro ipy theolo
gie studio destinetur ul saltem qnto
plures aptiores puerunt mueniri
ac reliqua medietas eorumd mite
ad ipius iuris canonici studiu trāsmi
tantur In electione namqz dñorum
monichorum ad hmoi studia mittend
um subsequente ordinacōem modi
ficatam durimz adhibend q uidez q
uis antistes Cathedralis ecclie mona
chalis eto probos et seniores mna
chalis ecclie p eū caplm seu maio
rem ptem ipius eligendos mē quos
no ut prelatos sed ut monachos dñz
tarat uocem heat iuramento infra
scripto astringat ad notandum : elige
dum scā mittendos monachos ante
ditos Ipeq antistes hmoi monichos
notandos et electos p eum et alios eto
predicos seu maiorem ptem eorum
licencie ad eund ad hmoi studia te
neantur infra tpe inferius declarand
Quilibz uero abbas seu prior ul alia
loci quentualis et sollempne obti
nens quatuor monichos eligat et suo
monisterio seu loco seniores quos ee
sinciores in zelo et discrecie m m
dino cōfirmarit et corporali iuramento
astringat eisdem quos reiectis gra
odio ul amore quibuscūqz et abusibz
scdm dñm et prout magis expedire
uiderit persone locas et consilio in

struoris si monichus fuerit iuram
to simili astringi illos et monichis
instruere in eisdem primitie sine
et in obseruancie regularis mformi
tis sue in eadē monē et locas aliis
pnapalibz seu melius resideant
ad dita studia mittendos iux mte
dñz hmoi pparatum nūm noient
seu eligent eozam eo quos doales
et noient et mte ac mox hone
state dños ad puritatem rethome
tenendam et ad acquirendum fructu
sue apozes Taliter aut notati seu
electi ab eis ut ubi quibz noiares et
eligeret diuersos illi quos ex ipis
nomatis et electis abbas seu prior
ul alius loci quentualis et sollemp
nem obtinens elegerit ad predita
studia destinent Itaq mfecto exal
tatione scē cruas ul arca ipi talit
notati et electi in studio parisiensi
Qui parisiis sunt destinandi In
aliis uero studiis mfecto bñ luce ut
arca mfallibilz sint pntes et si de
antistes annis singlis quibz pñam
monichi ad eadem studia mitti debe
bunt ut in locum illor alii subre
ogari infra decem dies festum pas
ce nupione bñ marte uirginis mni
diate pcedentes ad dñs eto probis
nūm nomauerit et elegerit ac
licenciauerit ut prefertur dñs .x.
dieb elapsis ad priorem q post
eum pñit monichis ecclie sue in
regularis discipline seu alium hñ
et in illis presidentem quoqz noie
māpentur et osilio et assensu q
tuor proborum monichorum eiusdē
ecclie quos dñs prior ul alius ut
predicatur president elegerit et quos
sinit ut de abbate ac pñe ut alio
loci quentualis et sollempne ob
tinete pñangitur sinit iuramento
astringat ptas hmoi notandi eli
gendi et licenciandi libere deuoluat
tur Si uero idem prior ul alius p
sicens ut prefertur id no fecerit pe
nas ipi facto mcurat mflitas in
fra pñi q abbatē ut priores seu
alios loci quentualis et sollempne ob
tinentes qui super hoc errauerint
negligentes abbas quoqz ul prior
aut alius hmoi loci quentualis et
sollempne obtinens qui seniores p
ditos infra pñes decem dies
non elegerit ut prefertur ipi q
ditto non astringerint iuramento
aut neuitos et electos p illos ad
studia non licenciauerint mēozā

Denae man

penas mazzat influtas albatibus
ut prioribus ut aliis loca hmoi onetui
lia et solempnia obtinentibus solvere
negligentibus id qd mittendis pro
hmoi ad ipa studia fuerit assignan
dum pro rata ipse ottingente sedm
gradum z ordinem infra prime
subsequentes aqbus libezari ul abs
lu non ualeant nisi p pssentes p
uualibz caplis illius pzonae m
qua fuerint abbatz priores ul ali
loca onetualia z solempnia ut p dicit
obtinentes super hne negligentz
seu p aliquem eozdem nec etiam
ab ipis presidentibus quousq p m
ssa negligenter omitti implenerint
z ad eozdem presidentem arbitri
um satisfecerint opetent quos eaa
negligentes ipi presidentes z eozu
quilibz ad omnia z singula p dta et
infra scripta opetenda p censuras eali
asticas z alia iuris z ipius ordie
seu religionis remedia opellere su
moto appellone obstaculo autte ap
teneantur Et in hec alerme z erpe
dientis oplectant ordianis q dte
semoze eligendi per eozdem abbat
ul priores seu alios maiores in e
alio Cathedralibus post antistites z
alios loca onetualia z solempnia
obtinentes stati cum electi fuerint z
hmoi iuramentum pssiterint idue
antur in aliquo loco secreto de quo n
ullateo pmittantur erire donec in
fra diem indusiois hmoi infra script
eoz albatibus ul aliis superioribus prie
dte uolauerint z elegerint suprad
nos ad studia destinandos q si non
fecerint elapsa die hmoi ad ipse ab
batz z alios superiores eligendi z hie
nandi eozdem pias libe deuoluatur
qui sin deum z bonum osnam infra
tres dies immediate sequentes dale
z aptiores uitamq honestam z relio
nem seruantes ut pmissum est lic
tate teneantur ad p dta studia tns
mittendos Si qui no albatz p dte
ul p liti alii abbatz p dte ne hntes
seu ad ministratores ul ceteri quousq
ad hoc obligati illud quod ipse mo
nachis mittendis ad studia fuerit
assignatum p rata ipse ottingente in
termino ul terminis ad id statuto sol
uere ne curazunt ul q uantitatem q
sin taratione ottingentem eozdem
solue tenebatur infra mensem tan
tu dem noie pene solvere sint astri
ti Q si non fecerint sit eis tandu
eo ip ealie ingressus interdus

donec tam principale ad quod tene
bantur quilibet hmoi aliam qntitatem no
mie pene ut pferatur appoitum dux
runt pfoluendum Et si erit p qtuor
menses hmoi sustinuerint mte d m
fuit ip sano tam diu ad minus suffe
si donec integre hmoi principale ac pe
nam soluerint nulla eis remissio m
pmissio quolibz profutura. Quantitas
aut hmoi noie pene ut p dicitur erfol
uenda in adquisitum libroz utilium
z alios profectus dte z studiuu qm
etiam qntitatem pcontepnere satiffa
et in termino assignato studiuu ipie
niti p p p p ad ipse ottemperant
erpens mte superioris sui arbitriu que
tantur. Premissis quoq adiciamus q
si p dte ul ceteri ad ministratores abba
tes p dte no hntes seu quie alii hnt
nati q hmoi sumas solue otceperint
p pnotas penas per quatuor alios
menses immediate sequentes sustine
runt annis induratis erore suas
eo ip mazzat aqua non possunt nisi
debita satisfactio pmissa z tunc p presi
dentes dum taxat Caplis p uualibus
illius pzonae quos eent ut aliez eozu
dem quasi p animi p tualibus. Ne si
stinerint sint eo ip annis hntione
que obtinuerint p uati z de hntione h
moi p illos ad quoz collatam seu qua
me aliam disponem p tinerint libe
in p dte aliis disponatur

Que quia profectus Italia
Audior p p p p in gualibus
seu solempnia studia ducer
sa requunt onera erpensaz. Nos ho
moi monichis mittendis ad ipa au
dia z pro eis z aliis zone dutoz au
dior pensioes in quantitatibus subsequ
tibus pzonidemo fore annis singlis
mittendas z infra scriptis terminis tns
mittendas uidz q magro in theologi
in guali studio legenti Sexaginta.
Baccalario nec non scolari theologo
quadraginta. Dottori decretor uita ca
nonta in hmoi studio legenti quinqu
aginta. Baccalario uero seu scolari cano
niste triginta quinq libi Turonen pno
z ul eaz ualorem in alia moneta
tam pro uualibus uestimentis z cala
amentis qm p libris z abutisq ali
necessitatibus eozdem illis uidz qui
ad studium parisiem in festo crista
emis sic erit ul aratez eis uero qui
ad alia studia deputati fuerint in festo
bri luce ul arat singlis annis p illum
ut illos qui ad ipa pensioes collige
das deputati fuerint in fallibiliter

Don danc

insimulendae et per illos qui tenebantur ad
soluendum easdem in festo assumptionis
beate marie anni cuiuslibet ipse collectoribus
integraliter persolvendis de quibusdam
pensionibus die secularibus ut premitur
instruendis quibus scolaribus licet pro com-
dianis expensis libere ingenti diu tarant
et pueris et calceamentis. Ser libere
in de reseruo uero emanant libere ac prout
aut ipse de hinc quereone infirmita-
tum ut alia natura sibi erant Nullus at
cuiuslibet fuerit penitentie ordinis
dignitatis aut status sine collectorum pe-
sionum hinc seu reddituum assignandorum
pro ipse vel quocumque alio nomine fuit
deputatus aliquod sibi vel alteri seu usui
cuiuslibet quicunque pro de prefatis pen-
sionibus seu de fructibus redditibus seu puen-
tiis qui assignabuntur pro pensionibus ipse quo-
libet applicare vel dare seu onerare aut
quolibet alienare presumat Qui uero con-
trarium fecerit et qui ad dandam vel mutan-
dam illas contra deputato sic ut in pre-
missis in eisdem terminis die studentibus
non dederit vel miserit penas eo ipso in-
currat. Statutus ordinis solucio id quod
monachis mittendis ad omnia studia fue-
rit assignatum secundum statum ipsorum non
solucio et uix hinc et ordinem superius
annotatos Si uero laici erant erant
nomine incurrat hinc eo ipso aqua nisi
debita satisfactio premissa nequeat ab-
solucio beneficium obtineat Et ut omne
hinc pensio lem supporte Statutum
et ordinatio ut soluantur pensiones hinc
etiam pensio diti nisi quomodocumque in
premissis suis instruat ut prefertur pro
capta annuatim ecclesie cathedralis ipse or-
dine seu rethorice et per beneficium quod
zili beneficiorum ordinatum eisdem Et
annuatim ordinis prioratus et loca ordinis seu
rethorice hinc et membrorum suorum de co-
atributione inter caput et beneficium seu me-
bra sua et singula ad ipsum caput pertineat
ut dependant ab eodem secundum certum
nomine sine taxatione deane in taxatione
in non taxatione uero beneficium prioratus
licet et roboret secundum ualorem ipsorum in pre-
missis ecclesie cathedralis eisdem ordinis
seu rethorice aut ordinis vel prioratus seu alte-
rius loca aliam pro non habent. Capto
gratui per priores vel alios maiores post
antistitem in cathedralibus ecclesiis in ordinis
prioratibus vel aliis locis supradictis per
alios vel priores vel alios prebendos eius-
dem officii et assensu capli vel queto eorum
seu maioris partis ipsorum Quam si forte
facere neglexerint vel uoluerint pre-
sentes priuilegiis capto illius promittit
ubi tales negligentes fuerint et ipsorum
president ac iustitiores per deum pro

minimale capitulum deputati et eorum quilibet
ipse negligentes autem applicati per ce-
suram ecclesiasticam et alia opportuna re-
media ad illam faciendam applicone ces-
sam appellat teneantur quousque certum
preu redditus pro ipse pensionibus et
soluendis erant assignati Volu-
mo aut quod per illos quod hoc per nos in
sufficienti parte fuerint deputati in
antistitem in cathedralibus ecclesiis mon-
chalis et cum abbas prioribus et aliis
locis ouentalibus seu solepma ut pre-
dictum obtineat cum assensu assensu
caplo et quod eorum autem applicati pre-
dicta possint per prebendos pensionibus assi-
gnari vel admutem unum aut in e-
cclesiis cathedralibus ordinis seu locis aliis quod
uentualibus supradictis vel eorum administrationibus
aut officio seu locis in amonibus
ad ecclesias cathedrales ordinis prioratus seu
locis hinc pertinentibus prout erit ordi-
ne prioratus seu loca hinc pertine-
ntibus aliis beneficiis ecclesiasticis sine cura
ipsius ordinis seu rethorice officia mon-
chalis assignari Et ad ecclesias cathedrales
ordinis seu alia loca prefata spectant omnia
tamen ipse beneficiis tanto tempore ab uno vel
pluribus monachis fuerint omne ac
pacifice gubernant ut prefertur legitima
sit apleta etiam si ante vel post clerici
seculares quod sufficienter in eisdem du-
modo per ipse dicitur legitima prefertur mi-
me sit apleta Quod si forte hinc prioratus
seu beneficium sine cura non inueniatur
autem ut non sufficienter ad prem-
issa possint per prebendos modo premissis et
ut commodius fieri poterit super aliis
prioratibus administrationibus seu beneficiis
monachalis curatis seu facultatibus eorum
ad hoc sufficienter alios eorum oneribus
supportare de pre dictatur quam or-
nati prebendos et eisdem pro prebendis
preu pensionibus impium Prohibetur
aut quod nulli monacho quodcumque benefi-
cium quicunque modum vel aliam pen-
sionem hinc nisi eam omne dimittit
et alios offerenda ut assignanda po-
ssit aliqua de die pensionibus studen-
tium assignari vel assignata dimi-
tum nec in ipse sibi in aliquod acqui-
ratur immo si assignat pensionem hinc
monachi assenserint eo ipso priuilegiis existit
quocumque beneficium seu quousque alia pe-
sione si quod vel quam forsitan ante
obtineat Si uero ipse monacho hinc
pensionem hinc studentium beneficium
aliquod quicunque modum offerat
accepta possessione ipsius pacifica ipse fa-
cto inuenit dicta pensio eorum priuilegiis
existat studentium alii assignata Et

non desit studentis de iure instituto
nec plures a se a plica ul legato
zum ipius super promissis qui
libz monachoz aut alioz dicitur
de studentia pensio. Alij pre
dittor angm valeat promitti a
alicui alii nisi notatus eleatus
licentia. ito fuit pnt est supius or
dinatum al nulla su hmoi assig
ao ipso iure nec p eam alicuius
adquiratur et tam assignas qmre
apiens teneant ad restitutionem or
que exinde recepta fuerint facien
dam que in libris ul alijs neces
sitatibz ditor studentium onertan
tur Et nichiloa penie subiacet
supius designatis Prohibema
insup ne libri cathedre cathedrum
mon et alioz locoz pctor q dicit
studentibus fuerint assignati seu
eis a osanguineis ul amicis dani
aut p eosdem studentes al hanc ac
quisiti p eos alienatur distraba
tur seu ee obligent quomo notus
q diti lib de finibus eisdem stude
tibz qbz fuerint assignati ad cathed
mon seu alia loca pctor libe ren
tunt. Voluma ee q si in cathedre or
seu locis prefatis libri multiplicati
fuerint libris in ipis cathedre nam
mon locis remanentibus de ceteris
libris p antistites in cathedre Cath
edralibus mon ul alijs locis pctor
et eoz pctor cum osilio eoz cum
quoz osilio studentes p facti ut
premissum est sui eligendi fiat
quociens distributio m studen
tes eosdem fiatq meozialis scri
ptura de psonis studentium a qbz
diti libri tradit et libroz noibus
pctor Que quidem scriptura in
cathedre mon ul locis hmoi opue
tur Si quis no de studentibus ipis
p sent alia librum seu libros ho
moi q ad eum pmissis modis p
uenerint distraxerit aut obliga
uit nisi p utilioribz et plurius libe
emendis et tunc de licentia super
sui petiti huius et obtenta eo ipso
sit mabit p bienniu ad quodcuq
bussiu obtinendum Et nichiloa
ad claustrum suum de studio re
uocetur et loco suo alius subrogat
et eam per superiorem suum put
fatti qualitas eregit et ginter p
matur Presidentes insup tunc
mentes in dto capto pmaali
ordinare debeant qualz diti studen
tes iure admodum se here de
buit qualz et ex quibus causis ant

ipius eam regulari pstatu pte
zum et debuit de studio hmoi re
uocari et in locum eoz alii totidem
iure subrogari ius modificatum
supius designatis Vbi autem erit
aliquis de ipis studentibus qst meli
uadabilis alioq idoneus et discretus et
ad baccalariatum ul magistratum
dispositus ul ppinquus Prior ditor
studentium eoz qui erit p tpe or
osilio aliquoz pboz studentium eoz
dem scribat presidentibus andus ut
plato ipis ppro mandet et ordinet
cum eoz ut talem non reuocent s
eum in sua pfecte et ad statu bacc
lariatu et honorem magistratu pue
nne lituram otinuare pmitat ac
ipm et alios similes quos iam in sua
laudibz pfecte cognouerit dignis
antollat honoribus et promotionibus
efficat oportune Prouideant quo
q diti pfectores et alii plati quociens
in ipis capto pmaali q monchi ad di
ta studia submittendi pui corus et
omodu fieri pnt distributi ism
omorentur saltem dem admodum et
dem hmoi non possint ul quatuor
fuitores hie oputato in eis eoz ut
fuitore Coque Deputent eam laz
diti pfectores in singulis eoz pmaali
libz caplis spales uisitatores hmoi
ordis seu rethoms pmae infra qua
erit studiu in quo studentes hmoi
orabuntur qbusqdem uisitatores
et alie uisitatores p promissis ad
uiscitandum cathedre cathedre mon
chales mon et alia loca ipius ordis
seu rethoms p diti capla pmaali
ordinandis nec non diti studentium
prioribus in uirtute obedie distric
papima in omi fauore gra odiet
psoz acceptatione semotis expurita
te censuraz sanaz sedm q deo magi
placere et hmoi ordinem seu rethom
expedire crediderint in hns que az
ei ipso studentes in ordinandis nris
substante salubrit statuerit sui solli
ati et attenti et q si forsan p antistite
cathedre cathedre monchaliu alb
ates priores et administratores alios
monasterioz et alioz locoz ipius ordis
seu rethoms eoz capla et quentus
illa que de scolazibus mittendis ad
studia et pensioes et alie que pmit
unt inuenient no opleta plenam
de ipis rethomem faciat in capla p
uinaalibus cuiusq pmae supius li
mitate qualz in ipis sequentibus
Caplis ea ordinari et opleri onere

debeat ut que minus obsequantur ordi-
ni fuerint corrigantur aut ut boni
in meliora mutantur prout hec rati-
o et successione temporis ac probacione factorum
priez appare. ordinatio nupur de
idem presidentes heant plenarium po-
testatem faciendi compleri et inuolabile
obseruari ante apta omnia et singula scilicet
ita Nec non doctores et relectos per cen-
suras ecclesiasticas et per alia iuris et
ipius ordis seu reformationis remedia su-
blato applicationis obstaculo expellendi
ac processus et suas eorum in locis eius-
ordis seu reformationis sollempnit publicandi
et illos in suas ipsorum munitur pmi-
ssu agrua satisfactio nupur forma ecclesie ab-
soluendi. Preterea nempe uolentes
ac etiam pmi-ssu ut dno scilicet in ea-
dem studijs morantibus et eam mora-
tibus eo quod absint ab eorum cenobio re-
glaris non desit salubre gubernaculum
discipline. Ordina et uolumus quod Ec-
clesia capite pmi-ssu in quibus erant homi-
nium studij pmi-ssu vni aliam ut poret
ipius ordis seu reformationis eius ipsorum
studiorum vnam et que quocumque eis
placuit pmi-ssu valeant et mutare ordi-
net quoque et assignet alios ut per ex-
one studentibus vni illi monachorum pri-
orem studiorum deputet per vni am-
tantum duratur. Quemque priorem
dum eam pmi-ssu mutare valeat
quocumque iudicabit expedire quia po-
tens in ope ac sermone per directionem ubi
ac ducatum exempli eorum monachos
studios ipsos tractando quocumque opo-
fuit et sibi iudicabit expedire quocumque
ad locum aliquem competentem illis quo-
ad reglarum presideat disciplinam et
prietatem heat illos corrigendi puniendi
et absoluendi et cum eis dispensandi quod
dum in ipse studijs morantibus tractant
ab omnibus a quibus et super aliis et put-
posset abbas ut alius prelatus eorum
prius in monasterio ut alio loco unde Ce-
nobite seu claustrales erant ipsos
informandi et instruendi ac tenendi
sub regularibus disciplinis et illos eam
cohercendi ne uagentur ut antea fere
pilo ualent illius sed studiant. Et
pfiat sic de quibus mutatis laudabilibus et
honeste provideant nupur quod dicti
monachi studentes faciant moderatas
et non superfluas ut aliquate excessus
eorum cogat et receptis et expensis in fi-
ne mensis annis ut putat sibi iudicabit
ut illi ut illis prouideat. Et
discretis quos iam per ad hoc duxerit
ut deputandos et ad eorum studiorum

dementia seu odium susceperit eos a
studio reuocare. Priores ipsi teneantur
et osille in et sollicite diligenter aliam
ut alii prelato eorum ipsos per suas ipsas
has intimare. Itemque antistes alios
seu platus ipsos eos reuocare de-
beat et in locum eorum totidem monachos
subrogare apostolicas sedes ut redam-
coe reuocet. Concedimus quoque potestatem
per eadem ante apta plenariam
potestatem deos monachos studentes tamen
in ipse studijs fuerit ab excommunicatione
sine duntaxat que si studentes in locis
ubi erant dicta studia iudicabit et tamen
monachos prelato ut statuti sui or-
dis sine sine reformationis aut ecclesie seu
loci eius unde cenobite sunt in fi-
ute fuerint a quibus aliam ut alius
prelatus eorum prius de iure ut pmi-
ssione sine regle absoluere potuerit
agrua satisfactio pmi-ssu iura
pstatam formam ecclesie absoluere
super irregularitate cum eo qua
exclusio huiusmodi sic ligati celebrandi
diuina seu illis se alii ministrando no-
tante in contemptum clauum in
aurerunt dispensandi per potestatem
vero dum monachi studentes aptate
antistitis ut alius plati sui excepti
aliquatenus non erant. Ordina-
mo eam quod dicti monachi parisiensis
studio insistentes priori studiorum
ultra suam pensionem de viginti quinque
libris Curionem pariorum annuatim
illi vero annuatim studiorum aliorum
sitamen in eo sexaginta monachi et
super studentes fuerit de viginti libris
si vero pauciores numero sexagesimo ex-
titerint quibus eorum de quibus solent ip-
suis monete seu altero de equalitate
summa duntaxat per obligationem eam
de die pensionibus inibi ipsorum studiorum
ante singulis faciendam pmi-ssu per
aurent dictosque monachos studentes
ad obligationem ipsam faciendam et
soluendam eam in dicto priori per
statum priorem per censuram ecclesiasti-
cam et alia ipius ordis seu reformationis
remedia possint ante apta remo-
to applicationis diffugio coartare. Vo-
lumo tamen quod idem priores sumptibus
monachorum subeat quos pro pmi-ssu
duxit transmittendos. Preterea uolu-
mo et ordinamus quod priores et alii benefi-
ciati et non beneficiati plures studentes
insistendo et tamen expensas in ipse
studijs aliunde huerint quoniam si
super tangitur ordinatum sub corre-
ctione ac obediunt dictis priores studiorum

humiliter maneat et ad obtinendam
honoris sui quietatem premissis eis
priori solvendis pro alii studentes
p[er]f[ect]i firmiter asserantur et ad eas
solvendis sic de aliis studentibus
duntaxat modificationem et statum erant
p[er] ip[s]os priores ualeant coherere. Por-
ro statum et ordinem q[uod] nullus de
ordine seu rectorie honoris ad capi-
endum magistratus seu doctorato ho-
norem de cetero assumatur nisi p[er]f[ect]i
et p[er]eun[tes] p[ri]us iuramento in p[re]s[en]-
tia prioris studii ac duodecim pre-
bitorum et doctorum et studentium auditi
q[uod] in assumptione ip[s]o honore ut aut
seu post eius ordinationem alii alibi uestes
et alia non expenderet p[er] se uel aliu[m] in
decem huerit ut sibi duntaxat nec
quintum in eo fuit expendi p[er]mitteret
ultra illorum duorum milium Turonem
argenti ab aliis eadem suis osignum
nec ut amias illi eam q[uod] ad bacu-
lariatum erantur assumendi pre-
stare teneat sicut iuramentum in p[re]-
sencia prioris studii et duodecim
p[re]bitorum et doctorum p[re]fatorum q[uod] honoris sui
baculati p[er]tinet ip[s]a die qua in-
cipient ut ante seu post nullum festum
seu omnium faciant p[er] se uel aliu[m] seu
alios aut fieri p[er]mittere a quibuscumque
aliis eorum osignare ut amias

111 p[er]don p[er]f[ect]us

ursus statum et ordinem
q[uod] quicquid ip[s]ius ordinis seu re-
ctorie q[uod] in d[omi]no parisiensi ut in
alio alio g[ra]tali studio p[er] 21 annos
in sola sacra theologi studuerit et
alio p[ri]us scilicet p[ri]us sufficere
ter instruit et ad hoc sufficere
p[er]ueni fuerit possit in ip[s]o parisiensi
studio cursus osuetos biblie facere
Qui uero p[er] octo annos in sola theologi
studuerit ut p[re]fertur lib[er] 7° sacre lege
ualeant in parisiensi studio p[re]bato
Et q[uod] in eodem parisiensi et quocumque alio
studio in quo ad magistrum in theo-
logia licentia d[omi]ni osuenerit ad digni-
repti ad hoc erantur ad magistrum
et doctoratum in d[omi]na theologi. Et nichilominus
ad baculati h[ab]eam. Ora-
gisterum seu doctoratum h[ab]eam iura
canonica sine decretorum in eodem pa-
risiensi et quocumque alio studio in capa
sue rectorie agnuerit d[omi]ni mea sibi
acientes et p[er]ueni fuerint et illi qui
ad baculati et ad legendum de-
tales ibi assumi uoluerit et in ip[s]o
parisiensi ut quomodo alio g[ra]tali stu-

dio audierint iura canonica p[er] 10 annos et
quibus p[er] tres annos ad magno audierint
decretum. Nec non illi q[uod] ad magistrum
in decem uel ad baculam decretorum assu-
mi uoluerit in ip[s]o parisiensi studio
ibi ut in alio g[ra]tali studio iura canonica
ut baculati legerint p[er] quatuor annos et
de hoc p[ri]mo fecerint p[er] eorum p[ri]mum et du-
o aliorum uel inmetur absq[ue] dilacione et di-
cultate maliosa et impedimento quibuscumque
q[uod] libere admittant sicut ceteri alii scilicet
res osuenerit admitti. Non obstant quibuscumque
statutis et consuetudinibus. Non et
aliorum locorum eiusdem ordinis seu rectorie
parisiensi et aliorum studiorum quocumque g[ra]tali
iuramento osignatib[us] aptas aut quibus
in firmitatib[us] aliis rectorie. Et illis
p[re]fatis statutis quibus in eodem parisiensi
studio canonicum dicit q[uod] nullo possit legere
aut
sui biblie nisi studuerit inibi septem annos
nec p[er]mittat sibi legere nisi eam in
ibi studuerit decem annos q[uod] nullus in
ibi ut rectorie alio legat ibidem iura
canonica uel ad baculati statum
aut magistrum honorem in iure canonico
p[er]mittat assumi seu q[uod] nullo sine iuramento
cap. 1 decretum legat seu legere p[er]mit-
tur ibidem aut q[uod] nullus ibi legere na-
leat iura canonica uel ad baculati statum
assumi. Set ut baculati legere decreta
les aut ad magistrum ascendere in decem
sive doctor fieri decretorum aut ad bacu-
lam in decem assumi seu ip[s]am con-
tinuare nisi ibi uel in alio studio g[ra]tali
audierit iura canonica p[er] quatuor. Et
alibi iura canonica p[er] tres annos p[ro] ut sic
ut alit[er] in statutis ip[s]o studii parisiensi
dicit d[omi]ni uel de osuetudine obsuaret
alio osuetudinibus ut statum eiusdem
parisiensi studii quibuscumque sub quocumque forma
ut expressione uerborum in d[omi]ni edictis ut
edendis nec non quibuscumque p[ri]uilegiis ut
indulgentiis g[ra]taliis aut sp[irit]ualibus et aliis
aptas g[ra]tali ordinibus eandem men[te] loca
ac studii quibuscumque sui uisitatibus
magistros uel scolares eandem seu p[re]fatis
ecclesiasticis secularibus et regularibus exemptis
et non exemptis cuiuscumque sint p[er]m[en]-
ne dignitatis ordinis aut status sub quocumque
aut forma ut expressione uerborum g[ra]tali
p[er] que p[ri]us non expressa ut totaliter
non in ista effectus honoris statutorum
et ordinum omnium aliorum et singulorum
otentorum in eisdem p[ri]uilegiis. Impediri na-
leat quolibet ut differri et de quibus queri
cumque totis tenoribus plenius et expressam
ac de iure adu[er]bi oporteat nullis uel aliis
nisi h[ab]is fieri menaem

Resente assiderantes attentius
nobis fuisse fieri ac gerendi re-
latiue monstratum quallz et
pionat daretur cu iurata q ad de so-
laciem cathare Cathellu oron pzo-
tuu z aduistracionu z alioz locoz
ordis seu rethois eiusdem plurimum re-
tundabat debita obendi effenata p-
tas z plezumqz inueniatio eozdem ac
obligaciones z submissioes que sunt p-
tempe sup eis nec ne arbor siluarum
no cedunt z eadem cedunt uendiao
nec z uinum redditum pssessionu
seu pensionu accessioes ad uitam z ad
longi hris spaciū Nos catharum
oron pzoatu aduistracionu
z alioz locoz pfectoz inuempnita-
tibz occurrere desiderabilz assentan-
tes z super hne intendi oportue ca-
utele profututu z remediū adhibē
statuimz z ordiamz ut saluis alijs
iuribz z statutoz z ordinacionum
catharum cathellum monachallum
ac monasteriorum pzoatu aduist-
acionum z alioz locoz pctorum
remedio talia pcepta z arca eis
lenymitas debeat obseruari in q
cum p mactem ul abbatem seu pri-
orem ul aduistratores aut aliu prela-
tum abbatē puz nolentez seu per
alium porem ul aduistratores ul aliu pre-
latu abbatē puz nolentem seu palium
porem aut aduistratozem quemcu-
qz ipse subiectu quetuz nolentem si
sapient' ul mouanduz fuerit mu-
tuum aut faciendi pronentie ul utili-
tate cu aliter fieri non debeat uedio
arborum siluarz no cedunt ul ad
magnaz z nobilem qntitatez eadem
cedunt seu accessio uinu redditu
ul pssessionu aut annuaz pensionu
sue diminutio censu pssionu
seu canonu ad uitam aliau ul ad
certum tempus eadem penna mde re-
cepta tractatus duoz diez aduist-
nitolatoz diligens z maturu pre-
cedere debeat hndus per antistitem
cum eius caplo in dno cathre seu p-
latem ul aliu platu abbatē puz
no hntez cu queoz amissuqz ipoz
Et nichilominz de consensu ipius cap-
ul ouento aut in uoz pte fiant di-
supda In pzoatibz uero ul ad-
uistratoibz alijs queualibz antistitez
aut abbatē ul aliu supiozes in e-

caplo seu ouento cathre
ul oron suoz tractata eam heatuz
fiant hmoi de consensu sui ipius capli
z hmoi subiectu ouento ul uisqz q-
uento supiozis saliet z subiectu seu
maior pte eoz ac de ipio antistite
seu abbate ul alio inmediate supio-
zis autē qpsit licentia spali In
statutibz nup pfitis agat z daretur
at ob qua causam qnta summa q-
ly creditoribz qz aduicibz z obliga-
cionibz qbusqz terminis soluend' susci-
pitur mutui plibatum z quare
cu ad qntum tempus z sub quo pzo-
fiat uendiao seu accessio ul censum
seu canonu aut pensionu dimini-
tio seu pensionu assignatio supde
ac de ceter' omibz que in hmoi ne-
gocio fuerit oportua Et qz alijs
statutibz consensibz antistitibz licentia z
alijs pdis scriptis oficiat antestem
in qz nota z cognita tractatum
consententiu autorizaciu z licentia
hmoi expman' Et sigilla antistit'
at abbatē seu aliam z alioz supio-
z nec non capli z quetui pctor
apponatur nullis prohibemz aut
ne uirtute aliau pzoatē gñalis
eiam si otineat in eo q ppat mutui
u possit recipē aut obligare mon ul
locum aliu ipius ordis seu rethois
aut pensionz assignare ad uitam ul
ad tempus seu canone ul censum seu pe-
sionem diminuē possit mutui rea-
pi ul catha sui mon suelico alijs
obligari aut pensio ad uitam seu
al dazi ul censu seu canon aut pe-
sio diminu nisi puz dare ac expli-
ate oia pda fuerint obseruata Et
q penna que mutuo recepta fuit l-
eralis pdis hnta in soluis antistit-
tis ul abbatis seu poris aut alterius
plati aduistratoz hmoi dñi pncipal-
m autis non remaneat pte sed
fatur librit' promissioz discretis
eiusdem ordis seu rethois si omodi
fieri possit qui eam ad illas ditas
necessitates ul utilitates quertat
ppter quas receptu mutui ul uen-
diao aut accessio seu censu ul cano-
nis aut pensionis diminutio seu pe-
sionis assigna z obligaciones fuerit
facte supde ad que fitez exequenda
z obseruanda ipi tres mzi iuramenti
vinculo asringant' quado tradet
eis penna plibata Voluma eiam
q eoz que debet cathre ul mon seu
alijs locis ipius ordis seu rethois
remissio fraudulosa z nobiliter
dampna a quoqz nequeat ante

p[ro]p[ri]a i[n]s[er]p[er] ordinatio[n]e et uoluntate
 q[uod] illa summa q[ua]nc[um]q[ue] g[ra]t[ia]li aut
 lib[er]e ecc[lesi]e uel mon[ach]i seu alio loco eius
 dem ordi[n]is seu religio[n]is p[ro]uide[n]t[ur] annis
 singulis p[ro] eundem utilitate uel ne
 cessitate p[ro] antistitem uel abbatem
 seu aliu[m] sup[er]iorem cap[itu]l[u]m g[ra]t[ia]le p[ro]
 d[omi]no seu maiore eius p[ar]tem uel p[ar]te[m]
 tres p[ar]tes p[ro]m[iss]as et discretos monachos
 uel alios sup[er] hoc p[er] eos deputan
 dos t[ame]n p[oss]it recipi mutuo si
 ne d[omi]ni solempnitatib[us] et p[er]mis i[n]fra
 p[re] designatis et eam si casus alius
 eundem utilis seu necessarius occu
 rret cu[m] futuris no[n] ualeat nisi mu
 tuu[m] o[mn]ib[us] Si alius uel aliu[m] supra
 dictu[m] alioq[ue] quib[us] p[re]fuerint sint
 multu[m] remoti licet sit eundem
 absq[ue] solempnitatib[us] et p[er]mis h[uius]m[od]i
 ut tali casu ualeat p[ro]uide[n]t[ur] ta
 tan absq[ue] fraude quib[us] summa re
 cipere mutuo quanta[m] necessaria fuit
 p[ro] supportando cau[p]t[ur] p[re]fatu[m] siue ut
 sibi p[ro]uideant p[ro]p[ri]am Quo d[icitu]r
 casu abbat[em] et p[re]iorem ac ceteri ab
 bates p[re]iorem non h[ab]entes i[n]fra octo
 dies postq[uam] ad mon[ach]u[m] redierit
 hec omnia ouentib[us] p[re]iorem exponere
 teneantur p[re]iorem uero et admi[n]ist
 ratoris ceteri siue sup[er]iorem et p[re]iorem
 sup[er]ior[um] quib[us] similit[er] i[n]fra octo
 dies postq[uam] ip[s]e sup[er]ior et quicunq[ue]
 uel eorum p[re]iorem aduocare p[re]iorem simi
 liter facere teneantur Et q[uod] fiat de h[uius]
 s[er]uicia autem que in ecc[lesi]a uel o[mn]i
 p[ri]ncipali fidelit[er] o[mn]i p[er]uenit et que
 eas et omnia quare mutui h[uius]m[od]i
 tum fuit debeat o[mn]i[n]e nec ante so
 lempnem integram mutui sic q[uod]
 ita d[icitu]r summe singulis annis ut p[re]fere
 tur t[ame]n aliud deat q[uod] p[er] ab
 bates uel alios sup[er]iores nisi solemp
 nitates h[uius]m[od]i obfuerint Nos i[n]s[er]p[er]
 decernimus p[re]iorem et uicariu[m] si quid
 q[uod] h[uius]m[od]i p[re]iorem fuit attemptatu[m] vo
 lentes itaq[ue] ut statutu[m] h[uius]m[od]i or
 dinatio firmo obfuerint ordina
 uimus q[uod] abbas uel p[re]iorem aut quicunq[ue] a
 liu[m] p[re]iorem non h[ab]entes abbatem si om
 nis solempnitatib[us] uendicacem seu g
 cessacem aut pensio[n]e assignacem
 seu censu[m] uel canonicu[m] seu pensio[n]e
 diminuicem aut remissio[n]em debi
 toz h[uius]m[od]i et obligaciones p[re]fatas
 de p[re]iorem facere aut mutui uel uel al
 q[uod] sup[er] p[re]iorem p[re]iorem g[ra]t[ia]l[em] recipere
 p[re]iorem p[re]iorem o[mn]i[n]e ip[s]e ecc[lesi]am
 o[mn]i[n]e p[re]iorem admi[n]ist[er]acem seu
 aliu[m] locu[m] aut uiciu[m] reddidit seu
 pensio[n]es ip[s]e obligacem seu
 submissio[n]e aut i[n]s[er]p[er] uel l[ic]et g
 cedendo p[re]iorem alias penas i[n]s[er]p[er] t[ame]n

dum ingressum ecc[lesi]e sibi eo ip[s]o nonit
 interdictu[m] donec om[n]es obligaciones
 et submissio[n]es uendicacem et g[ra]t[ia]l[em]
 censu[m] seu canonicu[m] et pensio[n]e dimi
 nuicem ac pensio[n]e assignacem et
 illaz effectus nec non g[ra]t[ia]l[em] ecc[lesi]e
 p[re]iorem seu aliu[m] admi[n]ist[er]acem o[mn]i[n]e
 cessent et o[mn]i p[re]iorem seu admi[n]ist[er]acem
 h[uius]m[od]i uel p[re]iorem interdictu[m] reddidit seu
 reddi fecerit aut p[ro]curauit i[n]p[er]m
 Et si p[er] sex menses h[uius]m[od]i sustinu
 erint interdictu[m] sit aduicem et collo
 b[us]iaq[ue] eo ip[s]o suspensio[n]e et collo b[us]ia
 aq[ue] h[uius]m[od]i ad p[re]iorem uel aliu[m] p[re]i
 latum maiorem post abbatem seu p[re]i
 latum o[mn]i[n]e seu aliu[m] loco ordi[n]is seu re
 ligio[n]is h[uius]m[od]i p[re]iorem abbatem no[n] h[ab]en
 tem durante suspensio[n]e h[uius]m[od]i libere
 deuoluatur Nos aut o[mn]ib[us] p[re]i
 dentib[us] p[re]iorem alib[us] cap[itu]l[u]s p[re]iorem
 aq[ue] a nobis sup[er] de ceteris et i[n]s[er]p[er]
 tozib[us] in illis ordi[n]is et ordi[n]andis i
 m[er]ite obedi[ent]ie districte p[re]iorem in
 iugum ut ita sit interdictu[m] et sus
 pensio[n]e sup[er] p[re]iorem ac defuncta et regi
 mus ip[s]e simpliter et de plano i[n]s[er]p[er]
 mator[um] recipiant Et si exemptus sedi
 apte immediate subiectus ip[s]i sedi
 si non exemptus eidem sedi media
 te subiectus sup[er]iorem suo immediato
 Si aut exemptus non fuit diocesanu[m]
 sue i[n]s[er]p[er]acem h[uius]m[od]i sub eoz sigill[is]
 i[n]clusam q[ua]nto comodius potest
 destinare p[re]iorem et seruent contra
 talem que in sup[er]dicta g[ra]t[ia]l[em] sepe
 dicti honori p[re]iorem i[n]s[er]p[er]acem fere
 uoluntur Ceteri uero p[re]iorem et ad
 m[is]t[er]acem quib[us] ip[s]e ordi[n]is seu religio
 ne ne dum interdictu[m] h[uius]m[od]i penas
 eo ip[s]o incurrat si ead[em] sit de illis e
 p[re]iorem i[n]s[er]p[er] uel menses atq[ue] quo
 p[re]iorem comiserint i[n]s[er]p[er]acem obligac
 ones submissio[n]es uendicacem g[ra]t[ia]l[em]
 cessacem censu[m] seu canonicu[m] aut pensio[n]e
 diminuicem et pensio[n]e assignacem
 nec nec non illaz effectus et g[ra]t[ia]l[em]
 cessare non fecerint et quatenus de fa
 cto p[re]iorem tolli ac p[re]iorem seu ad
 m[is]t[er]acem i[n]s[er]p[er]acem no[n] reddidit
 i[n]t[er] seu reddi fecerit aut p[ro]cura
 uerit donec p[re]iorem o[mn]i[n]e sint a
 diuicem eo ip[s]o suspensio[n]e Et si suspensi
 onem h[uius]m[od]i p[er] alios sex menses p[re]iorem
 secuturos tollerare p[re]iorem p[re]iorem
 sint ip[s]e p[re]iorem et admi[n]ist[er]acem
 ip[s]e facto p[re]iorem p[er] illos ad quos eoz
 collacio p[re]iorem alio idoneis Et
 i[n]s[er]p[er]acem eis illa uice lib[er]e g[ra]t[ia]l[em]

Reterea quia plerumque contingit
 qd quidam abbates & prelati ac
 nonnulli alii administratores p
 fideles seu monachi & quicunque eius
 ordines seu religionis pterea administra
 tionem ut illorum neque que gerunt
 multas fraudes adhibent & dolosus
 ut simulatores seu fures & alios in eum
 mutua eam per se & alios simula
 ta & futa suscipiunt aliqui proprio & co
 sepe fidemissorio & eam diversimodis
 uolunt alieno & inter cetera qm ostenditur
 in instrumentis publicis seu autentici
 as & alios scripturis se a patre sic ne
 pote ut ostinguere seu quolibet alio
 gmento affini familiare fructore amice
 seu mercatore recepisse mutuo ut al
 pecuniam panes bladum uinum eas
 boues siue alia alia ut res seu ce
 tera bona eaq in utilitatem locorum
 quibus pstant ut administrationem qd
 gerunt fuisse quicunque amicum alio
 nec p se seu eorum letis neq pro admi
 nistracionibus suis recepisse Sed et sin
 gulariter & prout de scribitur frequenter
 pphatiles ut tales se obligant cu te
 uera fide iussore duntaxat existant
 & interdum pro aliis recipiuntur mu
 tua pphatiles super his eam frequenter
 se ac alios locos ipa possessione red
 itus preueniunt bona & iura eorum in
 tripliat obligando & eam submittit
 do Quidam insuper in fraudem seu do
 lose ostenditur talia prestatum eorum
 debitorum fiant ostendi & eam obliga
 re ac super his iura autentica ut alia
 scripturis in fraudem officia quia red
 ditus possessione alia blata pecunie
 debita seu alia bona ad ipse in ordi
 nem seu quicunque alia loca ipse ordinis
 seu religionis pueniunt seu debita fue
 rint sunt ut et debent patris in
 alia seu fatis eorum ut alia psona
 & p dicitur & ad ipse psonas pueni
 ut debita eis fore aliosq multos q
 quis similes singulis fiant sensu
 prout aut pmittat fraudulenter
 seu dolose p quas ecclesie oron & ali
 loca ipse ordinis seu religionis qba
 presunt ac iura redditus & posses
 siones seu alia bona eorum damp
 nificari gravari obligari ut ali
 pediri seu deperire possunt Pro
 sup pmissis ecclesiarum oron & aliorum
 locorum pstatum in dempmitatibus
 put tenentur obviare uolentes
 Statutum & ordinatum q pter a
 lias pmas ut talia gmentes
 ut fieri facientes aut eis ostendit
 tes ut facientes & gmento comode

prout quibuslibet fraudes & dolo se
 clusis superioribus talia & eorum que
 tibus nunc reuelantes si eum
 dem ordinis seu religionis fiant
 mactant eorum singulis ipso facto
 aqua nequeant absolui facientes
 uidi nisi ea reuelauerint Ceteri
 uero nisi pms pmissa omnia tolli
 fecerint & cessare & ecclesiarum oron
 & prioratus administrationes & loca
 quatu eis possibile fuit reddere
 zini seu reddi fecerint idempni
 seu prout a talibus dispendi
 is reuelari Et tunc per pstantes
 pntialibus capitulis duntaxat ut p
 aliquem eorum si fuerint abbates
 q deliquerint in premissis ut p
 ores aut alii abbates ppos non
 hntes Ceteri uero p ppos abbates
 ut alios superiores eorum apfati er
 cois sua absoluetur Interim u
 cum sumarie ac de plano ostendit
 aliquem hmoi suam mactasse Si
 abbas fuit ut pter seu alius pms
 non hntes abbates tunc quilibet presi
 dentium capitulo prout ad ac iusi
 tate ipse ecclesie ut oron aut lo
 a abbatem psum non hntes Si u
 alius prior aut administrator ex
 titerit abbas ut alius eius pms
 & immediatus superior cum publi
 cent & teneantur facere eorum cas
 per loca ipse ordinis seu religionis
 usq ad satisfactionem & dignam
 publice mactari

Reterea ut potius & alius di
 mpms pntal & scandalis o
 metur/ statumaz ordinis
 q omes & singuli abbates & alii p
 lati ordinis seu religionis eumdem
 abbates ppos non hntes/ q p sed
 apfiam pmon sunt p pmon
 bunt in antea/ & eadem sedi no
 existunt immediate subiecti/ sup
 mme superioribus iuramentis p
 tate ad summa dei enagla corpo
 rali prestare teneant/ p posses
 siones ut iura ad metas sui oron
 siue loca spectanda non uendunt/ in
 alienabunt neq impignorabi
 neq de nouo mferuabunt/ nec p
 aliquem modum donabunt/ neq
 census diminuet/ nisi quatenus a
 iure pmittitur/ & obfata solep
 nitate supms denotata/ necesse
 obligabit ut ut ultra qm in sc
 tis Statutis & ordinamentis gntis

29 possessiones redditus et iura in
se prediis in debitis aliis distat
ut occupata putantur et potest
reperire et ad usus et utilitatem ecclesie
seu monasterii vel loci sui ordinis seu religionis
huiusmodi procurantur reditu. No
obstat si forte aliud vel sita roman
ecclesie prestatemur iuramentum. Ad quod
prestatum per censuram ecclesiasticam et
alia iura remedia per superiores pre
dictos apostolicam remota valeant
coartari. De prestatore vero huiusmodi iur
amentum plena et sufficienter fides fi
at onetibus eisdem. Et idem iura
mentum prestare teneantur immedi
atis abbatibus seu aliis prelatibus suis
in propria capta vel quocumque anno
de fieri possit. Omnes et singuli preces
seu quicquid alii administratores. Et
beneficiarii monachi eiusdem ordinis
seu religionis quibus per dictam sedem
vel eius legatos seu executores vel
alios priores a sede potestati seu per
ipsum vel duorum legatorum lras dep
utatos sive per abbates aut per quos
cumque alios quomodolibet prius est hac
tenore vel promittitur in futurum. Et
adprestandum huiusmodi iuramentum per ipsos
abbates seu preces etiam ante apostoli
ca premissam ecclesiasticam et alia re
media. Si monachi prestare huiusmodi iura
mentum recusaverint remoto apostolice
obice cogi possint per potestatem in
quibuscumque formis aliis licitis iurame
torum per que ad alia plura iurantes as
tringuntur non intendimus derogare.
Sed si forsitan in illis non contineantur
capta alia in premissa forma ma
gis pressa illos ad ea obligari volumus
et astringi. Decernimus insuper per
curias castorum villa vel iurisdic
tionis eorum secundum solempne aut
grangia seu magni territorii vel
magna possessionis aut terrarum illis
iudicanda vel obliganda seu monas
terii vel ecclesie aliquo iure premissis
alienationis titulo alienanda vel ma
gis transferenda exiterint iudicandos
seu alienandos aut translatos huiusmodi
fieri negant. Nisi prius etiam consilio
sancti pontificis ac eius super huiusmodi peti
tione et obtenta. Illi autem venditores
seu alienatores vel translatos prestatum
sint iure ipso iure et quilibet prestatum
ac iurisdictiones. Quod exemptos sedem apostolicam
superioris et contra non exemptos quorum
facientes locorum ordinarius eorumdem
quam antea commode poterint sub eorum
Sigillis intimare potestatem nichilo
minus teneantur.

Et ex antistitibus ordinarius abba
tibus prioribus et aliis prelatibus reli
quis eiusdem glorie mobilia
prioratum administrationi et beneficiis
quorum sibi subiectorum iurisdictionem in ipso
tempore huiusmodi iurisdictionis inuentis seu illa
durante obvenientibus per prelatum vel quic
tunc seu alia causa rationabili ad se assent
prelatum districtus inhibemus ne iura vestri
menta seu alia ornamenta quecumque diu
no cultui deputata et alia etiam tam
pro agricultura quam alio ipso loco
necessitatibus teneantur nisi consuetudine
insuper vniuersa et contra letos et alia sup
pellectilia seu iura nisi forte aurea vel
argentea fuerint occupare vel erant
asportare aut sibi appropriare presumat
quod in apprehendendo lumen aliis forma
constitutionis fere vel per unum prelatum super
hoc edicti diligenter observent. Ac nichil
lominus de ratione dictorum luminum que rona
biliter eos continget quantum prelatum in au
gmentum ornamentorum ecclesiasticorum et aliarum
seu omnium suorum quecumque integritate teneant.
Quicquid secus fecerint in iure qualitate
delinquentium personarum penas incurrant
que consuetudinem eandem eius transgressores
infringuntur.

115
Item Ectoz

que reliqua debet
fieri per alios bonos

116

Tatumus insuper ac etiam ordina
mo et districte precipiendo mun
dum quod demum in singulis Ec
clesiis cathedralibus monachalibus ac monaste
riis et prioratibus nec non administrationibus
quibuscumque ipsius ordinis seu religionis per
antistites ecclesiarum abbates preces et alios
gerentes administrationes huiusmodi in eorum
nomine coram uno vel duobus iudicibus
publicis et aliquibus probis et senioribus Ec
clesiarum monasteriorum locorum eorumdem de
eiusdem lumen mobilibus et immobilibus seque
monetibus ad ipsorum administrationes eorum
dum tractant spectantibus in quibuscumque
sistant fiant inuentaria seu regra et
sita duplicata in quibus scribatur quot mo
nachi in quolibet loco ipsorum administrationum
nisi ipsius loci factitates possint et de
beant commorari in quo statu quilibet
recipit ecclesiam omnem vel prioratum seu
administrationem ipsius et inter alia que ex
tent vel deficiant aialia et qualia quita
blada vna et cetera immutabilia et mone
ta varella aurea vel argentea etiam que
et quot et quibus ecclesia omnem prioratus ad
ministrato seu locis huiusmodi debent et que
quot et quibus debentur eisdem et que
et quot alii mobilia vel iura sive orna
menta vel suppellectilia et similia nichil
fuerint. Et si quis ex predictis in lumen
statu recepit ipsam postea ad matu

Item Statutum

statu deduxerunt eandem oron p[ro]p[ri]am
admiratorem se locum eius h[ab]ere ipse
debito obligando m[er]ite adu[er]sum
ut p[ro]prio p[ro]cedendo seu al[iter] alienando
ut dilapidando p[ro]cedat q[uod] enim p[ro]p[ri]a
iura ut statuta nec non ordina[m]e n[ost]re
superiores requirunt et p[re]sertim sup[er] d[ic]ta
ostentatio hono[r]is sup[er] hoc erant p[re]f[er]re
p[ro]p[ri]a vero m[er]itaz et seu reg[ist]ra d[ic]ta
et integraliter legantur in capto annis
lib[er]e ead[em] cath[ed]ra ac oron p[ro]p[ri]a ut
alterius loci h[ab]ere p[ro]p[ri]a capto seu quoniam
tu ad h[ab]ere p[ro]p[ri]a q[uod]libet letis u
m[er]itaz et p[re]f[er]re in archa cor[por]is ubi ex
Sigillum est solitum custodiri seu loco
alio q[uod]libet et remaneat p[er]petuo anti
stitem aut albatem ut p[ro]p[ri]a seu adm[ini]stratores
alios sup[er] d[ic]tos ita q[uod] si aliquis
ex p[ro]p[ri]a ad eandem oron p[ro]p[ri]a
admiratorem seu aliu[m] t[ra]nsf[er]ri seu muta
ri o[mn]i[n]o Ipe t[ra]nsf[er]re seu mutare si
antistes ut albas aut p[ro]p[ri]a seu alius sup[er]
p[ro]p[ri]a eandem r[ati]one no[n] h[ab]ere fuit
capto seu quoniam loca quoniam dimiserit seu
deputatis ab eis infra f[er]re ad
tardius p[ro]p[ri]a ad p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
stione ead[em] oron p[ro]p[ri]a adm[ini]stratores
tardius seu ip[s]os locos ut si hoc ante
no[n] fecerint succedenti sibi in loco dim[iss]o
alio uero sup[er]iorib[us] suis immed[ia]t[is]
u[bi] m[er]itaz et seu reg[ist]ra p[re]d[ic]ta re
nem debitam u[bi] et p[ro]p[ri]a alib[us]
p[ro]p[ri]a u[bi] ead[em] oron p[ro]p[ri]a
alioz locoz ip[s]os et teneant d[ic]ta
m[er]itaz et seu reg[ist]ra t[ra]nsf[er]re ad
eandem oron ut alia loca p[ro]p[ri]a ut p[ro]
f[er]re legenda et q[uod]libet in illis

Etiam quia traditio ad fir
maz fuit de locis adm[ini]stratores
ip[s]os ordi[n]e seu r[ati]one aut p[ro]
uentum ip[s]os p[er] antistes albat[es] p[ro]
p[ro]p[ri]a et alios adm[ini]stratores ip[s]os ip[s]os
eandem oron p[ro]p[ri]a adm[ini]stratores et lo
ca p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a d[ic]ta p[re]d[ic]ta
generant p[ro]p[ri]a ut p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
ca p[re]d[ic]ta ad firma de cetero q[uod]libet
nisi ex causa et in casu n[ost]ro sine u[bi] e
uident Et sic si antistes albas ut p[ro]
seu alius p[ro]p[ri]a no[n] h[ab]ere albatem ut ad
m[ini]stratores hoc facere noluerit de locis de
lib[er]at[i]o[n]e sup[er] hoc in capto ut quoniam
m[er]itaz et diligenter tractatu[m] aut illo h[ab]ere
de causa h[ab]ere et de q[uod]libet p[ro]p[ri]a ac p[ro]
f[er]re aut fuit firma seu uenditio h[ab]ere
f[er]re et de q[uod]libet p[ro]p[ri]a et obligat[i]o[n]e
eandem solentib[us] et similib[us] p[ro]p[ri]a ad
p[ro]p[ri]a et ip[s]os capto ut quoniam seu ma
ioris p[ro]p[ri]a eandem in hac p[ro]p[ri]a

adhuc Si uero p[ro]p[ri]a seu adm[ini]stratores alio
fuit conuentu h[ab]ere p[ro]p[ri]a et sup[er]iorem
albatem ut alium eandem r[ati]one
p[ro]p[ri]a deat de lib[er]at[i]o[n]e et tracta
tu p[ro]p[ri]a uenditio aut p[ro]p[ri]a suo quoniam
sed in ip[s]o albate ut alio sup[er]ior[um]
p[ro]p[ri]a immed[ia]to et quoniam sup[er]ior
u[bi] f[er]re in ac expressam autem
et lib[er]at[i]o[n]e eandem albatem ut alio
sup[er]ior[um] ac ostio quoniam ip[s]os albat[em]
ut alius sup[er]ior[um] p[ro]p[ri]a obtine[n]t Et
si seorsum actum fuit firma seu uenditio
ip[s]a et d[ic]ta q[uod]libet sup[er] p[ro]p[ri]a m[er]itaz sit
l[ib]er[ati]o co[n]tra ac infra et quoniam alia d[ic]ta
m[er]itaz super eis ostia u[bi] obineat
firmat[i]o[n]e Et nichilomin[us] albat[em] et p[ro]
p[ro]p[ri]a et albat[em] p[ro]p[ri]a non h[ab]ere
q[uod] con[tra] fecerint p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
in capto et cetero uero p[ro]p[ri]a ut alio
sup[er]ior[um] eandem arguant f[er]re et debite
p[ro]p[ri]a

Reterea Statuimus et ordinamus
q[uod] antistes albat[em] p[ro]p[ri]a Et
ceteri adm[ini]stratores ut mo
d[ic]ti ut quoniam eandem ordi[n]e p[ro]p[ri]a
h[ab]ere et infra alio lib[er]at[i]o[n]e p[ro]p[ri]a
nec re u[bi] locoz et adm[ini]stratores sua
et firmantur u[bi] eandem antea et argu
ta ordina[m]e cath[ed]ra lib[er]at[i]o[n]e p[ro]p[ri]a
m[er]itaz u[bi] blada alia et re alia
u[bi] lib[er]at[i]o[n]e seu p[ro]p[ri]a ad eandem mon
seu loca eandem p[ro]p[ri]a et eandem mo
h[ab]ere seu loca eandem apud osagunecos
p[ro]p[ri]a seu alio quoniam fraudu
lent[em] aut dolose in d[ic]ta cath[ed]ra
oron et locoz seu adm[ini]stratores h[ab]ere
nullat[i]o[n]e t[ra]nsf[er]re seu tenere p[ro]p[ri]a
m[er]itaz Et q[uod] antistes albat[em] ut p[ro]
p[ro]p[ri]a ac ceteris sup[er]ior[um] eandem r[ati]o
ne no[n] h[ab]ere qui o[mn]i[n]o fecerint sit co
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a eandem ingressus m[er]itaz
d[ic]ta et nichilomin[us] ip[s]os h[ab]ere t[ra]nsf[er]re
tata et detenta ad eandem mon[et]a
et adm[ini]stratores p[ro]p[ri]a reducte teneantur
Et si albat[em] p[ro]p[ri]a alioz adm[ini]stratores
sup[er]ior[um] ut p[ro]p[ri]a no[n] h[ab]ere t[ra]nsf[er]re
gressio manifesta seu nota fuit p[ro]p[ri]a
f[er]re in p[ro]p[ri]a capto seu m[er]itaz
tores p[ro]p[ri]a capto deputando cen
sura f[er]re ac debite satisfact[i]o[n]e sub[er]a
tur alio uero m[er]itaz adm[ini]stratores
t[ra]nsf[er]re ip[s]os f[er]re et p[ro]p[ri]a
p[ro]p[ri]a integru[m] ab eandem ostio et ad
m[ini]stratores eandem suspens[i]o[n]e et si
eor[um] t[ra]nsf[er]re manifesta seu no[n] exi
terit p[ro]p[ri]a sup[er]ior[um] amoneatur
p[ro]p[ri]a ab adm[ini]stratores eandem et ad
m[ini]stratores h[ab]ere p[ro]p[ri]a sup[er]ior[um]
ad quos eandem collatio p[ro]p[ri]a alio

libere offerantur. Simpliciter aut moni-
chi et quicunque transgressores sint ma-
litas ad obtinenda quicquid iusticiaz
officia ipsius ordinis seu religionis
usque per eorum superiores agna-
lisatione pmissa cum eis extiterit
misericorditer dispensatum

212
Idem p. m. p. b.

Quis licet contra monachos
appetentes sit plene promissum
per canonicas sanctiones
tamen spatium provide nolentes contra
illos monachos et quicunque ipsius ordi-
nis seu religionis qui sine salubriter o-
bliti sunt reglarum et canonicarum instituti-
onem pecuniarum aggregant iura posse-
ssiones redditus seu census annuos
et alia bona emunt seu cum faciunt ali-
quid pro proprio et sepe nomine alieno mul-
tis super his signetis adhibitis a
his tradunt alia mutua et cum a
iugumeto vel lucro sibi vel alteri reddi-
enda eorum nomine seu proprio et alios
multos tractatus diversimode tamquam
negotatores crearent nec non appe-
tentes et sentientes lucra turpia pecu-
nia occultant et illate detinet in suis
peditum aliam autem apostolica potestas de-
termina omnia premissa que tamen resti-
tuam ne subiacent aliorum ne dum
post obitum sed etiam in vita ipsius
monachorum et quicunque fore per antistites
abbates seu alios prelatos eorum proprios
cum consilio plurimorum monachorum seniorum et
clericorum monasterii loci cuiuslibet eorum huiusmodi
causis monasterii seu loci ipsius app-
licanda et in eorum utilitatem totaliter
quintenda usui proprio prout abusu que
cuiusque ratio non obstant. Quia ipsi antistites
abbates vel alii prelati proprii aliorum
monachorum vel quicunque alia faciendi li-
centiam nequeant impetrari et quod tam-
quam prelati monachorum et quicunque potestas omni-
tes quasi alii quicunque ordinis seu religionis
huiusmodi potestas retinetur aut sibi ipsi a
appetentes vel applicacionem et quicquid
huiusmodi resistunt vel impedimentum pu-
blice aut occulte prestantes aut prelati
procurantes vel dum pecuniarum nomine
velantes antistitibus illis vel super-
latis ipsius auditis sunt eo ipso mali-
les ad huiusmodi potestatem administracionem
officium regimine et gubernacionem que
libet in ordine seu religionis huiusmodi obti-
nenda. promittimus tamen quod cum ipsi
monachorum et quicunque possint antistites
abbates vel alios eorum prelatos proprios
dispensare super penam huiusmodi quando ei
in debitis expone dummodo premi-
ssa revelaverint et plene restituerint
ut prefertur

120
Idem Hempe.

Empe statum et ordinem
quod iuxta suppetentiam facul-
tatem ecclesiarum cathedralium seu
capitularum ac monasteriorum locorum eius-
dem seu religionis et singularium regio-
num earum qualitates per antisti-
tes abbates et alios prelatos et quos-
vis administratores vel officia ad hoc
deputata vel deputanda tenentes et
exercentes sufficienter mutualia ne-
cessaria omniaque alia necessaria monachi
ministrent. Promissum autem quod per huiusmodi
mutualia necezzaria aut alia quibus-
libet eisdem monachis nomine pecunia
sunt aut per vires seu mutuatim
vel latens eis actum aut pensio vel re-
ditus quolibet assignentur secundum mut-
ualia necezzaria et rebus aliis eis eorumque
usu agruiculis provideant eisdem que
admodum fuerit optimum. Et ubi deo
alius nunc terminus super hoc non fuit or-
dinatus singulis annis prima vel die me-
sis octobris necezzaria prestantur. Si qui-
aut redditus vel pensio eis habentur
propter hoc seu aliter extiterint assignati
nullatenus dimittantur eisdem sed
eiusdem pro reuocatis ab ipsa totaliter
habeantur. Et nichilominus illi qui pensi-
onem redditus aut pecuniam propriam
vel eorum aliquo cuiusque monacho ministra-
re vel assignare preceperint si antistites ab-
bates vel prelatos ceteri superiores eiusdem
ordinis seu religionis nolentes extiterint
infra octo dies factumdem erogare
pauperibus teneant hoc tamen adhibito
moderamine circa idem quod monachis de
suis superioribus licet est cathedralibus ecclesiis
monachalibus monasteriis et administra-
cionibus prefatis in scolis vel alibi putati-
tate ecclesiarum monasteriorum et administ-
racionibus huiusmodi omni-quantibus possit periculum
et necezzaria sicut eorum superioribus indebitum
dari pecunia non tamen pensio vel reddi-
tus assignari. Salus et statutorum or-
dinatione prefata de monachis ad huiusmodi
ministrendum et de pensioibus eis ac de
rebus libere exhibendis deo monacho qui
infra ecclesias monasteria et alia loca eius-
dem seu religionis monachos tales
ministret prout seriose superius est distri-
ctum ad hoc sub iugumeto quilibet qui pre-
dicta ministrare tenentur ad ea omnia ex-
cusacione cessante sufficienter ut promitti-
tur ministranda per superiores suos aut i-
defectum eorum per superiores ministratores
vel presidentes prefatos inenunciabiliter
opellantur si audiantur si dicant se per
iustitia statuta ordinationem vel consuetu-
dinem aliter se habere aut per suos personarum
eorumque statu ipsarum personarum vel officiorum
decretaam sustinendis se asserant i-
digne. Nulla quoque super hoc appellacio
nullaque supplicacio eis proficiat sed

lictas moventi p aliquor diez co
 petencia mitalia plati eoz arbi
 relinque da libe asine pmissis effi
 cacter puzer otempserit remone
 autiz libe asine ad mstratibz
 ut officio ipaqz alijs idoneis pda
 apellere uoluntibz omittat. Q si for
 te redditus offiaoz seu ad mstrat
 omi hmoi ad mstrat ueniam seu a
 lia nra monachis ministrada no
 sufficiant de ea gllucde ut de pens
 omibz studiuum pmissum est fac
 da defensio hmoi suppleat donec p
 hns p deputandos anob redditus
 seu pensiones ppetu fuerit assigna
 quoz p eozem deputandos assigna
 uolumus eozem modis z formis q
 bz p pensionibz dcoz studiuu reddit
 seu pensiones ppetuas assignamus
 z statuimus assigna. Abbatz uero ac
 piores z ceteri superiores ut pferunt
 no hntes qui tenetur ad mstrare
 pda a pidentibz aut uisitatibz p
 censuram ecclasticaz modisqz alijs
 arguentibz ad id omo cogantur ipis
 nisi abbatz piores z alios supiores
 iud modu pftm effectuali ad pmi
 sta copulerit in caplis puaalibz q
 ut arguendis z talibz corrigendis q
 zuloz z ofusio de pteritis diligencz
 efficiat ad futura.

in domibz in qbz monach habitant
 uheres tenere et si mares ul sorores
 fuerint non presumat. Antistites si
 abbatz piores ac ceteri superiores re
 tiome euzem no hntes qui g fce
 rint a collone bnfiaoz sint ptrez
 menses eo ipz suspensi qbz duratibz
 apozem ul aliu maiorem pnt anti
 stitem q allatem cu ofensu capli seu
 ouentis ul maiore pte euzem
 bnfiaoz ipz sit collo deuoluta ali
 uero piores ad mstratores qm qz fu
 erint a pcepte fructuum bnfiaoz
 que obtinuerint sint suspensi. Quibz
 duratibz antistes abbas ul platus
 alijs immediatis eoz superior po
 nat in euzem bnfiaoz alios mona
 chos ad mstratores pponendo dila
 tos ac fructus ex eis dnt. Ser men
 sibi obtinentes qui supererunt de
 bitis z ofusis oneribz supportatis
 querant in utilitatem ecclie ul omi
 seu loca immediate supioz relinqui
 aum ptoz. Et nichilominus dnt ab
 ates z piores z alii non hntes sup
 iores per pidentes seu uisitatores
 ceteri uero p suos superiores put ad
 pe ac delinquam qualitas erige
 rit puniantur.

123

Idem ceteri

121

Idem ceteri

Ceterum ut diam scandalis
 pdudando philema expresse
 ne in ecclia ul mon seu locis
 alijs ouentualibz euzem ordie seu
 rethome clia sedares ul laia seu al
 teris mon monach ul relios alijs
 rethome ad mstrat monach minist
 randum de cetero deputantur. Cui
 quit autem malz pui ul pietat e
 iftem monach ministrat cristit sin
 glis eoz die qualz ministrat ad ogne
 tem mesuram put erit opus uirt
 eccliaz mon z alioz locoz ipz q
 genam factam z qd p illu qui
 ad hoc fuit deputatus nec alijs a
 lijs p se ul aliu de refecturio seu in
 firmatorio ul alio loco in quo modis
 comedent aliqd extrahit ul alibi de
 ferre seu alii usui aplicare psumat.
 Q si fecerit p qualibz uia per duos
 dies pams z aque solumodo peni
 tencie subdatur.

Vsup Statuimus z ordinamus
 q antistites abbatz piores
 z alii ad mstratores in ecclie
 monach seu alijs locis ordie seu
 rethome euzis aut infra septa
 eccliaz monz locoz eozdem uel

Idem in super

Ceterum prohibeo ne aliq
 monach nutriant seu te
 neant equos ul alias eue
 niones aut fuitores seu alias p
 sonas sedares ul familiares in ec
 clie mon seu locis alijs ouentualibz
 ordie seu rethome euzem nisi ei
 zone ad mstrat aonum ul offiaoz
 que gesserint id competere dimoscat
 in infirmatorio tamen p nutritatibz
 infirmoz z coqui capli ul ouento
 alijsqz offiis honesti fuitores seu
 famuli sedares tenere poterint nam
 in nro moderato put in alijs cal
 sis ecclie ul mon seu locis alijs
 ipius ordie seu rethome fuit tano
 uabz obpauit q sedares qnto mro
 fieri potit in monachis querent
 nec bibant nec comedant cum eis
 dem caplo ul ouentu. Superiores qz
 arca h p uideant ut diligent obser
 uentur transgressores eoz puniendo
 z prout expediens fuit arguendo
 prohibeo insup ne ipsi superiores
 abbatz piores z ceteri quumqz ipio
 ordie seu rethome laic ouentis
 z ouentualibz occupentur nec ths
 supius immoderatos z al excessus
 faciant. Volentes qd familiarum
 fuitoz aut sequaciu z robaz seu

seu uestri nuntiarie excessiva et
indecenti tam infra ecclesias mon
poratus administrationes et loca ali
corum quod etiam ex illa diligenter su
deant abstine et honeste ac laudabi
liliter quiescere subite namque ne
aliquis abbas vel prior seu administra
tor alius rationis eiusdem conventus
hinc plures sedentes personas eam
tes quam monachos eorum uno mona
cho opportunitate se cum ducere possu
mat si nisi quiescere discedere seu prius
ulterius predictum timeretur aut for
sitan immineat sitione et fraude res
santibus abusuque Ceteri uero conventum
non habentes si duos estantes se cum du
cat uolumus quod uno istorum monachorum
existat Si autem plures ducat equi
tantes circa hoc fuerit quod superius est
de conventum habitibus expressum ad
iacentes quod abbas vel prior seu admini
strator vel monachus quique rationis
eiusdem domicellum vel domicellos
uestros uel negatos seu paratos aut cu
riosos vel quolibet inhonestos non in
ducat ut sic indutos se cum teneat si
ue ducat Qui autem contrarium fecerit si
superiorem eiusdem rationis non habuerit
ut per presbiteros dicti capituli primum
adhibe Si uero superiorem hinc hinc
ut per ipsum superiorem immediatum uide
primatur

4
Item Sane

Præ Statutum et ordinant
quod omnes abbates priores et ad
ministratores ceteri ac diaconi
et alii quique qui censuræ redd
seu pensiones et quicunque alia simi
lia debent vel debent impetrum
palmetis commendatis vel puestia
zue ecclesie Cathedralibus oron poratibus
administrationibus officiis seu locis capi
tul vel quolibet ordine seu rationis e
iusdem in uno blado oleo piscibus
pecunia seu rebus aliis quibuscumque consistant
illa eis solui in terminis consuetis vel
prius seu in antea prefigendis iteg
re non omittat Et si ea in ipso termino
vel saltem postea infra quinquaginta dies
non soluerint priores et administratores cete
ri ordinis seu rationis eiusdem totam
quantitatem rei debite ac uel ipsam quan
tatem partem quantitatis eiusdem loco
pene infra mensem et dies quinquaginta
dies immediate sequentes soluerint
assueti Quasquidque quantitatem et
quantitatem partem per apponit ut predictum
loco pene si solui contempserint infra
mensem alium ex tunc prius sententur

ab officio que obtinuerint donec predicta
soluerint sunt ipso facto suspensi Et si
suspensionem hinc per alium mensem ex
titerit sustinuerint donec de predictis in
tegre satisfecerint ab officio sunt suspen
si Et si per alium mensem prius sequentem
suspensionem hinc ab officio sustinere
presumpserint maiorem ex tunc sunt ipso
facto Quod si per sex menses ex tunc se
ntentur perinde ac tollantur prius
rationibus administrationibus et quibusvis aliis be
neficiis que obtinuerint sunt eo ipso pri
uati per illos ad quos eorum collo seu
quicunque alii dispo prius autem per
sems ydoneis libere amittendis seu re
sponderis allatis uero quod infra pre
dictos quinquaginta dies per eos predicta de
bita non soluerint ut prefertur tota quan
tatem debitam et ultra illam loco pe
ne tercia partem illius quod solui debuerint
solui teneant Et si per tres menses et dies
quingenta dies immediate sequentes quantitas
quod debuerint ipsamque tercia partem per lo
co pene non soluerint sunt eisdem abba
bus scilicet chori et locis capituli abba
bus donec super hinc integre satisfecerint
penitus interdicti Et si infra hinc
per alios tres menses prius sententur sus
pensione presumpserint sit eis ecclesie in dictis
ingressibus quousque satisfecerint integre
de principalibus et tercia parte partium Et in
dilectio dicti abbates ac omnes et singuli
superiorum dapna et expensas ac interdictum
ecclesie oron poratus administrationes o
fficia et loca hinc sustinuerint fecerint
et maiorem orone retardate solutio
nis hinc vel ob defectum predictorum resiste
re et solui teneant pene aut predicta
tercia et quarte partem predictam in eos usus
auertantur in quos principalis quanti
tas fuerit auertenda Sine si prius
ante apostolica ubi expediens in deli
in ordine seu ratione hinc antea quod
septem ualeant publicari et quocumque
eis contra non solueant erigit ag
grauari per superiores et locos prefecerint quod
zumi eriterit solutio retardata nec
in hinc ualeat remissio seu gratia aut
cuique neque per tempus lapsum nec per
negligentiam non parerant intelligatur
remissio vel possit impetendi prefertur
absolutio aut dictum sententia operatur ad
libatibus prohibet Per hanc penam alius
si quis dictum non soluentes uel statu
ta ut ordinatio sedis apostolice aut or
dinis seu rationis eiusdem seu quo
iusmodi aliter ex tunc in futurum non in
tendimus in aliquo derogari

Et ex quia multi ordinem seu religionem
in personis obfuit indistincta re-
ceptione monachorum. Statuimus
et ordinamus ut per illos ad quos in ecclesiis
cathedralibus orationum prioratibus decanatibus seu
locis aliis quibuscumque ipsius ordinis seu re-
ligionis spectat creatio monachorum dei
recepti non recipiantur aut induantur nisi
nathos vel quoslibet nisi personam idoneam
vel de quibus idoneitate iudicaverit spes
existat et tales per quos inibi deo in di-
vini officii agere deservi seu impe-
di valeant obsequia optima. Et quod per
eandem ad quos vel primus creatio ipsa
spectat infra ecclesiam monasterii prioratus de-
canatus aut loci huiusmodi aut huiusmodi ad quos
dicta creatio pertinet prefuerit induantur
necesse est huiusmodi creatio huiusmodi traditio
et receptio nisi personis ordinis seu religionis
eiusdem de cetero amittantur. Et quod in
sua prebatione tempore ad loca alia nisi que
nulla fuerit non mittantur de cetero
quoque cum minime huiusmodi receptio fa-
cienda si ad antistes abbates vel prelatos
alios una cum capitulis vel conventibus eorum
seu cum eorum assensu pertineat et capitula seu
conventus huiusmodi vel eorum maior pars ad
eam pure procedat vel receptioni huiusmodi
perhibito renuant assensu antisti-
tes abbates seu alii prelati post ipsos
eos moneant in iustitia obedire ut pu-
te ac secundum deum et iuxta eorum consilium
sua de cetero dies huiusmodi receptioni seu cre-
ationi assensum prestare parent. Et si
forte id facere negligat seu recusent ad
eandem antistes abbates vel prelatos
alios creatio seu receptio ipsa libere de-
volvantur du modo vel fraudulenter per
eandem actum sunt in premissis. Quicunque
antistes abbates et prelati alii in locis
in quibus decem vel pluribus monachis
nathos fuerit cum consilio plurium seniorum
et discretorum suorum capitorum vel conventuum
eligendorum per eos suam partem nisi eorum
capitorum vel conventuum faciendorum malis
vel locis in quibus monachi minus decem
creverint cum consilio viginti plurium seniorum
et discretorum ex eis deputat eandem
creationem et receptionem cum dei timore et
obsequio regule et persone ut premissis
providere facere non possint aliorum con-
ditione in aliquo non obstante. Prohi-
bemus insuper ne aliquis recipiatur in mon-
asterium ordinis seu religionis eiusdem nisi
statim induatur huiusmodi monasteriali necesse
super futura receptione seu infra orationum
chori aliqui occurrant aut permissiones
seu obligationes alie inter fiant. Ut autem
adversus eos qui tempore prebationis cla-
re vel nolunt regularis professionis vo-
tum emittere nullius difficultatis impe-
datur. Universis et singulis prelatibus ad
quos pertinet suos monachos ad huiusmodi

professionem recipere divina iungendum
ut omnes illos qui deo tempore prebationis
elapsa expresse prefiteri voluerint nisi
regularia instituta sine dilacione ac-
dificata quilibet ad huiusmodi professionem
admittant. Et si forte sine rationabili causa
recusaverint tandem sint scilicet chori
et locis capituli alibi vel prioratibus
ubi per priorem orationum gubernant inter
dicta eandem donec prefiteri ad professionem
receptum ante dicta. Si monasterio per
visitationem prius capitulo referat ut per
presidentes eandem capitulo debite puniant
promissio attentionis quod in ecclesiis cathedralibus
monasteriis et aliis locis ordinis seu religionis
eiusdem non recipiantur plures monachi
vel quicunque quot poterint de ipsorum pro-
prietate agere sustentari. Licet autem per
apostolum in super dicta ostendit secundum ho-
noris preceptum nisi ut in nullo orationum ad pre-
bendam ex tunc recipiant abbates vel in
dictis clericos sedatores. Nec tamen super hoc
expressius prius volentes ipsorum monasterii
et aliorum locorum ipsius ordinis seu religionis
indemnitate que plerumque contingit
propter prebationem huiusmodi preceptum inordi-
nata et approbata et adiacentia prohi-
bemus ne in ecclesiis cathedralibus orationum po-
rioratibus conventibus sine locis aliis eius-
dem ordinis seu religionis. Prelati priores
et admittentes alii vel capitula seu conventus
eorum clericos sedatores vel laicos nisi eis
ecclesie orationum seu locis debeat se et sua in
illo modo recipiant ad prebationem nec eas
aliquando intant ut ad tempus veniant vel
occedat vel dare presumat. Velut quod
mediano accessio seu dacio quas deinceps
per apostolum fieri contingit sint inter
et maneat nec ex mediano accessio vel da-
cione huiusmodi eis quibus facere fuerit nisi a
liquod acquiratur. Et in hiis que hec
dicentes et occurrentes superiores suos vel
si superiores eiusdem religionis non huerint
per presidentes prius capitulis pro eorum
arbitrio puniantur.

Universis autem in ostione vie
nunc conalibus et ne magis
de vestibus capucinis et sotularibus
bus orationum eorumque formis premissis sit
statum. Nec tamen premissis adiacentia quod
aliquando sotularium ipsorum tanta ad mi-
na esse debeat ut quatuor digitorum trans-
salum de tibia super capillam spatium
operdat. Quod nulli monacho eiusdem
ordinis seu religionis portare capitulum et
firmum super humeros sit laticum quoque
modo nisi prius ipsius Capucini fissura et
honestas alia per albatem seu presidentem
alium ubi preest alius fuerit arbitrio
horum namque transgressores penas eo-
rum merentur que pertinentibus sotula-

den. q. m. b.

res non corrigatos altos aut ca-
pucia non fissa influte noſtunt
p dnam oſtonem ipſius oali die
nen adduendo quoq; mēdian
expresſe vniuſis et ſingulis ipſius
ordis ſeu reſionis monachis q
nullus eoz de cetero reſtutellum
glodnam cucullaz manticatam
ul tabartadam ſeu Ephytogeta
tam aut m ueſte ſupiori hitui
prima mamcas lingatas oſiti
aſe ſeu quomoli lūonatis por-
tare pſumat. Set quales portari
ſtatuit pſata oſtico eiuſdem co-
ali vienmen. Am uo mēdian
hmoi tūſgreſſoz exatent aſſer-
tur ab eo p ſuum ſupiozem ueſt
ipa tūſgreſſionis pauperib; ero-
ganda. Et nichilois tūſgreſſoz ipſe
p eudem ſupiozem ſic al debite p-
umatur q ceteri aſimilib; arca-
tur abbates aut m monaſterio et
m cathedra cathe monachalibus
pnores ſeu aln maiores m illis
poſt eoz antuſites exiſtentes ac p-
ores ſeu aln non hntes ſupiores
reſionis eiuſdem ſic formam ho-
neſtam ueſtium et callameto et
ordinet ac diſponat q ſit oib; mō-
chis tam mtiſſeas qm cūſſeas u
miformis ipamq; tūm abbates q
pores et admiſtratores ac ceteri q
cuq; monachi pnores et aln p ppoſ
eoz abbates ſeu pleta pſelatores al-
os abbates uero et ceteri abbates
pnores non hntes p pſidutes pmi-
cūlib; caplis ſeu p quib; eozdem
ac p uſitatores m ipſis caplis de-
putandos tene ac ſuare cogant
per premiffa uero ul p ea que i
dta conſtione vienmen conſalū ſta-
uitur non itendū q m regioi-
b; ſeu locis m qbus abbates ul aln
pſelati looz ſeu monachi eiuſdem
ordis ſeu reſionis omē uti capu-
cie ul ſotularib; non ſolebant ip-
ſis uti lūtu ſit eiuſdem.

127

dem Statimā

Tatum q et ordiamus
q nſte monachus ordis
ſeu reſionis eiuſdem de
cathia cenobio ul alio loco quetual
eure pſumat mſpetita et obſecta
licencia pmitus ab eme ſupioze q
cam ualeat indulgē quāuis con-
ſuetudie non obſtan ipſe cauſas
ſui eritus ul itineris om ſitue
ceſſante ſupiori expnat eidez dū
q ſupior licencia m hmoi mſi ex
cauſa rōnabli nō gēdat reu q
m illam acceſſerit certum adre
deuindum terminum pſigat ut q

petentez pſit breuiorem ipſi ſalu-
biter exhortetur a qm et oſon debeat
abſtinere. Si quis uo monachus qruum
ſecerit teneatur ſatiffacem illaz ul pe-
nam ſubire au ſine licē de monaſte-
rio ſue ſeuloas erentes oſſuerit
ſeu abent ſubia m ordie ſeu reſioe
pſata ad cathias et mon ſeu loca hmoi
redemntes ad coionem alioz monacho-
z ſeu ſattum donec ſatiffacem hmoi
ſecerint uſſatens admittantur que
ſubiatuſ eſſe talis uidet q a pſta reg-
ulazi parlatio ſeu alio loco oſſueto
p clauſtū uelut cu mro nouaorū
ut alio ad hoc deputato ad caplm ue-
mat m ſtammia ul mudo ſed m q
pdam cathiaz oſon et looz reſioz
morem ſemōla et caligās ſine pedi-
lib; tatur hne cucullam ſeu ſcapulacē
ul floam m brachis ac ſerulam m
manib; ſuis ferens cu qbus prius ibi
ueia recepta et ſua recognita culpa
coram omib; publice uerberet. Demu
uero p allutem ul aliu platu pūcipa-
lem ſi ſit ibi aut porem ul aliu poſt a
bbatez ſeu p pūcipalem platu hmoi
pma ſeu pena leuis aut gūis dpe
ſibi p qualitate demeriti impoſatur
ſed m morez amſſi oſon ſeu loca lau-
dabil; obſuatu pſomſo attendit q
modum pmi modo correſſiois neq; q
ercedat pena queq; ſimili pūmunt
monachi m pſatib; ſeu admiſtracōib;
al qriorib; deputati q de illis redier-
int ad cathias oſon ſeu loca quetua-
lia pſata ſine uocacione antuſſis ab-
batis ul alius plati ſeu ſine licē
eiuſdem apore ſeu admiſtratoze alio i
loco m quo ut pſerit fuerint deputa-
ti p patentes hās eiuſdem dandis taz
mſtam licencia hmoi oſtinetes. Nullq;
q monachus p uocaturus erit cathiaz
oſon ul aliu locum ſuum pmutatur
abire ſine cuculla reglari et clauſa nō
non breuiario m quo pūſſus ſue
penſum pſit exſoluē creatori.

128

dem ordinamms

Retiam q et uolumus Literam
conſalū de monachis ſinglis per
uſſas ul opida et pſochales et
cathias non pūcūdis et ſup dnam ipſo
elementis pſeſſore editam m dto
galio vienmen oſtonce ne ipſi ſingli
monachi m ſinglis ſibi omib; admiſ-
tracōib; ul pſatib; hitare pſumat ſiz
mter obſuari. Statuim q mſup q
abſq; pſonaz deſetu tūſſimittantur
cum ſacendum ſunt monachi p ſup-
iores eoz put loas ogue nouerint
et pſome et non put pnores ſeu ad-
miſtratores eos dūperint eligendos l

sanctum diebus aut quibus monachi in infirmitorio carnes edent sic putetur
omne quod infirmitorio remaneat ad infirmitas
medietas monachorum capli ulonietus
Et item fiat ubi albas ut alio platus
principalis aliquos ad domum seu came
ram suam vocabit ad nicho et plenus
exhibendum Quocirca non plures sunt
carnes in infirmitorio comedent iuso
et oratio in principio mese ac post festum
omni huius mense et ius dicitur Et
omnibus discubito silium obfuerit
ibi legatur sicut in infirmitorio atque
aliquo quod ediderit audientes illi
persona scilicet ad comedendum mibi ali
teno mittetur Cunctis aut albatos et
alio prelati aliorum locorum ipsius ordinis et
reliquis ne personae sedentes ad eorum me
sas quocumque Quare etiam ipsi ut oratio
seu relictio huius denigari ut notari uale
at Omnes insuper monachi ut si instituti
de non sint eorum saltem quatuor plures
ex ipso amore poterunt in una domo
dormiant et iaceant nisi regulariter et
cum instituta non separatis cameris
ut per cellas crep hinc ubi in came
ris ut cellis infirmitorum prout ipse
Senectutem ut infirmitates corporales
ut ex aliis rationabilibus causis nisi dis
pensationem abbatis seu alterius eorum pre
lati ut nisi propter administrationes seu
officia super hoc aliquid exigerent Desistat
iaceant albatos porcos et administratores
ac universi monachi tam infra quam extra
conventum Lincis non utantur ca
misis aut eis inhibite sint expresse
Transgressores vero promissorum Si albatos
seu plati alio albatos pro non habentes
fuerint per ipsos ut visitatores
paulatim capli ceterum pro suis pro
ut culpe ac delinquantibus qualiter ex
gerit debite puniantur Ceterum quod celle
in dormitorio in honestate induit
Statutum et ordinis quod in ipso dormi
torio celle de cetero utile sunt etiam
sane utiliter dimittantur Set per antea
tute in cathedris catinis monachalibus
et per albatos ut alios platus principales
in oron et portibus ac locis aliis pillos
quos profuerint infra quatuor menses
atque quo Statutum seu ordinatio
huius ad eos pervenerit eis negligenter
tibi seu non volentibus per visitatores in
prima visitatione quam impederent a
iuste apostolica destituantur Et quod super hinc
resistit eis eadem ut impedimentum a
liquod prestantes seu prestari parat
tes et ad hoc dantes auxilium osilium
ut favorem publice ut eadem eroris
Similiter marzant pro facto a qua
nequeant nisi per ipsos visitatores

absolvi quos ipsi visitatores ad hoc per
alia iuris et ipsius ordinis seu religionis
remedia valeant iuste apostolica coarta
re ipsi etiam visitatores quod super hinc
muerint ut fecerint referant plene et
fideliter in subsequenti annuili prout
in qua visitatores deputati erant
Caplo principali pro studentibus tamen pro
indeat nisi dormitorium de cellis in quibus
ipsi studere valeant non iacere

130

Quem insuper universos porcos
et administratores et monachos ipsius
ordinis seu religionis in sacris

idem porcum

ostentat inter cathedras et alia loca eorum
actualiter residentes ut eorum quibusque ut
ter qui vero in portibus ut aliis locis
non actualiter aut in scholis sine alibi
fuerint et si non frequenter saltem semel in
septimana salva honestate et debita
devotione missas studeant celebrare et
nichilominus glorias Conventualibus presbi
ter debuit infestis sollemnibus missis maiores
quocumque celebrent in eisdem Alii
ut non sacerdotes et si non semper saltem
singulis septimanis assistant et singulis
mensibus nisi ostensionem Sepedti ele p
ter editam in prefato consilio viemensis
ad coram accedant illi ubi qui infra et
cathedras oron seu alia loca actualiter est
in altari maioribus qui ipse est illi fuerint
ubi magis usum fuerint honeste eis
dem nisi abstineat ex causa rationabiliter
de licentia superiorum aut confessorum suorum Quod
si negligenter obmiserint per eosdem
superiores suos humiliter arguant et nichilominus
debite puniant Per hoc autem sta
tutum ut consuetudinem cathedrarum oron seu
locorum portuum in quibus observarentur ut o
fiteri ut celebrare seu coicare frequenter
habent non intendit in aliquo derogare
albatos insuper ac porcos et ceterum non hu
ter superiores eundem religionis qui eo
amplius dunt forma iuste pollere quo
magis status prefulgent honore dieque
libet rationabili causa cessant missas ince
lebrent ut audiant et in sollemnibus festis
missis non sine locis missas solennes
studeant celebrare Quamvis autem satis
sit tam in regula sancti benedicti quam in in
re prout quomodo in cathedris monachorum seu
locis aliis actualiter residentibus oronibus
quere debeant ad divina officia dunt
et et noturna eaque psallere in eisdem quod
tamen hec negligunt omittunt inter
Volumus et ordinamus ut in eisdem cathedris
monachorum locis cum gravitate et modestia
humiliter ac devote horis debitis ad di
vina officia universi et singuli monachi

In monachi debent dormire cum
ipsi dormierint in portibus
et in cathedris

debeant querere ipsam ad deuote sine
trahunt ouerenter distinge et debite
celebrent no trahendo aut sine
pando et quoad alii quehne impedi
metum afferrent suando silencia q
ymo ad diuina ipsi nitet pcedere a
tendendo Transgressores ne pmissi
debite subiacent discipline Ceteri q
ad choz ul eorum antecere nequeat
pcedendo letioni studio seu admissi
coibz ul officio sine aut pns sucha
tis opibz de licet illis ad quez eis
dare psumerit occupati in loco alio
agruo et honesto debite horis usq
sibilicatem plures simul ouerentes
debite dicant diuina officia et cetera
num pensum exsoluant debite fructu
as

131

Idem sane

Inc uniuersis et singulis antistibz
allatibz pcoribz decanis pcoribz
sacris et administratozibz aliis
qbus hoc optet in munitate obore dist
ite munitate ut eadus oratoria al
taria nlla corporalia uestimenta et alia
ornamenta ecclesiastica mundana et mudo
qfuerit et faciant ab aliis qfuerit qfuerit
de breuitate munitatibz aliisqz libz
uestimentis ac ornamentis qbusqz ne
cessario oio pvideant seu faciant p
uideri

132

Idem super

Super cum cauet in suprad
ostione diti ele pcedit edita in
eodem consilio Venien q p
ratue oueruales aliam nisi necessarii
quintum anni attigerit offerri neqant
ut amitti Et q qui tales pcorato huc
runt infra anni oputandum a tpe
collationis seu accessionis sibi facit de illi
et possessionis eoz adpte se faciant ad
sacerdotu pmoneri Quod si cessante
rationabili causa no fecerint eo ipso diti
pcoratibz sint puaui Nos par zone i
diti qd super hinc in pnoiaata ostion
cautum erit ad decanos pcoratoz
questiqz alios psonas locis ouerua
libz ordie seu rethome hmoi durim
extendendum Et hoc idem Statuimo
et ordiamo sinitz obpuand in assume
die ad officia seu administracoes hmoi
curam no beant aiaz Et p pcorati
bz no ouerualibz curaz aiaz hntibz
eam si curaz ipsi p scitaz pcoros ha
beat exercez et assumptis ad eos ad sa
cerdotu pmonedie ac eorum eta
te in dia ostione cauetur in decana
tibz ppositis et aliis qbusqz adminis
tracoibz no ouerualibz sinitem cu
ram hntibz ordie seu rethome h

moi et in assumedie ad eos p omnia pax
uolunt obpuari

133

Idem sane

Inc cum pcor claustris esse de
beat pcoris mope ac pmonie
uolunt et in munitate obedie et
strige papiendo madamo ut insti
tut ipse pcor pundo et distreus prout
in aggregaco ecclesie eadus ul oron
seu alia loa eadem ordie seu retho
me apcor pcorit pcorit muniti
Sitqz talis qui omne in capto seu
ouerui resideat claustrisqz curam et
regiem exercez assidue teneatur

134

Idem attenden

Attendentes pcor fore qplures
ordie hmoi ipso ordie seu retho
me qui licet in ul sub alio
ecclesie ul oron quoz unu ab alio no
dependet ex dispensaco Superante se
die hmoi sint adpti remaneat ta
me in pcor ecclesie seu oron muniti
ne ad ecclesie ul oron sub qbusqz
si obtinet sunt trahati ppter que diu
sa uiri et omni repugnancia subseai
tur Nos in hac pte optime puidere
uolentes ante aplica Statuimo et
equam ordiamo q quis ermonchus
seus infra mensem post publicacoem
pntie ostione in suo pualiali capto
faciendam diti ecclesie seu monz
alter eliget teneatur Et si scdm ele
gerit in quo ul sub quo hntiaat
erit statim eo ipso eius uero mon
chus consecr et ee desinat in pcor nisi
foran muniti ecclesia ul mon sic ele
cto certus eet monchus nre et ipso
aliquis no deesset quo cau trah
noem ad ecclesiam ul mon sit electus
desert uolunt donec aliq de muniti
poto desint se trahatum Qd si scdm
ecclesiam ul mon non elegerit ut
pferatur pcorati admistoe officio seu
hntia hmoi eo ipso nouerit se pua
tum Et in pcor ecclesia ul mon rema
neat monchus sic pcor dispensaco
pota q pns statit in nullo sibi pcor
suffragante Volentes muniti q p
pcorati admistoe officio seu hntia
hmoi p eos ad quos eoz collo qces
sio seu que dispo pntet non obstr
q dicte amissa libe disponant Eos
muniti q d ostione pntet hnti
pcorati admistacoes officia seu hnti
fia in alio ecclesie seu mon retho
ne psumerit pcor ostione hntia
tanc cum singlis subiacere ac in
chilomo p supiores eoz pntet de
termino puidere

135
[dem] 212 fms

Sane

Hender

Præfatus de cl. 12. amogromis dñ
clm bnficia obtinetes in ordi
ne seu rethione hmoi ex coll
atione provisione ul ordinacone sed
aplice pñate ul legatoru exaratoru
aut promisoru emstem semp ipme
sedis ul post p dñoz lñe z qea ob
tinuerit in futurum teneant obedie su
priorib sine emstem ordie seu rethio
ne corpi subee correcoib ordina
tib pñatib z Statutis z pñatib
admissioib offeñis seu qñsaiq
bnficia que in pñatu obtinet Et
obtinuerit in futurum ex casu ronalu
lib pñatib ualeant z ab aliis z amo
ueri ac si per superiores suos de ipis
bnficia eis foret promissum

136
[dem] 207 f

Etiam cupientes cultum
dñm noie non minus sed
prauo augeri Sitq zona
bile ut qñqz bnficia reglaria obti
nentes onera debita z osueta sup
portent Statutum z ordinatio qm
mon pñatib z aliis bnficia mō
chalib pñone qñsaiq ex ordinem
seu rethionem hmoi nñsaiq sint dig
nitatis gradus seu pennece col
latis seu comendatis seu de cetero
ofeñdis ul amendandis tot mon
chi teneant quot in eis tenebantur
cum p monchos oron pñatus z bñ
ficia hmoi tēgeban Et qm dñlos
moncho in eisdem oron pñatib z
bnficia amittant id quod sup ul
arza alios monchos mbi rēdu
tes habet cretere admissioz oron
cho si pñet eisdem qñz ad ea que
pñent ad reglam seu disciplinā
obseruandā reglarē Et q qñbet h
moi mon pñatus z bnficia quolibz
obtinete ad pñatib z alia que
z onera minceat pñolucnda red
denda z supportanda ante aptica
p censuraz eccliasuam z al sic per
onna repelli ualeant p captoz p
uiculu pñontes siat p supioze
pñent z deberent opelli monchi
si pñent monasterio pñorantib z
bnficia memoratis nisi fuerint
sancti romani ecclie cardinales qñ
non deat talib opulsiomib sub
tere

[dem] Statm

Tatunio quoqz z ordinatio
qñ aliquod oron ipia ordi
ne seu rethione lapsu in
rethione ut reglaru obseruandā pñ
atur qui p allatem ul alius admi
stratozem ut monchos emstem
mon uerisunt repari non possit
pñesidentes pñiali capto uel

quemlibz eozdem ad requisicioem seu
rethionem uisitatoz pñout eisdem capto
osilendo super hoc uidebt expedire
ut sine osultacoem hmoi si ex dilacoem
osilendi dñm caplm pñdm inuenerit
ante aptica assumatur de aliquo or
in cultu emstem rethione uigente or
ñdm pñone z ad mon dñm lapsu pñ
acno tñsmittatur mbi qñdm expedi
ens sint moraturu p quos lapsu hmoi
reparat Illi aut osilendi ob quoz et
pam alu tñsmittentur ad locum seu
monasteriu sit collapsu in dñb mon
de quo alu ut pñentur assupit fuerit
ul dñsis alio oron rethione uigenti
bi uli eoz conde ualeat reformari
pñesidentes eozdem pñt expedien
aus fuerit eadem ante aptica coll
ocentur

137
[dem] Statm 9

Tatunio mñp z ordinamus
ut si aliquis oron seu loca ems
dem ordie seu rethione repen
tino aut nouus in facultatib sine
lapsu ul aliquoz ipia monchoz ex
cessus monchos sic excedentes aut
alios ad mon multi eregit aliena
pñesidentes aut alios ad oron mñm
eregit aliena pñesidentes pñatib z
eoz quibz ad requisicioem seu rethionem
pñatoz uisitatoz ubi pñiali capto
pñus pñidebt z dilaco osilendi p
ftm caplm pñdm ne mouet alioqñ
sine osultacoem dñm capli hmoi oron
cho ante pñata faciant ad tñp de
quo eis uidebt missioz ad receptioem
eoz abbates z alios pñelates pñap
les ipius ordie seu rethione qui eos a
liter reape uoluerit opellentes nisi
fuerint talis hmoi missioz odio qñ si
ne grau scando in monasterio seu lo
as alio ad que missi fuerint admitti
ul tollerari non possint ul nisi al e
uidens z in calupniabilis raco ipse
abbates ul pñatos ad receptioem talu
suaserit non erunt opellentes quo
cau ad alia oron ut alia loca modo
simili tñsmittant qñda super hñe con
suetudie non obstan z manete mch
lonis illa osuetudie qñ sup libera m
ssione ac receptioem monchoz hmoi
aliqua monasteria sine loca mñ se hac
tena hñge nosant ecclias aut ecclie
les monchales qñtum ad missiones
z receptioem monchoz eozdem sub
statute z ordinacoem pñatib mclusa
fore intelligunt z iudicant

138
[dem] pñedim 93

Leuinqz sñdm contigit qñ
no nñli qui pñesidentes ordi
ni mendicantiu exarant

desuperiorum suorum qui tunc erat ut apostolica
licentia quam se habere pretendunt se ad ordinem
seu religionem huiusmodi transirent quod esset
quod ex dispensatione de sede possint
vocem aut locum in capto habere ac pri-
oratus administrationes seu officia in
nachalia hanc obtinere volentes igitur
promittunt quod inde unitatis claritas pate-
at in primis unius et singulis antisti-
tis de eorum ecclesiis nec non abbacibus et
prioribus aliisque locis quibuscumque ipsius
ordinis seu religionis obtinentibus quibus
potest sic translati sub eo iustantur in a-
dama ut autem apostolica tales appellatur
quod licentiam et dispensationem huiusmodi la-
mas si quas habent nec non tunc pri-
oratum administrationem seu officia si qua
obtinent omni exhibere parerent infra cer-
tum tempus antistitem vel abbatem aliorum
quod potest arbitrio renouabit moderando
Quod si non fecerint vel sufficientem
licentiam vel dispensationem prefatas ne-
huerint potest antistites abbates et alii
non differunt ipsos per iustum fuit ab
eandem monasteria prioratibus adminis-
trationibus seu officio huiusmodi amovere e-
osque a loco et loco capli repellere aliorum
hinc per de de ecclesie

Ordo quia non ulla oronadi de
prelatis vel superioribus suis vel
ita sequitur propositum non ut omnia
probenit quia nec possent sed ut dis-
fament de omnibus et probatis forsan a
hinc illorum ossequium finem optatum
Statutum et ordinatum quod nullo modo
monachus de suum platum vel superi-
orem super amice vel cunctis deinceps
quomodo audiat nisi se prius obliga-
uerit ad penam agruam si defecerit in
probatione propositum vel aliam ex eis 12
remissis subeundi volumus tamen quod
prelatis vel aliis si de omnibus tamen
mutat iudicium non effugiat debite vel
nomen

Etenim quia pro eo quod conspi-
ratores et quiratores illiati or-
dinis et religionis eiusdem in-
terdum ut expediret puniri hactenus
non fuerit nila mala et scandala me-
adem religionem seu ordinem sunt secuta
Statutum et ordinatum quod ipsi conspirato-
res et quiratores cum de conspiratione et
quiracone huiusmodi tamen quoniam fuerint
vel confessi preter alias penas talibus
amoveantur vel alio quomodo influit aut
prioratibus administrationibus et beneficiis quod
vultis que obtinuerint eo ipso priuati
Si vero simplices claustrales fuerint
eo ipso reddantur inabiles ad prioratus
administrationes seu quicunque alia beneficia
ecclesiastica obtinenda Conspirato-
res autem et quiratores omnes

seu non amittes vel non offensus in p-
fertur per superiores aut iustitiores
eandem penam alie put expedire inde
bitur igitur statuta Statuta n-
quod ac ordinationes prefatas ne non
omnia et singula in illis expressa que
admodum designant modum et per-
tingit in eisdem ubique terrarum et lo-
corum infra et per ordinem seu religionem
huiusmodi eandem autem volumus peti-
re futuris temporibus firmiter observari
non obstantibus quibusque prius indulge-
ntis exemptionibus vel hinc quibusque or-
dinibus religionibus ecclesiis Cathedralibus
monasteriis seu aliis locis sub quacumque forma
vel expressa vel ab apostolica sede co-
cessis nec non quibusque Statutis et
consuetudinibus ordinum religionum ecclesiarum
Cathedralium monasteriorum aliorum locorum eiusdem
ordinis seu religionis monasteriorum quorum
pariter et aliorum locorum quorumque omnes
iuramentis assensibus apostolicis aut
quibusque firmitatibus aliis roboratis
nec non quibusque prius vel indulgen-
tiis et hinc apostolicis generalibus et specialibus
omnes ecclesie omnes locos et studium quod
vultis hinc immunitatibus in 20 et ut
scilicet eorum seu personarum ecclesiarum
et sedarum et regularium exemptiones et
non exemptiones cuiusque sint vel fue-
rint penam dignitatis ordinis
aut status sub quibusque formis vel
expressis vel ab apostolica sede concessis
vel ordinibus ab eis vel
per ipsas facias per que putabimus non expressa
vel totaliter non infra effectus huiusmodi
Statutum et ordinatum omnia aliorum
singulorum attentorum in eisdem prius
impediri valeat quod ut differunt
de quibus quorumque tunc tenentibus plenius
et expressum oportet in illis vel aliis
nunc hinc fieri menacem seu si aliqui
apostolica sede motum ex parte contra
vel dimissum quod interdicta suspensio vel ex-
communicationem non possint per hanc apostolicam
non facientes plenius ac expressis
ac de verbo ad verbum de motu
huiusmodi mentem

Ultimo volumus et mandamus
ut ordinationes et statuta nra
huiusmodi ac omnia alia et singula
superscripta per que alie iuris solempni-
tatis et adhibitis circa ea non inter-
dum in aliquo derogare in singulis
ecclesiis Cathedralibus ac omnes et locos aliis
quibuscumque ipsius ordinis seu religionis
sub scriptura autentica petio he-
ant et fideliter observentur Et quod in singulis
prius caplis quibusque prius superi-
ordinibus et nichilominus hinc quod
non in antea in singulis ecclesiis

37

Item parz o

40

Item Eterz

171

Item passem

iterum et aliis locis quentualibz ipsi
ordis sup'dns integre et attente legi
tur et eadem auscultent. Nulli ergo
omo huius liceat hanc paginam no
statutorum ordinacionum notitiam
ostendit deputat iuribz com appro
bacionum monitionem extensionem et ma
datoz infringere ut ei ausu teme
rario oze. Si quis aut hoc attem
ptare psumpserit indignatioz omni
potis dei et beatorum petri et pauli aplo
eius se noverit incursurum datuz
auctoritate in tal mlti pon mri anoh

142

Benedictus ad petrum

Benedictus Episcopus servus servorum
dei sepe petras rei memorias
dudum pro felia et salubri
statu religionis seu ordis monachorum
ingroz nonnulla statuta et ordinaciones
certis distincta capitulis adhibitis
nobis no nullis ex fribz nris sancte
roman ecclesie cardinalibus et pluribus
placitis eiusdem ordis decretorum deoto
rily assulta deliberacione in rethone ipa
vigilant edidimus in nonnullis iporum
capitulis adiacentes penas quas tunc
fueret seu contemptores ut non obfua
tores iporum mairz volumus ipso facto
ex quibz apud pua alia capitula sedm
dicta statuta psumod celebrata et q
uentus q plurimum monasteriorum
in signum diffiditates et infirmitates
dubia sunt exorta quibus ad audiam
uram deducit Nos ad eorundem si
pliciter instanciam quodaz ex eis
moderanda et mitiganda aliq uer
mutanda et addenda durm sic
suadente equitate et pro ostendacione
fragilitatis humane et mltor simpli
cium qui in dpa mterduz p mris
ignorancia facit prolabitur co
gnouimus expedire

Insuper siquidem quia in capto po
to sub rubric demissatoribz arca ip
suis capituli pnapit ostendit q sumit
tores ea que in gualis conatu et
honori ppe m. predec nri ostendit
statuta existere dimosunt erequi ob
miserunt negligenter illas penas ip
fatto mairant quas mairant hui
qui non ueniunt ad capitulum pua.ile
pcedit et cetera non hntes Nos ex
zonabilibz causis induiti eos du ta
rat puniri uoluo in expensis quas
recepim aloas visitatis p eos in q
bus fm arbitrio pua alio capto se
huerunt negligenter pfato capto
applicandis

Rursus statuto puto sub 2a de capto
gualibz celebrandis ubi arca eis pnap
um dia q in singlis ecclesiis capitulis
Et mon am singlis generale capto
celebratur in quo cum placis eoz alii
abbates piores plati et admistores eis
dem immediate subiecti studeant que
mre adiacend fore puidimo ut si forte
aliquis ex locis pda in qbus debet
ditu capto celebrari mebra heat
adeo sibi remota q admistores p
apales dtoz mebroz nequeant anis
singlis ad ipm capto absq nobili dis
pendio quere tuc teneatur dnm ca
ptm ordinare qndo admistores
hmoi sic distantes ad dnm capto co
nere teneantur illud no quod in dno
statuto subnectitur q illi quere tene
tur ad pua.ile de treme in lenum
et ad quicunq ecclesie ut mon capitula a
multum iuuat cu aliis ipso loca mon
chis in cor et familiaribz suis et hanc
lanc et cetera enctionibz ex ecclesiis et con
tloci ipa de suis ppe redmibz pua
in necessitate teneant quare ostendit
ut ostendit oia non obstan suaden
zonabilibz causis p modum uolumus
intelligi infra scriptum ut si forte ex
consuetudine ut statuto aut alia ordi
nacione zonabili manifest alii seu aliis
omne expensaz hmoi faciendi ostendit
dum statuto seu ordinacione p dno osti
tutes seu ordinacione nras illatex
rogetur eos tunc quibz hmoi expen
faz omne manibz si ex hoc singlis a
me quibz fieri uolumus capto meora
tu ut ex aliis sup ut infra statuto ip
amphiores expensaz facere onget no
lumus in expensaz plus solito pgrauat
Et tunc hmoi expense in quantum ultra
solitum fuerint amphiores sunt per
omne pporabltz simil ut preferant sup
conere q in eodem statuto dia ut o
uerens ad dnu capto utam ducant
coem et faciunt pporabltz simil omne
expensaz id intelligi uolumus quo ad
pua.ile capto si hoc comode fieri poss

Ceterum illud q in capto puto sub 2a de
studenibz ad gualia studia transmitten
dis arca eius pnapit ostendit q lo
ca hmoi oia monachos alios pnapalibz
loas subiecta in oputacione vicenaz
nri acmissione cu eisdem loas p
apalibz quibz subsunt quicunq mlti
gi uolumus de loas subiectis in qbus
fuerint oia modis eam illo qui pre
est eisdem in hmoi nro oputato a
diam et q si hmoi loca subiecta in
gnti monachos ut plures huerint p

faciant hmoi studium missioem nec
quidam ad hanc loca principalia q
iungantur quomo siali loca eis sub
iecta ortho monchos huerint cu mme
diatue supioribz quidam admissioem
hmoi iungantur Si no sunt catia mo
na ul aliue locis principalis in quo nre
narue monchoz nre non existat sit
tame ibi nre maior Senario tenean
uistatores p pmaale captm depuati
cum in eis uistatores offia eperce
bit iquere de factatibz ronezibz eoz
dem Et si hmoi eneribz supportatue i
ueneant factatue suffic p uno ul plu
ribz nre chis ad dta studia destinandis
reliaoeem de hoc faciant in pmaali e
subseanti in quo psonae cu osilio et
assensu maior pue capti ordient a
uue ap m hmoi suppeteniam fac
tatum de vno ul pluribz monchoz ad
eandem studia destinandis Volunt m
q in quocq loco a quo de osuendie uel
ordinaoeem seu statuto que decernim
minol. abt obsuanda plure ad hmoi
studia mittenda fuerint q sit in ordia
coibz nre hmoi ordinatum fuerint
demceps circa norandos eligendos Et
licet auctas psonas hmoi mittendos
ea que p nos circa alios mittendos ad
studia in eisdem consomibz gnetur

Preterea illud quod in capto pmo in 2
de pensioibz studiuu gnetur v q nullo
aliquid de hmoi pensioibz seu fructibz
redditibz ul puenatibz que ul qui assig
bunt p pensioibz ipis dare seu amitt
re aut quolibz alienis presumat Justu
ma r intelligi uolumus in diminucoe
saz pensioem seu pndia studiuu
p dte voluntas tam q in cau in quo
fiet hmoi amutatio ad hoc studiuu
pndia ntm fiat fructus redditus et
puen seu loca q fuerint subrogata seu
successerint mloaz pof sicut illi p dte
pensioibz ppetuo remaneat obligata
Int alia r ordinao in eodem q peli
oes studiuu de cor gtribuoem interca
puo r mebra ad ipm capud pntiaa
facienda soluerit quo usq certi r ppetu
redditus p ipis pensioibz existerent
assigti p pda quoq pensioibz hnt
vmones r pensioem mposaoes
sub certa forma fieri uolumus put me
odem capto gnetur Cu aut sicut ex
quozdam reliaoe pceptima ex vno
mly r mposaoibz hmoi difficultates
r ne ulla dispendia sint scita r pluz
r maiora sequi mposaz formidant
Nos in hac pte r mederi pterius Et
precauere futuris dispendis cupien
tes umones r pensioem mposaoes
quasq ante ma pterea iam facta

omo cassantes r ptem sup hnt per
nos abusu accessam p nos reuocan
tes totali p mod q seqt circa pensio
nes dte studiuu pndia v q
ubi mittendi ad studi forent in e
alia oron sine loco unde mittetur
tantum ul amplia in virtualibz et
ne nario pcepturi quidam sume p
tarataz pensioem onduit ualores
eoz heant in pma p hmoi pensio
one in studio residuo Valores aut
hmoi soluere teneant ipibz p pensio
mly soluendie statuta hnt q mma
lia r nre mly mly mly Et in pmo
capto gntu p tres pte pte per ipm
cap ul maiorem ptem ipis depu
tandos fiat exaao p dte mpeana
fidei umu anm cu alio opemsa
do ac illa in certiaone hmoi oputa
de que ex hmo r equo uideant opu
tanda Si uero ea que recepturi fo
rent seu ualor eoz ad sumas dte p
sio forsitan no ascendunt de cor q
hnt facienda p modum in eodem
e putum so qd deficiit suplet don
de certis r ppetuis redditibz p hnt
de nouo acqstis fieri ualeant hnt
supplem Si aut in aliq catia oron
sine loco reliaoe eisdem taratum
seu ordinatum exstet quid r quid
p uatu r uestitu moncho in studio
exnti debeat in pma ul rebz aliis
assigti Illud dte r assignetur loc
uatu r uestitu p eos q ad eoz sol
nem tenebunt ei q ut pmissum est
ad studi tnsmittere Et in eo cau q
non pma Si res alie osuenerunt
ipis studiuu assigti fiat eaz fex
exaao per deputatos p dte Et
si hmoi pma ul res sumas dte p
sio studiuu p dte excedant id quod
plus recipi osuenerit no dimminat
Si uero ad sumas hmoi non ascendat
id quod deficiit de cor gtribuoem
ut p dte suppleatur quo usq r p dte
gtribuoem hmoi in supplem p
dte dari debent studiuu r mly
oribz p hnt in certis eaz ppetuis
redditibz pro hnt de nouo acqstis
fuerint assigti Illud quoq quod in
eodem e gnetur v de studiuu pen
sione alia p dte anq ualeat pro
iuderi mly noatio elem r hnta
atue sunt put est in dte e ordinatu
al ulla sit assignao hmoi ip uue n
p cam mly aliau acqratu r tam ass
ignas qm recipiens teneatur ad re
studiuu oim que inde recepta fue
runt facienda Et in dte pensio
subiacent supue in eodem e assig
te so intelligi uolumus cum facient
pam fuerit in modo ul forma elem

omne ul noiaaore pte Quia si in eo
dem e otinetur q psonas et alio
uicentes ad puaale e puaant u
moichi ad dita studiu trimitendi
msunt amoren saltem dem admi
ocedimo q psonas pti pssint
i puaali e Si eis expediens in
sum fuerit ordiare q moichi m
puaaore usq ad senari m m sy
ut moari ualeant in studio sup
dime Quod aut in dte caplo i e
rursus Statutum e m alia contie
tur pili q ad bualazatum rad lege
dum deactales in parisen studio q
sum uoluerint et in xv parisen
quom alio generali studio ordian
erunt deactum nec non illi q ad mu
gister in deactis ul ad luraam deac
toz assum uoluerint in pfaite pai
sen studio et ibi ul in alio gnali stu
dio iura canona ut bualazam lege
runt p quinq anos et de hoc pmo si
dem fecerint p eoz psum et duoz ali
oz iuramtu mlligi uolumo q d
pfaite addito fao solum iurare debeat
se acce hmoi mzanoe se ad luraam
deactoz assumendos ne i iurase

Verba aut illa que in e pto sub r
demutue in q uolutes itaqz ote
utur sct obligando seu submittendo
et ad omem ambiguitatem tollen
dam mlligi uolumo de obligaoe
et submissioe spali et expresse

Rursus illud quod in caplo pto
sub r de form iurameti apatis p
standi in q qui mapit dectum q
otine b q az amtas castum e
uendenda ul obliganda erit erit
quo ad obligaoem hmoi mlligi
uolumo Si obligaoe ipa fiat pti
apalit spali et expresse

Porro ad e pte sub p de loas non
tradndis ad firmā adiam q p
otenta in eo non mtendio phibere
quo mino antistates abbates ptores
et admistratores alii redditus et p
uento admistrōm suaz locare seu
uendere ualeat absq solepnitat
in e pto appoita ad ipus modicu
quod tenum non excedat iura
more in regione qua erit solitu
obfuari Statutis e rabilib et
cliaz non ul alioz looz rehoie
eudem si qua sup hoc fuerit obser
uatio Si uero talis ofessio ul fdaio
ad firmā tpe tuem forsitā erit
dat uolumo q omis solepnitates i
dte e pto debeant obfuari uolu
e q deact pmae no msi ad am
fda pssint ad firmā et q phec ma
sibi aliis no puidet otent m or
diaaioib phibatis Si tamen ex hmoi

locatoe seu vendioe puenim ad ipus
modie ut pferm fiaenda otigeret in
fa amum reapi pecunia ul aliud quod
pa ppoietumz uina am rei uendite seu
locate excederent tuc pua uolumo solep
mitates otitas in caplo mcorato

Quod aut in e pto sub r de muliere
bitent in loas monchoz phibet expresse
ne antistates abbates ptores et admist
tores ceteri in cathe oron seu loas alio
ordie seu zhoie eudem aut infra sep
ta puz mulieres tenere pssint De d
rama de illis domib loas et sepne zho
ie eudem dte mlligi i qbi debent
moichi resideze

Illud siqdem q in e pto sub p de creaaoe
mochoz tra eme pncipm otine r q
mduant moichi cu puz osilio cathe
oron ptozatus deatnato aut loca anhy
ad quos creaao ptinet eoz pssint m
lligi uolumo in loas dntarut in qbo
de ofessioe pntio ul statuto requi he
at osiliu puz ptoz

Ceterum illud quod otine
me sub r de licen eundi e m m ul ali
loca m mllito qui mapit Si quis u mo
ncho dte fecerit mlligi uolumo cum
mocho de o seu loco ductuali asupio
re suo no petua licen i obtenta erit p
sumserit ut cum obtenta dita licen eri
uerit et cessante mpe dimeto legitio mpre
firo sibi termino no durent rediundum
deniq q in eadem ofessioib non illa capta
otinentur p que pene seu sine eroris sup
pensiōis et mterditi ac etiam iabilitate
m psonis dte rehoie mterdum sine
aliqua moderatoe tpe pfermtr Quo
si qdem penab seu smas non ille eaz per
m adutenaaz simplicitate seu ignora
ciam ac e ppter ambiguitatem dnto et
captoz forsitam mcurret Nos ad eoz
supplicatoe instanaam p aiaz ipaz salute
pfatis psois dte rehoie amstap statuf
seu adicōis erit aut que dte penab seu
smas mcurret puidere salubriter m
tendentes uolumo et tenore pnaum
ocedimo hac uice q psona in dte reho
ie superiores non hntes qm p dte penab
seu smas mcurret ab aliquo pssind
cetero uo psona pssioe mmediate supio
res pssint si huiliter peccerint a p dte
smas m eadie formam absolui et ab
eis tam super iregularitate Si quam
forsitā p dte ligati smas celebrando
dnta ul se mgerendo eudem qperunt q
super mabilitate pmissoz otasione
ita dispensatoe et abilitatoe grām ob
tinere m m m ead sup hnt que de mte
fuerim iungndi Penab ul p dte quaz
p ofessioe ead psona p dte forsitā m
curret de qbi p eoz nodum erit ut fa
tissimum uolentes hac uice mssioz
dnter age az ead aplica autem remi

anno de gra spali Nulli ergo

Quedam epus fuit suoz dei
ad ppetuam rei memoriam Vase
lectionis paup aplis Gregorius
predicator fct eos q scilicet erant ppetu
maib exhibet ut pseudo subdilis
oprazno sub p dicationis specie luc
spetantib locu pcederet z hinc qd
ipe pascit pabulo uerbi dei no cris
teret onerosus Sane licet arca modis
tam i erigendis paratib obsuandis
apaccessoribz mte roman pontificibz
salubria manant mhibita qz tunc
sicut eripienda docet no ulti plator acuo
dioe muer Legator ap sedis de qbus
nullam fecit menaoem expressit se se
diderit z redit in daz paratibz ex
amouibz onerosos ut opsi subdm hmoi
onera neqant supportare z mutum lon
gi tpe breuis hora consumit Nos acce
dentes q parentes debent thesaurizare
filis non dehis faustis eoz subit
absorbere ac cupientes p diuitate con
diciem iusticiam plator z pmaaz ac e
ctiaz eam factitum certum moduz
sufficentem iustitiam z supportabilem
iustitiam in pmissis fore de ceto obsuand
um z fm noz osilio pntis constone
edito Statuimus q cum iustitiam flau
re z maioraz regnis ac terzis pma
z pthz adiacentibz diams eisdem nec
no m dalphinatu burgundie sabandi
pmaaz z fortalquezm Comitatu archi
epi et epi ac alii plati ac psone ecclesiastic
qbus idem de iure ul osuetudie opetit
suos subditos psonaliter iustitiant
nam archiepi asinus ul suffraganeoz
suoz Cathedra cathne pprocuratoe u
mo diei sine in mutualibz sine auotibz
tibi in ppetua ul tcentoz a oioi no
ac alie cathne ul poratibz sedaribz ul
reglaribz hntibz collegiis ul ouentum
duodez ul pluri psoz ul ducentoz
Et qinquaginta ab hntibz uero pmaaz
psoaz collegium sen ouentum z qbus
me alie cathne poratibz z loas ul du
centoz Epi uo ab cathne Cathedra ul
ducentoz a moister uo z cathne alie ac
poratibz sedaribz ul reglaribz collegiis
hntibz duodez ul pluri psoz ul duce
tum z seraginta ab hntibz uero psoz
collegi pmaaz z qbus alie cathne
poratibz z loas ul centum z qd ginta
albates quoqz a pmaaz ul oioisteme
hntibz collegi duodez ul pluri psoz
ul cent ab alie uero hntibz collegi
mino ac cathne poratibz z loas qboz
ul oioaginta archidiaconi quoqz ul
trigintaqz archiepiscopi uero ul oio Tuzon
argenti ualorem reape no psumat Si
uero psumat archiepi Epi z plati z psone
ecclesiastic ex pntio aptico p alios iust
re z paratibz reape ualeant in ppetu
nilata nam archiepi asinus z alie

Cathedra cathne ul cent zinginti a
moister uero z cathne alie ac por
tibus sedaribz z reglaribz hntibz colle
gi duodez ul pluri ul ab hntibz
uero mino collegiis z qbus alie cathne
Et cathne poratibz z loas ul oioaginta Epi
z ab eisdem cathne oioi poratibz atqz
loas ul oioaginta albates ul seragi ar
chidiaconi ul triginta Tuzon argenti
ualorem no reapiunt quoqz In
alamanie quoqz anglie ungarie bo
emie polonie Noruegie diac scoc ac
Suecie regnis z ceteris pmaaz z pthz
eisdem adiacentibz archiepi Et Epi a
liqz plati z psone ecclesiastic cum z pre
mittitur psonat iustitiant nam archiepi
z si pmaaz eriant asinus ul
suffraganeoz suoz cathne Cathedra
z psone eaz pprocuratoe vna diei
sine mutualibz sine auotibz z ppetu
ma ul tcentoz zinginti pmaaz
uero z alie cathne z poratibz sedaribz
ul reglaribz hntibz collegi pmaaz ul plu
ri psoaz ul tcentoz z seraginta
ab alie uo cathne oioi sen poratibz
mino collegi hntibz alie cathne
poratibz z loas ul ducentoz zinginti
Epi eam a cathedra cathne ul duce
te zinginti a oioi uero z alie cath
z poratibz sedaribz ul reglaribz hntibz
collegi pmaaz ul pluri psoz ul cent
z oioaginta ab hntibz uero mino co
legi z qbus alie cathne poratibz atqz
loas ul cent z qinquaginta albates
nupit a oioi ul poratibz sen cath
hntibz collegi duodez ul pluri psoz
ul centum ab hntibz uero mino
col ac cathne poratibz z loas alie qui
buslibz ul oioaginta archidiaconi
ul quadraginta archiepiscopi eaz ul
decem Tuzon argenti ualorem reape
non psumant Si uo nam archiepi
Epi z plati ac psone ecclesiastic ex pnt
tio aptico p alios iustitiant ac ppetu
acione reape ualeant in ppetu nu
ta dñ archiepi eam si pmaaz eriant
stant ab hmoi cathne oioi poratibz
atqz loas ul centum Epi ul oioa
ginta albates ul seraginta archidia
coni ul triginta Tuzon argenti uo
lorem pprocuratoe qualz vna diei re
apere non psumat In castelle
quoqz legione Aragonie z portugalie
he regnis z dñis terzis z pmaaz re
gum castelle Aragonie z portugalie
z pthz adiacentibz z manie eisdem E
cepto Sardinie z corsice regnis archi
epi Epi z plati ac psone ecclesiastic cum
ut pmittitur psonat iustitiant nam archiepi
asinus z suffraganeoz suoz
cathne Cathedra pprocuratoe vna di
ei sine in mutualibz sine auotibz
in ppetu ul centum z pl amon
steris uero cathne alie ac poratibz

Sedaribz

secularibus ut regularibus huiusmodi collegiis
duodecim vel plures personarum vel centum
singulis ab huiusmodi uero minus colle
giis aliter ecclesie prioratibus atque locis
vel centum Episcopi etiam a Cathedralibus et
aliis ultra centum a monasterio uero ac
prioratibus secularibus ut regularibus huiusmodi
collegiis vel plures personarum vel octu
aginta ab huiusmodi uero minus colle
giis ecclesieque aliis prioratibus locis
et seraginta albatos et a monasterio
vel prioratibus huiusmodi collegiis duodecim
vel plures personarum vel quinquaginta
ab huiusmodi uero minus collegiis et quibuslibet
aliis ecclesie prioratibus locis vel qua
draginta Archidiaconum si uel in di
tinaque archiepiscopi uero uel quique Turon
argenti ualorem recipere non presu
mant Si uero prius notati archiepiscopi
Episcopi et prelati et alie persone ecclesiastice
ex premissis apostolice per alios iustitias et procu
ratores recipere possint in pecunia uisita
tione archiepiscopi et suffraganeorum suorum
ecclesie uel octuaginta a oron uero
et ecclesie aliis ac prioratibus secularibus
vel regularibus huiusmodi collegiis duodecim
vel plures personarum vel seraginta ab huius
modi uero minus collegiis et quibuslibet aliis
ecclesie prioratibus siue locis ultra qui
draginta albatos ab eorum monasteriis
prioratibus ecclesie siue locis ultra tri
ginta Archidiaconum uero uel in gin
ti Turon argenti ualorem recipere non
attemptent

In apulie uero Calabriae terre laly
rie Sicilie Lombardie Tyrie Sardi
e Corsice et ceteris aliis italie partibus
nec non sclauonie achaye Cypru et ce
ris regnis insulis et aliis prouinciis et
partibus omnibus ultiontaneis et eiaz
ordinaribus Prioribus archiepiscopi Episcopi
et prelati alii et persone ecclesiastice assisten
tes cum ut premissis personis uisita
tione uero archiepiscopi et Episcopi alius ut
suffraganeorum suorum ecclesie Cathedralibus
pro parauit diebus sine in mutui
alibi siue in uoluntate in pecunia uel
seraginta a oron uero et ecclesie al
tis ac prioratibus secularibus et regularibus
huiusmodi collegiis duodecim vel plures per
sonarum uel quinquaginta ab huiusmodi si
minus collegiis et quibuslibet aliis ecclesie
prioratibus atque locis uel quadraginta
Episcopi et Cathedralibus ecclesie et prioratibus secu
laribus ut regularibus huiusmodi collegiis duodecim
vel plures personarum uel quadraginta
ab huiusmodi uero minus collegiis et ecclesie
aliis seu prioratibus ut locis quibuslibet ul
tra triginta albatos uero alius monasterio
vel prioratibus siue collegiis ut maius
huiusmodi ultra viginti ab huiusmodi uero mi
nus collegiis et quibuslibet aliis et

etne prioratibus atque locis uel seraginta Archi
diaconum uel Turon argenti ualorem
non attemptent recipere quoque Si uero pre
fati prioribus archiepiscopi Episcopi et prelati ac
personis ecclesiasticis prius notati ex premissis
apostolice per alios iustitias et procuratores
recipere ualeant in pecunia uisita tione pri
oribus seu archiepiscopi ab eisdem suis uel
suffraganeorum suorum ecclesie Cathedralibus ultra
quadraginta monasterio quoque et ecclesie aliis
ac prioratibus secularibus ut regularibus huiusmodi
collegiis duodecim vel plures personarum uel
triginta ab huiusmodi uero minus collegiis et aliis
ecclesie prioratibus siue locis et siue locis quibuslibet
et uel in ginta octo Episcopi quoque alius Cath
edralibus et quibuslibet aliis ecclesie oron prioratibus
atque locis uel in ginta albatos et uel Turon
nec non archidiaconum uel quique Turon ar
genti ualorem recipere non presumat Ita quod
expense seu sumptus uniuersi seu expensis
pecunaria diuersa parauit tota diei vi
in pecunia uel uisita tione et necessarios
alios premissis summas ut ualorem aliquo
non excedat nec uel octo summas ultra
rantes seu ualores eaz premissis annis
assuetudinis ut alio ipse prelati uel si
miliaribus eorum quique erigere ut re
cipere ualeat etiam a uoluntate quod ex con
tione ut assuetudine minus soluere assue
uerint quod propter premissa plus non soluat
Illud quoque quod de archidiacone supra
durimo ordinandum locum hic uolu
mo etiam in decima prius alius personis
ecclesiasticis supra non expressis quibus
uistatone officii et procuratone recep
to ex premissis sedis apostolice ut de iure seu
assuetudine competere dinoscitur decima
ruralibus diu tunc exceptis qui in ali
quibus regionibus archiepiscopi notantur circa quod
in receptione huiusmodi procuratone id quod
supra statutum est de aliis archiepiscopis uo
luntate obseruari

Nec tamen intentione existit quod si ex co
ueniente uel assuetudine tam ecclesie collegi
ate quod Cathedralibus talis quilibet secularis ac
oron prioratus quentuales et loca alia
que in ecclesiasticis eorum capla collegia
seu quentuales reuerentes etiam et persone pre
lati quibusque uisitantibus ut premissis
minus debent ut assueuerint soluere quod
per nos supra est statutum ad soluendum
uel quicquam ut assuetudinem huiusmodi nu
llatenus astringantur Si sup huiusmodi circa
eos assuetudo et quentualis huiusmodi obseruet

huiusmodi etiam moderatam tarationes ad
prelatos quosque et premissis annis o
ssuetudinis in oron siue locis aliis ecclesiasticis
tatis gratis recipiunt ad pabulum cari
tatis extendit et etiam progano Prius
nichilominus quod in locis quibuslibet huiusmodi
maior ut minor rex copia fuerit i eis
dem nec non in maioribus ut in minoribus p
sonarum et eueniuntur nunc huiusmodi uisita
tione expensarum maiorum ut minorum debita os
deratio teneatur Ita tamen quod maiores

expensis no excedant sumam supr' limitatam
In super p'dis omibz archiepis primatibz
Epis r alijs sup'ius notatis uisitantibz
ne ult' quenciam ul' osuetudinem hmoi
arca personas et loca ubi fuerit ne ult'
moderaciones et taryaces p'das quicqm'
psumat recipere distinas nichilomin' Inhi
bent' Volentes etiam constem pntem pe
ne adiectione unari Statuimo q'si d'm in
stantes per se ut expulso eis operat per
alios uisitacons offid' ereruerit et par
tices receperit ut p'fer' ipi ut familiares
oz ultra taryaces p'das aliqd' facientes er
egerint ut receperint etiam auctore dupli
catis quod ipi ndem prelati ut eis facientibz
aut ratum hntibz eoz familia tali erge
runt ut receperint infra duos menses post
receptionem seu sciam hmoi cathe monas
ternis r locis alijs a quibz illa receperint re
stituere teneantur Si uero d'is p'lati p
alios uisitantibz hnt qui pro eis uisitacons
me offid' ereruerit p se uel alios ult'
moderaciones seu taryaces p'das quicqm'
eregerint seu receperint etiam a uolere du
plum eis quod ultra receperint cathe monas
r locis alijs a quibz illa receperint infra pre
fatum tempus reddere teneant' alioqn ex tunc
d'm prelati qui ult' moderaciones et tary
ones p'das seu oneraciones ul' osuetudinem
hmoi recipiant in pecunia m'ata duplin
ipm eisdem cathe monasterijs sine locis
ult' d'm t'pus restituere deferentes ingress
um cathe sibi nouerint interdum hnt uero
pro d'nis prelatis uisitacons hmoi ut pre
mitt' ererentes ab offid' et bnficio no
uerint se suspenses quousq' grauatis E
cathe et monasterijs sine locis de hmoi du
plo plenariam satisfacionem impendant
Adiacentes instituti pnt q'si quis de fili
milia p'lati psonaliter uisitante aliquo
ult' moderaciones r taryaces p'fatas p se
ul' alios p'lati ignorante nec ratum hnt
receperint ab eccl'is oron et locis alijs uis
itatis duplin eis quod ult' recepit de suo
pprio in fra duos menses post receptionem
hmoi cathe oron et locis alijs a quibz illa
recepit reddere teneant' alioqn ex tunc
reapiens si d'cas fuerit tandem ab offid'
r bnficio sit eo ipso suspensus Si uero laici
tandem ingressus cathe sibi nouerint me
d'm r a corone eucharistie ipso facto sena
at se suspensum donec de duplo hmoi
uatis cathe monas sine locis satisfecerint
cum effectu ulla eisdem ultra moderaci
ones r taryaces p'das recipientibz i hnt
donat' remissionem liberalitate ut gra ua
latura Ceterum moderaciones r taryaces h
moi i illis locis volumus obsequari i quibz
id fieri p'fuit scdm cathe oron ut loca alia
facultates In alijs aut tantam papina
modestiam adhiberi p'per hec que ad ex
oneraciones locoz cathe monaz statuentur
p'uidis no delectant se grauari nec p hoc
d'm p'lati erigendi amplius q' ipi subditi
pati possint indulgentiam sibi erimec p'tate

p'missis quoq' adiacenda Statuimo q'si
d'm prelati ut aliquis eozdem ex aptua
indulgentia ut de osuetudine seu de insep
tant sibi ab eccl'is oron seu locis alijs e
atrasnas eozq' caplis collegiis ut a
uicibz rectoribz seu p'sone moderacionu
seu caritatuu subsidium exhiberi ne
possint i singlis eccl'is oron sine locis
pro subsidio hmoi petere ut erigere eaz
auctore nisi qntum ascenderent singlis
paraciones m'p'caia per nos sup'io mo
derate quas ndem p'lati possent recipere
quando expulso per alium uisitaret

Porro Curionem predeces tales m'lti
gi uolumus de duodecim p'p'z ualeat
vini floren auri hnt r puri et lega
lis ponderis ac cum florenace p'era
stonem aut hmoi uolumus q' d'm pre
lati ut alij quibz uisitacons offid' exp
aracionum receptio expulso Sedis a
p'lice ut al' de consuetudine ul' de inre q
petere dimittant' Tunc uisitandi seu pro
curaciones recipiendi sibi ualeant uendi
care nec p' consensum eandem alijs consti
tutionibz sup' p'miss' p' p'decessores m'os du
dum editis quo ad alia contenta in eis a
liquatenus derogetur Insuper albatres q's
teracen ordie si amonasteria uisitantes
sub pnti consone nra uolumus q'prehendi
az super eis p' aliam ordiacionem nram du
rimo sp'aliter p'uidetur Nulli ergo oio
homin' liceat hanc paginam nram q'st'ituz
intencas inhibere adiectionis r p'cepti ac no
luntat' infringere ul' ei ausu temerario
o're Si quis aut hoc attemptare p'supse
rit indignacionem omnipotis dei r b'tozuz
pet' r pauli ap'loz eius se nouerit incursur
datum aummon ab kl ianuarii pontificat'
nri Anno Secundo.

Innocentius Ep'us seruus seruoz
dei ad ppetuam rei memoriam Sedis
ap'lice premonica arcumspecta q's
tem et pacem diligenter prosequens sub
ditoz ea que in ordiacoibz suis dubit
uonantur ne lites et inegia pariat libit
diluadit r adiuat dudum Sigdem fere
bndictis p'p'a n'r p'decessor n'r in consor
tibus per eum de statu monichoz ingrozuz
in singlis p'p'is salubriter editis inter
cetera Statuit r ordinauit q'm ordie seu
redione dittoz monichoz ingrozuz p' eum
in eisdem constitucibz designatis seu depu
tatis fieret in loco ad hoc deputando de t
emo in Tueni' Saluo inre diocesanoz p'
tifiuum r'e seu p'p'iale caplm albatuz et
p'p'z albatres p'p'ios non hnt' aliozq' p'ri
ozum cathe monaz Cathelium ipso ordie seu r
tione ul' alioz maioz in ipis cathe post
antistites eaz cynaum quocq' noie m'at
pentur Ceterozq' prelatoz albatres p'p'os

147
Innocentius
Ad ppetua

ut presertim non hanc exemptor et
non exemptor ordie seu religionis ei9
dem ad quodqdem capitulum iusto impe
dimento cessante potu alliter pteer
prelati alii querant uniusi ac azaio
ac reformandem ordie seu religionis hmoi
ac obsequiam reglarum adimplere stu
deant que in eisdem ostiis explerent
decernent priores cathelium
ordie seu religionis eiusdem aut maio
res in ipis catib9 post ut eoz substitutes
erites ac post ipos antistites reglarum
curam monachorum hntes quocq9 noie ce
sant ad querendum in ipis capitulis pro
uicualib9 sub modis et penis in eisq9
constitutis designatis eosq9 fore sub di
nois caploz puaali districtois corre
ctioib9 et ordiacoib9 inclusos et eam q9
pnos et ad illos sub penis quas dicti
psiontes eis ducerent imponendas per
ipos psiontes aucte aptica p censuram
cathelium et alia optua remedi sub
lato apptione obfado compellendos
Et insup statuit et ordiauit q9 circa
presiontes ac iustatores meiores Ca
ptis deputandis et alia omnia in eis ex
equenda illa fuerit que in gualis gah
ac se re honorem pte in nri sup pteces
onstrib9 et pteces onstrib9 tam
ipius bndi onstrib9 modis et adiecti
onib9 ac modificacoib9 que qprehedu
tur in eis et eam ordiauit q9 in hmoi
caplo pmitus celebrando et semp in an
tea successiue presiontes singlis capli
celebrandis seu maior pars eoz pnde
ant et ordinare puerent p que i seque
a caplo Secmo fieri missaq9 debeat ce
lebrari et eligunt locum pro celebrando
alio iuxta priora presato caplo et q9 pre
siontes eo debeant in eodem Et sic ex
tuc fiat in puaalib9 caplis successiue
Q9 ipos presionau ptas de uno pro
uicuali ad aliud puaale caplum heit
pduare put in eisdem ipia bnditi9
strib9 plen9 onne Cuz aut siuid ei hi
ta nobis ppte dilecti filii iohne abbat
montissimii aliam ad formam cathelium
nullo medio ptinentis ordie sa bnditi
Lincolnen dioc petiao continebat a
nonnullis utatur idubium an ea que
de priorib9 cathelium in eisd9
cauentur constrib9 in priorib9 catheliaz
octropolitan debeant obfari ac de
ontib9 hmoi pcedentib9 ul aliquo eoz
infra que quolmoi eoz ptas erat ut
pmitatur erat duratura q9 inpsidendi
hmoi succedant ptate Nec ad pmissa
tollenda dubia volumus et tenore pnd
aptica auctate dedaram9 q9 omia et
singla que de priorib9 ipazum catheliaz
cathelium in eisdem ostiis expmunt
ad priores eam ipaz octropolitanaz
catheliaz extendantur et in eis eam ob
fuerit q9 in cau que omes Presiontes
hmoi mozi atigerit eam si ad psion

dum pns eoz nomib9 electi existerent
Succedentes eis in eoz dignitatib9 in p
missi succedant psionau potestate Sui
aliquem ut aliquos ex ipis presiontib9
sup uiuere atq9t tuc eis ptas hmoi i
eisdem supstitib9 seu supstite p tunc p
dm insolidum remaneat et pduet Nu
lli ergo et nre uoluntat et dedaracon
infingere et e9 dat amnon p kl augu
sti anno primo

195

Clemens Epus seruus or dei ad
petuam rei memoriam Vmgerius
et filio de Sini pns in rterum

Clemens ad petua

dignatus est descendere matris in qua et
ex qua ore mortalitatis substantia diui
nitati sue in suppoti unitate messum
one gunt id quod fuit pmanes et quod
non eat assumens ut hret unde hoem
lapsum redimet et p eo satisfacti de op
tri Vm em uenit plenitudo tpe in
sit de filii sui facti ex muliere fm
ex lege ut eos qui sub lege erant redi
meret et adopacoem reciperent filioz. Ipe
namq9 suis nobis adeo sapia et iustia
sanctificaco et redempcio no p sanguinem
introuit semel in sancta eterna redempcio
muenta non em corruptibilib9 auro et
argento sed sui ipia agni modum et
in maculati pnofo signe nos redemit
quem maria cruas p nobis inocene y
molatus no guttam sanguis modica
que tamē ppter bmonem ad uerbu pro
redempcioe tota huius generis fuisse
cisset Set opiose uelud quodam pfluui
um nosatur effudisse ita ut aplanata pedi
usq9 ad uerticem uita sanctas mueretur
in ipso Quamq9 ergo ex moe ut nec super
uaria manus aut supflua tante effusiois
miseraco et redempcio thesauriz militanti
entis atq9 iunt uolens suis thesaurizac
filios ppius p ut sic sit in finit thesauriz
hmb9 que q9 uis sunt dei amiae ptiap
sunt effecti Quem qdem thesauriz no msi
dario reputum no in agro absconditum
sed p huius pti celi daungere eusq9 Su
cessores suos in ternis vicariis comisit
fidelib9 salubriter dispensand9 et pps ac
conabilib9 causis iuxta p totali nre pro
pazuali remissioe pene tyralis pro pdis
debito tam gualiter qm spaliter put auz
deo expedire cognoscerent uere penite
tib9 et offensis misericordit applicand9 ad
caus quidem thesauriz amulu bte dei ge
nitricis et omi electoz apmo iusto usq9 ad
ula merita admittum prestare nosant
de cui9 consipacone seu diminutioe no est
aliqua forimand9 tam ppter isima
ut pdm est xpi merita qm pro eo q9 plu
res qnto ex eis applicaco trahuntur ad
iustiaz tanto magis accrescit ipoz ai
mulus meritor Quod se re hmoi fac
ppe Vm pdes nre pte siuid modicis fat
apud hoies edim9 conspazans et debita

meditatione reuelat. Ita apud homines
nostri principes terre petri et paulo per quos
euangelium Christi rome resplendunt et per quos
ecclesia religionis suscepit ordinem qui factus est
am populi per euangelium genitores gregis
et magis pastores fidei lucerne ecclesiarum colu-
pne preteritis apostolis peculiariter quatuor pe-
rogati in ipso saluatore fidei uirtute pre-
cellunt quorum unus fuit apostolorum princeps sciens
homo dispensatoris clauis regni celorum co-
missis alii tamen perdoneo doctori magister
unus ecclesie istius eruditoris inuenerit in spa-
li ueneratione huius debemus et debita hono-
rificatione uenerari pro ipsorum memoria fecer-
enda ceteris et reuerentia a cunctis et fide-
libus eis deuotio exhibenda ipsorum proxi-
mo fauorabilis assequendo in consumpta-
bilem thesaurum huiusmodi pro exaltanda et em-
merenda deuotione fidelium uolunt aperire
decernere de finibus suorum consilio ut omnes qui
anno annatiuitatis domini octavo decentesimo
imo et quolibet anno centesimo ex tunc factu
20 ad duodecim apostolorum basilicas de urbe ante-
cedant reuerentur ipsasque si romam ad minus
Triginta Si uero peregrini aut forenses quide-
am diebus annis uel interpellatis saltem
semel in die dum tamen uere penitentes et
confessi essent perueniant uisitantur si
eorum omnino obtinerent plenissimam uiam pe-
ccatorum Nos autem attendentes quod annus
quinquagesimus in lege mosuatur qui non
uenit dominus soluere sed implere
Iubileo remissionis et gaudio faceret diebus
nunc pro lege fit remissio consolatus quod
ipse Quinquagesimus nunc testamentis
ueteri quidem ex legis ratione in nouo ex
uisibili sunt spiritus in discipulos missione per
qua datur peccatorum remissio singulariter
honoratur quod huiusmodi plura et grandia
diuinarum adaptant mysteria scripturarum et
damore peculiariter populi nostri videlicet romani habent
hunc supplicanti ad nos ad instar moysi et
aaron per prophetas et solemnes nuncios ad
hoc specialiter destinatos orantes pro toto
anno populo et dicentibus domine aperis eis thesa-
urum tuum fontes aque uiue desiderantes
benignus exaudire nequidem ut sit illis
populi utilitas in durati cesset murmura-
tio sed ut istius prelorem populi et auditorum
fidelium augeatur deuotio fides splendeat
spes uigeat caritas uehementer incalcescat
voluntates quoniam plures huiusmodi indulgentiarum se-
re principes cum plura in totum respectu pro-
pter uite huiusmodi breuitatem ualeant ad a-
num centesimum peruenire de finibus nostrorum consilio
predicant necessitatem huiusmodi indulgentiarum ex su-
peris et aliis iustis causis ad annum qui
quagesimus duris reducantur Statuen-
tes de predictorum finibus consilio et apostolicis plen-
tudine preteritis ut vniuersi christifideles qui
uere penitentes et confessi in anno annatiuitatis
eiusdem domini octavo decimo ac l. proximo futuro
redempti perueniant futuris temporibus de qui-
bus quaginta in quinquaginta annis predicatas e-
orundem apostolorum petri et pauli basilicas ac
lateranensem ecclesiam quas indite recorda-

tionis Constantinum postquam per beatum siluestrum
factum per eorundem apostolos deo reuelante cog-
nouit reuelante fente baptismum suum et
contagio lepre mundus in honorem
saluatoris construxisse quoniam idem beatus
silvester nouo stificatiois et Cusmaticis
genere decessisse leguntur et in eius ecclesie
parietibus prefatus saluatoris ymago depicta
primi totum populo romani uisibiliter apparuit
it deuotione ueneranda qua ex huius et
aliis certis et rationabilibus causis ut ipse
ecclesia preter et indulgentiarum predicte prelio et
corretur et deuoto plus ab eodem salu-
tore qui in prefatis apostolis mirabiliter predicator
eorum meritis et preteritis indulgentiarum mer-
atur pape largitatem in hoc censuimo
honorandam causam deuotionis modo per
missum instruxit plenissimum omnium peccatorum
suorum uiam remissionis ita ut ut quicquid
uoluit indulgentiarum huiusmodi assequi Si rom-
anum ad minus triginta annis uel inter
politis saltem semel in die Si uero pe-
grini aut forenses in simili prelo diebus
ad predictas basilicas et ecclesias antecedere
teneantur ac adiacentes ut huiusmodi eam
quod pro ea consequenda ad eandem basilicam
et ecclesiam attendentes post acceptum
impediti tamen quomodo ad urbem illo
anno ualeant peruenire aut in uia uel diebus
predictis nunc non completo in dicta urbe
decesserint uere penitentes ut premissis
et confessi eandem indulgentiam assequi
tunc omnes indultis et singulis indulgen-
tiis per nos uel predecessores nostros rom-
anum pontifices tam preteritis quam aliis ba-
silicis et ecclesiis de dicta urbe concessas ra-
tas et gratas habentes ipse autem apostolicas
confirmamus et approbamus et et inno-
uamus et preteritis scriptis pro anno quinquagesimo
Nulli ergo homo huiusmodi licet hanc pa-
gina nunc reductionis ostensio confirmari
omne approbationis et inuocationis infringere
et datum aliumque scripto vel februarii
pontificatus nostri anno primo

lemens et ad perpetuum rei meo
nam Nunc prope oras nobis
placet olim fecit Ele per prece-
cessor in cum dicto filio Nobili uiro Jo-
hane Comite Barenne ac dicta filia
Nobili muliere Johana de barro eius
uore que quito asanguinitate gradu in
uicem attingere asseriebant ut non ob-
stan impedimento asanguinitatis huiusmodi
possent adinuicem matrimoniali copulari
autem apostolica dispensasset ipsas Johanne
et Johana matrimonium uigore dispensationis
huiusmodi habuerint in eo per triginta annos
nos uel antea perstiterint et in eo Tamen
idem Comes pretendens dispensationem
huiusmodi ex eo surreptitiam et inualem
fore Johannes tertio et Johana predicta qu-
to gradibus a stupore cor distabant et quod

146
idem ad perpetuum +

est in tercio in dispensatione p[ro]p[ri]a factum
menacem aliq[ui]d no[n] fuisse dicitur ioh[ann]i
nam eiecerat a suo conforao quigali
ac sup[er]licitate nobis ut cum no[n] illi ex
doctorib[us] et peritis dispensatoz suffia
entem et aliq[ui]d ex eisdem cam uali
dam fac[er]e tenebant. et h[ab]as opimones
inducerent ex q[ui]b[us] casus h[ab]ui dubius
redderet h[ab]ui declarare dubius
aut[em] aptia dignaretur Nos ip[s]i
dubiu[m] et scandali uiam imputare de
lentes aut[em] aptia declarare p[ro]p[ri]a
et quasi illas dispensaciones similes ob
tentas a se ap[ud] et imp[er]ator obtinenda
omissione menacem de d[ist]incta tercio
gradus p[ro]p[ri]a a sup[er]p[er]e non facit in illis
et quicquid litis dependens o[mn]i h[ab]ui
sup[er] eis nequaqu[am] obstantib[us] suffia et eo
ualidus existeret ac robur h[ab]e plena
re firmitas reprobantes quozcunq[ue]
opimones h[ab]as ac eas et quosq[ue] pro
cessu in d[ist]incta coram q[ui]busq[ue] iudicib[us]
delegatis ul[ter] ordinis h[ab]ui manes
iuratos decernent Nulli ergo o[mn]i h[ab]ui
et n[on] declaratis et astois infringere
dat[ur] aumoni in h[ab]ui iun[ct]o anno tercio

147

Idem ad p[ro]p[ri]a

Lemens Ep[iscopu]s Seruus seruis dei
ad p[ro]p[ri]a dei meoriam dudum
se re iohanne p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a in vni
uersis et singulis tam ordinariis q[uam] dele
gatis iudicib[us] et m[ag]istris hereticis p[ro]p[ri]a
ne et aliis vniuersis et singulis quad[am]
aut[em] funderent aut[em] aptia d[ist]incta m[ag]i
buit ne o[mn]i ip[s]ius p[ro]p[ri]a et aptia sed
officiales ul[ter] n[on]aas aut ip[s]ius alique q[ui]as
o[mn]i ul[ter] causa absq[ue] ip[s]ius p[ro]p[ri]a et d[ist]incta
sedis licet sp[eci]ali eis per sedis ip[s]ius l[et]as
credenda plenam et exp[re]ssam facientes de
tenore subibito h[ab]ui menacem p[ro]p[ri]a
aut meos aut eoz alique exco[m]municatis ul[ter]
spensiois seu quosq[ue] alias s[an]ctas p[ro]p[ri]a
gaze p[ro]p[ri]a quosq[ue] ac decernit et tunc
l[et]atuz et inane quidq[ue] q[uod] subibito h[ab]ui
otigerit attemptari noluit tunc p[ro]p[ri]a
et m[ag]istros p[ro]p[ri]a super h[ab]ui que nego
cui tangerent fidei alii uero super h[ab]ui que
rem tangerent al[ia] publicam ul[ter] p[ro]p[ri]a
ordinarij essent siue delegati quad[am] siue
unt aut[em] comunita put[er]et ul[ter] co[m]m[un]i
officij p[ro]p[ri]a si quid p[ro]p[ri]a et n[on]aas i
p[ro]p[ri]a m[ag]i indebite foris attemptatum ex
isteret se plenam informare idq[ue] eidem p[ro]p[ri]a
cessor significare studebant ut p[ro]p[ri]a ipe super
hoc de oportuno remedio p[ro]uideret Nos
igitur subibito decretum a uoluntatem p[ro]p[ri]a
d[ist]incta ad d[ist]inctos filios capellanos et s[an]ctos
ac familiares alios et officiales n[on]os et e
iisdem sedis aut[em] aptia attenden[tes]
l[et]atuz ip[s]ius et alios capellanos et s[an]ctos
et officiales n[on]os et eisdem sedis qui erunt
pro t[em]p[or]e immutata et p[ro]p[ri]a concessa offi
cialib[us] aliis sup[er]d[ist]inctis gaudere p[ro]p[ri]a offi
ciales et n[on]os p[ro]p[ri]a eisdem vi
goze h[ab]ui m[ag]i ac decernit uoluntatem

gaudebant seu gaudere poterant sup[er]d[ist]inctis
cernen p[ro]p[ri]a est iurati et mane si scias sup
h[ab]ui a quoq[ue] quauis aut[em] facient ul[ter] igno
rantez contingerit attemptari Nulli ergo et
n[on] extensiois uoluntate et constois infrin
gere et dat[ur] aumoni in h[ab]ui anno octauo

148

Idem ad p[ro]p[ri]a

Lemens filius abbati sancti andree p[ro]p[ri]a
monen dioc[esis] et p[ro]p[ri]a maioris ac de
cano sancti agoli aumoni catia et
dudum felicitas et et usq[ue] attemptari Quo
ara manda[re] quates nos ut duo aut uno
vrm p[ro]p[ri]a alium seu alios p[ro]p[ri]a n[on]as
literas et omnia et singula in eis atenta facia
ne aut[em] aptia inuolab[ile] obseruari non p[ro]p[ri]a
mittentes capellanos s[an]ctos et familiares
alios ac officiales p[ro]p[ri]a ut eoz alique p[ro]p[ri]a
ordinarios et delegatos iudices seu m[ag]istros
aut quosq[ue] alios q[uod] p[ro]p[ri]a l[et]atuz n[on]as te
nozem quomol[is] molestari Confutantes aut[em]
ne n[on]a aptione p[ro]p[ri]a compe[re]ndo Non
obstan[tes] si eisdem ordinis delegatis m[ag]istro
zib[us] et aliis sup[er]d[ist]inctis ul[ter] q[ui]busq[ue] aliis co
muniter ul[ter] diuini a p[ro]p[ri]a sit sede m[ag]istru[m]
p[ro]p[ri]a interdici suspendi ul[ter] exco[m]municari non possint
p[ro]p[ri]a aptias non facientes plenam et exp[re]ssam
f[aci]at ac d[ist]incta ad uerbum de m[ag]ist[ro] h[ab]ui ex
co[m]m[un]em datum ut sup[er]

149

Idem ad p[ro]p[ri]a

Lemens Ep[iscopu]s et ad futuram rei
memoriam a p[ro]p[ri]a aza inspecta
benignitas n[on]a q[uod] ordinata p[ro]p[ri]a
reuoat et amutat in melius p[ro]p[ri]a uia
uicetates t[em]p[or]i p[ro]p[ri]a comoditatib[us] sub d[ist]incta con
spicit utiliter et salubriter expedire dudum
Siquid ex certis r[ati]onabilib[us] causis que ad id
aum n[on]a inducet p[ro]p[ri]a o[mn]i catia
et cathedram et monasterioz exemptoz et no
exemptoz in certis m[ag]ist[ro] p[ro]p[ri]a tunc exp[re]ss
osistend[um] que tunc uacabant et que usq[ue] ad
certi t[em]p[or]is exp[re]ssam et tunc in antea op[er]at[ur]
vacare otigeret pastorib[us] committerent
p[ro]p[ri]a colli et d[ist]incta n[on]a et de ap[ud] sub
duerz t[em]p[or]i ac modis et formis aut[em] apti
a d[ist]incta resuandas Decernentes et tunc
l[et]atuz et mane si scias q[uod] resuandas n[on]as
h[ab]ui p[ro]p[ri]a quauis aut[em] facient ul[ter] ig
norantez otigerit attemptari Cum aut[em] siat
atq[ue] p[ro]p[ri]a no[n]a ex catie et m[ag]ist[ro] sup[er]d[ist]inctis
p[ro]p[ri]a t[em]p[or]i tenues factates s[an]ctas m[ag]ist[ro] cristia
p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a ai uacant ad eandem se
ap[ud] destinare Nos ex hoc et aliis certis r[ati]on
ib[us] p[ro]p[ri]a moti volum[us] et aut[em] p[ro]p[ri]a de n[on]os
f[aci]at osilio decernimus q[uod] resuandas et p[ro]p[ri]a
f[aci]at decretam sub q[ui]busq[ue] uerbor[um] form[is] facta
g[ra]tialiter ul[ter] edita ad catias et monasteria
que et f[aci]at red[ere] et p[ro]p[ri]a centum floz p[ro]p[ri]a
uri sedm[od]o eisdem exco[m]municatam ualorem aumoni
non excedant tunc uacanda et imp[er]ator in
catia illatena exco[m]municat[ur] N[on]a ergo o[mn]i
h[ab]ui licet et n[on]a uoluntate infringere
datum aumoni in h[ab]ui anno vni

Idem ad futuram

lemonis Episcopus re ad futuram rei
memoriam apostolice providentia ac
cunctis non minus ordinata per
revoat et amutat put nuntiatu qm et
quodammodo subditu diligenter attentis
id conspiciat salubriter et valit expedire da
ne cum multis reservationes de canonicatibz
et pbandis tam catholice qm collegiatu
catholice et alie bnficioru ecclesiasticis Cuz
aura ul sine aura in diversis mudi pti
consistentibz intendentes de illis cum vaca
rent p dute sedis providentiam ordina
cu interposicione deacti dixerimus dices
sis inabi successue faciendas Nos ex
tis causis que ad id aim nrm induxerunt
omne reservationes hmoi factas de canoni
tibz et pbandis ac bnficiis sup dntis de qbz
non dum pndis seu mandavimus pndi
aut apostolice tenore pndi revoamus illas
demaps illis de dectis firmitas vo
luntatem revoacem nram hmoi ad di
gnitates psonas et curata officia quibz
non extendi Alti ergo re nre revoacis
qstionis et voluntatis infringere re dat
aunmon octavo jda de mbr ano deamo

Idem ad ppetua

Enedus Episcopus suus Seniores
ad ppetua rei memorie dudum
tis ex causis rationabilibus induit p
oratus decanato dignitate psonis admissi
traces officia canonicato pbandis et catholice
catholice quecuqz et qhacqz forent ead
siad psonis assueverunt seu deberent p ele
ctionem pacificam quozqz psonis digita
tu psonis officioz canonicatu pbandis
et catholice ac bnficioz alioz p nos seu a
uile mox hic collatoz et offerendoz impo
re hic vacancia et in antea vacanti ordina
disponendi et psonis nre aut apostolice dnti
mo reservandi et dectentes ex tunc nuntius
et mane si secus sup pmissi aquequa qm
aut scilicet ul ignorant qtingerit attemp
tari de qz quia accepimus frequenter hactenus
qtingit p ai lau bnficia ecclesiastica obtinere
de alio bnficio ecclesiastico vacante ul vaca
putebamus seu pndere mandabamus per
nras lras pndere dnti bnficia p obineba
p eo q nos opmualitaz cu alio de q sibi pro
inductis seu pndere mandabamus ut psum al
ex uoluntate seu dispositione nra teneba di
mitte q p dnti bnficia ecclesiastica existeret pacifi
ce assueverunt idem obtinere an assueverunt
hmo dnti pmi bnficia simplicia ul ex causa
pmutacione seu alio resignabat et sic p qm
pmbnficia an dnti assueverunt eundem
sed bnficia p ordinari ul palu ad que al
spectabat eius collatio qtingebat offerre
ppter que dnti reservacio seu voluntas in eo
cau sui ferari neqbat effm Nos super
pmissi pndere volentes aut pndi declaras
nre intencio fuisse et adhuc existere q ead
bnficia p reservat et dectet p dnti adeo eent
affectu q ead si an assueverunt pstatim p re
signacionem simplicem seu ex causa pmuta
cionis facti ul aliquo modo cu vacante co
tingerit de ipis p aliu qua pnos no pnt
se neq posse impetere pndere seu quous
alio modo disponi Nos insup pntum put

est dectentes et mane si secus sup hns
aquequa quous aut scilicet ul ignorant
ter acceptatu foris est hactenus vel cotin
gerit impetere attempari Nulli ergo oio
hnm liceat hanc paginam nre declaracionis
et consensu infringere ul ei ausu temerario
 contraire Sil q hoc acceptare psumpserit in
dignacionem dei et hroz pet et pauli aploz
eius se noverit incursur die aummon x
sit nouentis pont mri ano secundo

Enedus et q soppetua rei memorie
ad regimine ecclesie genat quaque
supna dispoie vocati gerimus in

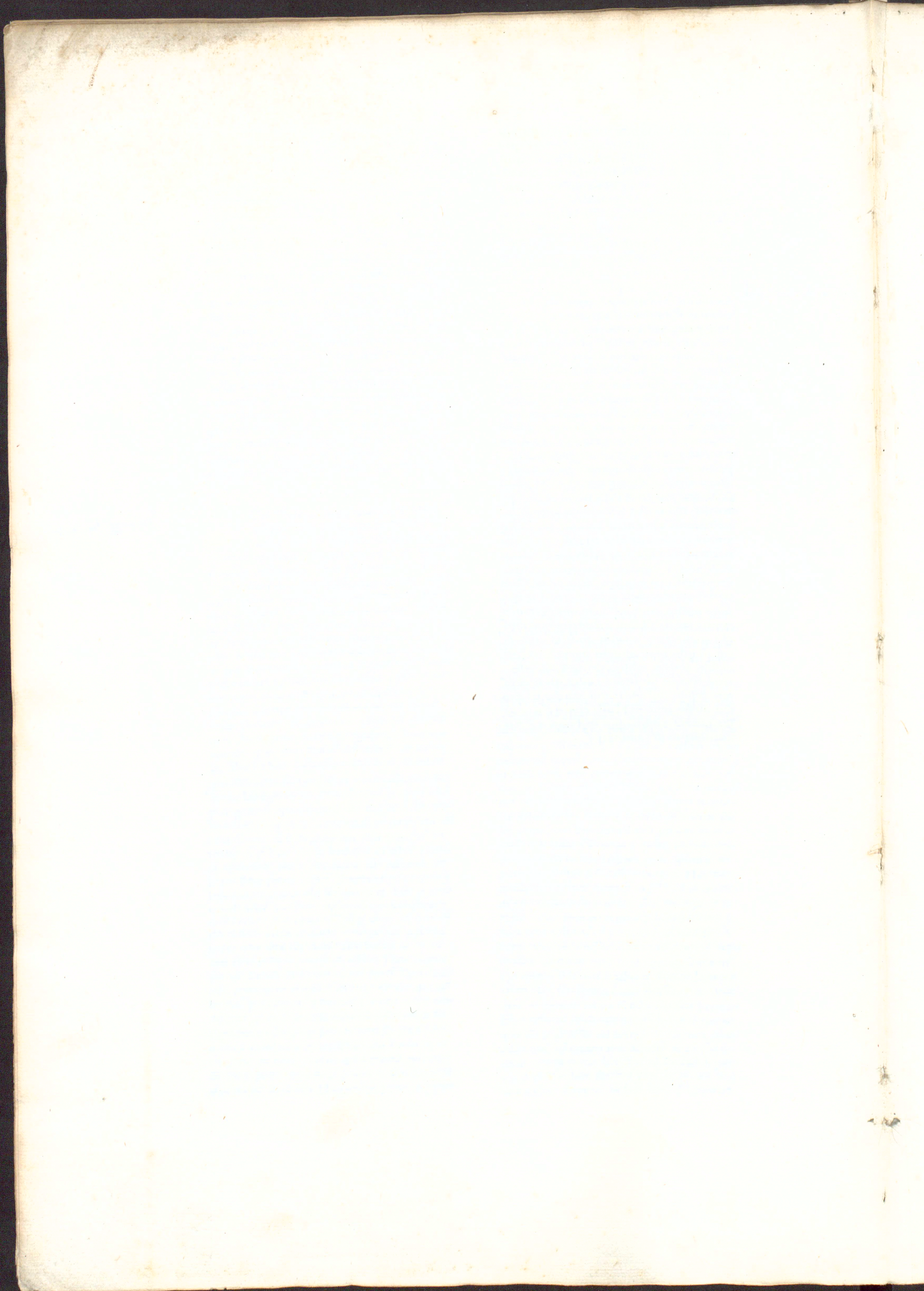
Idem ad ppetua

nre desiderio ut dectemus p pntis diligencie
studiu ad quozqz catholice et monasterioz re
gmina catholice ecclesiastica sup dnti
beneficiatu et nre intencio assueverunt veri assu
matu p dnti qui pntis et pntis comite
eis catholice mones et bnficia pntis pntis na
q assueverunt induit et pntis nobis alio
rationabilibus causis no nullo pntis nro
pntis pntis pntis pntis pntis pntis
pntis pntis pntis pntis pntis pntis
et mones pntis pntis pntis pntis pntis
et non non canonicato pntis et catholice
et catholice ecclesiastica cu aura ul sine aura
sectatu et reglari qz et qualiacqz fuerit
eandem ad illa pntis assueverunt seu debue
runt p electione seu quous aliu modu assu
um ne apud sedem apostolicam quozqz modo
vacant et impetere vacatura nec non p
posicione ul pntis seu pntis pntis
se re pntis pntis pntis pntis pntis
seu eis aut pntis pntis pntis pntis pntis
tea faciendas ubi Nec non ad que foris
tempore iam dnti pntis aliu in con
dia ul discordia electi uel postulati fuerint
quoz electio cassata seu postulacio repulsa ul
p eos facta pntis et admitti p pntis pntis
cessorem ul aut ipis existerit seu quoz Ele
ctio postulatoz et in antea elligendoz seu pos
tulandoz et pntis electione cassari ul pos
tulacione repelli aut pntis admitti p
nos ul aut nra continget apud sedem apostoli
cam ul pntis ul alibi ubi quod ipa offi
cia actu tenebunt et eandem pntis cardina
lis eius ecclesie pntis ac officia dnti sed
bz camerarii vicecancellarii pntis
auditoz lraz dntis et apostolice palatii
auditoz correntoz et pntis lraz apostolice ac
pntis pntis sed et abrenuatoz Nec non
comissarii alioz quozqz pntis pntis
ac eandem quozqz legatoz sine mra ac in
teris ecclesie pntis pntis et thesaurarioz p
dominu johane ul pntis ul nos pntis
deputatoz seu mra ac attena ul a nobis depu
tandoz ul mntendoz impetere ne vacancia
et in antea vacatura ubi dntis legatos
ul mra seu pntis aut thesaurarios ante
qua ad pntis curia pntis seu venerit
sebo ex hmoi contingerit ab hmoi nec no
quozqz pntis negotio ad pntis curia
veniendo ul eandem pntis ab ead si in
loas adita curia ul dntis dictas legale
ne distatibz iam foris obierit ul eos ma
tea pntis qtingerit de hac luce Et eandem

simili modo quozq; curialium pignationis
 infirmitatis aut fereccationis seu alia qua
 apud ea ad quocumq; locum decerni si ante qua
 ad duntaxat curiam adducit in locum vlt' duas
 dictas ab ead' curia vt p'mitti no remota
 du modo eoz p'p'ri demialium non existat
 illud iam forsan decesserit vel impofterez o
 tigent de medio submoueri ne p' obitu h
 mei vacanz in pofterez vacatura huius
 monasterii porato decanato dignitate ad
 m'itrationes officia cano p'bendas et alias
 cet'q; b'nificia cu' f'ctura et reglarum cu' cu
 ra ul' sine cura quocumq; et qualiacumq; fuerit
 ead' f'ad illi p'sone afuerint seu debue
 rint p' electione seu quecumq; alio modo a
 sum que p'moti p' dictu p'decessorez ul' eis
 aut'e ad patriarchatum archiepiscopatum episcopatu
 emiaz nec non monasteriorum regumia obti
 nebant tunc p'motionu de ipis factaz ne
 quecumq; mo'vacand' et que p' nos seu aut'e
 ura impofterez ad ead' regumia p'moue
 ri tunc p'motionis hmoi obtineret quicunq;
 impofterez vacat. Nec non ead' p' assensum
 pacificum quozq; poratum dignitatum
 p'sonatum officioz canonicat' p'bendas et
 alias b'nificia alioz p' nos ul' eundez solici
 p'decessore seu aut'e h'az n'az ul' ipis p'
 decessit collatoz et referendoz impofterez
 ne vacand' et in antea vacatur plena sup
 p'miss' omib' et singlis cu' f'ctis n'is colla
 tionem p'bendam et maturatione deliberare f'ctura
 ordinationem dispensationem ac p'visionem n're
 donec infirmitas diuine demencia nos vin
 culis ecclesie regum p'stare coactis et p'p'ri
 fratri gallio aut'e ap' resu'mo decesserit
 ex m'ie p'curat et inanes f'ctos sup' h'is p'mi
 ss' et quolibet eoz p' quoscuq; quauis aut'e f'ci
 ent ul' ignorant' otigerit acceptari. Non
 obstant' quibuscumq; institucioib' ap' decessorib'
 n'is romani pontificib' editis quat' obf'is
 cere possint sup' enarratis articulis ul' aliorum
 seu aliorum eorum. Nulli ergo et n're re
 seruacionis et institucionis infringere et q'dat
 auctoritate in id ianuam.

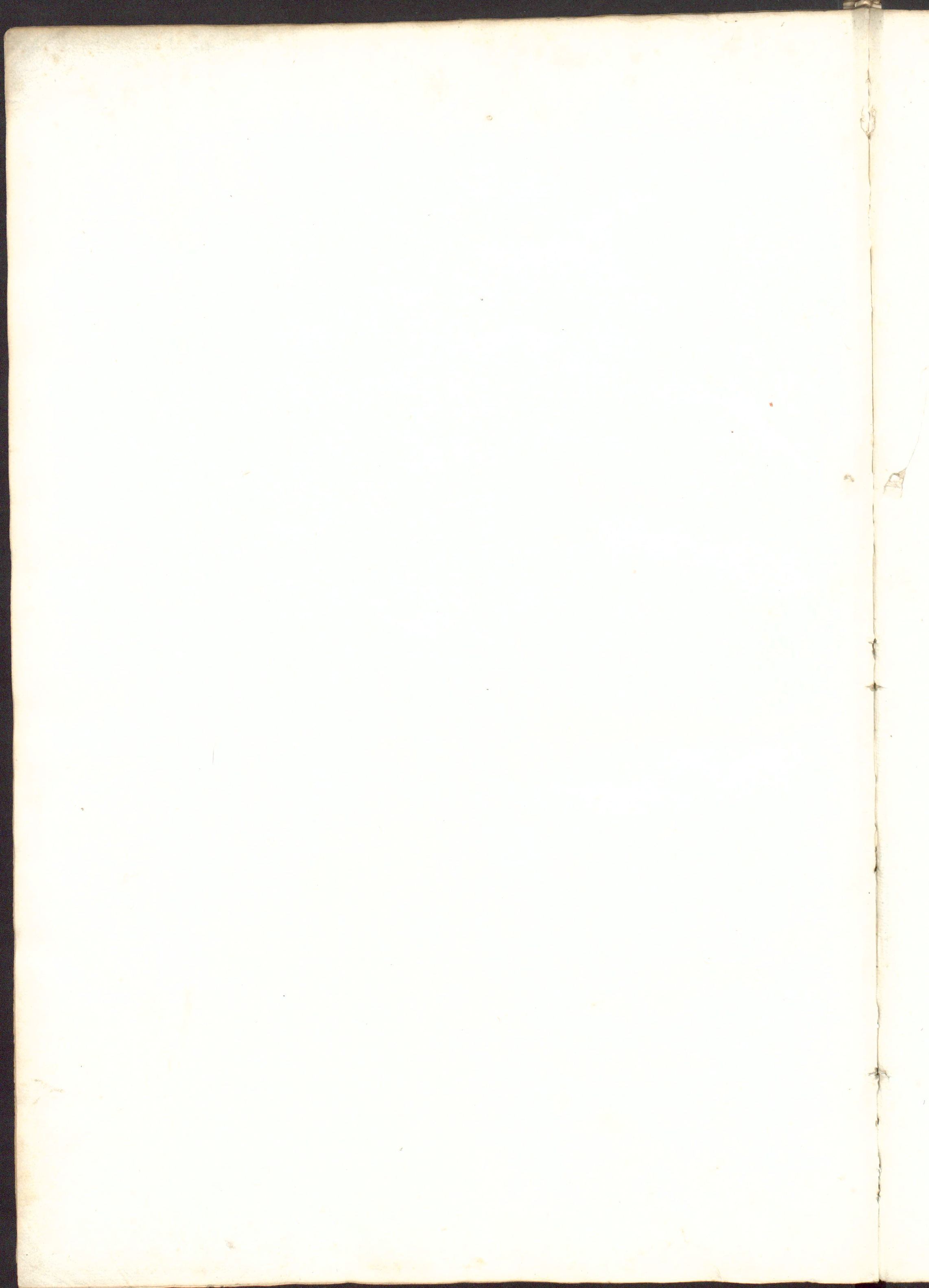

esuaa bnfioz uacana apud sedes
aplicam

De penes portan azima Sarracenis	1
De sepulturis	2
De penitentiis et remis	3
Quod si quis mendicantem ualeant in eandem aliam sedem perducere	4
De sima excois	5
De sima excois	6
De officio ordinarii	7
De elemone	8
De sima tuitate	9
De dolo	10
De censuris	11
Excois sup eodem	12
De elemone sed piazdhalu	13
Procedit con capientes et impediens pergitur ad curiam Romanam	14
De sepulturis	15
De eodem	16
Feuocat graz lomsia in fuita p bndum xi.	17
De elemone	18
De septuaginta piazdhalu et assensu	19
De immunitate eccliarum	20
De Inquisitoribus hinc puitatis	21
De pmissis et remissionibus	22
De Conces preben	23
De oratione et obedia	24
De immunitate eccliarum	25
De dolo et otumaa	26
De elemone et Electi pitate	27
De septis	28
De ferentibus arma Sarracenis	29
De sima excois et Interdicti	30
De Elemone	31
Feuocatur constitutio de v. per q	32
Prohibetur tornameta etc	33
De pena impediens diuisionem ecclie thosam	34
Dantur excois ad publicand' astos	35
De tataris latu aplicaz	36
Prohibicio et sima lata q	37
Penes prohibita sarracenis etc	38
De usurpatione iura impri uacant impio	39
De officio legati	40
De Excois reginaaz	41
Declaracio quozdaz ubi	42
Regle sim minoz	43
Declaracio p quem mod' debeant colligi fructus bnfioz etc	44
De consuetudinibus	45
De septis	46
De prebendis	47
De duracio dubioz decretalium excois	48
Condepnacio quoz fructuoz	49
quise reuocato fore asserebant	50
De iure pronato	51
Prohibetur ne qe assumat in capi taneum alicuius terre ecclie etc	52
De ordinatione Cardinalium in familiis et ferdie	53
Constitutio q hanc pluui bnfioz ut dignitas au bnfio Curato etc	54
De postulacione	55
De accusacione	56
De Clericis non fesi	57

De eodem	54
Sim condempnatio	55
De Consuetudine	56
De penes	57
De Judeis	58
De Electione ecclie Montisiliani	59
Penit causam diuisionem Epatus	60
Tholozan in quaz ciuitatib	61
Reseruacio Epatus et digni etc	62
Declaracio sup amaliis fte piaz	63
Declaracio sup eodem	64
Declaracio sup eodem	65
De alchimistis	66
De penitentiis et remis	67
De verborum Significacione	68
De conuisione quigatoz	69
De Statu reglarum tangen fies mores	70
De hinc asseren p aptos no huisse aliqua in ppo ut cor	71
De Statu reglarum si piaz campanaz	72
Reseruacio primoz fructu bnfioz	73
De excessibus rehoz ad ptes infidelium se miferen	74
De moderacione licue cantu	75
Ecclia Cesarau gustan' eugit in metropolitana	76
Quantus impedit archidiaconus et alios et cetera	77
Excois falsam monetaz	78
Inquisitores hinc puitatis ut ordinari etc	79
Curia reglam sim moz	80
Feuocatur puita si qua sint	81
Quib' nobiles Campanie etc	82
Declaracio sup fructibus bnfioz	83
pim am etc	84
Datur factas compellendi quozdaz etc	85
Declaracio sup reseruacione fructu bnfioz	86
Declaracio sup reseruacione fructu piaz etc	87
Declaracio sup eod de bnfioz hospitalis sancti antoni	88
Declaracio sup quibus ecclie que se dicit exempt	89
Declaracio sup eodem p ecclie in quibus no est distinctio pben	90
Declaracio sup eodem p pben que in aliq ecclie etc	91
Declaracio sup eod p fructibus officioz etc	92
Ut illi q se pro ut requit ons bnfioz etc	93
Excois astos excois	94
Declaracio astos edite sup reseruacione fructu pim am	95
Declaracio sup fructibus qno fuerit excois etc	96
Declaracio sup fructibus bnfioz uacan per asseruacionem	97
Declaracio sup fructibus bnfioz uacan per resignacionem	98
Reseruacione bnfioz uacan passacionem	99
Extendit reseruacio fructu pim am etc	100
Declaracio sup fructibus bnfioz spectant ad magis etc	101
Constituciones et ordinationes edite a dno bndito pp m	102
De capis piazalib	103

de electione
ecclie Montisiliani
de electione
ecclie Montisiliani
de electione
ecclie Montisiliani

De iuramentis	105
De captis in illis	106
De Subuentionibus et collectis	107
De captis cottidianis	108
De Studio	109
De studentibus ad studia studii	110
De pensationibus studentium	111
De mutuis et venditionibus siluarum	112
De finibus et decimis cottidianis	113
De forma iuramenti	114
De iuramentis prestandi	115
De Splendore	116
De muentatione per nouos	117
Antistites abbates et c.	118
De locis non edendis ad studia et c.	119
De priuilegiis et rebus aliis non tenebris	120
De monachis et priuilegiis	121
De uicariis in parochia missarum	122
De sedibus deputatis ad iuramentum	123
De monachis missarum	124
De mulieribus habitantibus in locis orationum	125
De monachis nutantibus aialia seu per	126
sonas sedares in monasterio	127
De soluendis censibus et redditibus	128
pro alimentis monachorum	129
De creatione monachorum	130
De forma et honestate uestimentorum	131
De licentia cunctis et monachis	132
De orationibus ad bnficiu matrendis	133
De esu et abstinentia carni	134
De missarum celebratione et assessor	135
De custodia et reuerentia ornamentorum	136
mon	137
De decimis et ppris	138
De institutione prioris claustrum	139
De orationibus obtinentibus bnficia	140
in monasterio alieno	141
De obtinentibus bnficia ex collatione ap	142
Antiquis orationibus nunc teneat	143
De collapsis orationibus in felitione	144
De collapsis orationibus in felitionibus	145
De mendicantibus ad ipm ordines	146
asserentibus se translatos	147
De delatoribus	148
De conspiratoribus	149
De publicacione Statutorum	150
De declaratione super certis capitulis gent	151
in constitutione et c.	152
De paracionibus et subsidione caritatis	153
Lra et reductione am subilei	154
ad annum quinquagesim	155
De declaratione dubii cuiusdam	156
dispensationis in iudiciali et c.	157
Constituo cum orationibus per officium	158
et micis aptis et c.	159
De declaratione gentis et monasterii sumaz	160
tenet floz exceden et c.	161
Peruota Resuacionis Canonici	162
et preben et aliorum bnficioz	163

